

PORTOROŽ / ZARADI OKVARE NA MOTORJU MED POVRATKOM IZ BOSNE

Zasilni pristanek lovca F16 Pilot rešen, letalo uničeno

PORTOROŽ - Ameriški lovski bombnik tipa F16 je včeraj po povratku s preleta nad Bosno v okviru operacije Deny flight zaradi okvare na motorju poskusil zasilno pristati na portoroškem letališču. Zaradi prekratke pristajalne steze podvig ni uspel. Pilot je bil ranjen, vendar kaže, da ni utrpel hujših poškodb.

Dogodek se je pripetil približno ob 10. uri, ko se je skupina dveh ameriških lovcev F16 vracala na oporišče v Avianu po preletu Bosne. Zaradi okvare na motorju je eden obv preusmeril letalo preko Buj proti portoroškemu letališču in zaradi kratke pristajalne steze pristal brez koles, da bi se letalo pravočasno ustavilo. Vendar je bila kljub temu hitrost prevelika in letalo je zdrselo s pri-

stajalne steze na travnik. Tik preden je letalo zdrselo na travnik je pilot - kapetan George A. Uribe - sprožil mehanizem za samoizstrelitev in se tako resil. Z ameriškim vojaškim helikopterjem so ga prepeljali v bolnišnico, v Portorož pa so prišli tudi ameriški strokovnjaki, ki bodo poskusili ugotoviti, kaj se je zgodilo.

Dogodek je povzročil na Obali veliko preplaha. Slovenska policija je območje izolirala in tudi evakuirala prebivalce bližnjih poslopij, ker ni bilo znano, ali je letalo oboroženo z bombami ali ne. Nekaj ur kasneje se je stanje umirilo in tudi promet po cesti za Hrvaske je ponovno stekel.

Na 15. strani

Trup ameriškega letala na sečoveljskih solinah (Foto Debernardi/KROMA)

ITALIJA / ZARADI OBTOŽBE BIVŠEGA TAJNIKA PSI

D'Alema na seznamu preiskovanih oseb

DSL zavrača obtožbe in obsoja Craxija

RIM - Politika in sodne preiskave o podkupninskih aferah so se spet spletle v steno, ki jo je težko razmotati. Zgodilo se je včeraj, ko so že dopoldne časopisne agencije odtipkale novico, da je bilo ime Massima D'Aleme vpisano v seznam preiskovanih oseb rimskega tožilstva. Vest je podkrepilo tudi dejstvo, da se je D'Alema dopoldne v spremstvu odvetnika Guida Calvija zglasil na rimske državne tožilstvo in se zadržal nekaj časa v uradu sefa Vittoria Meleja. Izkazalo pa se je, da se D'Alema ni zglasil za spontano pričevanje, pač pa je začel s protiofenzivo. Ker preiskava, ki jo vodi rimsko tožilstvo, sloni na Craxijevi ovadbi, je D'Alema sklenil, da sam bivšega socialističnega tajnika prijavi zaradi obrekovanja.

V Rimu so si kot na tekočem traku

sledile novice o vpisu imena D'Aleme v seznam preiskovanih, ter demantiji, da se to ni zgodilo. O tem ali naj D'Alema in druge morebitne voditelje DSL vpiše v seznam preiskovanih oseb, je tožilstvo odločalo včeraj zvečer. Toda z novinarji so bili tožilci izredno zapeti in niso hoteli spregovoriti besedice o sprejetih sklepih. Paradoksalno bi se lahko zgodilo, da bi bilo ime D'Aleme na seznamu preiskovanih oseb, takoj za njim pa tudi ime Bettina Craxija zaradi včerajšnje D'Alemove prijave.

Vodstvo DSL je včeraj popoldne reagiralo izredno ostro. Achille Occhetto je obtožil Craxija »ogabnega, vendar nespretnega spletkarjenja«, bivši tajnik PSI pa je odgovoril z objavo poglavja in nedavne ovadbe.

Na 2. strani

Poslednje slovo od pusta v mrazu in burji

TRST - V skladu s tradicijo so včeraj tudi marsikje na Trzaskem priredili poslednje slovo od Pusta. Na zledeneli kontovelski Mlaki so ga sezgali (desno), v Boljuncu spustili v zrak (zgoraj), v Dolini pa ga vrgli v potok. Sicer pa je treba priznati, da se letošnji pust vsaj na Trzaskem ni niti kdove kako razvil. K temu so prispevali bližnja vojna tragedija, burno politično dogajanje, pa tudi mraz in burja, zaradi katerih so med drugim Miljski pust odložili na prihodnjo nedeljo.

Na 6. strani

LILLEHAMMER

Italiji še eno zlato Norveški največ zlatih kolajn

Gerda Weissensteiner je Italiji prisankala še eno zlato kolajno. Sicer pa na teh igrah vodijo Norvežani z največjim številom zlatih kolajn; sledi ji Rusija, tretja pa je Italija.

Na sliki priprave na ženski smuk.

V olimpijski prilogi na straneh od 17 do 20.

Bombe nad našimi glavami

BOJAN BREZIGAR

Včerajsnja nesreča na majhnem portoroškem letališču je pravzaprav zelo nepomemben dogodek. Tako neznaten je, da so mu svetovne agencije namenile samo nekaj vrstic in ga časopisi verjetno sploh ne bodo omenjali. Mi ga kljub temu uvrščamo na prvo mesto, delno zaradi bližine tega dogodka, delno pa tudi zaradi podelno pa tudi zaradi podelnega opozorila, da je vojna zelo blizu. Lahko bo še bliže, če po izteku ultimata Srbi ne bodo umaknili svojih artiljerijskih postojank; do izteka ultimata pa manjkajo samo se štirje dnevi.

Cas se torej izteka in nič ne kaže, da bi bili Srbi pripravljeni sprejeti pogoje, ki jim jih je določila svetovna organizacija. Včeraj so v Sarajevu zopet streljali in zopet je padel civilist. Obe strani se kot običajno med seboj obtožujeta, tako kot se obtožujeta za pokol na sarajevski tržnici, za katerega bi moralo biti jasno, da so ga povzročili Srbi, a modre čelade tega ne morejo potrditi. Mirovne akcije so skoraj nezaznavne in tudi velike pobude, kot je bil včerajsnji obisk predsednika Mednarodnega olimpijskega komiteja Samarancha v Sarajevu, nimajo pravega učinka. Odnosi v Bosni in Hercegovini so žal taki, da tudi velik pogum in požrtvovalnost ne terjata zazeljenih sadov. Svet je predolgo čakal in grozil, ni pa posegel. Sedaj pa smo v času, ko bi se grožnje lahko udeležile in ko bi lahko vsak čas izbruhnilo. Bo to res omejena vojna? Nihče tega ne ve. Ostaja pa kruto zgodovinsko dejstvo, da se je iz omejenega spopada rodila tudi prva svetovna vojna. Prav tam, v Sarajevu. Zgrozimo se če le na to pomislimo. Letala bodo poslana z namenom, da branijo svobodo in zagotovijo mir; če bodo morala poseči pa bi lahko namesto miru sprožila nov vihar.

Včerajsnja nesreča v Portorožu je tako ponovno opozorilo, da se lahko tudi mi, ki živimo na Zahodu in bi morali biti ob balkanskemu spopadu vsaj teoretično na varnem, čez noč znajdemo sredi tragedije. Bombe, ki dan in noč letijo nad našimi glavami, pa so upravičen razlog za našo zaskrbljenost.

PODKUPNINSKA AFERA / PO OVADBI, KI JO JE VLOŽIL BETTINO CRAXI

Massimo D'Alema baje na seznamu preiskovanih oseb rimskega tožilstva

Drugi mož v DSL prijavil Craxija zaradi obrekovanja - Ostra reakcija vodstva DSL

RIM - Volilna kampanja se je spet spleta s sodnimi preiskavami. Tokrat pa se s priokusom detektivke, saj so se v Rimu ves dan širile novice, da je ime Massima D'Alema na seznamu preiskovanih oseb, in demantiji, da ga ni.

Zacelo se je dopoldne, ko se je drugi mož v DSL v spremstvu odvetnika Guida Calvija zglasil na državnem tožilstvu in se zadržal v pogovoru s sefom tožilstva Vittorinom Melejem. Kazalo je sprva, da je tožilstvo v torek zvečer sklenilo, da D'Alema ima vpisane v seznam preiskovanih oseb po formalni ovadbi, ki jo je pred nedavnim vložil bivši socialistični tajnik Bettino Craxi. D'Alema, ki ni hotel ne potrditi ne zanikati vpisa, pa naj bi se bil javil za spontano pričevanje.

Pozneje je tiskovni urad Hrasta sporočil, da D'Alema ni bil vpisan v seznam preiskovanih oseb, drugi mož v DSL pa je novinarjem pojasnil, da ni bil pri sefu tožilstva za spontano pričevanje, pač pa zato, da bi formalno vložil tožbo zoper Bettina Craxija zaradi obrekovanja.

D'Alema je bil izredno oster s Craxijem in dejal, da je to »najbrž prvi primer, ko v neki omikani državi politik prijavlja politi-

čne nasprotnike iz gole masčevalnosti«. Predsednik poslancev DSL ni izključil, da bi bilo njegovo ime v prihodnjih dneh na seznamu preiskovanih oseb, ker »je očitno, da sodniki morajo preveriti verodostojnost ovdb, ki je bila najbrž skonstruirana s pomočjo izvedencev«. Dodal je tudi, da se bo priglasi kot prizadeta stranka, če bo njegovi tožbi zaradi obrekovanja sledil proces proti Craxiju.

Vodstvo DSL je izredno ostro reagiralo na novice o domnevni vpletenosti D'Alema v podkupninsko afero. Negativno je reagirala tudi borza, saj je novica se pospešila občutek negotovosti. Umaknili so se predvsem nekateri tuji investitorji.

Craxi pa je v odgovor Hrastu za prihodnje dni napovedal novinarsko konferenco, obenem pa objavil del zajetne ovadbe. Gre za povzetek Craxijevega pogovora z zagovornikom sodnika Carnevaleja. Odvetnik naj bi bil član DSL in naj bi Craxiju priznal, da naj bi Occhetto predvsem pa D'Alema dobivala podkupninski denar v zvezi z gradnjo milanskega metroja. Kaže, da milanski sodniki teh obtožb niso upoštevali, rimski pa so začeli preiskavo.

Preglavice ima tudi DSL v Venetu

BENETKE - Javni tozilec Carlo Nordio je podpisal okoli 15 jamstvenih obvestil v okviru preiskave o goljufijah, ki naj bi jih zagrešili parlamentarci DSL pri vnovčenju povracil za stroške. Naslovniki obvestil so bivši vsedrjavni upravni tajnik stranke Marcello Stefanini, posl. Guido Alborghetti, bivši poslanec Renato Grilli, vseh sedem tajnikov pokrajinskih federacij DSL v Venetu in voditelji z njimi povezanih kulturnih krozkov. Parlamentarci naj bi 60 odstotkov mesečne vsote za

stroške (3 milijoni po osebi) namenjali kulturnim krozkom v zameno za neobstoječe storitve, s čimer naj bi dejansko finansirali DSL. Zato so osumljeni goljufanja države in kršitve zakona o javnem finansiranju strank. Ta prekršek naj bi storil tudi bivši član venetskega tajništva DSL Renato Morandina, ki se je javil včeraj milanskim sodnikom in priznal porabo denarja iz švicarskih računov, kamor se je steklo 200 milijonov lir iz Fiatove blagajne.

ZADEV A D'ALEMA / PROTIOFENZIVA HRASTOVEGA VODSTVA

»Craxijeva obtožba je ogabna«

RIM - Novica, da naj bi predsednik poslanske skupine in drugi mož pod hrastovo krošnjo Massimo D'Alema vpisan v seznamu preiskovanih oseb, morda ni bila nepričakovana na osrednjem sedežu DSL v Ul. Botteghe oscure v Rimu. Vedeli so, da je že v torek rimsko državno tožilstvo razčlenjevalo ovadbo, ki jo je zoper voditelja Hrasta vložil bivši tajnik PSI Bettino Craxi in je tehtalo, ali naj koga vpiše v seznam preiskovanih oseb. Kljub temu pa je bila agencijska novica o vpisu D'Alemovega imena hud udarec, ki je za nekaj časa hrastovemu vodstvu odvzel sapo.

Ko se je malo po 13. uri D'Alema vrnil z rimskega tožilstva v urad v ul. Botteghe oscure, ni ho-

tel spregovoriti z novinarji, ki so zelo številni čakali pred vhodom. In molčal je tudi predsednik protimafrske komisije Luciano Violante, molčeci so bili tudi ostali novinarji.

Protiofenziva se je začela popoldne, ko se je sestalo tajništvo na izredni seji. To je bil signal za protiofenzivo in za oster napad na nasprotnika Bettina Craxija, ki je s svojo ovadbo izzval preiskavo rimskega državnega tožilstva.

Ton in ritem protiofenzive je dal tajnik Achille Occhetto. Tiskovni urad Hrasta je objavil njegovo prvo kratko izjavo, ko je tajništvo se zasedalo. Occhetto je bil nenehno oster in Craxijevo pobudo ocenil kot »nesprejemljivo, hudo, ogabno a tudi nespre-

tno«. Tajnik DSL je začel s trditvijo, da je strankino vodstvo enotno in da je »ob mrhovinarskem Craxijevem napadu« stališče vseh »tovarišev, ki so bili tarča Craxijevega obrekovanja enotno. To je stališče ljudi, ki poudarjajo lastno nedolžnost in nepletenost v podkupninski sistem, kateremu je Craxi glavni navdihovalec in koristnik«. Bivšega socialističnega tajnika je Occhetto tudi obtožil, da skuša »posejati z zaprekami in pastmi pot pravice« in dodal, da »ni sprejemljivo, da oseba kot Bettino Craxi, ki je osumljena hudih zločinov, obrede vsa italijanska tožilstva in strelja obtožbe proti Dsl in njenim voditeljem«.

Tajništvo je nato objavilo izjavo, v kateri potrjuje zaupanje sodnikom, obenem pa jih poziva, naj »nadzorujejo informacije o svojem delu in odločitvah, da ne bi vzbujali negotovosti in omogočili poklicnim obrekovalcem onesnaževanja volilne kampanje«.

Tajništvo je podčrtalo nepletenost DSL v podkupninsko afero in apeliralo tudi na novinarje za korektno informacijo.

Pozneje se je oglasil predsednik senatnega odbora za parlamentarno imuniteto Giovanni Pellegrino, ki je pojasnil, da je Craxi mrzi D'Alema, kar »odvzema novici o morebitnem vpisu D'Alema v seznam preiskovanih oseb, politični naboj«.

VRAČATA SE DOMOV

Al Bano in Romina zaman iskala svojo hčerko Ylenio

WASHINGTON - Kaze, da sta se Al Bano in Romina vdala v usodo: po treh tednih nenehnega iskanja, nestrpnega čakanja, letanja za novicami iz kraja v kraj, sta se odločila, da se vrmeta v Italijo: za njuno herko Ylenio se je izgubila vsakršna sled. Preiskovalci, ki jih vodi Ronald Brink, namrec niso našli nič otipljivega, a policija iz New Orleansa je že dalj časa prepričana, da je dekle mrtvo. Cuvaj »Aquariuma of Americas« Alberto Cordova naj bi jo bil videl, kako se je 6. januarja pognala v Mississippi. Ze v prvih dneh so preiskovalci skušali preveriti vsakršno možnost, ki bi izključevala tak tragičen konec, a jim ni uspelo.

Predsinočnjim se je v New Orleans vrnil Yleniin brat Yari, ki je iz Belizeja, kjer je dekle živelo nekaj mesecev, prinesel nekaj njenih osebnih stvari (knjige, copice, barvice za risanje, obleke in nekaj desetih zvezkov, katerim se je Ylenia zaupala. Al Bano in Romina upata, da bosta prav iz teh dnevnikov razbrala, kaj se je dekletom pravzaprav dogajalo v zadnjih mesecih.

NOVICE

Spadolini in Napolitano sprejela Vuka Draškoviča

RIM - Predsednika senata Giovanni Spadolini in poslanske zbornice Giorgio Napolitano sta včeraj sprejela vodjo srbske opozicije, ustanovitelja prenovitvene stranke Vuka Draškoviča. Na obeh sestankih je bil govor o bosansko-hercegovski krizi s posebnim poudarkom na sklepu Atlantskega sveta z dne 9. februarja, ki odreja umik srbskih sil iznad Sarajeva, a tudi o humanitarnih problemih ter izgledih za postopno pomiritev pod pokroviteljstvom Organizacije združenih narodov, s katero naj bi omogočili ponovno vzpostavitev sožitja med različnimi etničnimi in verskimi komponentami tamkajšnjega prebivalstva.

V Palači Chigi bo danes sestanek o družbi Seleo

RIM - Ministrski svet bo preučil danes popravke, ki jih je treba vnesti v prejšnji vladni sklep o rešitvi pordenonske elektronske družbe Seleo, da bi tako omogočili deželni finančni družbi Friulia sodelovanje pri dokapitalizaciji kriznega podjetja ob spostovanju statutarnih in zakonskih predpisov. Sporazum o vnosu popravkov so dosegli na včerajšnjem sestanku v Palači Chigi, ki so se ga udeležili predstavnik vlade Gianfranco Borghini in dr. Salimei z ministrstva za industrijo, zastopstvi Friulie in javne finančne družbe Rel ter deželni odbor-nik Lodovico Sonogo. Prav tako danes bo v Pordenonu srečanje med glasniki Friulie, Sofina, Efbance in drugih denarnih ustanov, ki naj bi pomagale dokapitalizirati Seleo v smislu ustreznega načrta deželne uprave. K postopku bo pristopila se malteska vlada.

RIM / DVE POSILSTVI

Rimsko predmestje prizorišče nenehnih napadov na ženske

Policija naj bolje poskrbi za varnost

RIM - Komaj se je začela preiskava o enem posilstvu, že se je zgodilo drugo.

V torek zgodaj zjutraj so raztepeni napadli in spolno zlorabili studentko D. M., včeraj ponoci pa se je troje temnopoltih moskih spravilo nad 21-letno priseljenko s Kapvedrskih otokov L. F. N. Ko je malo po peti uri zapustila diskoklub Free Time v Ul. Magenta, so se ji ponudili, da jo z avtomobilom popeljejo do doma, namesto tega pa so obrnili v Ostio, kjer sta jo dva posilila, in nazadnje pustili v bližini doma. Ni pa šla domov, temveč v ambulanto in prijavila napad. Storitve je poznala.

Ravnatelj, učno osebje in studentje liceja pri Olimpijskem naselju si

ne dajo miru. D. M. so napadli na stopnišču, po katerem se dijakinja in dijaki vsak dan zjutraj vzpenjajo do sole, vendar skupinsko, ker vedo, da je tam naokoli veliko nasilnežev; nesrečno dekle je bila po naključju sama. Ravnatelj je zaprepaden in bo pisno zahteval od kvesture, naj da strogo zastražiti območje okoli sole, kajti studentje se resnično bojijo. Profesorski zbor in dijaki so skupaj obravnavali dogodek in izrazili studentkinim staršem najglobljo solidarnost. Zdaj jih čaka nova preizkušnja: kako reagirati na vrnitev napadenke v solo? Ali bo razumela, da so ji vsi zapovrstjo ob strani in da se ji ne bo treba nicesar sramovati?

PODKUPNINSKA AFERA / ZAHTEVA SODSTVA

Poslanec Di Donato tokrat tvega zapor

Težave tudi za ministra Nicolò Mancina

RIM - Bivši socialistični podtajnik Giulio Di Donato bi lahko bil prvi italijanski parlamentarec po misovcu Sandru Saccucci, ki bi končal za zapahi. O tem se bo izrekla prihodnji teden poslanska zbornica. O dovoljenju za aretacijo bi poslanci morali glasovati že včeraj, toda bili so nesklepčni in po treh zaporednih neuspešnih glasovanjih je predsedujoči Alfredo Biondi odložil sejo na prihodnji teden.

Dovoljenje za aretacijo Giulio Di Donata so poslanski zbornici naslovili neapelski sodniki, ki raziskujejo podkupninsko afero v sklopu telefonske službe Sip. V afero je vpleten tudi bivši pooblašeni upravitelj družbe Vito Gamberale, ki je že dalj časa zaprt v neapelskem zaporu. Socialistični poslanec je obtožen, da je Sipu skušal vsili-

ti zaposlitev nekaj uslužbencev. V utemeljitvi zahteve po aretaciji so sodniki podčrtali tudi dejstvo, da je Di Donato kot parlamentarec že obiskal neapelski zapor, da bi z Gamberalejem poskušal uskladiti »resnico« za sodnike. Za aretacijo se je prejšnji teden že izrekel z večino glasov odbor za odvzem parlamentarne imunitete.

Ta odbor je včeraj moral spet razpravljati o Di Donatu in sicer v zvezi s preiskavo o podkupninah, ki so bile plačane ob privatizaciji neapelske smetarske službe. Tudi v tem primeru so sodniki zahtevali aretacijo bivšega socialističnega podtajnika. In tudi v to zahtevo je odbor prišel, ker je ocenil, da je nevarnost potvarjanja dokazov konkretna. Sklep pa bo moral vsekakor potrditi se poslanska zbornica.

Di Donato, ki je predsedil ves dopoldan v poslanski zbornici in čakal na sklep kolegov, je napovedal, da se ne bo uprl zahtevi po aretaciji, češ »kljub vsemu je boljši zapor kot javno moralno lincanje«.

Pravica pa včeraj ni zagretila življenja samo Di Donatu. Rimsko državno tožilstvo je zahtevalo, naj posebno razsodišče za ministre poglobi nekatere aspekte preiskave, ki zadeva notranjega ministra Nicolò Mancina. Minister je osumljen, da je v aferi obveščevalne službe Sise skušal kriti vrh službe. Razsodišče za ministre je končalo prvi del preiskave, tožilstvo pa sedaj zahteva, da se nekatere aspekte poglobi. Zbrani elementi očitno ne zadostujejo ne za predlog arhiviranja kot tudi ne za morebitno formalno obtožbo.

RIM

Sporne bilance političnih strank

RIM - Posebni tehnični odbor je včeraj izročil predsedniku senata Giovanniju Spadoliniju in poslanske zbornice Giorgiu Napolitano poročilo o bilancah italijanskih strank za leto 1992.

Tehnični odbor mora peučiti predložene bilance vseh strank, ker je od ustreznosti bilance odvisna državna finančna podpora političnim silam.

Prav poročila tehničnega odbora so bila večkrat predmet polemike, od kar je s preiskavo »čiste roke« izbruhnila podkupninska afera. Z vseh vetrov so prav na predsedstvi obeh domov parlamenta, predvsem pa na tehnično komisijo leteli ocitki, ker je overovljala pravilnost bilanc, ki so se izkazale kot lažne in nepopolne. Marsikdo se je tudi vprašal, kako se komisija ni zavedla, da so predložene bilance strank dejansko prikrivale protizakonito finansiranje politike in podkupninske tokove, ki so napajali zlasti blagajne vladnih, pa tudi opozicijskih strank.

Spadolini in Napolitano sta zato včeraj s kupnem poročilu podčrtala, da so pristojnosti komisije omejene, saj v bistvu lahko preveri le, ali so v bilancah zapisane vse postavke, predložene z dokaznim gradivom. Zavzela pa sta se tudi za nov zakon, ki naj bi omogočil zares učinkovito kontrolo.

TRST / DR. MARINO ANDOLINA O BALKANSKIH IZKUŠNJAH

Proti nacionalizmu potrebna solidarnost

Na slovenskih mejnih prehodih prevelika strogost

DRAGO GASPERLIN

TRST - »Po dvajsetih urah mučne vožnje sem privozil na mejo in se oddahnil. Poleg sem imel sarajevskega otroka s tumorjem v glavi, ki ga je bilo treba operirati. Toda križev pot se je se-le zacel. Carinik me ni pustil naprej, ker je imel malček bosanski potni list, jaz pa: nazaj ne grem, tu ostanem. Se-le po dolgem, ponižujem pogajanju mi je velel, naj se poberem.« Dr. Marino Andolina, pomočnik primarija trzaskе otroške bolnisnice Burlo Garofolo in specialist za presajanje mozga, se vozi gor in dol po Balkanu, da pomaga žrtvam blazne vojne. Meja, o kateri govori, je slovenska, carinik pa uslužbenec samostojne, neodvisne, demokratične republike Slovenije.

»Seveda se je držal predpisa, toda ali resni mogoče razumeti, da je ta vojna stvar nas vseh, da gre za izjemne razmere, ki terjajo kakšno izjemo pri uveljavljanju dolocil,« se vprašuje dr. Andolina in nadaljuje: »Otroka vendar nisem pripeljal v Slovenijo, ampak samo cezno v Italijo. Sicer pa bi rad preselil semkaj tudi cimvec begunckov, ki so nastanjeni na slovenskih tleh; razbremenil bi sosedo in nudil malčkom ustreznejše zdravljenje.«

Andolina se pripravlja na novo potovanje v Bosno, kamor bo peljal opremo za infuzijo, antibiotike, druga zdravila

Dr. Marino Andolina iz Burla Garofola (foto Križmančič)

in zivez. »Ce pride dovoljenje Unproforja kmalu, bo konvoj odri-nil se ta mesec, za tranzit tovarnjaka pa bo treba slovenski carini placati 20 milijonov lir depozita.« Se najhuje bo na madzarski meji: carinik te ne vpraša po cigaretah ali orožju, ampak najprej po zdravilih. Prostovoljci pripovedujejo, da na Madzarsko lazje vtihotapisi raketo-metalca kot pa zdravilno tableto - dovolj je sto mark podkupnine. Andolina: »Ce je ze tako, potem bi kazalo tovoriti cez mejo orožje in v njem skrivati antibiotike...«

In na italijanski meji? »Krasno. Ce je treba, zatisnejo finančni stražniki obe ocesi.« Tudi sam Trst, ki je bil tako zagledan vase, se naglo spreminja. Andolina je usta-

novil tu Združenje za mednarodno solidarnost - ASIT (Associazione di solidarietà internazionale - Trieste), katerega telefonsko številko (0337538682) zavrti vsak dan več ljudi, ki bi radi z denarjem in drugimi pomočmi. »Medtem ko so prej tri leta ravnodušno gledali clovekoljubne konvoje, prisostvujemo zdaj poskoku civilne zavesti,« trdi Andolina. Je to posledica tragične smrti treh nasih kolegov s trzaskęga sedezala RAI? »Ne, drama v Mostarju je le se potrdila in ovrednotila miselni zasak, ki ga odraza tudi postopna odjuga v odnosih med italijansko in slovensko skupnostjo. Jaz sam sem bil vzgojen v protisllovanskem duhu in z me-noj vecji del te generacije; kar je bilo onkraj me-

je, mi je bilo tuje, rajsi sem hodil pomagat v Libanon, v Armenijo... Se-le v zrelih letih sem domel zmoto.«

Kaksna razlika v primeri s soviniticnimi nostalgiki in revansisti, ki ne marajo gostiti vojnih beguncev ter ob skominah po Istri in Dalmaciji opozarjajo, da je balkanski spopad kot nalašč za razcvet turizma v nasih krajih... Seveda je to oni drugi Trst, ki smo ga za zdaj porazili, a katerega nacionalisticni bacil je menda ze okuzil koga tudi na Sloven-skem.

Ali ni cudno, da imajo ljudje, Italijani, ki se prostovoljno izpostavljajo sikanam in zivljenjski nevarnosti zato, da pomagajo reševati zivljenja slovenskih otrok, tezave ravno pri Slovencih, ki so ziveli pod isto streho kot Hrvati, Srbi in Muslimani? Morda ne, mogoce je iskati razlog za to ravno v polpreteklosti. Toda cesa so krivi bolni, ranjeni in pohabljeni otroci? Oni niti ne vedo, kaj je nemeza, in upajmo, da tudi ne bodo! Za to naj si prizadeva tudi nas-a manjsina, na katero Andolina izrecno apelira za vsestransko pomoč in - kdo ve - morda tudi za primerno posredovanje pri oblasteh v Ljubljani. Pravzaprav bi lahko dvignili glas obe manjsini, tudi italijanska v Sloveniji, pac v duhu vzajemnosti in sožitja, ki ga bo skusal Andolina utrditi s clovekoljubnim konvojem tudi v prid bosanskih Srbov.

G L O S A

Dvojezičnost brez občutka krivde

JOZE PIRJEVEC

Odkar sem na Norveskem, se mi misli pogosto pletejo okrog problema dvojezičnosti. V Italiji smo Slovenci dvojezični tako rekoč že od mladega, ker nam jo na vsakem koraku vsiljuje okolje, v katerem živimo. Dvojezičnost sprejemamo kot danost in tudi kot vrednoto, vendar tudi z nejasnim občutkom krivde, saj se pogosto dogaja, da nam tuji, italijanski jezik, spodrija materinega in ga pači v cudno zlobudro, ki jo razumemo samo mi in nihče drug. Priznati moram, da se pogosto nisem čutil prav sproščenega, ko sem moral nastopiti v zborni slovensčini, na primer pred ljubljansko publiko. Pogosto se mi je dogajalo, da mi je zmanjkovalo besed, da so mi na jezik prihajale italijanske, da skratka moja slovenscina ni stekla tako suvereno, kakor bi si ze-lel.

Drugačen, dosti bolj sproščen odnos do dvojezičnosti opazam v svojih stikih z Norvezani. Ker so tudi sami relativno majhen narod (dežela je sicer ogromna, a steje komaj stiri milijone in pol prebivalcev), so se odločili, da se resijo izolacije, v katero bi bili sicer ujeti, z nactnim uvajanjem angleščine v šole in pogosto celo v javno življenje. Ker grem, kadar sem prvič v novem mestu, vedno najprej v cerkev, sem na nedeljo pred dvema tednoma sel k luteranski maši. Obred je bil po svoje podoben, a tudi različen od katoliškega, predvsem zaradi tega, ker mu je manjkalo bistvo evharistične skrivnosti. Ni bil kozmična drama smrti in vstajenja, materije in duha, kot je katoliška masa, temveč bolj prisrčno srečanje družine vernikov, ki so se zbrali k molitvi in k petju. Najbolj me je presenetil sam začetek obreda: po pozdravnih besedah je pastor ročno pograbil kitaro, ki jo je imel neke ob pultu, ter zaigral in zapel v angleščini »We shall not, we shall not be moved Just like a tree that's standing by the waterside, We shall not be moved«. Kongregacija mu je v poskočni črnski melodiji navdušeno sledila in na ves glas pela, da je v veri ne bo nihče premaknil, da bo kot drevo, ki raste ob reki in se s svojega mesta ne gane... Bolj od te obvezujoče in nikakor na preproste trditve

me je presunilo dejstvo, da so verniki sprejeli pesem v tujem jeziku za uvod k tako intimnemu trenutku, kot je srečanje z Bogom, kot nekaj povsem naravnega, kot del vsakodnevnega izkušnje. V naslednjih dneh sem se imel tudi priliko prepričati, da je zares tako: razen v enem samem primeru nisem naletel na Norvezana, ki bi bolj ali manj sproščeno ne obvladal angleščine. (Izjema je bil tramvajski sprevodnik, na poti v precej oddaljeno periferijo. Vprašal sem ga, kje naj izstopim, pa v angleščini in tudi v nemščini ni slo. Nazadnje se je izkazalo, da govori po rusko.)

Dvojezičnost je na Norveskem kulturna izbira in zaradi tega ljudem ne povzroča travmatičnih občutkov krivde, da se zaradi nje izneverjajo svojem jeziku in identiteti. Nasprotno, na oboje so zelo ponosni, znaneje angleščine pa sprejemajo kot sredstvo za komunikacijo s širokim svetom, ne da bi se pri tem čutili kakorkoli ogrozane. Skratka, prav nasproten odnos do dvojezičnosti, kakor ga doživljamo mi, ki smo dvojezični po sili razmer in zaradi tega v tem bogastvu ne povsem brez občutka krivde. Izhod iz takšne situacije je en sam: slovensčini je treba v prostoru, v katerem živimo, zagotoviti pomembnejšo mesto, ji dati tisto veljavo, ki nam bo dovoljevala, da bo tudi nas odnos do italijanske bolj svoboden in sproščen. Gre za problem psihološke uravnove-snosti, ki ga moramo rešiti, ce se hocemo ohraniti ne le kot pokončni Slovenci in Evropejci, temveč preprosto kot pokončni ljudje.

RAZISKAVA / PO PODATKIH DIRECTE

Večina Italijanov želi »trdo roko« na oblasti

Pritrdilen odgovor 56 odstotkov vprašanih

Ali si večina Italijanov res želi močnega cloveka, ki bi imel zadostna pooblastila in bi z železno roko vodil italijansko državo? Odgovor podjetja za javnomnenjske raziskave Directa je pritrdilen. Večina si želi krepko roko za krmilom italijanske barke.

Odgovor Directe sloni na telefonski raziskavi na vzorcu tisoč ljudi. Na vprašanje, ali bi Italijo lahko resil odločen clovek, ki bi imel znatna pooblastila, je pritrdilno odgovorilo 56 odstotkov anketiranih, medtem ko je bilo 41, 1 odstotka nasprotnega mnenja, 2, 6 odstotka anketiranih pa ni odgovorilo.

Izid raziskave je presenetljiv, ce ga primerjamo s podobno raziskavo, ki jo je Directa izvedla pred slabimi tremi leti. Maja 1991 se je za »trdo roko« opredelilo le dobrih 10 odstotkov anketiranih, medtem ko ji je 83 odstotkov nasprotovalo.

Raziskava je le ena od tolkih, ki jih v teh dneh v Italiji objavljajo raziskovalni zavodi. Vendar je znanilka posebne klime, ki vlada na Apeninskem polotoku v tem predvolilnem ozračju. Zanimivo je tudi dejstvo, da je bilo v odgovorih na to

vprašanje samo skromen odstotek neopredeljenih, medtem ko so volilci zelo zmene-deni in dve tretjini (po raziskavi Directe, ki je bila objavljena pred nekaj dnevi) se se vprašujeta, za koga naj bi volili.

Ali v tolikšni zmedi, ki jo stranke z razhajanj, spori in medsebojnimi napadi se pospešujejo, volilci res vidijo kot edino resilno bilko »krepkega cloveka«, skoraj diktatorja, ki bi z železno roko krmilil italijansko barko? Tako tolmačenje odgovorov bi bilo verjetno prisiljeno, saj je težko verjeti, da bi bil za večino dobrodosel »novi Mussolini«. Bolj verjetno je, da si Italijani ob pritisku gospodarske krize, ob naraščajoči brezposelnosti, ob vse bolj negotovih mednarodnih razmerjih in naraščanju kriznih žarišč želijo gotovosti.

Javnomnenjske raziskave niso zelo točna in podrobna fotografija, odražajo pa vzdusje in trende. Ce se je v treh letih povsem spremenilo razmerje javnega mnenja v odnosu do »krepkega« cloveka, je to izredno negativno spricevalo za vse italijanske politične sile, tiste, ki so že uveljavljene, pa tudi tiste, ki se se-le pojavljajo na politični sceni. (VT)

MANJŠINA / PALADINOV OSNUTEK

SSk za skupno stališče do osnutka vlade

TRST - Dezelna pravna komisija Slovenske skupnosti, ki se je v prejšnjih dneh zbrala v Trstu pod vodstvom koordinatorja Petra Mocnika, je obsirno obravnavala predlog vladnega zakonskega osnutka za zaščito slovenske manjsine, ki ga je pripravil minister za odnose z dezelami Livio Paladin. Izrekla se je za oblikovanje skupnega stališča vseh manjsinskih komponent, ki naj utemelji nasprotovanje takemu pristopu do obravnavane problematike in negativni vsebini, ki v bistvu ponavlja Maccanicov osnutek.

Ker je pravna komisija SSK o Maccanicovem osnutku že svojčas izdelala obsirno gradivo s

pripombami, spreminjevalnimi in dodatnimi predlogi ter utemeljitvami, ki ga je dezelno tajništvo SSK osvojilo, Krozek za družbena vprašanja Virgil Scek pa z drugimi dokumenti izdal v posebni brošuri, bo zdaj pripravila se pripombe k edinim trem novostim, ki jih prinaša Paladino-vo besedilo.

Pravna komisija SSK je pri tem poudarila nujnost, da se z zakonom reši vprašanje zagotovljenega zastopstva slovenske manjsine v izvoljenih telesih - od parlamenta do krajevnih svetov. Paladin je upravičenost zahteve priznal za uvedbo posebnega clena o zastopstvu, ki pa po oceni SSK ni zadovoljiv in celovit.

PRVO POROČILO NOTRANJEGA MINISTRSTVA O STANJU MANJŠIN V ITALIJI

Kako rimska vlada ocenjuje slovensko manjšino v Italiji (5)

Pregled najvažnejših določil

Splošni državni predpisi

1) 6. člen ustave predpisuje, da mora država z ustreznimi zakoni zaščititi jezikovne manjšine.

O zaščiti manjšin govorijo tudi bolj splošni členi, kot so 2., 3. in 21. člen.

2) Statut Avtonomne dežele FJK Ustavni zakon stev. 1 z dne 31. januarja 1963

3. člen določa: »V deželi imajo vsi državljani enake pravice in se enako obravnavajo ne glede na to, kateri jezikovni skupnosti pripadajo. Zaščitene so njihove etnične in kulturne značilnosti.«

3) Zakon stev. 108 z dne 3. aprila 1974: »Zakonodajno pooblašča vlado, da izda nov kazenski postopnik.«

Z reformo kazenskega postopnika se je želelo zagotoviti rabo materinega jezika pri zaslišanju pripadnikov neke manjšine in pri sestavljanju ustreznih zapisnikov.

Reforma predvideva tudi registracijo uradnih listin v tujem jeziku v smislu predpisov, ki urejajo registrski davek.

4) Ukrep predsednika republike stev. 634 z dne 26. oktobra 1972 določa »predpise, ki urejajo registrski davek«.

Ukrep predvideva registracijo uradnih listin v tujem jeziku v smislu predpisov, ki urejajo registrski davek.

5) Zakon stev. 935 z dne 31. oktobra 1966 je odpravil zakon, ki je prepovedoval, da bi otrokom, ki

pripadajo priznanim manjšinam in imajo italijansko državljanstvo, dajali tuja imena.

Posebni državni predpisi

- Zakon stev. 18 z dne 24. januarja 1979, ki govori o volitvah italijanskih predstavnikov v Evropski parlament. Omenjeni zakon v 12. členu predvideva možnost združitve list tistih političnih strank ali skupin, ki jih volijo predstavniki slovenske manjšine v Furlaniji-Juljski krajini; v 22. členu pa pri določanju volilnih sedežev uvaja posebne predpise za kandidate manjšinskih list.

- Zakon stev. 103 z dne 14. aprila 1975, ki predpisuje nove norme v zvezi z radijskimi in televizijskimi programi. Clena stev. 19 in 20 obvezujeta za to pooblaščen družbo, da predvaja oddaje v slovenskem jeziku za Avtonomno deželo FJK in da se, kar zadeva slovenske oddaje na radiu Trst, drži načinov, ki jih predvideva zakon stev. 308 z dne 14. aprila 1956. S tem zakonom je bila odobrena in je tudi postala izvršilna konvencija med predsedstvom ministrskega sveta in RAI-em, ki določa razširitev radiotelevizijskih oddaj na trzasko ozemlje.

- Zakon stev. 1012 z dne 19. julija 1961

Zakon stev. 932 z dne 22. decembra 1973

Odlok predsednika republike stev. 416 z dne 31. maja 1974

Odlok predsednika republike stev. 417 z dne 31. aja 1974

Omenjeni zakoni uresničujejo specifično državno zakonodajo, ki naj bi s spremembami splošnega zakonskega sistema v zvezi z izobraževanjem na področju trzasko in goriske pokrajine zagotovila rabo materinega jezika in predstavnistvo slovenske manjšine v soli.

- Zakon stev. 416 z dne 5. avgusta 1981, ki predpisuje norme o reformi založništva. Zakon predvideva visji prispevek za nakup papirja za tiskanje dnevnikov, ki jih v celoti ali deloma izdajajo v slovenskem jeziku.

- Zakon stev. 19 z dne 9. januarja 1991 dodeljuje Deželi FJK za triletnje 1991/93 poseben prispevek za podporo kulturnih in umetniških pobud v korist slovenske manjšine v Italiji.

Krajevne norme

- Deželni zakon stev. 20 z dne 14. marca 1973. Gre za zaščitni normativ, ki zadeva povračilo posebnih stroškov, ki bremenijo teritorialne krajevne ustanove in njihove konzorcije. Normativ predpisuje delno povračilo zakonito porabljenih sredstev, ki so glede na potrebe jezikovnih manjšin služila za kritje stroškov za prevode, tisk in lepljenje plakatov, obvestil in uradnih objav ter za izdelavo in vzdrževanje tabel, kjer so napisani v slovenskem jeziku.

- Deželni zakon stev. 29 z dne 4. maja 1973 - norme, ki urejajo izvajanje in prilagoditev zakona stev. 1102 z dne 3. decembra 1971 o razvoju gorskih področij. V tretjem odstavku 16. clena je rečeno, da se je treba pri pripravljanju osnutka za večletni razvojni načrt gorskih skupnosti posvetovati z organizacijami, ki predstavljajo etnične manjšine, ki morebitno živijo na področju. To določilo sicer ni specifično, a ga lahko uporabljamo tudi v odnosu do slovenske manjšine, ki živi na območju goriske pokrajine v Brdih in na območju trzasko pokrajine na Kra-su.

- Deželni zakon stev. 30 z dne 17. julija 1974 - spremembe, dopolnitve in refinansiranje deželnega zakona stev. 27 z dne 21. julija 1971, ki zadeva »Katalogizacijo kulturnega in krajinskega bogastva Furlanije-Julij-

ske krajine in izdelavo ustreznega inventarja.« Omenjeni zakon je bil spremenjen z deželnim zakonom stev. 49 z dne 20. avgusta 1973 (4. in 7. člen)

- Deželni zakon stev. 21 z dne 14. aprila 1975 - deželni posegi v podporo pobud kulturnega, zgodovinskega, didaktičnega in dokumentarnega značaja ob 30. obletnici osvoboditve (4. člen).

- Deželni zakon stev. 60 z dne 27. avgusta 1975 - deželni posegi za razvoj rekreacijskih in športnih dejavnosti (2. člen).

- Deželni zakon stev. 37 z dne 5. avgusta 1976 - odobritev deželnega jamstva Slovenskemu stalnemu gledališču (1. člen).

- Deželni zakon stev. 38 z dne 22. julija 1977. Zakon obsega le en člen, ki spreminja deželni zakon stev. 48 z dne 5. avgusta 1975, ki govori o pravnem in ekonomskem položaju osebja Avtonomne dežele FJK v zvezi s specializacijo na zemljiško-knjžnem področju.

- Deželni zakon stev. 16 z dne 6. marca 1978 - udeležba Dežele FJK pri ustanovitvi I.S.A.P.R.E.L. (3. člen).

- Deželni zakon stev. 43 z dne 18. maja 1978 - Odobritev deželnega jamstva in drugi posegi v korist Občinskega gledališča G. Verdi, Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine, Slovenskega stalnega gledališča in Goriske ustanove za umetniške in kulturne prireditve (4. člen).

- Deželni zakon stev. 44 z dne 22. maja 1978 - spremembe in dopolnitve deželnega zakona stev. 29 z dne 4. maja 1973. Predviden je dodatni člen, ki navaja, da je treba pri predpisih, ki urejajo delovanje gorskih skupnosti, »upoštevati posebne pravice slovenske manjšine glede na njene etnične, zgodovinske in kulturne značilnosti«.

- Deželni zakon stev. 81 z dne 22. julija 1978 - ustanovitev družinskih posvetovalnic. V 8. členu je rečeno, da je treba pri delovanju družinskih posvetovalnic upoštevati tudi etnično-jezikovno pripadnost uporabnikov. 4. člen pravi, da je treba pri odločanju o udeležbi uporabnikov »upoštevati slovensko manjšino, ko njena prisotnost na teritoriju to zahteva«. 12. člen poudarja, da bodo morali upravitelji posvetovalnic upoštevati prisotnost slovenske manjšine in poskrbeti za to, da bodo posvetovalnice s tem v zvezi ustrezno poslovale. Zakon je bil spremenjen z deželnim zakonom stev. 18 z dne 23. aprila 1979, vendar spremembe niso zadevale prej omenjenih členov.

- Deželni zakon stev. 18 z dne 23. aprila 1979 - spremembe in dopolnitve deželnega zakona stev. 81 z dne 22. julija 1978, ki zadeva ustanovitev družinskih posvetovalnic (2. in 3. člen).

- Deželni zakon stev. 27 z dne 8. junija 1979 - odobritev deželnega jamstva za posojila, ki naj bi jih najeli Občinsko gledališče G. Verdi, Stalno gledališče FJK in Slovensko stalno gledališče.

- Deželni zakon stev. 52 z dne 27. avgusta 1979 - refinansiranje in spremembe v zvezi s finančnim obdobjem 1979 deželnega zakona stev. 26 z dne 30. marca 1973, ki zadeva posege za razvoj kulturnih dejavnosti v Furlaniji-Juljski krajini in ki je že bil refinansiran in spremenjen s 4. členom deželnega zakona stev. 18 z dne 17. marca 1978.

- Deželni zakon stev. 57 z dne 1. septembra 1979 - deželni posegi v zvezi s krajinskim in kulturnim bogastvom (28. člen).

- Deželni zakon stev. 26 z dne 22. julija 1989 - odobritev deželnega jamstva za posojila, ki jih bosta najela Občinsko gledališče G. Verdi in Slovensko stalno gledališče (1. člen).

(Nadaljevanje jutri)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, visina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SKLAD MITJE ČUKA

Kvarni vpliv nasilja na TV

Mnogi televizijski oddajniki, ki bi sicer za gledalce ne bili tako zanimivi, se okorišajo z nasiljem, kakor z blagom, ki ga je lahko prodati. To ni le splošno mnenje, temveč dejstvo, ki so ga podkrepile razne raziskave po svetu. Obremenilni elementi za škodo, ki ga povzroča televizijsko prikazovanje nasilja, so dokaj razvidni.

Znani ameriški psihologi, ki se ukvarjajo z učinkovanjem medijev na človeka, so že zdavnaj poteptali teorijo, po kateri naj bi gledalci po nasilju, ki ga prikazuje televizija, doživeli katarzo ali očiščenje. Izvedenci so vse bolj nagibajo k prepričanju, da je nasilje s televizijskega zaslona dejavnik, ki učinkuje kot vir napadalnosti. Nevarnost, da se v gledalcih sproži napadalnost zaradi gledanja nasilnih prizorov, se veča s količino tega gledanja in nosi s seboj kopico negativnih posledic.

Starši lahko sami opazijo, predvsem pri zelo majhnih otrocih, kratkoročne posledice: recimo posnemanje nakterih prizorov. Otroci posnemajo bitko sli popad, ki so ga malo pred tem gledali po televiziji. Tako obnašanje so strokovnjaki opazili že pri 14 mesecev starih otrocih.

Veliko televizijskega nasilja vzbuja v otroku nenavadne občutke, predvsem ponoci: »močni« prizori ga dražijo, nekatere osebe dozivlja kot grozeče, drugi prizori mu vzbujajo strah, kar je seveda vse tesno pove-

zano z otrokovo starostjo, spolom in osebno občutljivostjo.

Raziskave so pokazale, da nekateri posebno šokantni prizori lahko učinkujejo na otroka še veliko let kasneje. Seveda ni rečeno, da je učinek vedno negativen. Močni občutki se niso kar avtomatično tudi škodljivi - meni psiholog, profesor Groebel z utrecht-ske univerze. Globoko občuten strah pa lahko otroka kasneje orgoža, če mu niso sledile ustne razlage ali drugačne izkušnje.

Medtem ko so kratkotocni učinki gledanja nasilja po televiziji razpoznavnejši, je dolgoročne učinke težko opredeliti in določiti. Vsekakor je po vseh raziskavah v tej smeri razvidno, da masovna »konzumistična« raba televizije oblikuje otroku način mišljenja. Otroku se v mišljenje lahko izoblikuje podoba grozečega sveta. To pa pomeni, da človek dozivlja okolje bolj grozeče, kot je v resnici. Kdor je torej navajen (tako vsaj menijo strokovnjaki), redno gledati z malega zaslona prizore nasilja, kakor na tekočem traku, in napadalnost kot nekaj naravnega, bo s časom postal prepričan, da so le pesti sredstvo za reševanje konfliktov. Na videz bi lahko trdili, da prikazuje televizija tudi tako nasilje, ki bi mu lahko pripisovali nesškodljivost, nekakšno »čisto« nasilje.

Recimo tistega, ki ga prikazujeta mis in macka v nekaterih risankah, ko postane risana muca pod velikim klavdivom popolnoma

ploscata, toda samo zato, da že v naslednji sekundi leti v naravni velikosti zopet za prebrisano mislo. Ali morda nasilje, ki ga prikazujejo igralci v spaghetti vesternih in podobnih serijah. Toda profesor Groebel meni, da posebej pri otroku in mladostniku lahko tudi prekomerno gledanje takih prizorov, ki so očitno kaskaderski (in torej ne gre za pravo nasilje) izoblikuje napačno prepričanje, da nasilje nima nič skupnega s trpljenjem. Torej postane lahko mladostnik prepričan, da pravzaprav ni nič hudega, če da sosalcu kdajpakdaj eno po zobeh. Psiholog Groebel je torej prepričan, da v nasi skupnosti s »pomocjo« medijev izgublamo sposobnost sočustvovanja s soclovekom. Torej tudi občutek solidarnosti.

Seveda niso vsi otroci v enaki nevarnosti, ko gledajo nasilje po televiziji. Kako bo nasilje z malega zaslona vplivalo na človeka, je odvisno tudi od osebnega zaznavanja, osebnih izkušenj v družini in sirsem okolju.

Pri tem je zelo pomembno, v kolikšni meri je otrok navezan na dom, starše, brate in sestre, na prijatelje in koliko drugih konjickov goji v prostem času.

Cim tesnejše so namrec njegove custvene vezi in cim bolj široko je njegovo zanimanje za druge dejavnosti, tem manj negativnega vpliva bosta lahko imela nanj televizija in nasilje z nje.

Jelka Cvelbar

VOLITVE / DOKONČNI SKLEP NAPREDNEGA TABORA

Bratina in Kneipp sta slovenska kandidata

Stališče SSK in pomisleki Demokratskega zavezništva

Darko Bratina se bo spet potegoval za mesto senatorja

Največ težav so imele napredne stranke pri izbiri kandidata v drugem trzaskem okrožju. Na koncu je prodrl sindikalist CGIL Kneipp, zastopnik Stranke komunistične prenov, ki je pogajalцем posredovala tudi imeni Stojana Spetice in Sergija Lipovca. O Kneippovi kandidaturi so, kot kaže, neposredno odločali v Rimu, saj na deželni omizju o tem niso mogli na noben način najti skupnega jezika. Zaradi hudega spora v tem okrožju je vsekakor napredni blok nekajkrat tvegati razbitje, medtem ko je po poti izgubil Slovensko skupnost.

Deželno tajništvo SSK ugotavlja, da je na pogajanjih pri "naprednem

kampanje, je mnenja SSK, ki sedaj pričakuje jasne programske izbire, kar zadeva tudi nase problematiko, od kandidatov pa zavezujoča stališča zlasti o treh točkah, ki so za SSK bistvenega pomena: zavzemanje za pravičen zaščitni zakon na osnovi gradiva, ki ga je skupno oblikovala manjšinska organizirana skupnost; podpora zahtevi po zajamčenem zastopstvu, saj so tudi zadnja pogajanja pokazala, da nas zakonodaja prepušča na milost in nemilost volji in razpoloženju večine; razmerje med izvoljenim in organizirano manjšinsko stvarnostjo.

lo vse kandidate naprednega zavezništva, vključno torej s Kneippom.

Zastopnik naprednega bloka bo v svojem okrožju tekmoval s kandidatom Ljudske stranke in Segnjevkega pakta Silvanom Magnellijem, z misovcem Sergiom Giacomellijem in s predstavnikom zavezništva med Severno ligo, Berlusconiem gibanjem in Listo za Trst, ki bo morda listar, deželni svetovalec Roberto Antonione. Glede te kandidature je še nekaj dvomov.

Vse je odvisno koga bo desno-sredinski blok izbral za mestno senatno okrožje, kjer se marsikdo (upravičeno) boji direktnega boja s Claudiom Magrisom, ki že uživa široko podporo sredinskih in levicarskih sil, od DSL, do Ljudske stranke in Slovenske skupnosti.

Zgoniški občinski svet

Drevi z začetkom ob 20. uri bo prvo zasedanje zgoniškega občinskega sveta pod predsedstvom nove županje Tamare Blažina. Predvidena je predstavitev proračuna za finančno leto 1994 in triletnega programskega dokumenta. Med drugim bodo sklepali tudi o podaljšanju konvencije z repentabrsko občino za storitve tehničnega urada in o pravilniku za dodelitev prispevkov javnim ustanovam, oziroma zasebnikom. (B)

DOLINA

Na županstvu srečanje o problemih teritorija

Na dolinskem županstvu sta se včeraj dopoldne srečala krajevni župan Marino Pečenik in deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Paolo Ghersina, ki je, kot znano, edini tržaški predstavnik v Travanutovi deželni vladi.

Na sestanku je tekla beseda o odnosih med Deželo in dolinsko občinsko upravo ter o splošni problematiki razvoja in prostorskega načrtovanja v tržaški pokrajinski realnosti. Pečenik in Ghersina imata precej sorodnih gledanj o teh klotljivih problemih, oba sta vsekakor soglasala o nujnosti večjega turističnega vrednotenja Glinščice. Na srečanju je bil govor tudi o problematiki kamnolomov s posebnim ozirom na kamnolom Scoria pri Borsu, o rezervuarjih SIOT in o uporabi zemljišč EZIT.

Velike dvome nad

SEMINAR / OB KRIZI TISKOVNE AGENCIJE ANSA

Zavrtniti napad na novinarstvo

V nevarnosti je sama demokracija

DRAGO GASPERLIN

Z včerajšnjega seminarja v novinarskem krožku (Foto KROMA)

Ali ni pomenljivo, da se pritisk na javna sredstva množičnega obveščanja zaostruje ravno v obdobju, ki je za Italijo zgodovinskega pomena in odločilno za ohranitev demokracije? Ali ni značilno, da hoče zasebni podjetniški lobi prav v tem klotljivem predvolilnem času, ko ljudje naravnost hlatajo za novicami, podvreči informacijo uravnalci po lastni meri in potrebi? Takšna in podobna vprašanja o naklepih, da se zadusita svoboda in pluralnost obveščanja, so si zastavili udeleženci včerajšnjega seminarja v Novinarskem krožku, s katerim je deželni sedež tiskovne agencije Ansa opozoril na nevarnost lastne izvolitve.

To je glavna italijanska in po velikosti četrta novinarska agencija na mednarodni ravni, ki z več kot

420 casnikarji, raztresenimi po vseh celinah, prekrbuje tisk, televizijo in ustanove z azurnimi vestmi o dogajanju doma in v svetu. Manjši casniki bi brez njenega doprinosa menda propadli, a njena osibitev bi občutno prizadela tudi velike. Upravni svet je 14. decembra lani napovedal razglasitev kriznega stanja in postopno odslovitve 83 poklicnih novinarjev, potem ko je s takim ukrepom ze prizadel tiskarske uslužbenke, to pa pomeni 80-odstotno okleščanje organika. Ne samo, agencijo so ze obubožali z odpoklicem dopisnikov, na primer iz Sarajeva. »Zaradi tega moramo obravnavati nekatere dogodke s pomočjo vnaprej pripravljene gradiva in se tako hočeš nočeš izneveriti vlogi neposrednih in nepristranskih opazoval-

cev,« je potožila Domitilla Conte ob pripombi, da je finančna kriza Anse (15 milijard dolgov) le izgovor. »Veliki založniki hočejo, da krizo casopisov placamo mi, ko pa so imeli visoke profite, nismo dobili niti lire,« je dodala in krivdo za to naprtila tudi vladi in parlamentu; ministri Conso, Giugni in Pagani so sicer ob včerajšnjem vsedravnem »dnevu Anse« le-tej izrekli solidarnost. Contejeva trdi, da je napad na Anso obenem napad na demokracijo in pluralizem, kar pise tudi v odprtem pismu druzabnikom, parlamentu, ministrskemu svetu in političnim silam.

Seminar, ki ga je vodil deželni predsednik novinarskega sindikata Fulvio Gon, je privabil zastopnike krajevnih in deželnih oblasti, sodstva, skofije, gospodarskega, političnega, sindikalnega ter seveda novinarskega sveta in civilne druzbe. To je bil le dokaz več, kako težak je politični moment, ki ga označujeta tudi napad na RAI in rastoča dezinformacija. Zgovoren primer le-te je navedel mestni odbornik za kulturo Roberto Damiani v imenu Illyjeve uprave, ko je ozigosal grob napad glasila LpT na župana, ker je obiskal Ljubljano. Predsednik deželne sveta Cristiano Degano je poudaril, da bi oslabitev Anse nevarno zrahljala odnose med institucijami in civilno druzbo, pisatelj Fulvio Tomizza pa je opozoril na vrtoiglavu zdrsk kulturne ravni:

Med drugimi je spregovoril se javni tožilec na prizivnem sodišču Domenico Maltese. Ob omembi 21. člena ustave, ki predvideva konkurenčno ravnanje med podjetji in zavrača monopolne ali oligopolne centre oblasti, je pojasnil, da je srz problema v oplemenitenju odnosov med občanmi, institucijami in mediji.

Udeleženci seminarja so z enominutnim molkom počastili spomin Marca Lucchette, Sase Ote in Maria D'Angela.

PROCES

Samo Pahor danes spet na prizivnem sodišču

Ce se bo tako nadaljevalo, bo ze težko beležiti stevilo obravnjav in odložitve na posameznih procesih, v katere je vpleten prof. Samo Pahor. Na procesu pred prizivnim sodiščem, ki se nanasa na dogajanje pred trzasko postjo leta 1988 (Pahorja dolzijo upiranja javnemu funkcio-

MRZLIČNE PRIPRAVE

Stranke zbirajo podpise za volitve

Rok za predložitev list dokončno zapade v ponedeljek ob 20. uri

Stranke so začele zbirati podpise za predložitev kandidatur za predčasne politične volitve. Kandidature z ustreznimi podpisi bodo na trzaskem sodišču zbirali v nedeljo, 20. in v ponedeljek, 21. februarja do 20. ure, ko zapade časovni rok, ki ga določa nova volilna zakonodaja. Podpise zbirajo za enomandatna okrožja ter za volitve po proporcionalnem sistemu na deželni ravni.

Stranka komunistične prenov zbira podpise na svojem pokrajinskem sedzu v Ul. Tarabocchia 3 med 17. in 19.30. Danes in jutri bo mogoče podpisati tudi na dolinskem županstvu med 9. in 13. uro. Vsak volilec se mora predstaviti z osebnim dokumentom in lahko podpiše le eno kandidaturno listo.

Demokratska stranka levice zbira podpise med 14.30 in 18. uro na sedzu pokrajinskega vodstva v Ul. San Spiridione 7 (tretje nadstropje).

Danes bodo podpise zbirali tudi v Domu Brdina na Opčinah med 18. in 20. uro. Na Opčinah lahko podpišejo kandidature le volilci v drugem trzaskem okrožju za poslansko zbornico ter volilci prvega okrožja, ki zaobjema trzasko, dolinsko in miljsko občino.

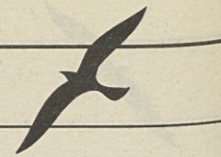
Ljudska stranka zbira podpise na sedzu v Palaci Diana (Trg S. Giovanni 5) danes, jutri in v soboto med 10. in 21. uro. Podpise pod kandidaturami zbirajo tudi na sedzu pokrajinske PSI v Ul. Roma 22 se danes in jutri med 17. in 20. uro.

Renato Kneipp bo kandidiral za poslansko zbornico

omizju" naposled prodrl kandidat slovenske narodnosti za poslansko okrožje Trst II. To je zelo pomembno, »ceprav se je taka rešitev oblikovala na podlagi izključevanj in strankarsko-lotizijskih pritiskov, zaradi katerih je SSK zapustila pogajanja, saj so bili njeni predlogi dosledno "preslišani", njen nadstrankarski predlog zgodovinarja Jožeta Pirjevca pa skorajda apriori postavljene v kot«.

Vsi akterji kažejo precej nezadovoljstva z iztekom pogajanj, kar ni dober začetek volilne

NOVICE

Od danes v prodaji koleki za vozniška dovoljenja

Italijanska federacija prodajalcev tobacnih izdelkov sporoča, da bodo z današnjim dnem v tobakarnah tržaske pokrajine na razpolago koleki za vozniška dovoljenja; za kolek bo treba odšteti 50.000 lir za vse kategorije vozniskih dovoljenj (B, C, D in navtična dovoljenja). Trafikarji so medtem že izpolnili potrebne obveznosti v uradih občinskega zakladništva; koleki bodo za prodajalne tobacnih izdelkov na razpolago do konca meseca, zaradi česar morajo čimprej izpolniti vse obveznosti.

Predstavitelvi odbora za otroške žrtve vojne

Novinarsko združenje priredi to soboto ob 11. uri tiskovno konferenco, na kateri bodo predstavili odbor, poimenovan po Marcu Lucchetti, Sasi Oti in Mariu D'Angelu, ki bo deloval v korist vseh otrok - žrtev vojne.

Prijeli mladega razpečevalca mamil

Agenti tržaske kvesture nadaljujejo uspešen boj proti razpečevalcem mamil. Tokrat jim je v roke padel 21-letni Alessandro Roberti iz Ul. Scalinata 7, pri katerem so našli 25 gramov hasiša, okrog sto semen (domnevajo marihuane), lekarniško tehtnico in več kot dva milijona lir. Verjetno ni težko uganiti, od kod denar, če pomislimo, da je Roberti brezposeln. Mladenica so agenti opazili v Ul. Matteotti, pred hišno številko 4, kjer je neka igralnica. Skupaj z njim je bil znan uživalec mamil. Takoj so se odločili, da ga podrobneje pregledajo. V žepih je imel hasiš in tako so se podali do njegovega stanovanja, v katerem so zaplenili še denar, semena in ostalo, Robertija pa prijaviли sodnim oblastem. Agenti se niso ustavili pri tem. Na podlagi drugih informacij so obiskali še stanovanje 23-letnega Giorgia Giraldirja, v Ul. Monte S. Gabriele 41. Pot se je izplačala, saj so v njegovi spalnici zaplenili 2, 78 gramov hasiša. Zaenkrat se proučujejo možnosti, da ga prijavijo sodstvu.

Tatovi v uradu

V uradu agencije za nepremičnine Mattiussi v Ul. Mercato Vecchio 1 je prišlo do tatvine, ki je preiskovalci zaenkrat še niso razvozlati. Urad je v drugem nadstropju poslopja, a bodisi na vratih kot oknih, ki so bila zaprta, ni bilo opaziti nobenega znaka vloma. V notranjosti je bilo vse razmetano, zmanjkalo pa je pet milijonov in pol lir.

Miljski pust

Kljub nevšečnostim, ki sta jim jih zagodla mráz in burja, so Miljčani le zvozili večino načrtovanih pustnih prireditev in upajo, da jim bodo v nedeljo vreme in splošne razmere naklonjene in da bodo lahko priredili tradicionalni sprevod velikih pustnih voz. Včeraj so po predvidenem programu priredili Kralju pusta slovesen pogreb in ga ob neutolazljivem jokanju njegovih castilcev potopili v hladno morje. Njegov duh pa bo gotovo zopet zaživel že v nedeljo, saj brez pravega pustnega razpoloženja ni nagrade, in zanj se ne vse kriplje poteguje prav vseh devet nastopajočih pustnih skupin. (bov)

OBIČAJI / KLJUB MRAZU IN BURJI OBNOVILI TRADICIONALNE PRIREDITVE

Pusta včeraj pokopali po kratkorajnem življenju

Posebno poslednje slovo na Kontovelu ter v Boljuncu in Dolini

Tudi pust je za nami. V cerkvenem koledarju je bila včeraj pepelnična sredo, s katero se začne postni čas. Sicer pa moramo priznati, da se letos pust vsaj pri nas ni mogel niti kdove kako razživeti. Bič vojne na bližnjem Balkanu, ki je pred nedavnim tragično ušvrknil tudi v našo sredo s smrtjo treh tržaskih novinarjev v Mostarju, burno dogajanje na političnem pri-

zorišču in nenazadnje sibirski mráz, ki je pritisnil na pustno soboto, so preprečili, da bi se pustne tradicije polnokrvno obnavljale. Nekatere prireditve so odložili, če že ne ukiniteli. Tako se bo sprevod v Miljah odvijal to nedeljo z enotedensko zamudo. A težko si predstavljamo, da bo pričaral pristno pustno veselje, ko pa vemo, da je Pust od včeraj pokopan.

Poslednje slovo na kontovelski Mlaki

Resnični protagonist včerašnjega pogreba Pusta na Kontovelu je bil mráz. Prav zaradi nizke temperature in neprijetne burje se je ta naša najznatnejša prireditev na pepelnično sredo pričela z zamudo in potekala po nekoliko okrnjenem programu. Sicer pa se je na njej zbralo kar veliko ljudi, tako da je Pust oziroma Pavel XXIV., kot je bilo ime njegovemu letošnjemu kontovelskemu poosebljenju, le doživel dostojno poslednje slovo.

Pogrebci so se kot običajno zbrali na dvorišču kontovelske Društvene gostilne. Za razliko od prejšnjih let pa pogrebni sprevod ni obsel Proseka, marveč se je na proseški Kržadi obrnil in krenil proti kontovelski Mlaki, ki je že od nekdaj pogoltna Pustove posmrtni ostanke. Letos so pri tem bile težave, saj je Mlaka popolnoma poledenela, tako da so ubogega Pavla XXIV. sezgali, njegov pepel pa raztresli kar po njenem površju. Povsem neobičajno je bilo tudi to, da so pogrebci zadnje slovo izkoristili za drsanje po ledeni površini.

Sicer pa je pogreb potekal po ustaljenem obredu. Žalnemu sprevodu je naceleoval kardinal Lencek, za Pavlom XXIV. pa je neutolazljivo jokala vdova Neža Zeljetova. V sprevodu so korakali tudi težko preizkušeni svojci in druge seme, ki pa so se tresle ne samo zaradi ganjenosti, ampak tudi in mogoče predvsem zaradi mraza. Prav zaradi tega je poslednje slovo na Mlaki bilo sila kratko, brez govoranc in drugih nepotrebnih cerimonij. Saj, le-te bi tako in tako prav nič ne koristile ubogemu pokojniku!

Pogrebci so se po opravljenem obredu v velikem številu zatekli v kontovelsko Društveno gostilno, kjer so nekateri še do poznih ur žalovali. Na pogrebu je kot običajno igrala proseška godba na pihala, ki je svojem in pogrebem lajšla srčno bolečino tudi v gostilni.

Pustni žalni sprevod se pomika proti kontovelski Mlaki (Foto Ferrari/KROMA)

Lovreka je z vsemi balončki vred odpihalo proti jugozahodu (F. Ferrari/KROMA)

MESTO / HUDE NEVŠEČNOSTI ZA OKOLIČANE

Včeraj velik naval za bencinske bone

Na hipodromu pri Montebellu in v občinski izpostavi v Ul. Locchi se je tlo včeraj kljub strupenemu mrazu in močni burji na tisoče ljudi, ki so morali zamenjati napačno tiskane bencinske kupone z novimi. V drugih občinskih izpostavah in na zupanstvih okoliških občin pa so delili kupone tistim, ki jih se sploh niso dvignili. Problem:

zakaj neuporabnih bonov ne zamenjujejo tudi na okoliskih zupanstvih? Zakaj morajo ljudje zaradi tega v mesto, kar je izguba dragocenega časa, povezana s potnimi stroški? Razdeljevanje kuponov se bo nadaljevalo vse tja do 18. marca, zato bi bilo zelo lepo, ko bi odgovorni pomislili tudi na okoličane in ustrezno ukrepali.

VREME / ZIMA POKAZALA ZOBE

Val mraza prihaja iz daljnje Rusije

Meteorologi napovedujejo tudi za prihodnje dni mráz in burjo

»Sveti Valentin prvi spomladin,« pravi stari primorski rek. Toda letos je ta judska modrost nekoliko odpovedala. Prav v teh dneh je namreč zima pokazala svoje zobe kot že dolgo ne. Meteorologi pojasnjujejo, da gre za hladen val, ki se pomika iz Rusije proti Jadranu. Istega izvora je tudi burja, ki piha že stiri dni in se dodatno veča občutek mraza.

Po meritvah tržaskega talasografskega instituta je zivosrebrni stolpec včeraj v Trstu padel do 3 stopinj pod ničlo, v posameznih predelih kraske planote pa je temperatura zraka bila še znatno nižja. Sicer pa velja omeniti, da se je zivosrebrni stolpec zadrževal pod ničlo v vsej Furlaniji-Juljski krajini

in v Sloveniji. Nekatere meteoroloske postaje v gorah so namerile temperature do 20 stopinj pod ničlo. Kar zadeva burjo, pa naj povemo, da so posamezni sunki dosegli do 90 kilometrov na uro, kar sicer ni rekordna vrednost, a vseeno posteno brije.

Val mraza se je pričel v soboto, 12. t. m., meteorologi pa napovedujejo, da se bo nadaljeval še vsaj do konca tega tedna. Danes bi morala temperatura se pasti, od jutri dalje pa se vrniti k »normalnejšim« vrednostim. Tudi burja bo še pihala, čeprav šibkeje. Statistike pravijo, da sedanje mrzlo in vetrovno vreme ni posebno neobičajno. Veliko hujše zobe je v tem času zima pokazala v letih npr. 1963 in 1985.

Zračno poslednje slovo od Boljunika

Tudi v Bregu so se včeraj poslovili od Pusta. Posebne pogrebne svečanosti so mu priredili v Boljuncu in v Dolini. Kljub mrazu se je zbralo kar lepo število gledalcev, kar potrjuje, kako globoko je pokojnik prirasel k srcu Brežanov.

Boljuncani so se v skladu z običajem pono popoldne zbrali na glavnem vaskem trgu Gorici. Tu je ze lezal oziroma stal na parah njihov Pust - Boljunik, skrbno pripravljen za zadnje slovo - po zraku. Kot je znano, boljunskega Pusta ne položijo v zemljo ali ga utopijo v kaki mlaki, kot se to dogaja drugod, ampak ga z baloni spustijo v zrak, mogoče zato, da bi mu skrajšali pot v nebo, a najbrž tudi zato, da bi se potem pozabavali z iskanjem njegovih posmrtnih ostankov. Lani so jih našli v bližini Forlija na drugi strani Jadrana. Prav zato se je letošnjega poslednjega slovesa od Pusta v Boljuncu udeleži-

la tudi delegacija iz tega italijanskega mesta, ki je imela tudi to cast, da je pritisnila na gumb, ki je sprožil vzlet Boljunika. Se pred tem so na Gorici prebrali Pustovo oporoko, ki je bila kot običajno duhovita, a tudi precej poučna za pogrebce. Celotno prireditev so pripravili in izpeljali mladi odborniki KD France Prešeren, katerim gre zasluga, da se je tradicija Boljunika lani po daljšem presledku obnovila.

Dolincani so se poslovili od Pusta zvečer z manjšimi cerimonijami. Zaradi mraza so se svojci in pogrebci zbrali kar v gostilni Pri studencu, kjer so tudi prebrali Pustovo oporoko. Pustove posmrtni ostanke pa so potem vrgli v hladne vode Kauluze. Svojci in pogrebci, večinoma osemletni v maske, so nato dolgo v noc zalovali v gostilni ter obujali spomin na pokojnika, pa si tudi srčno bolečino lajšali s pristno kapljo.

POLEMIČEN ČLANEK V REVIJI LIMES

Koliko prijateljev ima Slovenija?

Jutri popoldne predstavitev v Trstu

V Furlaniji-Juljski krajini je ze od oč začetka osemdesetih let deloval vplivni politični in ekonomski lobi, ki je leta 1992 bistveno vplival na Rim, da je uradno priznal Slovenijo. Ta lobi je temeljil na osi KD-PSI, ki je na koncu pričala samega takatnega zunanjskega ministra Giannija De Michelisa, da je proti svoji volji priznal Ljubljano in tudi Zagreb. To je svojevrsna teza, ki jo v zadnji številki geopolitične revije Limes, zagovarja zgodovinar Antonio Sema v prispevku z naslovom "Poletje 1991: italijanski prijatelji Ljubljane".

Sema (njegov članek bo gotovo naletel na polemike) izjaha iz prepricanja, da je naša dežela v bistvu vsilila rimski vladi svoja gledanja na tedanjo jugoslovansko stvarnost. V Furlaniji so vplivni deželni politiki (predvsem predsednik in podpredsednik Dezele Adriano Bianutti in Ferruccio Saro) spletli neke vrste "mittelevropski resel" (resel je mreža s katero so v srednjem veku lovili majhne zivali), v katerega so se ujeli rimski mozje, poleg De Michelisa tudi predsednik republike Francesco Cossiga.

Sema pri tem nasteva vrsto dogodkov in primerov, ki po njegovem dokazujejo, kako je Videm vplival na italijansko priznanje dveh novih držav in kakšno moč so imele (tudi nastajajoče gospodarske) vezi s Slovenijo. To po njegovem v bistvu traja še danes. Po nekaterih virih,

Platnica zadnje številke geopolitične revije Limes

trdi zgodovinar, naj bi v tem okviru slovenski predsednik Milan Kučan diskretno vplival na nekatere svetovalce DSL, naj na neki način podprejo izvolitev predsednika Dezele Pietra Fontaninija (Severna liga). Sema vsekakor v svojem članku zagovarja precej tvegano in v bistvu nedokazano tezo, da so bili Biasutti, Saro in kolegi celo žrtve izsiljevanj iz Slovenije ali iz tujine. Od tod njihova zavzetost za takojšnje priznanje Ljubljane.

Limes posveča v zadnji številki veliko pozornost

tragedijam na tleh nekdanje Jugoslavije. Na prispevek Seme se navezuje pričevanje nekdanjega ministra De Michelisa, Loredana Boljun-Debeljuh piše o načrtih za oblikovanje "istrske evroregije", Michel Roux razmišlja o Albancih na Balkanu, Barbara Luchich pa piše o vrnitvi na Reko. Revija objavlja v uvodu intervju z voditeljem novega ruskega nacionalizma Vladimirjem Zirinovskim. O zadnji številki revije bo tekla beseda jutri ob 17.30 v dvorani Baroncini (Trst, Ul. Trento 8, tretje nadstropje). (S.T.)

Obvestilo KZ glede prošenj na KGS

Do 28. t.m.

Rok za predložitev prošenj na KGS za prejem dopolnilne odškodnine za letošnje leto v smislu deželnega zakona št. 34/86 zapade tudi letos 28. februarja. Ta dopolnilna odškodnina oz. prispevek v višini približno 130.000 lir za vsako odraslo govedo oz. za vsak hektar obdelane zemlje, je namenjen kmetovalcem z goratih območij, ki obdelujejo vsaj 3 ha zemlje in pa živinorejcem. Podpis prošilca na prošnji mora overoviti občinski funkcionar.

Kmečka zveza je, kot vsako leto, tudi letos na razpolago svojim članom za izpolnjevanje ustreznih obrazcev. Upokojenci naj prinesejo s seboj pokojninsko knjižico. Za izpolnitev obrazca in za predstavitev prošnje na Krasko gorsko skupnost, je predviden organizacijski prispevek 20.000 lir.

Funkcionarji Kmečke zveze bodo prošnje izpolnjevali po naslednjem razporedu:

danes, 17. t.m., od 8. do 12. ure na sedežu podružnice KZ na Opčinah;
danes, 17. t.m., od 15. do 17.30 na sedežu občine Zgonik;
jutri, 18. t.m., ob 13. uri na sedežu občine Repentabor;
jutri, 18. t.m., ob 13.30 v srenjski hiši v Gročani.

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
17. februarja 1994
SILVIN

Sonce vzide ob 7.04 in zatone ob 17.34 - Dolžina dneva 10.29 - Luna vzide ob 9.46 in zatone ob 24.00.

Jutri, PETEK,
18. februarja 1994
FLAVIJAN

VREME VCERAJ: temperatura zraka 0,6 stopinje, zračni tlak 1026,9 mb ustaljen, veter vzhodnik severovzhodnik 35 km na uro, burja, s sunki do 80 km na uro, vlaga 42-odstotna, nebo jasno, morje močno razburkano, temperatura morja 6,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Martina Danese, Ylenia Cerniava, Sara Casertano, Andrea Nedoh, Omar Brezigar, Isacco Raimo, Sara Fumani, Aurora Peccolo, Gabriele Martinetto, Emilio Milanovic, Kevin Nicolini.

UMRLI SO: 87-letna Ferdinand Birs, 65-letni Ruggero Visintin, 70-letni Asbel Halcomb, 91-letna Maria Svava, 69-letni Bruno Cossutta, 49-letni Alessandro Grgic, 55-letni Mario Rolih, 78-letni Ernesto Bucci, 81-letni Italo Piccinni, 87-letna Valeria Hlaca, 61-letni Giuseppe Onofaro Sanaia, 77-letni Lino Vicigni, 83-letni Carlo Sturman, 70-letni Giovanni Zorzet, 85-letna Carmela Cassano, 80-letni Renato Ghirardi, 77-letna Maria Krasna, 79-letna Pierina Millo, 89-letni Pietro Cherin.

LEKARNE

Od ponedeljka, 14., do nedelje, 20. februarja 1994
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Mazzini 43 (tel. 631785), Trg XXV. aprila 6 - Naselje sv. Sergija (tel. 281256), Ul. Flavia 89 - Zavljje (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Mazzini 43, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Combi 17, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Combi 17 (tel. 302800).
Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urada za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urada za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

PRISPEVKI

V spomin na Slavico-Giulio Barut darujeta Riccardo in Rita Sturman z družinama 30.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na drago Slavico Barut daruje Danica 50.000 lir za pokrajinski VZPI-ANPI.

Namesto cvetja na grob Slavice Barut darujejo vascani in prijatelji Pepi in Roza 50.000 lir, Viola 20.000 lir, Stefka 30.000 lir, Milka 15.000 lir, Valerija 20.000 lir, Ema 20.000 lir, Irma 20.000 lir, Meri 20.000 lir, Draga 15.000 lir in Marija Filipčić 30.000 lir za pokrajinski VZPI-ANPI.

V spomin na predrago Slavico Barut daruje Jolanda Smotlak 50.000 lir za Društvo Slovencev miljske občine.

Za Društvo slovenskih upokojencev daruje Ana Barej 10.000 lir.

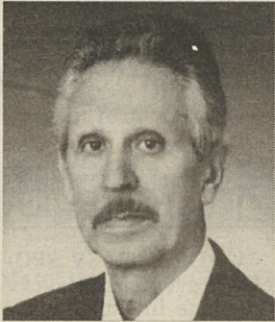
V spomin na Nevo Brisčik darujejo družine Brisčik, Skabar in Vinci 100.000 lir za Dom-spomenik NOB v Brisčikih.

V spomin na sestro Olgo darujeta Elza in Tonci Pertot 20.000 lir za SKD Barkovlje.

Prispevajte za Sklad Albina Bubniča

Zapustil nas je nas dragi

Peter Cherin

Pogreb bo v soboto, 19. februarja, ob 12. uri iz mrtvasnice glavne bolnisnice na prosesko pokopališče.

Zalostno vest sporočajo zena Dragica Kapun in ostali sorodniki

Prosek, 17. februarja 1994
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

17.2.1976

Ob 18. obletnici smrti dragega

Marčela Siege

se ga z ljubeznijo spominjajo

vsi njegovi
Trst, 17. februarja 1994

+

Naznanjamo, da nas je zapustil nas dragi

inž. Milan Čok
(Zupanov)

Zalostno vest sporočajo

sestra Milena in brat

Mirko ter ostalo

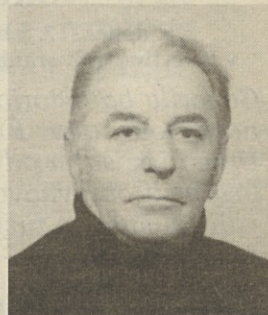
sorodstvo

Trst, Lonjer, Beograd,
17. februarja 1994

+

Zapustil nas je nas dragi

Karlo Šturman

Pogreb bo jutri, 18. februarja, ob 12.15 iz mrtvasnice glavne bolnisnice v cerkev v Mackoljah.

ZALUJOCI SVOJCI

Mackolje, 17. februarja 1994
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

+

Zapustil nas je nas dragi

Roberto Popović
(Berto)

Pogreb bo danes, 17. februarja, ob 12.30 iz mrtvasnice v Trzicu v mavhinsko cerkev.

Zalujoci: zena Marta, sin Gigi z zeno Meri, vnukinja Elizabeta, svaki, svakinje in necaki

Sesljan, 17. februarja 1994

Cau nono,

Elizabeta

Ob izgubi dragega očeta izrekajo prijatelju Gigiju in družini iskreno sozaljje

družine Suber, Ferluga, Strekelj, Vremec, Piccini in Taucer

Ob izgubi dragega očeta izreka Gigiju Popoviću in svojcem globoko sozaljje

Smucarski klub Brdina

Smrt so zaznale samo mačke

»Mamma dei gatti« so jo imenovali, njeno pravo ime pa je verjetno poznal malokdo. Pred nekaj dnevi je umrla v popolni osamljenosti. Samo njene mačke, na katere se je ves okoliš jezil, so ji bile blizu v zadnji uri.

Bila je to revna ženica, ki je stanovala v Ul. Luciani v pritličju stanovanjskega bloka. Velika kuhinja in majhna sobila je bilo vse, kar je bilo njenega, oziroma je bolj kot njej sami služilo vsem tistim mačkam, ki so pri njej dobile zavetje, hrano in seveda tudi dobro besedo.

Vsi naokrog so jo poznali, zlasti v mesnicah in ribarnicah, kjer so ji največkrat zastojali ostanke mesa, rib in druge hrano. Zase je bolj malo skrbel; a mačke so imele vsak dan svojo hrano, vsaka na svojem kosčku lepenke ali papirnatega kroznika.

Seveda smo se mnogi večkrat jezili nad ostanki, ki so jih zivali puscale na ulici; a nihče ni imel poguma, da bi povedal kakšno ostro ubogi zenici, ki je s takšno ljubeznijo skrbela za več desetih mack.

Pozimi in poleti so bila okna njenega stanovanja odprta, da so lahko zivali prihajale in odhajale. Večkrat je ženska zaradi mraza tudi zbolela, a ni dovolila nikomur, da bi zaprl njena okna, ki jih je držala odprta tudi ponoči. »Saj mi nič ne morejo vzeti, ali odnesti; moje mačke pa imajo zagotovljeno zavetje,« je odgovarjala na razne kritike in pripombe. Bila je tiha in skromna ženica, ki ni veliko govorila s sosedi. Znašla se je le v družbi svojih ljubljenih mačk, ki so ji ljubezen po svoje tudi vračale.

Njeno smrt smo zaznale tako, da smo vi-

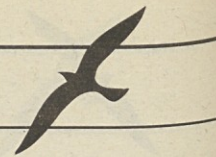
Tudi mačka lahko napolni praznino okrog nas (Foto Ferrari/KROMA)

devali okna njenega stanovanja zaprta. Zaznale pa so njeno odsotnost uboge mačke, ki so se nekaj dni zbegano podile po ulici, mijavkale pod njenimi okni in se nato porazgubile.

Danes veliko pišejo in govorijo o ukrepi, ki naj bi predvideval za ljubitelje mačk - »gattare«, kot jim pravijo - posebno dovoljenje za hranjenje potepuskih mack. Uboga ženica iz Ul. Luciani

taksnega dovoljenja ni imela in ga tudi ni dočakala. Imela pa je veliko srce za te zivali, ki so bile verjetno edine, kar je imela dragega na stara leta.

Neva Lukes

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Miroslav Krleža

V AGONIJI

Režija Boris Kobal

Premiera

Jutri, 18. t.m., ob 20.30 ABONMA RED A

Ponovitvi

V soboto, 19. t.m., ob 20.30 ABONMA RED B

V nedeljo, 20. t.m., ob 16.00 ABONMA RED C

Krožek za družbena vprašanja VIRGIL SČEK

vabi na predstavitev knjige v italijansčini

TRST 1954-1956: SPOMENICA O SOGLASJU IN SAMOSTOJNE SLOVENSKE POLITIČNE SKUPINE

danes, 17. februarja, ob 20.30
v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3 v Trstu

Govorila bo avtorica **prof. Bruna Ciani**, nato bodo odv. **Branko Agneletto**, dr. **Drago Legiša** in odv. **Jože Škerk** kot protagonisti obravnavanih vprašanj sodelovali pri javnem razgovoru, ki ga bo vodil **Ivo Jevnikar**.

Večer bo uvedel predsednik Krožka dr. **Rafko Dolhar**

KINO

ARISTON - Dvorana rezervirana. Jutri: »Pio-vono pietrek«.

EXCELSIOR - 15.45, 17.55, 20.05, 22.15 »Mrs. Doubtfire - Mammo per sempre«, i. Robin Williams, Sally Field. **EXCELSIOR AZZURRA** - 17.00, 19.30, 22.00 »Tra cielo e terra«, r. Oliver Stone.

NAZIONALE 1 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Robin Hood, un uomo in calzamaglia«, r. Mel Brooks.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Bronx«, r. i. Robert De Niro.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'uomo che guarda«, r. Tinto Brass, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Perdiamoci di vista«, r. i. Carlo Verdone, i. Asia Argento.

GRATTACIELO - 17.50, 20.00, 22.00 »L'ombra del lupo«, i. Donald Sutherland, Toshio Mifune.

MIGNON - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Senti chi parla adesso!«, i. John Travolta, Kirstie Alley.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Emanuelle, pretty woman«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.00, 19.30, 22.10 »Piccolo Buddha«, r. B. Bertolucci.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »Insonnia d'amore«, i. Tom Hanks, Meg Ryan.

LUMIERE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Kalfornia«, prepovedan mladini pod 14. letom. Zadnji dan.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Orgasmi peccaminosi«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PIREDITVE

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi na PRESERNOV DAN: KULTURA SKOZI GLASBO IN PETJE v soboto, 19. t.

m., ob 20. uri v Babni hisi v Ricmanjih. Nastopajo: Pihalni orkester gojencev glasbene sole, MePZ Slavec - Slovenec in Godba iz Ricmanj. Vabljeni.

KD KRASKI DOM vabi na počastitev DNEVA SLOVENSKE KULTURE v nedeljo, 20. februarja, ob 16. uri v Kulturnem domu na Colu. Predstavi la se nam bo Dramska skupina iz Ospa s komedijo Toneta Partljica Slikar v tolmunu.

SKD IGO GRUDEN vabi na PRESERNOVO PROSLAVO, ki bo v nedeljo, 20. februarja, ob 17. uri v društvenih prostorih. Slavnostni govornik bo pesnik Boris Pangerc.

PD KOLONKOVEC v sodelovanju z DOMOM JAKOBA UKMARJA in KD IVAN GRBEC priredi ob Dnevu slovenske kulture v nedeljo, 20. februarja, ob 17. uri v Domu Jakoba Ukmarija v Skednju PRESERNOVO PROSLAVO. Slavnostni govornik prof. Josip Pecenko.

OBVESTILA

V POČASTITEV SPO-MINA svojih sodelavcev Sasa Ote in Lojzeta Zupancica bo v boljunski farni cerkvi v soboto, 19. februarja, ob 20. uri gledalska skupina Beseda uprizorila edino predstavo za ves Breg: BOŽJI VITEZ NA SLOVENSKI ZEMLJI. Besedilo in režija Aleksij Pregarc.

KLUB 2001 KRAS vabi na celodnevno delavnico Marka Pogacnika: BOGASTVO STANJEL-SKEGA GRICA, ki bo v soboto, 19. februarja. Zbirališče ob 9.30 pod gradom v Stanjelu; v primeru slabega vremena v Galeriji Jozeta Sva-glja.

S I N D I K A T UPOKOJENCEV SPI CGIL - okraj Nabrezina - organizira tudi letos ob priliki včlanjevanja TRADICIONALNI PRAZNIK jutri, 18. t. m., ob 16.30 v dvorani Igo Gruden v Nabrezini. Vabljeni vsi upokojenci in upokojenke.

KAKO LAHKO VZPO-STAVIS RAZUME-VANJE z drugimi skozi proces komunikacije. Enodnevni seminar bo v nedeljo, 20. februarja, od 8.45 do 18. ure v Dolini. Vodita Viljam in Jozica. Informacije: tel. 227041.

PRAZNIKI VCLANJE-VANJA SKP - Krožek Kras se bodo vrstili po sledečem redu: jutri, 18. t. m., v Nabrezini pri gostilni Gruden (Klop); v ponedeljek, 21. t. m., v Društveni gostilni v Gabrovcu; v torek, 22. t. m., v Ljudskem domu v Trebcah; v sredo, 23. t. m., v Društveni gostilni na Kontovelu; v petek, 25. t. m., v Prosvetnem domu na Opcinah; v ponedeljek, 28. t. m., v Ljudskem domu v Križu; v sredo, 2. marca, v Padricah pri gostilni Dolina. Vsi prazniki se bodo začeli ob 20. uri.

TECAJ REFLEKSNE MASAZE IN ZENSJAT-SU JAPONSKE MASAZE bo na Opcinah v Domu na Brdini v soboto, 19. februarja, ob 16. do 20. ure in se bo nadaljeval v nedeljo, 20. februarja, od 9. do 13. ure. S seboj prinesite blazino za na tla. Vabljeni!

SKD CEROVLJE - MAVHINJE priredi v torek, 8. marca, ob 20.30 PRAZNOVANJE DNEVA ZENA z večerjo ob zvokih ansambla Vrtnica v restavraciji Al Carso v Mavhinjah. Za informacije in vpisovanje lahko pokličete na tel. st. 299798 (od 19. do 20. ure) ali 299335 (od 20. do 21. ure). Zenske pohite, da prostora ne izgubite!

VPISOVANJE V KO-LONJI V DRAGI IN CO-MEGLIANSU za otroke od 5. do 16. leta se je že začelo. Vpisujejo zdravniške solske oziroma občinske asistentke; vpisne pole dobite na solah. Pazite, v tržaški občini se vpisovanje zaključuje 5. marca! Informacije: v Trstu za Drago tel. st. 226117, za Comeglians 43194 in 53874; v Gorici 530924.

IZLETI

SKLAD »MITJA CUK« organizira VIII. ZIMSKE IGRE v nedeljo, 27. februarja, na Piancavallu. Prijave za avtobusni izlet in tudi samo za kosilo v uradih Sklada, Narodna ul. 126, vsak dan od 10.30 do 13.30. Informacije po telefonu 212289.

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKI DEZELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE obvešča, da se bosta v kratkem začela tečaja: 1. OSNOVNA INFORMATIKA MS-DOS 5, WINDOWS 3.1 (40 ur); 2. UREJANJE DATOTEK DATA BASE III PLUS (60 ur). Razpoložljivih je še nekaj mest; vpis in dodatne informacije dobite na sedežu Zavoda v Trstu, Ul. Revoltella 37 (tel. 394515 vsak delavnik od 9. do 13. ure - razen sobote).

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst - sporoča, da je trzasko solsko skrbništvo razpisalo tri natečaje na podlagi uradnih listin, namenjenih neučnemu osebuju (A.T.A.), ki je začasno nameščeno na solah in že vključeno v permanentne lestvice: 1. za prehod na 4. funkcionalno kvalifikacijo v vlogi upravnega sodelavca - uradnika; 2. za prehod na 4. funkcionalno kvalifikacijo v vlogi tehničnega sodelavca - uradnika; 3. za prehod na 3. funkcionalno kvalifikacijo v vlogi sluge - pomožno osebje. Pogoji za pripusti-

tev k natečaju 2 leti (24 mesecev) službovanja na državnih solah. Rok za vložitev prošnje zapade 28. februarja. Morebitne informacije, razpise in obrazce dobite na sedežu Sindikata, Ul. Carducci 8, Trst, tel. 370301.

ČESTITKE

Danes praznuje prijateljica **BJANKA COK** svoj okrogli jubilejni rojstni dan. Vostim ji, da bi ji prinesel predvsem zdravja, drugo pa po njeni želji. Želim ji tudi, da bi uživala se mnogo let takih dni, kot ob njenem današnjem prazniku - prijatelj Srečko.

Danes praznuje rojstni dan **MILKA KURET iz Ricmanj**. Vse najboljše ji želijo hčerki Neva in Nadja z mozema ter vnuki Michele, David in Alessandro.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Boris Pernarcič v Medji vasi na st. 7.

OSMICO je odprl Franko Strain, Mackolje Krizpot 84.

OSMICO je odprla v Lonjerju 291/1 Gombac Marija. Toci belo in črno vino.

OSMICO je odprl Usaj v Nabrezini st. 8.

OSMICO je v Ricmanjih odprl Berto Pregarc. Toci belo in črno vino.

PRI BIBCU v Križu je zopet odprto ob četrkih, petkih in sobotah.

PRODAJAMO prosto stanovanje, približno 100 kv. m, v središču Sv. Jakoba. Tel. na st. 311773 od 18. do 19. ure.

DAJEMO V NAJEM dvosobno stanovanje na Proseku za krajše obdobje. Tel. na st. 200115.

ISCEM zazidljiv teren na Krasu v okolici Križa, Nabrezine, Sosljana, Proseka, Padric, Trebca, Opcin ali v Barkovljah, približno 1.500 kv. m, za dve enostanovanjski hiši. Tel. na st. 370947 - urnik urada.

V GORICI (v strogem centru) dajemo v najem urade, 340 kv. metrov. Za informacije tel. 0481 535713.

PRODAM zazidljivo zemljišče, 1800 kv. m, v Trebcah. Tel. na st. 824248 po 20. uri.

ODDAMO prostore, primerne za skladišče, na Opcinah. Zainteresirani naj pišejo na C. P. 2012, 34016 Opcine.

ODDAMO trgovino z električnim materialom. Zainteresirani naj pišejo na C. P. 2012, 34016 Opcine.

UGODNO prodam audi GLS 1600, letnik 80, v dobrem stanju. Tel. na st. 820917 v večernih urah.

PRODAM kombi ford transit 1600, motor obnovljen, bencin + plin, nosilnost 7 q v dobrem stanju. Tel. (0481) 882112 ob uri kosila.

18-LETNI Amir iz Zernice, sam z 12-letnim bratom v begunskem zavetišču v Cervinjanu, z delovnim dovoljenjem in dokončano tehnično solo, išče katerokoli začasnno ali obcasno zaposlitev. Tel. ob večernih urah na st. 040 200159.

NUDIM lekcije iz nemščine in angleščine srednješolcem. Tel. na st. 229566 od 12. do 14. ure.

IMAS PROBLEME s tezo, kolesterolem, srčnim pritiskom ali celulitizmom? Hočete se počutiti dobro? Pokličite me! Tel. (0481) 882172. Zajemam uspeh!

IZGUBIL sem naočnike za vid med pustnim sprevodom v Boljuncu. Postenega najditelja prosim, da telefonira Danjelu Zerjalu na st. 228538.

GOSPODARSTVO / POSOJILNICE V LETU 1993

Hranilne vloge višje za 11, 5 odst.

Po obsegu poslovanja na drugem mestu posojilnice na Goriškem - Več okenc

Poslovanje v letu 1993 je bilo za kmečko-delavske posojilnice v Furlaniji Juljski krajini uspešno. Te bančne ustanove - po novem se imenujejo Credito cooperativo - so za 11, 5 odstotkov povečale hranilne vloge ter za 8, 5 odstotkov investicije. Lani so odprle tudi nekaj novih okenc. Ob koncu leta 1992 je bilo v naši deželi 90 okenc, ob koncu lanskega leta pa 99. Hranilne vloge so ob koncu lanskega leta znašale 2918 milijard lir, znesek indirektnih oblik varčevanja pa 1.778 milijard lir. V odstotkih so se najbolj povečale hranilne vloge na območju pordenonske pokrajine (plus 12, 75), nato na Goriškem (plus 12, 37), v

videmski pokrajini (plus 11, 04) in na Trzaskem (plus 9, 80). Skupna vrednost investicij je znašala v lanskem letu 1.607 milijard lir. Hranilnice in posojilnice so v lanskem letu se bolj utrdile, oziroma povečale svoje premoženje. Zanimiv je tudi podatek, da je bilo ob koncu leta v petindvajsetih posojilnicah zaposlenih 950 uslužbencev, kar je za območje nase dežele, z vidika zaposlovanja, pravzaprav zelo pomemben delež.

Posojilnice na Goriškem so v lanskem letu imele za 761 milijard lir hranilnih vlog, vrednost investicij pa je znašala skoraj 273 milijard, vrednost premoženja 73, 6 milijard lir in je bila za 7,

23 odstotkov višja kakor leto poprej.

Po obsegu poslovanja so na prvem mestu hranilnice in posojilnice v videmski pokrajini, kar je razumljivo tudi z vidika teritorialne razsežnosti in gospodarske strukture v tej pokrajini. Tu so hranilnice v lanskem letu zbrale za 1.445 milijard direktnih hranilnih vlog in za 861 milijard indirektnih, vrednost investicij pa je dosegla 812 milijard. Hranilnice na Goriškem so po obsegu poslovanja na drugem mestu v dežel-nem okviru, takoj za posojilnicami, ki delujejo v videmski pokrajini in pred tistimi, ki delujejo v pordenonski in trzaski pokrajini.

PIREDITVE

DRUŠTVO JADRO IZ RONK prireja jutri, v petek, 18. t.m., ob 20. uri na sedežu društva v Romjanu predvajanje diapozitivov, na katerem bo Jože Cej z besedo in sliko predstavil svoje lansko potovanje po Keniji in vzpon na Kilimandjaro.

KULTURNO DRUŠTVO BRIŠKI GRIC vabi jutri, v petek, 18. t.m., na kulturni večer ob Dnevu slovenske kulture. V dvorani na Bukovju bodo nastopili člani odrske skupine Briški grič, z recitalom Zgodbe o Presernu ter Splet poezije, pevka skupina Sovodenjska dekleta in gojenci glasbene sole Emil Komel. Priložnostni nagovor bo imel Rudi Pavšič. Prireditve bo ob 20. uri.

OB 100-LETNICI ROJSTVA PESNIKA IGA GRUDNA je pred časom izšla knjiga o njegovem življenju in delu z naslovom NARCIS SIROKEGA SRCA. Njena avtorja sta Marko Tavcar in Ivan Vogrič. Predstavitev bo danes, 17. februarja, v Katoliški knjigarni, ob 17.30. Govorila bo prof. Nada Pertot, prisotna bosta tudi avtorja. Vljudno vabljeni!

OB 100-LETNICI ROJSTVA PESNIKA IGA GRUDNA je pred časom izšla knjiga o njegovem življenju in delu z naslovom NARCIS SIROKEGA SRCA. Njena avtorja sta Marko Tavcar in Ivan Vogrič. Predstavitev bo danes, 17. februarja, v Katoliški knjigarni ob 17.30. Govorila bo prof. Nada Pertot, prisotna bosta tudi avtorja. Vljudno vabljeni!

OBVESTILA

SPD GORICA - Smučarski odsek sporoča, da je se nekaj prostih mest za avtobusni izlet na Monte Elmo, v nedeljo, 20. t.m. Prijave samo se danes, v četrtek od 17. do 20. ure na sedežu društva v ul. Malta 2 - tel. 33029. Avtobus bo odpeljal točno ob 6. uri iz Sovodenj, ob 6.05 iz Standreža in ob 6.10 iz Gorice.

OBČINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU sporoča, da je odprta vsak dan od ponedeljka do petka od 15. do 17. ure.

SKD HRAST IZ DOBERDOBA sporoča, da kdor zeli lahko knjigo Igrarija carovnja iz zapuscine Franke Ferletic nabavi pri Stanku Ferfolji v Bratuzevi ulici v Doberdobu, tel. 78262.

IZLETI

DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV iz Doberdoba organizira petdnevni izlet na Holandsko od 27. aprila do 1. maja. Odhod z letalom z Brnika (na razpolago bodo avtobusi iz Doberdoba) in povratkom z avtobusom. Vpisovanje se zaključuje 30. marca. Za informacije: gostilna pri Pericu na Rimski ulici v Doberdobu, tel. 78000.

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV V GORICI prireja tradicionalni izlet ob 8. marcu. Cilj je tokrat Villa Manin. Kosilo bo v kraju Varmo, popoldne pa ogled cvetličarskega sejma v Pordenonu. Prijave v sredo 23. t.m. na društvu. Zadnji rok za prijavo je sredo, 2. marca.

ČESTITKE

Novemu inženirju Marku Vogriču čestitajo Patrizia, Ales in Jakob!

KINO

GORICA VITTORIA 20.45 Gorica kinema "Tanto rumore per nulla". Ken Branagh. **CORSO** 17.30-19.45-22.00 »Mrs. Doubtfire, mammo per sempre«. I. Robin Williams.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL GIARDINO (Baldini), C. Verdi 57, tel. 531879
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
ALLA SALUTE (Fabris), Ul. Cosulich 117, tel. 711315

POGREBI

Danes ob 11. uri, Giuseppe Canisi iz splosne bolnišnice, v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče.

Z dokončnim potrdilom tržasko univerze je včeraj odprl delavnico dr. Marko Vogrič, elektronski inženir.

Popravlja televizijske in radijske sprejemnike, namenska satelitske in navadne antene, specializiran je tudi v popravljanju gorskih koles in drugih družabnih iger.

Iskreno čestita Unifax

ZVEZA SLOVENSKEH KULTURNIH DRUŠTEV - GORICA

Dnevi slovenske kulture

Marko Waltritsch:

TISKANA BESEDA NA GORIŠKEM

Predavalnica knjižnice D. Feigel, danes, 17. februarja 1994, ob 18.30

Na večeru bomo predstavili informativni mesečnik Glasilo in zvezek pesmi in krajše proze prof. Milana Bekarja - Drsljanskega

KANDIDAT SL

Lovisoni računa na Rim

Lovisoni kandidat za poslansko zbornico, predstavnik Severne Lige, Collavini, predstavnik Berlusconijevega gibanja za senat. To naj bi bilo zdaj dokončno, nam je včeraj potrdil pokrajinski koordinator Severne Lige, Milan Koglot. Raul Lovisoni je pokrajinski odbornik za kulturo, medtem ko je Collavini znan vinogradnik v kraju Corno di Rosazzo. Goriski pristasi Severne Lige so tako, kot se zdi, ostali brez svojega predstavnika. Glede progresistnega pola ni v zadnjih dneh zabeležiti sprememb, kar zadeva gorisko okrožje. Za senatno zbornico kandidira Darko Bratina, za poslansko zbornico pa so se progresisti končno dodelili za predstavnika zelenih iz Trziča, Bertolija. Socialisti so kot kandidata za zbornico (proporcni del) izbrali zupana v Precenticu, Giuseppa Napoli.

Medtem pa so se kot se zdi spet zaostri odnosi med Segnjevimi pristasi in pristasi nove ljudske stranke. Slisati je, da bodo podprli kandidata Severne Lige, oziroma Berlusconijevega gibanja. Sicer pa predvolilne igre in groba obračunavanja - se niso, kot kaže, povsem sklenjene. Ostaja namreč še nekaj dni časa in dogajanje v Rimu utegne spet vplivati tudi na krajevne razmere, oziroma dogovarjanje na krajevni ravni. Dejansko malo časa pa je ostalo za zbiranje podpisov. Do ponedeljka je treba pole s podpisi vložiti na prizivnem sodišču v Trstu.

DOBERDOB / PUST SE JE ZA LETOS POSLOVIL

Mraz je kmalu pregnal pogrebce strica Lovreta

Tradicionalne doberdobske prireditve so se udeležili tudi gostje iz Beljaka in Slovenije - Pustni pogreb v Gorici

Stric Lovre, veseljak in babnik, jo je včeraj se zadnjic zagodel pustnemu odboru, gostom in vsem, ki so prisli v Doberdob, na njegov pogreb. Naročil je tako vreme, da pravzaprav nikomur ni bilo vroče, čeprav si je domaća godba na moč prizadevala, da bi segrela ozračje in čeprav so med cakanjem med enim in drugim obredom stočili kar cedno količino vročega vina, pojedli lepo stevilo kuhanih jajc in toplih klobas.

Da imajo v Doberdobu novega zupnika (čeprav tudi bonsinor Stanko se ni povsem v pokoju) je bilo opaziti tudi v ceremonialu in predvsem v koreografiji. Lovreta so po vasi vozili na motornem triciklu. Novi časi prihajajo tudi v Doberdob, so ugotavljali pogrebci, ki pa so včeraj pogresali množico in tuhtali, kje neki je razlog, da se je spremenil odnos do nekdanj zelo občutene in predvsem domače prireditve.

Lovreta so, kakor se pač spodobi, kljub vsemu popeljali po vasi, ga stehali (140 kilogramov, brez koruznega storza, ki mu je strlel iz hlac) in končno zažgali na ulici. Z visokega (skozi okno sedeža KD Jezero namrec) je Karol Mikulov opravil zadnji del obreda in povedal nekaj pikrih. V Doberdob so ob večerajšnjem tradicionalnem prazniku prisli člani društva Beljaškega pusta, pusti iz Prvačine, Doljanske pustne sirote pa tudi pusti iz Postojne, ki so s pravim drevesom dodobra preorali vse dober-

dobske ulice, tako da bo imela občinska uprava vendarle nekaj skrbi in dela.

Od pusta so se včeraj popoldne z branjem testamenta na Kornu, poslovali tudi člani kluba Amici del taieto, društva, ki je tudi letos dokazalo, da je sposobno organizirati tudi zahtevnejše manifestacije. Pusta so zatem v lepem sprevodu, tako kakor se pač spodobi, z godbo, pospremili po glavnih ulicah do Podturna, kjer je na grmadi zaključil svoje letosnje veseljačenje.

Te dni je bila vrsta prireditev, zlasti otroških, v številnih društvih in krožkih, o čemer sicer se poročali v prihodnjih dneh. Pustovali so (in to zelo veselo) tudi člani Društva slovenskih upokoencev.

Stric Lovre čaka na obsodbo - foto Studio Reportage

Kralj pust je v Podturnu končal na grmadi - foto Studio Reportage

NOVICE

Župan Stacul na obisku pri italijanski skupnosti na Reki

V preteklih dneh se je medejski župan Franco Stacul mudil na uradnem in prijateljskem obisku na Reki, kjer se je srečal s predstavniki italijanske skupnosti. Spoznal je nove vodilne moze manjšinske organizacije na Reki, med drugimi tudi predsednico skupščine italijanske manjšine Elvio Fabjanič in predsednika izvršnega sveta iste organizacije Maria Michelija. V svojem pozdravu je župan Stacul predvsem poudaril veliko važnost prijateljskih vezi, ki so se tekom let stkale med občino Medeja in Italijani z Reke. Povedal je tudi, da se zaveda težavnosti, v katerih sedaj živi italijanska manjšina na Hrvaškem in zazele, da bi se vojna na Hrvaškem in v Bosni čimprej končala. Obenem se je z gosti pogovarjal o bodočem sodelovanju med medejsko občinsko upravo in Unijo Italijanov z Reke.

Do konca februarja je treba prevzeti bencinske bone

Trgovinska zbornica obvesča, da zapade 28. t.m. rok za prevzem bencinskih bonov prvega letošnjega kontingenta. Do omenjenega dne morajo prevzeti bone tudi avtomobilisti, ki so predložili prošnje do 31. januarja letos. Po 28. februarju ne bodo mogli več uveljavljati pravice do bencina po znižani ceni.

Grafika in barve - razstava R. Mariana in A. Valussija

Rajonski svet v Ločniku vabi v soboto, 19. t.m. na odprtje razstave "Grafika in barve". Svoja dela bosta razstavljala Roberto Mariano in Adriano Velussi. Slovesnost ob odprtju bo 19. t.m. ob 18. uri, v prostorih rajonskega sveta, na trgu sv. Jurja 37, razstava pa bo na ogled do 5. marca.

Duo A. Petroboni - N. Sanzin

Jutri bosta v glasbenem nizu Vecernih koncertov, ki ga prireja v Katoliškem domu gorisko glasbeno združenje Rodolfo Lipizer, ob 20.30 nastopila oboist Arrigo Petrobono iz Castelfranca Veneta in harfistka Nicoletta Sanzin iz Trsta. Neobičajni glasbeni duo se bo predstavil z glasbo Rossinija, Kalliwoode, Amorsija, Raphaela, Bellinija in Pascullija.

IZJAVE

Še zmeraj kritični odmevi na pismo Marcolinijeve predsedniku vlade

Odprto pismo, ki ga je predsedniku vlade Ciampi ju naslovila Predsednica pokrajine Monica Marcolini se zmeraj povzroča precej odmevov.

V glavnem gre za ostre kritike na račun "nesrečnega" izpada. Celotno iz vrst samih predstavnikov Severne Lige, kakor smo lahko prebrali v večerajšnjem italijanskem dnevniku, ki je zadevi namenil celo stran. Predsednici so izrazili podporo le predstavnikom tistih strank, gibanj in organizacij ter nekateri posamezniki, ki jim je glavna skrb obramba italijanskega znajca Gorice. Tako zadržanje je bilo tudi pričakovati in pravzaprav ni nič novega.

Odprto pismo v zvezi s pobudo Marcolinijeve nam je poslal tudi znani politični in javni delavec, Silvino Poletto. Ugotavlja, da nihče ne krati pravice svobode izražanja Marcoliniji, vendar pa bi kot najvišja predstavniška ustanova morala nujno izraziti stališča, ki so se izoblikovala v tej ustanovi kot celoti, bodisi v okviru izvoljenih organov, bodisi v vsakodnevni praksi in delovanju. Ob tem Poletto navaja vrsto pomembnih dogodkov, v okviru sodelovanja med Gorico in Novo Gorico ter med pokrajinsko upravo in ustanovami v kate-

rih se prepoznava slovenska narodnostna skupnost. Protagonisti teh srečanj so bili vidni predstavniki, odborniki, iste pokrajinske uprave. Kakšna je usmeritev Pokrajine, sprasuje Poletto v odprtem pismu. Je to stališče, ki ga v svoji izjavi zagovarja Marcolinijeva, ali pa je to stališče, ki so ga v praksi dokazali člani pokrajinskega odbora?

Včeraj smo poročali o izjavi, ki jo je na srečanju z novinarji posredoval novogoriški župan Tomaž Marušič.

Pokrajinski svetovalec Ennio Pironi je v odprtem pismu predsedniku vlade Ciampi ju izrazil zaprepačenost nad vsebino pisma Predsednice Marcolinijeve. Po njegovem gre za nastop, ki zali celotno skupnost na Goriskem. Pironi ugotavlja, da bi Marcolinijeva naredila veliko boljše, če bi vendarle spoznala svojo omejenost in nezmožnost vodenja uprave in bi ustrezno ravnala, namesto, da poslušala nasvete kakega svetovalca.

Nastop Marcolinijeve kritizirajo tudi somišljeniki Severne Lige, kakor je razbrati iz daljšega pisma, ki ga je objavil včerajšnji Piccolo. Posredno ocita predsednici, da je zamenjala federalizem, za fasizem in s tem zavrgla vrednote, ki je v osnovi Gibanja Severne lige.

SERVISNI CENTER / PREDSTAVIL GA JE GIANNI BRAVO

Gorica bo z Informestom pridobila mednarodno vlogo

Predvidena smotrna uporaba goriškega sejmišča

MARKO WALTRITSCH

»Gorica, Goerz, Gorizia. Imena s katerimi nazivamo to naše mesto so različna, kot so različni jeziki in kulture, ki so tu od vedno doma«. Taksno je besedilo v italijanskem jeziku v licni brošuri, ki jo je izdal Informest. Napisane so v gori omenjenem vrstnem redu: slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku. To je klobuta za tiste, ki v teh dneh z raznimi pismi in izjavami hočejo zanikati tudi, sicer ne edini, slovenski značaj Gorice.

Informest je shodil. Servisni informacijski center za mala in srednja podjetja naše dežele in Veneta, predviden v zakonu za obmejna področja, je dobil svoj dom v Gorici. Na celo centra je bil postavljen Gianni

Bravo, nekdanji predsednik videmske trgovinske zbornice. Tam pridobljene mednarodne izkušnje je sedaj izkoristil v snovanju novega centra, ki je zrasel iz nič. Lani junija je Bravo v Gorici zbral vrsto strokovnjakov iz vse Evrope, da bi se pogovorili o tem, kakšen naj bo Informest. Ustanovljen je bil mednarodni znanstveni odbor. Več kot pol leta so pripravljali program tudi s sodelovanjem ustanove ICE, trgovinskimi zbornicami in raznimi ustanovami.

Od 1. marca bo Informest svoj sedež imel v Ulici Sadorna 36. Bravo je center predstavil več-

raj zjutraj v Benetkah, popoldne pa v Gorici. Usluge namenjene predvsem malim in srednjim podjetjem bodo nudili proti plačilu. V postev pridejo predvsem podjetja iz dežel FJK Veneta in Tridentinska-Juzna Tirolska. Telematični center ze deluje. Nudil bo podatke 18 evropskih bank podatkov. Podjetjem bodo nudili usluge v sodelovanju s finačno družbo Finest iz Pordenona. K sodelovanju so pritegnili vrsto zavarovalnic in bank. Skrbeli bodo za izmenjavo tehnoloških dosežkov, tudi v sodelovanju z ENEA. Nudili bodo legalno pomoč

podjetjem, ki zelee na tuje. V Gorici bodo prirejali tečaje za menedžerje iz vzhodneevropskih držav in Italije.

Nova vloga se napoveduje sejmišču. Tu naj bi prirejali mednarodne poslovnne borse. Prva je predvidena za letosnji oktober (od 14. do 16.). Srečalo se bo 200 podjetij iz dežel Triveneto, Skotska, Katalonija in Bavarska ter iz Slovenije, Slovaške, Madžarske in Estonije. Na pomlad 1995 pa naj bi v Gorici bila prireditev z naslovom »Predstavitev Evrope« na kateri bi sodelovalo vseh 64 gospodarskih zbornic republik in dežel ruske federacije. To bi bila prva tako obsežna predstavitev Rusije v zahodni Evropi.

PTUJ / ANTIČNI ZAKLADI

Nova zasebna arheološka zbirka

Nedavne najdbe dajejo slutiti, kakšno bogastvo se še skriva v ptujski zemlji

»Ljubiteljsko ukvarjanje z arheologijo predstavlja resnično in neizmerno zadovoljstvo. Za to sta potrebna dva pogoja - ljubezen do arheologije in antične kulture, ter prostor, kjer je bila ta koncentrirana.

Tak prostor je prav gotovo Poetovia, v kateri je antika pustila globoke sledi. Tu se mi je ponudila priložnost - ob že prejšnjem zanimanju za antično kulturo, filozofijo in umetnost - neposrednega stika z artefakti njene materialne kulture,« meni Ivan Brac, lastnik zasebne arheološke zbirke, ki je na ogled v turistično-informativnem centru TIC na Ptuj.

»Glede na naravo iskanja (površinske najdbe), je najdenim predmetom -

razen kovancem - težko slediti. Drobni predmeti, posebej se keramika, so zaradi mehanskih in atmosferskih poškodb precej fragmentirani. Kljub temu dajejo najdbe slutiti, kakšno bogastvo se se skriva v zemlji. S predstavitev svoje zbirke v ptujskem TIC-u dobiva moja dolgoletna vztrajnost pravo podobo in smisel.

V TIC-u je namreč obiskovalcu že pri samem viru informacij omogočeno srečanje z užitki, ki mu jih nudi naše mesto, in ki jih obiskovalec lahko dopolni še v ptujskem pokrajinskem muzeju. Na voljo so mu tudi spominki, ki se navezujejo na antični Ptuj.

Razstavljeno gradivo je Ivan Brac zbral pri

svojih terenskih obhodih na področju antičnega Ptuja. Večino najdb je odkril na Panorami, nekaj pa v okolici tretjega Mitreja in na območju današnje Rimske ploščadi in bolnišnice.

Na ogled so bronasti in srebrni novci rimskih cesarjev in njihovih žena od 1. do 4. stoletja, nekaj nakitnih predmetov (različno oblikovane sponke - fibule, okrasni kamen za prstan, imenovan »gema«, zapestnice, uhanji, prstani, okrasne igle in podobno), pa tudi predmeti za vsakdanjo rabo (silo, okovje, lepo okrasen bronast ročaj, kamniti kalup za vlivanje okrasnih predmetov in nekaj keramičnih in steklenih izdelkov).

Janko Struc

IDRIJA

Ogroženi morajo v nove domove

Skupina idrijskih razumnikov in zagovornikov ekološke sanacije posledic 500-letnega rudarjenja v Idriji so te dni v zvezi z reševanjem problemov v ogroženem »prhauzu« na Tomšičevi 19 v Idriji na javnost naslovili novo pismo. Nezahtovljivi z malomarnim odnosom do problemov stanovalcev, ki živijo v 150 let stari rudarski hiši, v kateri so namerili petnajstkrat višje koncentracije radona od dopustnih, so na javnost in občinsko vlado že pred časom naslovili protestno opozorilo. Občinski izvršni svet, ki je obveznosti do stanovalcev preložil na sedanjega lastnika hise - podjetje Kolektor - so pobudniki opozorili na možnost pridobitve sredstev iz republiškega stanovanjskega sklada, od koder bi bilo možno pridobiti potrebna

Stanovalcem s Tomšičeve 19 bodo morali zagotoviti nadomestna stanovanja (Foto: R. B.)

sredstva za gradnjo neprofitnih stanovanj. Vendar v idrijski občini ni ustrezne neprofite stanovanjske organizacije, ki bi se edina lahko potegovala za namenjena sredstva, s katerimi se financira gradnja socialnih stanovanj. Občinski organi so na pobudo omenjene skupine v minulih dneh pohiteli s pripravami na ustanovitve tovrstne stanovanjske organizacije. To problematiko so uvrstili na dnevni red zadnjega zasedanja občinske skupščine. Pobudniki akcije pričakujejo, da bo

se v tem mesecu ustanovljena stanovanjska organizacija, ki ji bo uspelo pridobiti ustrezna sredstva za izgradnjo osmih nadomestnih stanovanj za ogrožene stanovalce starega rudarskega bloka na Prejnuti. Podjetju Kolektor priporočajo, naj izplača ustrezno odškodnino stanovalcem, ki jim je obsevanje stanovanja po odstopu od predvidene rusitve ponudilo v odkup. Odškodnina naj bi bila najmanj tolikšna, kot bi jo stanovalcem izplačali v primeru nameravane izpraznitve stanovanj

zaradi rušenja, menijo pisniki Viktorija Gorjup, Stanka Mocnik, Samo Bevk, Jurij Bavdaz, Silvij Straus in Rasto Reven. Podjetje Kolektor je po temeljiti presoji od tega odstopilo, saj se je za širitev svojih proizvodnih prostorov odločilo na nasprotnem bregu Idrije. Zgradbo je pred tem odkupilo od Rudnika živega srebra, vendar ob nakupu se niso vedeli, da so v zgradbi, ki je zgrajena na nekdanjem rudniškem nasipu, tolikšne koncentracije nevarnega radona, pravijo. Roman Bric

IDRIJA / POT V ŠOLO

»Za prevoze šoloobveznih otrok naj poskrbi država«

Na Idrijskem se ze nekaj casa ukvarjajo s problemom prevoza šoloobveznih otrok, ki močno bremeni občinski proračun. Z ustanovitvijo novih občin sedanje občinske službe pričakujejo, da bo ta strošek v bodoče prevzela država. Vecina prog, na katerih se v najbolj oddaljenih krajih vozi le po nekaj otrok, je nerentabilnih. Problem so skušali rešiti tudi z večkratnimi razpisi, vendar nanje ni bilo večje odziva. Vecina uencev se v solo vozi z avtobusi Integrala, za nekaj otrok s crnovskega območja pa je občina kupila nov kombi. Nekaj otrok, ki stanujejo po več kot tri in pol kilometre proč od avtobusne postaje, do avtobusa vozijo starši. Dnevna cena avtobusa ni majhna, saj znaša 29 tisoč 700 tolarjev za večji avtobus, le 5 tisoč manj pa za mali avtobus. Na

Idrijskem in Cerkljanskem je za šoloobvezne otroke odprtih 20 prog, skupno se vozi 845 otrok, le 120 otrok je od sole oddaljenih manj kot 4 kilometre. Stevilo vozačev je na posameznih progah zelo različno. Tako se v smeri Cekovnik-Idrija in Vojsko - Idrija vozi le po 17 oziroma 15 otrok, najbolj zasedene pa so proge Cerkljano - Ravne, Spodnja Idrija - Jazne, Sebelje - Cerkljano in se nekateri druge, na katerih se dnevno v solo vozi tudi do 100 otrok. Na vseh relacijah se vozijo tudi srednjesolci, ki pa nimajo subvencioniranega prevoza. Kljub velikim stroškom za avtobusne prevoze, za katere občina dnevno odšteje 183 tisoč tolarjev, ljudje v teh oddaljenih krajih pričakujejo, da se z reformo lokalne samouprave prevozne možnosti ne bodo poslabšale. Roman Bric

Maister bo dobil spomenik

CERKNICA - Občinska vlada je večeraj sprejela pobudo za postavitve spomenika slovenskemu pesniku in generalu Rudolfu Maistru. Pobudo o tem je dalo unsko gasilsko društvo, ki je prepričano, da je v novih družbenih razmerah treba več pozornosti posvetiti spominu na tega velikega Slovenca. Maister je dlje časa živel in ustvarjal na Uncu, kamor so ga pripeljale sorodstvene vezi, leta 1934 pa je tu tudi umrl. (M. G.)

RADOMLJE / MAVRICA

Petindvajset let lokalnih kronistov

Ob obletnici delovanja je foto - kino klub pripravil medklubsko razstavo fotografij

Foto-kino klub Mavrica iz Radomelj je praznoval petindvajseto obletnico uspešnega delovanja. Ob tej priložnosti so pripravili medklubsko razstavo fotografij - k sodelovanju so povabili slovenske klube in samostojne ustvarjalce - na katero se je odzvalo kar približno sto avtorjev in 20 fotografskih klubov.

Izbirno komisijo so sestavljali priznani mednarodni mojster fotografije in dolgoletni mentor Mavricarjev Vlastja Simončič, Janez Korosin in Hani Cankar. Komisija je izbirala med 180 fotografijami in kar 530 barvnimi diapozitivi, ki so bili vsi uglaseni na temo Lepota gibanja. Za razstavo so izbrali 49 barvnih in črno-belih fotografij, za projekcijo pa 178 diapozitivov. Izbranim avtorjem so podelili tudi prvo, drugo in tretjo nagrado.

Foto-kino klub Mavrica je ustanovila skupnica zaposlenih, ki v šestdesetih letih. Takrat je bila filmska tehnika se zelo okorna, se zlasti v primerjavi z današnjo video tehniko. Ze takrat so se Mavricarji odločili, da bodo poleg igranih in osebnoizpovednih projektov snemali tudi kroniko krajevnega življenja. Njihov ar-

hiv tako premore vrsto zanimivih dokumentov iz preteklosti, ki bi sicer zagotovo padli v pozabo. Prvi projekti so posneti na filmskem traku, amaterskem 8 milimetrskem ali 16 milimetrskem. Arhiv obsega tudi izjemno veliko število diapozitivov in umetniških fotografij. Mavrica je v sedemdesetih letih opravila svoje delo tudi na področju izobraževanja, saj so organizirali tečaje, fotografske razstave, priredili so tudi več republiških festivalov ljubiteljskega filma. V tem času so njihovi ustvarjalci prešli tudi nekaj pomembnih priznanj

na festivalih doma, v Jugoslaviji, Sviči, Italiji in Avstriji. V osemdesetih letih je vse bolj prodirala video tehnika, ki je izpodrinila filmsko, čemur so se Mavricarji uspešno in hitro prilagodili. Za potrebe kraja in posameznih organizacij so začeli v video tehniki snemati različne prireditve in dogodke.

To jim je omogočila nova oprema, ki jo bodo se izpopolnili. Danes imajo več video kamer, montažo, želijo pa si oblikovati pravi profesionalni studio, da bi lahko se naprej opravljal zastavljeno delo lokalnih kronistov. (A. H.)

POSTOJNA / PODEŽELSKI TURIZEM

Dopolnitev sedanje turistične ponudbe

Za projekt je namenjeno 1,4 milijona tolarjev

O premalo izrabljenih možnostih za razvoj turizma na Postojnskem je bilo v preteklosti povedanega že veliko. Pisali in placevali so obsežne studije o tem, kako naj bi tu zazivel tudi stacionarni, ne le izletniški turizem, in kako naj bi v ponudbo vključili vse tisto, kar bi turiste utegnili zanimati. Projekti so bili v glavnem izdelani, uresničeni pa bolj poredko, saj je za to navedeno zmanjkalo denarja.

Postojnska občina se je pred časom odločila izdelati še en podoben projekt; tokrat o razvoju turistične ponudbe na podeželskem območju Postojnske kotline. Izvršni svet je v sodelovanju z družbo Grad Prestranek na ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj pridobil za izdelavo tega projekta nepovratna sredstva v višini

1.400.000 tolarjev. Omenjeno studijo bo pripravila družba Grad, ki na tem območju že razvija turistično-jahalno ponudbo.

Glavni cilj projekta je spodbuditi razvoj podeželja na osnovi danih možnosti in s tem prebivalcem ponuditi boljše pogoje za življenje. Podeželski prostor je namreč gospodarsko slabo razvit, velik del področja pa sodi med demografsko ogrožena območja. Ker prevladujoči panogi - živinoreja in gozdarstvo - ne daje dovolj kruha, si ljudje delo iščejo v bližnjih industrijskih središčih, najpogosteje v Postojni. Tu je turistična dejavnost sicer živahna, ugotavljajo bodoči snovalci projekta, a žal preveč povezana s Postojnsko jamo, ki privlači le prehodne goste. Bodoči snovalci menijo, da lahko tudi

takšna turistična dejavnost pomeni velik razvojni potencial za širše podeželsko območje Postojne. To naj bi dosegli z uvajanjem kakovostne dodatne turistične ponudbe, denimo s počitnicami na kmetiji, rekreacijo, ogledi naravnih in kulturnih zanimivosti, družabnimi prireditvami...

V prvo fazo projekta bi vključili 11 krajevnih skupnosti, od katerih jih je 7 demografsko ogroženih. Podeželski turizem bi torej pomenil kakovostno dopolnitev osnovni turistični ponudbi Postojne. Nenazadnje bi bil to tudi vir novih delovnih mest na kmetijah, kar bi morda zaustavilo izumiranje vasi. Cilji so spodbudni, vendar jih z enim samim projektom seveda ne bo mogoče uresničiti.

Mateja Godejša

IZ POSTOJNE

Promocija v reviji Slovenija

Izvršni svet je iz proračuna namenil 190 tisoč tolarjev za predstavitev občine v reviji Slovenija, ki izhaja v angleškem jeziku. Gre za najstarejšo slovensko promocijsko revijo, ki v nakladi 4 tisoč izvodov izhaja štirikrat letno, polovica naklade pa prihaja na naslove stalnih naročnikov v državah angleškega govornega področja. Za predstavitev Postojne na naslovnici in v enostranski reportazi so se v uredništvu revije odločili zato, ker bo 2. julija letos osrednje srečanje Slovencev po svetu (znano tudi kot Izseljeniški piknik) prav v Postojni. Poleg postojnske bodo v reviji na kratko predstavili tudi sosednje občine.

Sanacija črnih gradenj

V prostorih postojnske občine bodo razgrnili predlog prostorskih ureditvenih pogojev za sanacijo degradiranega prostora. Gre za dokumente, ki bodo opredelili možne legalizacije črnih gradenj in pogoje za to. Kot je povedal sekretar za varstvo okolja in urejanje prostora Marko Basa, je v predvidenem roku v občini prijavilo črne gradnje približno 70 graditeljev, ki so tudi placali depozit. Po podatkih inspeksijske službe je v občini se precej takih, ki črnih gradenj niso prijavili, čeprav bi to morali storiti. Takšne gradnje naj bi bile v nagradi za rušenje.

Priprava Mateja Godejša

ŠTANJEL

Bogati grič Štanjela

Sezanski Klub 2001 Kras je zelo dejaven tudi v zimskem času. Pred kratkim je organiziral zanimiv tečaj o zdravi prehrani s tako imenovanim »polnovrednim obrokom«. Tečaj je potekal v lokalni Mali princ v Sežani, vodila pa ga je znana pridelovalka zdrave prehrane Ica Sitarovasnik iz Laškega. Posebej opozarjajo na program, ki bo to soboto. Tedaj bodo organizirali celodnevno delavnico pod naslovom »Bogastvo stanjelskega griča«. Vabljeni so vsi, ki želijo izvedeti kaj več o Štanjelu. Zbirališče bo ob 9.30 pod gradom v Štanjelu. Delavnico bo vodil znani slovenski kipar Marko Pogacnik iz Sempasa. Pogacnik je že večkrat gostoval z različnimi dejavnostmi v sezanskem Klubu 2001 Kras. (O. K. S.)

Možnost za komuno

IDRIJA - Novoustanovljeni urad za mladino in idrijsko kulturno dediščino AD HOC pripravlja v petek ob 17. uri v Idriji okroglo mizo o možnostih za ustanovitev terapevtske skupine »Comunita Incintro« v Sloveniji. Ze nocoj ob 19.30 pa bo v idrijskem gradu Gewerkenegg koncert tria »Kurja koza« iz Celja. Gostje bodo nastopili s stajerskimi ljudskimi plesi in glasbo, zaigrano na izvornih glasbilih: trstenkah, zveglah, goslih, lončenem basu in harmoniki, ki so marsikje že pozabljene. V osnovni soli v Cerkljem se bodo danes ob 17. uri predstavili tamkajšnji otroci, solski pevski zbor, glasbena sola, recitatorji, dramski studio pa bo premierno uprizoril gledališko predstavo »Sazgama«. (R. B.)

OPERA / TE DNI V DVORANI TRIPCOVICH

Berliozovo Faustovo pogubljenje čudovita simfonična freska

Gledališče Verdi je s Faustom ponudilo občinstvu kvalitetno predstavo

JOZE KOREN

Berliozovo »Faustovo pogubljenje« (La damnation de Faust) je v Trstu od leta 1895 do danes, torej v slabem stoletju, doživelo vsega le šest uprizoritev, od teh prvo v obliki oratorija in zadnjo, leta 1976, v koncertni postavitvi. Že samo to zgovorno priča o zahtevnosti in kompleksnosti izvajanja partiture francoskega skladatelja, ki ponuja razne izvedbene možnosti tako, kot je tudi nastajala v časovnem razponu skoraj dveh desetletij in v različnih okoljih in razpoloženjskih situacijah od znamenitih »osmih prizorih za Fausta« iz leta 1828 do kompletne oratorijske strukture leta 1846. Scensko podoba ji je sele 25 let po skladateljevi smrti dal Raul Gunsbourg leta 1893 s prvo uprizoritvijo v Monte-carlu.

O nastajanju »Faustovega pogubljenja« obstajajo zapiski avtorja samega v njegovih »Memoires«. Goethejeva legenda o Faustu, ki je prodal dušo hudicu (Mefistu), da bi si z njegovim posredništvom pridobil mladost in slast ljubezni (z Margerito), je vzbudila v njem kreativne muzikalne vzgibe že v prvem srečanju z njo v francoskem prevodu Gerarda de Nervalja in »osem prizorov za Fausta« kot prvi rezultat teh vzgibov predstavlja osnovo kasnejšega oratorija, v katerem je uporabil nekatere sicer povsem na novo obdelane fragmente iz njih dopolnjene in povezane z novo glasbo na podlagi libreta, ki ga je tudi sam Berlioz napisal ali bolje priredil po Goetheju in podredil svoji glasbeni zasnovi. Berlioz namreč ni toliko zanimala zvestoba do izvirnega besedila kot ga je navdihovalo predvsem njeno filozofsko-psihološko bistvo, v čemer nekateri vidijo do neke mere tudi avtorjeve avtobiografske refleksije oziroma njegov življenjski in intelektualni odnos do univerzalnih tem življenja. Goethejev Faust mu je tako v bistvu nudil le okvir za veličastno simfonično fresko, ki nas na videz neurejeno (kot je pač nastajala) pa vendar tekoče popelje skozi Faustove muke do njegovega pogubljenja v nasprotju z Goethejevo legendo Faustove osvoboditve.

Berliozova partitura je od začetka do konca en sam orkestralno-vokalni simfonični spev, grajen na instrumentalnih in zborovskih masah in stkan z vrsto medseboj zelo različnih motivov, ki v scenski postavitvi učinkujejo kot velika muzikalna freska v mojsrskih orkestraciji, ki vsaki instrumentalni skupini odmerja natančno vlogo v sozvočju s polifono zasnovo zborovske partiture. Taka zasnova seveda ponuja predvsem oratorijsko ali koncertno obliko postavljanja izvedbe, je pa tudi v scenski obdelavi izredno učinkovita, čeprav je tu-

di ta naslonjena na oratorijsko ali koncertno staticnost zbora po vzoru grških tragedij, kar daje izvedbi celomistično ozračje. Berliozova muzikalna inventivnost prihaja do popolnega izraza v mojsrskih zvočnih barvnih kombinacijah tako v orkestru kot v zboru in predaja poslušalca popolnemu uživanju bogastva svojih odsefov.

Ocitno je potemtakem, da je uspeh uprizoritve »Faustovega pogubljenja« v veliki meri odvisen najprej od usklajenega delovanja režiserja in dirigenta. Sedanja tržaska postavitve je to tudi v polni meri potrdila. Režiser Ivan Stefanuti, ki sicer na tem področju ni nov, je (tudi z upoštevanjem možnosti, ki jih nudi oder Dvorane Tripčevich) oratorijsko staticnost

zbora in omejenost na najmanjše rekvizite smiselno razgibaval tako z baletom kot s projiciranim zaslonom pa tudi z vodenjem vokalnih solistov z veliko mero za estetiko in usklajenost celotnega prizorišča z glasbenim vodstvom. Dirigent Michael Tabachnik je tudi ob tej priložnosti potrdil svoje velike sposobnosti upravljanja z velikimi instrumentalno-vokalnimi organi in izjemen posluh za iztanjano muziciranje, kar je prihajalo do izraza tako v oblikovanju barvitosti in plastičnosti zvoka kot v izstopanju posameznih vodilnih instrumentov, se posebej pa v mehkih in pri tolikšni instrumentalni manjšanosti skoraj neverjetno prefinjeno izoblikovanih pianissimih. Mislim, da Verdijev orkester že dolgo ni

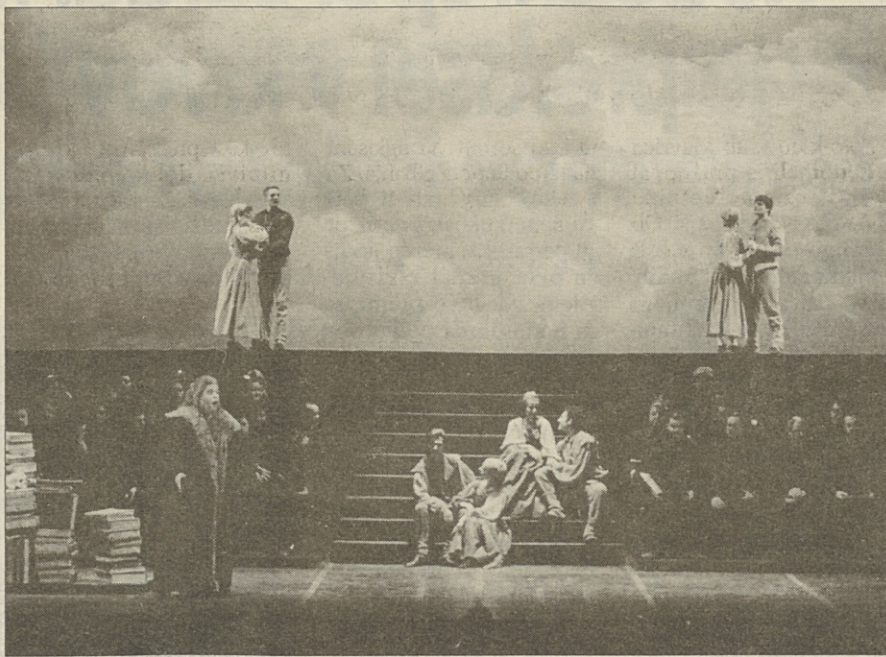
bil tako poslušen in vzoren izvajalec dirigentovih nalog, kar velja tudi za zbor, ki ga je, kot vedno, vzorno pripravila Ine Meisters in ki je pel z vso potrebno oratorijsko zvočno prosojnostjo.

Na premierski predstavi je naslovno vlogo Fausta pel Alberto Cupido, tenorist pomembnih vokalnih zmogljivosti in zanesljivega nastopa. Po začetnih intonacijah nihanjih je v nadaljevanju ustvaril prepričljiv lik svojega junaka in, kolikor je to za v bistvu liricnega tenorista partitura dopuščala, tudi prodoren pa obenem mehek glas v visinah. Ob njem je po umetniški konsistenci in po vokalno interpretativni ravni izstopala grška sopranistka Markela Hatziano, pevka velike pevske kultu-

re in mojstrsko oblikovane glasu. Njena Margerita je bila polnokrvna umetniška kreacija, polna pevskih finis in spevne lahkotnosti. Basbariton Ludwig Bauman v vlogi Mefista (Mefistofeles) je bil stilno, pojavno in pevsko uglajen s svojim pastoznim glasom, kot lik zapeljivskega hudica pa je vendarle učinkoval premalo demonsko sarkastično. Glasovno ustrezen je bil basist Andrea Silvestri kot Brander (lepo je zapel pesem o miši), s prijetnim »nebeskim glasom« se je uveljavila tudi tržaska sopranistka Daniela Barcellona.

Baletni zbor, sicer maloštevilen a učinkovit v vlogah skratov in vil, je pripravila koreografinja Fausta Mazzucchelli, otroški zbor »Piccoli cantori della città di Trieste« pa Maria Susovsky.

Celotna izvedba (pri prvi ponovitvi in nekaterih naslednjih nastopajo v alternaciji v glavnih vlogah se tenorist Kurt Westi - Faust, Nadine Denize - Margerita, Stefano Rinaldi Miliani - Mefisto, Enrico Turko - Brander) je lahko v cast gledališču Verdi, da lahko tudi v sedanjih neurejenih razmerah ponudi občinstvu tako kvalitetne predstave. Posebno priznanje pa gre dirigentu Tabachniku, umetniku, ki je lani v mučeniškem Sarajevu pod granatami vodil sarajevski simfonični orkester (in v Trstu koncert v spomin na tri tržaste TV novinarje, ubite v Mostaju) v potrditev svoje osebne humanosti in odresujoče vloge glasbene kulture tudi v najbolj dramatičnih okoliščinah.

Prizor iz Berliozove opere »La damnation de Faust« v dvorani Tripčevich

SSG / JUTRI PREMIERA

M. Krleža »V agoniji«

Nastopajo M. Blagović, J. Souček
V. Jurc in M. Caharija - Režija B. Kobal

V letu, v katerem se je začela tekoča sezona, je minilo sto let od rojstva velikega hrvaškega pisatelja Miroslava Krleže. Ni se dolgo tega, kar bi tak jubilej z največjim hrupom proslavljali vsi jugoslovanski narodi, zgodovina pa je ubrala tako pot, da so se ga še v rodni domovini spomnili nekako mimogrede. Slovenska gledališča pa niso pozabila obsežnega dramskega opusa tega vsestranskega pisatelja in plodnega dramatika, ki je v desetletjih po nastanku glembajevskega cikla osvojil vse jugoslovanske odre in se že zelo zgodaj zapisal v klasičen repertoar naših gledališč.

SSG je sicer doslej uprizorilo samo dve njegovi drami, Glembajeve v daljni sezoni 1950/51 in Ledo v sezoni 1978/79. S prvo od omenjenih uprizoritev je praznovala svoj jubilej Ema Starčeva, v

izjemno markantni predstavi pa je zablestel Leone Rada Nakrsta, ki je bil na turneji po Jugoslaviji ocenjen kot ena najmočnejših upodobitev te središčne osebnosti Krleževe dramatike.

Obe dosednji predstavi pa sta režirala zagrebska gosta: Glembajeve nepozabni dr. Branko Cavella, Ledo Vlado Stefančić. To pot je režija v rokah domačina, Borisa Kobala, ki je poskrbel za čisto in strogo predstavo, breme izjemnih vlog v tem delu pa pada na ramena Maje Blagović, ki je dala dušo Lavri, ljubljanskega gosta Jurija Součka, ki je njen mož, baron Lenbach, in Vladimirja Jurca v vlogi ljubimca dr. Križovca. Kratko, a intenzivno pojavno ruske emigrantke upodobi Miranda Caharija. Scena Tomaž Marolt, kostumi Biana Adžić-Ursulov.

KNJIŽEVNOST / SREČANJE V INŠTITUTU GRAMSCI O ZNANSTVENI FANTASTIKI

Popotovanja domišljije iz resničnosti v svet utvar

BOJANA VATOVEČ

Deželni institut Gramsci in Mednarodni center za preučevanje množične literature, ki deluje v okviru tržaste univerze, sta se v okviru niza predavanj o Lahki lepoti literarnih žanrov, ki jih bolj akademsko usmerjene zgodovine književnosti navadno zanemarijajo, lotila znanstvene fantastike. V ta namen sta v torek, 8. februarja, povabila v Trst strokovnjaka, anglista prof. Carla Pagettija, docenta na univerzi v Turinu in avtorja zajetne Zgodovine znanstvene fantastike. Kdo bi mogel bolje odgovoriti na vprašanje, kdaj, kako in zakaj se je pojavila znanstvena fantastika?

Prof. Pagetti je povedal, da o začetkih znanstvene fantastike obstaja več teorij. Nekateri postavljajo njene zametke daleč nazaj na začetek književnosti sploh ali pa najdejo njene korenine v fantastični in utopični literaturi. Večina preučevalcev se ustavi v 19. stoletju, ko se je med romantiki uveljavilo prometejsko pojmovanje znanosti. Obenem so se na

znanstvenem področju pojavile Darwinove evolucionistične teorije, ki so imele velik vpliv na domisljski svet tudi zunaj znanstvenih krogov. Z-večjo metodološko natančnostjo bi lahko nastanek novega znanstvenega žanra postavili v obdobje, ko se tovrstna dela začnejo množiti, obenem pa se avtorji začnejo zavedati, da ustvarjajo nov žanr, novi žanr pa postane bralcem takoj razpoznaven. Ameriški izraz »science fiction« za znanstveno fantastiko se je vsekakor pojavil v dvajsetih letih z revijo Amazing Stories. Med daljne predhodnike sodobnih znanstveno fantastičnih romanov strokovnjaki postavljajo Swiftova Gulliverjeva potovanja, Poejeva dela ter seveda Wellsove »scientific romances« in Vernove pustolovske romane.

Vsekakor je nastanek znanstvene fantastike v drugi polovici 19. stoletja povezan s krizo viktorijanske družbe in z rojstvom novega družbenega sloja ter s sirjenjem solske izobrazbe. V tem ob-

dobju sta se pojavila tudi detektivski in vohunski roman. Krog bralcev se je širil, pretajal bolj radoveden in se usmerjal k novim oblikam komuniciranja. Nove znanstvene teorije in odkritja so iz znanstvenih krogov prehajale v revije za višje meščanske sloje in iz teh v periodiko za ljudske množice.

V teh prehodih so se informacije polagoma spreminjale in znanstvenost je prehajala v domisljskost. Na tem sloni tudi domisljski mehanizem znanstvene fantastike. Znanost na visoki ravni je namreč težko razumljiva za široke množice, avtor znanstveno fantastičnih zgodb pa se zaveda središčne pomembnosti znanosti in jo skuša posredovati navadnemu človeku. Pri tem lahko prevladuje optimistično gledanje na znanost kot, denimo, v romanih Isaaca Asimova, ali pa pesimistično gledanje. Znanstveno fantastični romani, v katerih prevladuje kritično gledanje na znanost in tehnologijo, so navadno bolj si, ugo-

tavlja Pagetti, so pa tudi sredstvo za analizo sodobne stvarnosti.

Znanstvena fantastika ima močan vpliv na naš domisljski svet, medtem ko je znanstveno fantastična književnost pravzaprav dokaj obrobna. Njeni avtorji živijo v zaprtem svetu, le redki si utrejo pot med široke množice bralcev in postanejo slavni in upoštevani. Med temi bi omenili Isaaca Asimova, pa tudi Michela Crichtona in Stephena Kinga, ki se bolj posveča grozljivkam, vendar nekateri njegovi romani nedvomno mejijo na znanstveno fantastiko.

Novejši znanstveno fantastični romani ne opisujejo več vesoljskih potovanj, temveč so usmerjeni v fantastičnost ali pa v boj med človekom in računalnikom kot je, denimo, svet »cyberpunka«, ki ga opisuje William Gibson, ali virtualna realnost, ki odpira vprašanje razlikovanja med resničnostjo in nerazpoznavno utvaro kot v romanu Predzadnja resnica P. K. Dicka.

JUŽNA AFRIKA / ODCEPITVENE TEŽNJE

Zulujski kralj si hoče zagotoviti svojo državo

V 19. stoletju so bili Zuluji najmočnejše plemo na jugu Afrike in zdaj zahtevajo nazaj kraljevino iz leta 1834

JOHANNESBURG - Nekdanje kraljestvo Zulujev, katerega kralj Goodwill Zwelithini, je od južnoafriških oblasti zahteval suverenost, zajema industrijska in črna mesta ter bogata posestva (ki so v rokah belcev), pa tudi obširna sušna področja, porasla z grmicevjem, kjer se potomci nekdanjih zulujskih vojskakov spopadajo za vsakdanje preživetje.

Približno osem milijonov prebivalcev, med katerimi je šest milijonov Zulujev, živi na območju, ki se razprostira od severa Mozambika do črnih predelov Transkeija na jugu in zajema ozemlje, ki na zahodu meji na gorovje Drakensberg, na vzhodu pa

na Indijski ocean. Na tem območju sta dve provinci, Natal in Kwazulu, dve območji, ki ju je ustvaril režim apartheida. Vecina prebivalcev živi v dveh kmetijsko-industrijskih središčih, v prestolnici Pietermaritzburg, ki je v notranjosti, in v pristaniškem Durbanu, čeprav pet milijonov črncev uradno spada pod provinco Kwazulu, nekdanji Zululand. V osrčju tega območja je zemlja revna zaradi redkih vodnih virov. Potomci vojske kralja Sake (z začetka 19. stoletja) lahko preživijo samo tako, da svoje otroke pošiljajo na delo v rudnike okrog Johannesburga. Zuluji so doživeli svoj višek prav v kraljevini legendarnega

kralja Sake. Njegova vojska, ki je bila najmočnejša črna vojska sila v zgodovini te afriške regije, je zavzela precej ozemelj drugih plemen. Leta 1820 je kralj Saka nadzoroval velikansko ozemlje med Delagoa Bay, sedanjo prestolnico Mozambika, Maputom in sedanjim Transkeijom. Leto 1824 je pomenilo preobrat za zulujsko plemo, saj so takrat prišli prvi belci, ki so se naselili v Port Natalu (v Durbanu). Kralja Sako je leta 1828 umoril njegov polbrat Dingane, ki je začel tudi neusmiljeno vojno proti Britancem in jih leta 1838 porazil v bitki s pomenljivim imenom - krvava reka.

Britanci so porazili Zu-

luje sele leta 1878 in jih potisnili proti severu, leta 1887 pa so Zululand priključili ozemlju kolonije Natal. Tudi po letosnjih aprilskih volitvah bo ozemlje Kwazulu predstavljalo sestavni del province Natal. Taksna usoda je spodbudila kralja, ki je obtožil vlado Nacionalnega afriškega kongresa (ANC) Nelsona Mandele, da hoče uničiti zulujsko plemo. Zahteval je vzpostavitev suverene kraljevine, kakršna je obstajala pred letom 1834. Sedem milijonov Zulujcev, zdaj razseljenih po vsej deželi, se vedno ohranjajo sloves ponosnega in odločnega ljudstva. Nasilni spopadi med oboroženimi silami ANC in stranko In-

Nekdaj močni in bojevit Zuluji bi speč radi imeli svojo državo (Telefoto: AP)

katha (svobodnajska stranka), v kateri je večina Zulujev, so v zadnjih letih zahtevali več tisoč mrtvih. Zahteva kralja Zwelithinija

je torej izraz želje po vrnitvi nekdanje veličine zulujskega kraljestva, medtem ko se stranka ANC, ki predstavlja večinski narod

Ksose, v skladu z raziskavami, ki ji obetajo zmago na aprilskih volitvah, pripravlja na prevzem oblasti. Bryan Pearson / AFP

NOVA ZELANDIJA

Boljši časi za vinogradnike

SIMON LOUISSON / REUTER

WELLINGTON - Še pred dvajsetimi leti se je iz novozelandskih vinogradnikov, ki so na tržišču prodajali »vse vrste črnih vin«, norčeval Monty Python - v zadnjih letih pa novozelandska vina že dobivajo mednarodna priznanja. Družba Appellation Vineyards zato upa, da bodo z uspešno promocijo vin prodrli tudi na mednarodno tržišče.

»Nova Zelandija se je v zadnjih desetih letih iz popolne anonimnosti postavila ob bok priznanim svetovnim proizvajalcem vin,« je izjavil Bob Campbell, znani novozelandski enolog. »Kvaliteta naših vin je vedno boljša, prisotni smo tudi na evropskem in ameriskem trgu,« je dodal. Appellation je holdinska družba, ki nadzoruje dve najpomembnejši vinski kleti - Cellier Le Brun iz Marlborougha in Morton Estate iz Hawkes Baya. Pred kratkim je postal član družbe tudi proizvajalec redkih vin Allan Scott iz Marlborougha. Družba Appellation ima sedež v Aucklandu in se ukvarja tudi s promocijo in izvozom vin iz teh treh kleti. Regal Salmon, ki upravlja Appellation, si prizadeva, da bi s prodajo novozelandskega vina zaslužili 5, 7 milijona dolarjev. Z denarjem naj bi placali posestvo Morton, ki je bilo v lasti avstralske družbe Mildara Blass. Nakup so načrtovali že leta 1993, vendar Appellation ni uspela kupiti dovolj delnic, da bi postala večinski lastnik posestva. Paul Treacher, izvršni direktor družbe Appellation pravi, da so pravzaprav imeli srečo, saj je bila vinska letina leta 1992 in 1993 zaradi neugodnega vremena precej slaba. Letosnja naj bi bila dobra.

»Priznavamo, da je nas koncept optimističen. Če bo letosnji pridelek dober, in zaenkrat kaže, da bo, lahko pričakujemo tudi dobiček,« je izjavil Treacher. Nekateri analitiki opozarjajo, da je veliko odvisno od cen vina, cenik pa se ni sestavljen. Borzni posredniki opozarjajo, da so sprva nameravali postaviti previsoke cene in da prospekta zato se vedno ni na tržišču, bo pa 20. februarja. Analitiki verjamejo, da bodo pozitivni rezultati privabili ljubitelje vina in vlagatelje.

»Ljudje so glede vina precej skeptični, raje investirajo v industrijo,« je izjavil ekonomist Roger Garrett, ki se v Citybank ukvarja z vinskimi posli. Garrett meni, da je investiranje v vino-

gradništvo precej negotovo, ker evropski proizvajalci vin zalagajo svetovno tržišče z velikimi količinami vina. »Imeli smo dobre in slabe čase,« je dodal Garrett. Leta 1985 je vlada vinogradnikom plačevala stroške odstranjevanja vinske trte. Svetovna ponudba je bila ogromna, novozelandsko grozdje pa slabe kakovosti. Kasneje so ponovno zasadili trto, vendar boljše sorte. V zadnjih petih letih so novozelandski vinogradniki potrožili pridelek, izvoz je dosegel vrednost 26, 2 dolarjev. Garrett je povedal, da je novozelandska proizvodnja v primerjavi s svetovno se vedno neznatna, kljub temu pa naj bi povprasevanje naraščalo, saj je ponudba vin visoko kvaliteta - gre predvsem za »butična« vina.

»Po kakovosti se novozelandska vina lahko kosajo z ameriškimi,« meni Garrett. Mnogi menijo, da so nekateri predeli klimatsko primerni za gojenje vinske trte, iz katere delajo vino champenoise.

Vinska klet Le Brun je med najpomembnejšimi kletmi, prav tako po kvaliteti vin ne zaostaja novozelandski champenoise. Družba Appellation je za kakovost svojih vin na različnih vinskih sejnih dobila 19 medalj. Kljub nekaterim dobrim vinskim sortam, pa borzni analitik Hugh Ammundsen dvomi, da je pametno vlagati v proizvodnjo vina. Na dobiček je namreč potrebno predolgo čakati.

»Mislim, da vlaganje v vinogradništvo ni tako donosno, kot v nekatere druge panoge. Dobicek lahko pričakujemo le z izvozom. Vprašanje pa je, kako naj izvoz narašča brez dodatnega vlaganja investitorjev,« je izjavil Ammundsen. Direktor družbe Appellation Treacher priznava, da je potrebno v vinogradništvo veliko vlagati, vendar meni, da se investicija v vrednosti 25 odstotkov obrestuje s prodajo vin.

Ko bodo imeli v lasti vse tri vinograde, naj bi bil prihodek znatno večji.

»Veliko denarja je bilo vloženega v delnice, za proizvodnjo champenoisa, zato so pologi za kritje nekoliko višji,« je izjavil Treacher. Meni, da bo družba Appellation s prodajo 62 tisoč zabojev vina zaslužila 3, 3 milijona dolarjev. Do leta 1998 naj bi prodali že 135 tisoč zabojev vina, od tega kar 40 odstotkov na tuje - zdaj izvoz dosega le 15 odstotkov proizvodnje.

GANA / ETNIČNA VOJNA

Nedolžni spor zaradi kokoši je prerasel v krvav pokol

Priseljenci iz Toga so se že večkrat uprli zemljiškim posestnikom

AKRA - Vojsaki viri iz Gane poročajo, da je bilo v medetničnih spopadih, ki so izbruhnili tretjega februarja in se razplamteli po vsem severu dežele, ubitih več kot 500 ljudi. Na območju med nanumsko prestolnico Bimbila in mestom Yendi, kjer so pripadniki ljudstva Konkomba požgali približno 30 vasi, ležijo trupla ob vseh večjih cestah. Na tisoce družin je ostalo brez strehe nad glavo.

Neki predstavnik vojske je povedal, da so se boji med Konkombami in Nanumbami razširili na sedem pokrajin in zajeli tudi nekatera druga plemena. Po podatkih, ki jih je posredoval pehotni poveljnik Henry Smith, so 31 trupel odkrili v reki Yendi, odkoder prebivalci kraja z enakim imenom crpajo pitno vodo. Dodal je, da je za zdaj nemogoče navesti točno število žrtev, saj je bilo precej ljudi ubitih v težko prehodni goščavi in njihova trupla se iščejo. Marsikateri nesrečnik je koncal v plamenih svojega doma.

Krvavi dogodki v Gani pa so le najnovejša zaostreva delgotrajne sovražnosti. Konkombe, priseljenci iz Toga, so se že večkrat odločili s orožjem reševati spore z Nanumbami, ki so lastniki zemlje. Trenutno zahtevajo poseben status, s katerim bi bili upravičeni do pridobitve posesti. Temu nasprotujejo ostala plemena, kar je tudi poglavitni razlog za občasne spopade.

Tokrat je bil sprva nedolžen spor na tržnici zadosten povod za novo tragedijo. Neki Konkomba in neki Nanumba sta se namreč sporekla zara-

di cene kokoši, prepir pa je prerasel v pretep, ki ga je prvi placal z življenjem. Njegovo plemo se je nemudoma podalo na masčevalni bojni pohod...

V vseh sedmih pokrajinah, ki jih je ze obiskal predsednik Jerry Rawlings, so razglasili izredno stanje. Oborožene sile poskušajo vzpostaviti nadzor in umiriti razmere, vendar so pri tem tudi same tarče napadov.

Pred nedavnim se trije vojaki, ki so se odšli pogajat s skupino Konkomb, niso več vrnili.

Najmanj tri tisoč beguncev, predvsem žensk in otrok, je naslo zatocišče na policijskih postajah, v vojašnicah, cerkvah ali solah. Rdeči križ poroča, da je približno šest ti-

soc ljudi s severa dezele prebegnilo v sosednji Togo. Z ogroženih območij

so evakuirali tudi vse tuje delavce.

Harry Mouzalas / Reuter

Število mrtvih še ni znano, saj vseh trupel še niso odkrili

Somalski verski vodja ima pri mirovnih pogajanjih več uspeha kot ZN

MOGADIS - »Stvari se spreminjajo na bolje,« je skromno dejal imam Omar Mahmoud, kateremu se mora Somalija zahvaliti za novo upanje na mir.

Ko so se na obzorju že zbirali težki oblaki in ko je postalo jasno, da so poveljniki operacije Združenih narodov (UNOSOM) pripravljeni vreči se eno državo levom, da bi uresničili lastne ambicije, je imam pomiril napetosti med dvema sprtnima stranema: klan Habr Guedir pod poveljstvom generala Faraha Aidida in klan Abgal pod poveljstvom Alija Mahdija sta namreč končno podpisala premirje. Mahmoud je oba klanu spomnil, da pripadata isti družini Hirab, in privolila sta v podpis premirja, ne da bi se pri tem ozirala na mnenji svojih vojaških voditeljev.

Imam s svojimi svetovalci vidi prihodnost Somalije v vrnitvi k tradicionalnim muslimanskim vrednotam. Opozarja na dejstvo, da je večina mladih zaradi večletne drža-

vljanske vojne popolnoma izgubila posluš za te vrednote, saj jim je »slaboumna« vojska vzela cut dolžnosti do prednikov in religije. Upa, da se bodo razmere zdaj spremenile, hkrati pa zagotavlja, da v Somaliji ni možnosti za razvoj verskega fundamentalizma, tako značilnega za večino držav, kjer je islam prevladujoča religija.

Mahmoud, ki je že petnajsti imam družine Hirab, naslov pa je kot prvorojeni od očeta podedoval leta 1986, meni, da operacija Združenih narodov preprosto ni mogla imeti nobenih vidnih rezultatov. Po njegovem so namreč Združeni narodi spregledali nekaj osnovnih »dejstev v somalski realnosti«, zato je razumljivo, da kljub svoji tehniki niso dosegli ničesar otipljivega. Operacijo UNOSOM je primerjal z zivaljo, ki se je znašla v tujem okolju. Ni se mogla prilagoditi drugim, ki v tem okolju žive, čeprav jim je bila enaka.

(AFP)

INDONEZIJA / ŽE TRETJI POTRES V SLABEM MESECU

Mrtvi in ranjeni v potresu ki je prizadel južno Sumatro

Potres z jakostjo 6, 8 po Richterju je trajal kar 4 minute

DŽAKARTA - Močan potres z jakostno stopnjo 6, 5 po Richterjevi lestvici je prizadel južno gorato območje indonezijskega otoka Sumatre in po prvih agencijskih vesteh terjal 130 življenj in več kot tisoč ranjencev. Najbolj je prizadeta pokrajina Lampung ob Sundskem prelivu. Po trditvah vladnih funkcionarjev pa bo končni obračun žrtev precej višji, ker reševalci se niso prispeli na vsa prizadeta območja. V Livi, ki ima 100 tisoč prebivalcev, je potres porušil kar 75% vseh stavb. Kaj se je zgodilo v gorskih vaseh, pa ne ve nihče. Oblasti bodri spoznanje, da je potres trajal cele stiri minute, tako da so ljudje lahko iz stavb zbežali na varno, preden so se zrusile. Indonezijski seizmologi so ugotovili, da je do potresa prišlo nekaj minut po 24. uri, zariseče potresa pa je bilo v Indijskem oceanu, 450 kilometrov jugozahodno od Džakarte. Brzkone

je bilo precej globoko, saj so potres ljudje zaznali v Džakarti in celo v Singapuru.

To je najhujši potres po decembru leta 1992, ko je na otoku Flores (Mali Sundski otoki) življenje izgubilo 2000 ljudi. Indonezija se nahaja ob robu tako imenovanega »ognjenega obroča«, ki obdaja Tihi ocean. Njen položaj je nedvomno se bolj zapleten, saj se tu stikajo indijsko-avstralska, evrazijska in tihoceanska plošča. Indonezijski seizmologi navajajo 25 »kritičnih območij« od severne Sumatre preko Velikih in Malih Sundskih otokov do Molukov.

Sedanji potres je že tretji v manj kot mesecu dni. Prvi, ki je na otoku Halmahera na Molukih terjal sedem življenj, je bil 21. januarja s potresnim sunkom jakosti 6, 8. stopnje po Richterjevi lestvici. Naslednjega dne so sibe potres zaznali v Bengkulu na Sumatri, kjer pa ni bilo žrtev.

VELIKA BRITANIJA

V »oporoki« bodo navedli, kdaj in kako hočejo umreti

LONDON - V Londonu se je te dni vnela polemika o vladnem načrtu, ki bi državljanom omogočal, da se predčasno odločijo, kako oziroma kdaj želijo umreti. Temu pravijo smrt »à la carte«: gre za dokument, ki ga človek napiše, ko je se živ, zdrav in prisoben ter v njem določi do potankosti, kako in kdaj želi umreti v primeru hude in neozdravljive bolezni. Vsi se seveda sprašujejo, ali je to etično oziroma dopustno.

Zakonodaja je na tem področju trenutno zelo stroga. V bistvu morajo vse bolnike danes umetno ohraniti pri življenju, tudi v primeru nepopravljivih možganskih poškodb. Z omenjeno vladno pobu-

do bi torej postalo zakonito napisati neke vrste oporoko za take primere. Temu nasprotujejo mnogi zdravniki, ki trdijo, da človek ne more ze vnaprej predvideti, kaj bo pred smrtjo čutil, koliko bo napredovala znanost in kako se bodo v tistem trenutku počutili njegovi sorodniki.

Boje se, da bi to odprlo pot evtanaziji. Danes se je mogoče pridružiti Društvu za prostovoljno evtanazijo in v tem smislu napisati oporoko, vendar ta nima nobene zakonske veljave, saj v nui odloča zdravnik. Z novo zakonodajo bi obveljala pacientova volja, toda pod pogojem, da je oporoka nadrobna in ne zastarela.

RUSIJA / ZARADI SVOJE IZURJENOSTI IN IZKUŠENJ

Specialci elitne enote Vimpel postajajo zasebni varnostniki

Ker nočejo preiti pod nadzorstvo notranjega ministrstva

Novopečeni ruski bogataši kupujejo v Londonu vse kar jim pride pod roko

LONDON - Najlepsih his na Park Lanu, najdražjega nakita iz Bond Streeta in najbolj dragocenih predmetov na Sothebyjevih dražbah danes ne kupujejo več seiki ali Japonci, ampak Rusi.

»To je presenetljiv pojav za nas, ki si prebivalstvo bivše Sovjetske zveze predstavljamo v vrsti za kruh in mleko,« je priznal Christopher Janes, direktor prodaje pri avtomobilski hiši Jaguar. »Prihajajo trumoma, mi pa se osupli sprašujemo, kako neki so prišli do denarja.« Vsem je bilo znano, da so lani pri Rolls Royceu prodali več avtomobilov v Rusiji kot drugod po Evropi, da pa bodo ruski bogataši, v glavnem pripadniki različnih mafijskih skupin, nastalih po razpadu Sovjetske zveze, začeli kupovati najlepše viktorijske vile v elegantnem Knightsbridgeu in South Kensingtonu, tega niso pričakovali niti najspretnější nepremičninski agenti. V enem letu so ruski državljani kupili v samem Londonu za več kot 150 milijard lir nepremičnin.

»Za London se odločajo, ker želijo svoje bogastvo spraviti na varno v politično stabilno državo, kar je zanje izrednega pomena,« je komentiral James Wilson pri istoimenski agenciji. Dodal je: »Z njimi se ni težko pogajati, ker so mladi in nekoliko robati. Pozna se, da so do denarja prišli naglo in pred nedavnim.«

Svoje otroke posiljajo v angleške privatne sole, ki stanejo dva milijona lir mesečno, ker so nekje slišali, da je »dobra angleška vzgoja« najboljša. Nekatere sole so celo zacele oglaševati v ruskih časopisih. Na ta način se je v enem samem mesecu iz Moskve prijavilo kar 18 dijakov na Oakley Hall College v grofiji Gloucestershire. »Povedali so nam, da v Rusiji vlada kriminal in da otroke bogatih družin ubijajo, zato da jih pošiljajo na varno v Veliko Britanijo. Kdo pa hoče ubiti te otroke, reveži ali drugi bogataši, ki so obogateli na sumljiv način?« se vprašuje ravnatelj John Rawlinson.

Pri Tiffanyju in Cartierju, kjer so svoj čas nakupovali japonski industrijci in arabski seiki, pa danes kupujejo nakit Rusi.

MOSKVA - Družbe, ki potrebujejo varnostno osebje, se te dni potegujejo za specialce slavne ruske enote Vimpel (Prapor). Ponujajo jim vodstvo svojih varnostnih sistemov in izredno visoke dohodke.

»Blaga« je na pretek, odkar je predsednik Jelcin pred nedavnim izdal odlok, s katerim je skupino Vimpel podredil notranjemu ministru Jerinu. Včeraj je dnevnik Komsomolskaja pravda poročal, da se je od 400 pripadnikov enote samo 25 specialcev sklenilo podrediti notranjemu ministru. Včeraj je dnevnik Komsomolskaja pravda poročal, da se je od 400 pripadnikov enote samo 25 specialcev sklenilo podrediti notranjemu ministru, ostali pa so se odločili za zaposlitev pri zasebnih podjetjih.

Skupino so ustanovili leta 1979 kot sekcijo KGB-ja za posebne naloge v tujini (sabotaže, zbiranje informacij itd.) in za boj proti terorizmu, a tudi za naloge v primeru napadov s kemičnim ali jedrskim orožjem. Njeni pripadniki se odlično spoznajo na jedrske elektrarne, kemične tovarne in raketne konice. Ena od prvih nalog skupine je bila napad na palačo afganistanskega predsednika Amina v Kabulu decembra 1979. Akcija je potekla brezhibno in pomenila začetek sovjetskega vojskega posega v Afganistanu. Vimplovi specialci so se dolgo urili v enaki palači, ki so jo zgradili v Dolgoprudniju, na vadišču skupine 40 kilometrov zahodno od Moskve. Po mnenju strokovnjakov so Vimplovi močnejši izurjeni od pripadnikov podobnih ameriških enot.

Za nesrečno usodo te elitne enote se skrivajo

politični razlogi v zvezi z dramatičnim ruskim dogajanjem. Načelniki enote nimajo dvomov: podrediti notranjemu ministru je kazni, ker enota med oktobrskimi neredi ni hotela napasti Belega doma, kjer so se zabarikadirali uporniki parlamenta. Po podatkih ministrstva za obrambo politična usmeritev teh specialcev, se zlasti oficirjev, ne ustreza liniji predsednika, vlade in ministrstva za obrambo. Primer kaže na širši problem zanesljivosti vojskih kadrov. Oktobra je Jelcin moral dolgo molodovati za vojsko podporo, zato zeli sedaj postaviti na čelo vojske zanesljive ljudi.

NDR / MED UMIKOM RUSKE ARMAD

»Izginilo« je 81 tisoč ton ruskega streliva

Nemci sumijo, da so ga skrivaj zakopali

BERLIN - Rdeča armada zapuša ozemlje nekdanje Nemske demokratične republike, pri tem umiku pa naj bi že »pozabila« 81 tisoč ton municije, s katero bi lahko natovorili 4 tisoč železnih vagonov. Nemsko obrambno ministrstvo je že stopilo v stik z rusko armado in zahtevalo »takojsnja pojasnila«. Kot je včeraj zapisal Frankfurter Allgemeine Zeitung, bi ta primer lahko skazil nemsko-ruske odnose. Do sedaj je umik nekdanje rdece armade potekal po predvidenem voznem redu in brez zapletov, tako da bo poslednji ruski vojak zapustil nemsko ozemlje pred koncem poletja. Prvi dan februarja je bilo v Nemčiji le še slabih 30 tisoč od prvotnih 338 tisoč vojakov in le še 248 tankov.

Nemski uradni viri pa sedaj dvomijo, da so Rusi res odpeljali skoraj vso municijo (677 tisoč ton leta 1991) in da bi morali do poletja odpeljati v Rusijo le še 15.560 ton streliva. Iz tovarnih listov, ki

so jih Rusi pošiljali Nemcem, je razvidno, da manjka 81 tisoč ton streliva. Kam je izginila ta prava gora municije najrazličnejših kalibrov, ni jasno. Obstaja pa upravičen sum, da so Rusi neuporabno strelivo in eksplozive kratko in malo zakopali, ker bi bil prevoz preveč tvegan.

Poveljnik zahodne skupine ruske armade Matvej Burlakov je najodločneje obsodil take trditve, ki so po njegovem le »natolcevanja«. General je navedel, da so manjkajoče strelivo razstrelili. Vztraja pri svojem in zahteva, naj Nemci brez preverjanja sprejmejo kot verodostojne njegove seznane.

Nemška vojska pa ne verjame takim trditvam in z grozo razmišlja, kako bo morala po odhodu ruskih vojakov iskati zakopano strelivo. Ze sedaj ima vojska polne roke dela z nekdanjo mednemško mejo, s katere se niso odstranili vseh min.

V vzhodnonemškem Wünsdorfu ruski in kanadski vojaki pregledujejo serijske številke ruskih transporterjev (Telefoto AP)

NOVICE

Rekordno število kraje avtomobilov in vlomov v vozila

DUNAJ - Avstrijski kriminalisti trenutno beležijo rekordno število kraje avtomobilov ali vlomov v odstavljena vozila. Iz analize kaznivih deliktov je razvidno, da so od kraje ali vlomov samo v letu 1992 bili prizadeti lastniki 34.475 vozil. V pestrem zrcalu statistike to pomeni: vsakih 15 minut so 1992. leta vlomili v kak avtomobil. Najbolj priljubljeni plen so kajpada avtomobilski kasetofoni, sledijo pa vrednostni predmeti, ceki, dokumenti. Kriminalisti opozarjajo na to, da na tem področju postaja vedno bolj aktivna mednarodno aktivne kriminalne organizacije. S tem v zvezi je bilo sporočeno, da na Dunaju v okviru Evropske policijske akademije trenutno solajo 23 policijskih strokovnjakov iz sedmero evropskih držav za boj proti mafiji in mednarodnemu kriminalu.

Visoka koncentracija bencola

DUNAJ - Ozračje na cestah in ulicah avstrijskega glavnega mesta je zastrupljeno z bencolom. Po raziskavi avstrijskega Zveznega urada za okolje koncentracija bencolskih hlapov v mestnem prometu dosega zaskrbljujoče vrednosti, ponekod nad 17 mikrogramov. Bencol velja kot zdravju škodljiva spojina, ki med drugim lahko povzroča raka. Nemski znanstveniki svarijo pred prekoračenjem kritične mejne vrednosti 10 mikrogramov bencola v kubnem metru zraka. Medtem ko so z zakonsko predpisanim katalizatorjem za avtomobilske izpušne pline ter izključno prodajo neosvinčenega goriva v Avstriji že bili izvedeni važni ukrepi proti škodljivim emisijam v cestnem prometu, glede bencola, ki je v Avstriji v količini treh odstotkov na liter pripuščen kot dodatek k bencinu, pa trenutno še ni ustreznih zakonskih omejitev.

Veliko zanimanje za »Novo arhitekturo iz Slovenije«

CELOVEC - Sad rednih stikov med koroško »hiso arhitekture« Napoleonstadel s sosednjimi deželami je bila razstava z naslovom »Nova arhitektura iz Slovenije« meseca januarja v Celovcu. Razstava je prikazovala najznamenitejše zglede novejšje arhitekture v Sloveniji. V svojem govoru ob odprtju razstave je Ales Vodopivec kritično pripomnil, da mnogi mladi in nadarjeni arhitekti v slovenskem prostoru zaradi finančnega položaja svojih zamisli niso mogli predstaviti v gradnjah. Zato so se v veliki meri posvetili oblikovanju notranjsčine prostorov. Zamisli, ki so bile spocete v preteklih letih, bo mogoče uresničiti se le v zgradbah 90-ih let. Razstava je vzbudila med koroško publiko veliko zanimanje, izredno pozitivno pa so razstavo ocenili koroški oz. avstrijski avstrijski casopisi, radio in televizija.

Gradnja novega doma za visokošolce

CELOVEC - V koroški prestolnici bodo gradili nov dom za visokošolce. To je sklep dogovora med zastopniki mesta Celovec, dezele Koroške in zastopnikov zvezne vlade. Kot je bilo klenjeno, bodo dom začeli graditi prihodnje leto, v njem pa naj bi bilo prostora za 80 studentov oz. studentk in za vrsto gostujočih profesorjev, ki začasno poučujejo na celovski univerzi.

AVSTRIJA / PREDSEDNIK KLESTIL K STANJU PRISTOPNIH POGAJANJ V BRUSLJU

»Avstrija mora v EU«

Doslej doseženi rezultati so po mnenju predsednika zadovoljivi - Uspeh pri zaščiti okolja - »Zmehčano« stališče EU glede tranzita

Predsednik Klestil: zadovoljen s potekom pogajanj.

DUNAJ/BRUSELJ - Avstrija da je bila pri pristopnih pogajanjih z Evropsko unijo v Bruslju, ki so se prav te dni privesla v »vročo fazo«, doslej dokaj uspešna. To je izjavil zvezni predsednik Thomas Klestil na sestanku s predstavniki avstrijske industrije ter z menedžerji na Dunaju. Hkrati je izrazil tudi pričakovanje, da bodo pogajanja pravčasno, torej se v prvi polovici meseca marca, zaključena.

Kot doslej največji pogajalski uspeh je zvezni predsednik izpostavil dejstvo, da je uspelo ohraniti visoki avstrijski standard na področju zaščite okolja (ki je nad sedanjem nivojem Evropske unije), glede sporne tranzitne pogodbe pa je

Klestil dejal, da je pozicija Evropske skupnosti zdaj nekoliko »zmehčana«, saj so pogajalci Evropske unije svojo zahtevo po skrajšanem veljavnostne dobe od dvanajst na samo tri leta, umaknili. Kot znano, Bruselj zdaj predlaga veljavnost do leta 2000, torej sedem let, kar pa je po mnenju avstrijske vlade se vedno nesprejemljivo.

Navzlic blizajočih se državnoborskih volitev, ki bodo predvidoma oktobra letos, pa je avstrijski zvezni predsednik pozval vse stranke, naj vprašanje avstrijskega pristopa k Evropski uniji ne vnašajo v predvolilni boj oz. to temo ne zlorablajo za strankarskopolitične namene. »Avstrija more napram Evropski uniji nastopati

enotno«, je poudaril Thomas Klestil in temu dobesedno dodal: »Avstrija mora v Evropo, saj kot osamljena država ne bo mogla obvladati probleme bodočnosti«.

Kot je »Republika« v preteklih dneh obsirno poročala, sta se pogajalska partnerja pri pristopnih pogajanjih medtem znasla v hudi časovni stiski.

Od skupno 28 poglavij je se vedno odprtih devet, v slučaju, da pogajalcem ne bo uspelo skleniti pogodbo do začetka, najkasneje sredi marca letos, pa bi to lahko pomenilo popolno spremembo avstrijskih načrtov. Avstrija bi potem po vsej verjetnosti postala članica Evropske unije sele leto kasneje, torej leta 1996. **Ivan Lukan**

DUNAJ / SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Družbeni dogodek

DUNAJ - Slovenski kulturni praznik - eden izmed vsakoletnih viškov kulturnega življenja na Dunaju živceh Slovencev - je letos prese-netil tako obiskovalce kot prireditelje.

Prireditvena dvorana palače Palffy v torek zvečer ni mogla sprejeti vseh gostov, tolikšno je bilo letos zanimanje za Presernovo proslavo, ki jo je (kot vsako leto) prirejalo v avstrijski prestolnici udomačeno Slovensko kulturno društvo »Ivan Cankar«.

K temu sta vsekakor s prvorazrednim kultur-

nim sporedom pripomogla prva sopranistka ljubljanske opere Olga Gracelj ob spremljavi Natase Valant (klavir) ter - ravnokar pri proslavi v ljubljanskem Cankarjevem domu odlikovani - komorni zbor AVE.

Prav tako sta prireditelji ob slovenskem kulturnem prazniku na Dunaju obogatila z razstavo knjig koroški slovenski založnik Lojze Wieser ter Irena Rosc z rastavo (»prostorske instalacije), Vida Vugina pa je obiskovalcem omogočila vpogled v

ustvarjalnost slovenske kulinarične umetnosti.

Nad 200 - med njimi tudi veliko število nemško govorečih - obiskovalcev je bilo vidno navdušenih.

Med številnimi gosti so bili predsednica slovenskega društva Milena Simić lahko pozdravila vrsto avstrijskih parlamentarnih poslancev ter tudi večje število političnih predstavnikov iz Slovenije (Jozefa Skoljca, Viko Potočnik, Petra Vencelja ter slovensko ambasadorico na Dunaju Katjo Bohovo). **(I.Sch.)**

KOROŠKA / POLITIKA

Ljudska stranka »odkrila« JE Krško kot volilno temo

CELOVEC - Vprašanje zaprtja jedrske elektrarne v Krškem vse bolj postaja tudi predmet volilnega boja na Koroškem. Predvsem ljudska stranka z deželnim glavarjem Christofom Zernattom na čelu aktualizira to temo ob vsaki priliki.

Včeraj je deželni glavar spet enkrat zahteval takojšnjo zaprtje slovenske nuklearke in obenem napadel zveznega kanclerja Vranitzkega, čes da le-ta »ignorira skrbi in strahove koroškega prebivalstva«. Kanclerju v tiskovni izjavi nadalje očita, da se sicer prizadeva za prepre-

citev dogradnje česke jedrske elektrarne v Temelinu, ne pa za zaprtje nuklearke v Sloveniji.

Ze začetek tedna se je z zahtevo po zaprtju JE Krško javil k besedi zupan mesta Pliberk, Raimund Grilc. Menil je, da je slovenska nuklearka nevarnejša od jedrskih elektrarn v Temelinu in v Bohunicah, saj stoji na potresnem območju. Poleg tega da je mednarodna komisija ugotovila vrsto pomanjkljivosti, ki jih odgovorni se niso odpravili in ki negativno vplivajo na varnost jedrske elektrarne. **(I.L.)**

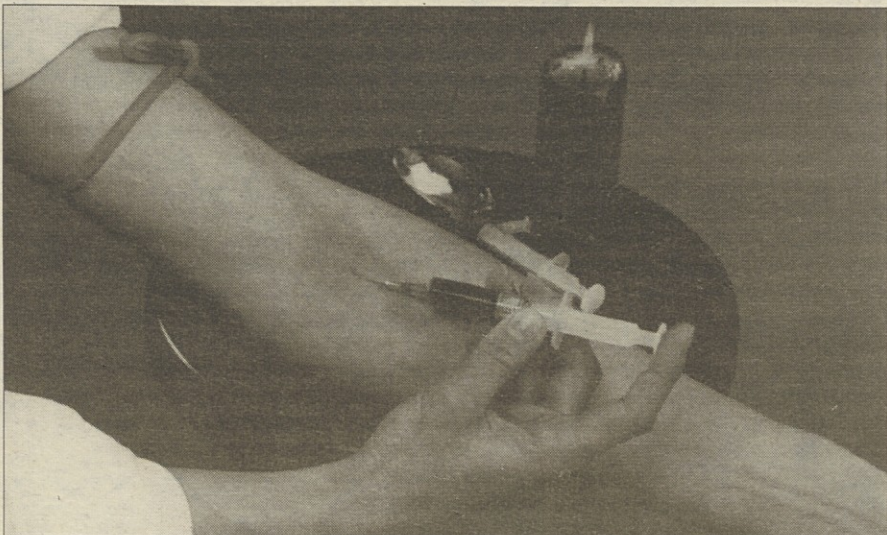
KOROŠKA / VSE VEČJE ŠTEVILO DIJAKOV, KI UŽIVAJO ALI SO ŽE ODVISNI OD MAMIL

Vznemirjenje na višjih šolah

Vodja kriminalističnega oddelka koroške žandarmerije meni, da ni višje šole, v kateri ne bi obstajal problem z mamili - Ukrepi deželnih oblasti za boljšo informacijo staršev in učiteljev

CELOVEC - Na Koroškem da ni niti ene višje šole, v kateri ne bi obstojal problem z mamili. To je te dni izjavil vodja kriminalističnega oddelka koroške komande zvezne žandarmerije major Hermann Klammer na posvetu o problemu uživanja mamil med mladinci. Visoki uradnik je ob tem tudi menil, da se vedno manjka učinkovitih preventivnih ukrepov ter da je zal treba ugotoviti, da tako starsi kot tudi učitelji spoznajo nevarnosti uživanja mamil v večini primerov sele, ko je že prepozno.

S problemom uživanja oz. odvisnosti od mamil so se na skupnem posvetu, katerega je sklicala referentka za socialne zadeve Karin Achatz, ukvarja-

li tudi pristojni oddelki pri deželni vladi in zdravniške službe. Sklen-

jeno je bilo, da se takoj ustanovi poseben delovni krozek, ki ga bodo sestav-

ljali politiki, zdravniki in terapevti in ki naj bi skrbel za temeljito infor-

macijo o posledicah odvisnosti od mamil. Konkretno: mladina naj bi na informacijskih prireditvah izvedela o dejanski nevarnosti mamil.

Hkrati je bilo sporočeno, da bo že aprila letos nastopil službo poseben socialni delavec, ki bo redno obiskoval in skrbel za mladince, ki se sestajajo v koroški prestolnici in ki so že deloma odvisni od mamil. Ta socialni delavec naj bi tudi olajšal mladincem pot do terapevta. V načrtu pa je nadalje ustanovitev stanovanjskega centra, v katerem bi nasli stalno bivališče posebno ogroženi mladinci.

Alarmantno stanje na koroških višjih šolah - tiskovna služba krske skofije je medtem v posebni

izjavi poudarila, da se problem z mamili na katoliških privatnih šolah doslej se ni pojavil - pa je povod za javno prireditve o zlorabi oz. nevarnosti mamil, na katero vabil krski skof Egon Kapellari.

Prireditve so se bodo udeležili kompetentni sogovorniki kot npr. zvezni minister za zdravstvo Michael Ausserwinkler, znani psihoterapevt Erwin Ringel, primarij Herwig Scholz in tudi kriminalist Hermann Klammer.

Slednji je začetek tedna - prav zaradi svojih kritičnih izjav - doseglo sporočilo notranjega ministrstva, da ga na Dunaju potrebujejo pri uresničitvi »nujnega projekta« v okviru boja proti mamili. Koroška je proti »kazni« ze protestirala.

Odločenne proti železnici skozi Rož

CELOVEC - Borovelski zupan Helmut Krainer odklanja gradnjo tako imenovane jugovzhodne železnice, ki bi močno prizadela južno Koroško, predvsem Podjuno in Rož.

Načrtovana gradnja hitre železniške proge, kot jo predvideva načrt »Železnica 2000«, bi pomenila močno slabitev gospodarskega prostora Rož in obcutno ovirala nadaljnji razvoj turizma, meni Krainer.

V izjavi za tisk zupan se poudarja, da se bodo Rozani proti hitri železniski progi borili »z vsemi možnimi sredstvi«.

Enosednega ameriškega lovca vrste F-16 Fighting Falcon, ki pripada 526. eskadrilji 86. bojne skupine iz Aviana v severni Italiji, je pilotiral Američan George A. Uribe (Foto: Tomaž Primožič/FPA). To letalo so skupaj z drugimi februarja letos premestili iz Natovega oporišča Ramstein v Nemčiji, v Avianu pa naj bi se pripravljali na morebiten poseg v Bosni in Hercegovini.

ZASILEN PRISTANEK NATOVEGA LETALA

Patruljiranje nad Bosno se je končalo v solinah

SECOVLJE - Pred cerkvico svetega Martina v Sečovljah ze dolgo ni bilo toliko obiskovalcev, kot se jih je zbralo včeraj popoldne. To je bila namreč najbližja razgledna točka, s katere se je dalo videti rep in del trupa vojaškega letala vrste F-16, ki je zasilno pristalo na portoskem letališču. »Se dobro, da ni povzročilo nobene škode. Saj bi nas lahko vse pobilo,« so dogodek komentirali tamkajšnji prebivalci. Cesta je bila namreč do večera zaprta in stevilnih radovednežev, ki so si želeli na lastne oči ogledati prizorišče nesreče, policija ni pustila blizu.

Kmalu po dogodku so se razširile govorice, da je pilot pred pristankom, približno šest milj od obale, najprej onesposobil, potem pa odvrnil dve raketi vrste zrak-zrak. Vendar nam je brigadir Iztok Podbregar, načelnik letalstva slovenske vojske, to informacijo zanikal. Povedal je, da je letalo zveze Nato opravljalo

vojaško nalogo nad Jadranskim morjem, za zasilni pristane pa naj bi ameriški pilot George A. Uribe zaprosil zaradi okvare motorja, ki jo je opazil, ko se je vračal s poleta nad Bosno. Ko je bilo očitno, da bo 1200 metrov dolga pristajalna steza v Sečovljah prekratka, naj bi se pilot odločil celo za pristane brez podvoza, da bi se letalo hitreje ustavilo. Kljub temu je močno poškodovano letalo končalo v blatu v solinah, pilot pa je srečno preživel samoizstrelitev in se kmalu zatem s transportnim helikopterjem ameriške mornarice vrnil v oporišče v Avianu. Družino upokojenega solinarja Clavdia Vuka, ki živi v hiši le nekaj deset metrov od kraja dogodka, so takoj po nesreči evakuirali.

Tamkajšnji prebivalci so povedali, da je bilo že pred zasilnim pristankom Natovega letala slišati hrup, za katerega se je izkazalo, da ga povzroča vojaško letalo.

Enosedni ameriški lovec vrste F-16 je letel skupaj z drugim letalom, katerega pilot je počakal, da se je Uribovo letalo spustilo in se le potem nadaljeval povratek v Natovo oporišče v severni Italiji.

Uro po nesreči je iz Aviana v Sečovlje po Georgea A. Uriba prispel ameriški helikopter, ki je približno dve uri kasneje pripeljal tudi predstavnike zveze Nato, ki so se takoj sestali s člani posebne komisije slovenskega obrambnega ministrstva. Ta bo opravila preiskavo v zvezi z nesrečo, kot pa je sporočilo slovensko ministrstvo za obrambo, je komisija strokovnjakom države lastnice letala dovolila, da izvedejo nekatere zaščitne ukrepe v zvezi z bojnim tovorom na letalu. Čeprav so magistralno cesto v bližini letališča proti večeru že odprli za promet, bo komisija z delom nadaljevala tudi danes.

Mija Gačnik,
Katarina Novak

»Zračni žrebec« med sečoveljskimi galebi

Enosedni ameriški lovec F-16 Fighting Falcon, ki je včeraj dopoldne zasilno pristal v Portorožu, pripada 526. eskadrilji 86. taktičnemu »wingu«, ki bazira v Ramsteinu v Nemčiji. Ta enota je letala tega tipa prevzemala od oktobra leta 1986, zato letalo pripada novjšemu tipu F-16C z motorjem F110. Prav motor je očitno zakrivil predčasno prekinitev patroljiranja enega od letal nad ozemljem Bosne in Hercegovine, ki se pravzaprav se ni začelo.

Očitno je bila stiska pilota res huda, ker bi se v nasprotnem primeru raje odločil za pristane na letališču v Ronkah na drugi strani Trzaskega zaliva, vendar za tak manever ni imel dovolj časa. Ne smemo pa povsem izključiti niti pomote v orientaciji, o čemer bo lahko presodila sele preiskovalna komisija.

Malo verjetne trditve

Letali sta se začeli spuščati in tudi preleteli letališče, preden je eden od pilotov svoje letalo prizemlil. Prelet dokazuje, da mu motor ni odpovedal popolnoma, ampak je verjetno izgubljal moč, zaradi česar bi bil polet čez morje tvegan. Letalo je nato naredilo levi zavoj skozi hrvaski zračni prostor in se spustilo na 1200 metrov dolgo stezo, ki pa ni bila dovolj dolga. Včeraj je bilo na obali vetrovno, vetrovi na samem letališču pa lahko zelo spremenijo smer in dodatno zapletejo pristane. Teoretično bi dolžina steze skoraj morala zadostovati, toda vprašanje je, kje se je letalo dotaknilo steze in kaj je v tistem trenutku storil pilot. Očitno je ocenil, da steza ne bo dovolj dolga, vendar ni bilo videti, da bi zaviral. Po tem lahko sklepamo, da je zaviranje opustil in se raje katapultiral, letalo pa je imelo morda tudi težave s hidravliko, tako da pilot ni mogel zavirati. Zanj se je polet končal sredi letališča, za letalo pa v blatu. Ena od možnih razlag za neuspešen pristane je lahko tudi premalo natančen dotik, zaradi česar naj bi letalo znova odbilo v zrak, po drugem dotiku pa je steze začelo zelo hitro zmanjkovati.

Letalo naj bi odvrnilo borbeni tovor, kar pa je malo verjetno. Pri opravljanju tovrstnih nalog so letala tega tipa oborožena z dvema raketama zrak-zrak tipa Sidewinder, ki jih nosijo na posebnem nosilcu na koncu vsakega krila. Kadar gre za prave naloge prestrežanja, lahko nosijo največ šest raket tega in podobnih tipov, vendar tokrat ni bilo nobene potrebe, da bi letalo nosilo več kot dve. Nekatere trditve, da naj bi letalo odvrnilo borbeni tovor v morje, so malo verjetne. Za polet nad Bosno je pilot potreboval dodatne rezervoarje, ker pa je imel težave z motorjem, je moral rezervoarje odvreči, da bi razbremenil letalo in zmanjšal tveganje ob pristanku. V letalu je očitno ostalo strelivo v večernem hitrostrelnem topu tipa GE M61A1 kalibra 20 mm, ki pa ne predstavlja večje nevarnosti. Običajno je v shrambi 515 zrn. Po nekaterih trditvah naj bi ena raketa ostala na krilnem nosilcu, druga pa naj bi odletela iz letala v trenutku, ko je zapeljalo z asfaltne steze.

F-16 ni primeren za polete nad morjem

F-16 je eno najbolj razširjenih zahodnih vojaških letal, veliko pa jih je tudi drugod po Evropi in svetu. V osnovi je letalo nacrtovano kot lovec za prestrežanje in zračni boj nad kopnim, njegova oprema in oborožitev pa omogočata

tudi izvajanje neposredne podpore enot na kopnem. Na prvi pogled spominja na morskega psa, ker ima eno samo odprtino za dovod zraka v motor pod trupom. Žal pa v nasprotju z videzom ni primeren za letenje nad morjem, saj ima en sam motor. Prisilni pristane tega enomotornega letala ni prvi tak primer med izvajanjem »mešanja zraka« nad Bosno in Hercegovino, saj so tudi Francozi zaradi okvare motorja izgubili eno enomotorno letalo tipa Mirage 2000. Te okvare niso dovolj za sklepanje o nezanesljivosti motorjev, problem je preprosto v tem, da za letenje nad morjem in zadostno psihično stabilnost pilota ali pilotov potrebuje drugi, rezervni motor, kajti tudi najboljši motor se ustavi, če vanj prileti prevec ptic.

F-16 je tipično in najboljše večnamensko letalo v svoji kategoriji in je zelo priljubljeno med piloti in vzdrževalci. V nosu ima večmodni in večnamenski radar Westinghouse AN/APG-68 (V), s katerim lahko odkriva, spremlja in tudi »osvetljuje« do deset letecih ciljev naenkrat. Z njim lahko odkriva in napade tudi različne cilje na morskoi površini ali kopnem. Med najbolj razpita orožja, s katerimi lahko napade, sodijo se rakete AMRAAM, Sparrow in Sky Flash z radarskim in Magic 2 z infrardečim usmerjanjem na zračne cilje. Letalo lahko nosi tudi rakete AGM-65 A/B/D/G Ma-

Varen pristane ameriških lovcev v Avianu

FINANCIRANJE MANJŠIN V ZAMEJSTVU

Nejasni kriteriji za razdeljevanje denarja

Sporni nekateri projekti - Potreben bo zakon

LJUBLJANA - Včerajšnja seja odbora za mednarodne odnose je pokazala, da v zvezi s financiranjem slovenskih manjšin v zamejstvi ni glavna težava denar, ki ga je pač vedno premalo, ampak predvsem različni slovenski notranjepolitivni interesi. Čeprav so vsi razpravljalci poudarjali, da je potrebno manjšino obravnavati kot subjekt in da je ne kaže zlorabljati za politične obračune v matični državi, pa so vendarle prisla na dan temeljna nasprotja med dvema poloma, ki obvladujeta slovensko politiko.

Jadranka Sturm Kocijan (LDS), poročevalka posebne delovne skupi-

ne, ki se ukvarja s problematiko manjšine je opozorila na nejasne kriterije pri razdeljevanju denarja. Skupina je v poročilu ugotovila, da so nekateri projekti sporni in zahtevala utemeljitev za financiranje Slovenske gospodarske prosvetne skupnosti, ki jo vodi dr. Boris Gombac (menda je tudi njen edini član), saj naj bi se povezoval celo s protislovenskimi silami na Trzaskem, zunanje ministrstvo pa financira tudi projekte, ki niso upravičeni do sredstev za zamejce: gre za APZ Tone Tomsic, časopis Nasa luc in založbo Jack. Člani odbora so večinoma podprli predlog skupine, da je potrebno sprejeti zakon o

financiranju slovenskih manjšin, da bi tako končno »evropsko« uredili to zelo občutljivo področje. Državni sekretar Peter Vencelj se je z večino ugotovitev strinjal, opozoril pa je, da je za pripravo zakona, če naj bo kakovosten, potrebno veliko dela in časa. Vencelj pa je se posebej opozoril, da je potrebno čimprej definirati kaj sploh je obveznost, ki jo določa nova slovenska ustava pri skrbi za manjšino in da je potrebno določiti tudi vsebinsko in razmerja med manjšino, zdomstvom in izseljenstvom. Odbor včeraj ni sprejel nobenih sklepov, sejo pa bodo predvidoma končali danes.

Boštjan Lajovic

verick za napad na tanke in druga oklepna vozila, HARM in Shrike za uničevanje radarjev in Penguin Mk3 za napad na ladje. Ob tem pa je na voljo se cela paleta različnih klasičnih, kaselnih ali lasersko usmerjenih bomb, toplotnih vab in dodatni top kalibra 30 mm, ki ga lahko pritrdijo na osrednji nosilec pod trup.

Letalo F-16 je enostavno za letenje, omogoča izjemne manevrske sposobnosti in nezahtevno vzdrževanje. Doseže lahko hitrost nad dva macha, višino do 15 km in borbeni radij več kot 900 km, z dodatnimi rezervoarji pa lahko preleti razdaljo do 3890 km. Letalo lahko nosi tri tone goriva v notranjih rezervoarjih in še enkrat toliko v dodatnih - zunanjih. Prazno tehta 8273 ali 8627 kg, odvisno od izvedbe motorja. Njegova tipična teža med bojem je 10.780 kg, največja vzletna masa z zunanjo oborožitvijo pa lahko naraste do 19.187 kg. Vse to omogoča prav motor F110 GE100 z največjim potiskom 122, 8 kN ob režimu dodatnega izgorovanja. Razmerje med potiskom in maso (praznega) letala pa je kar 1, 1 v korist motorja, zaradi česar mu piloti pravijo »zračni žrebec«. Temu (amerškemu) žrebcu je sapa očitno pošla in njegova zgodba se je končala manj ugledno v blatu, vendar kljub spektakularnosti dogodka brez žrtv v letalu ali na tleh.

Jelko Kacin

Najbolje prodajane knjige s področja mladinske in otroške literature od 16. januarja do 16. februarja 1994

Zdi se, da je za razliko od preteklega meseca med najmlajšimi in malo manj mladimi pojenjalo zanimanje za »priročnike« s področja dinozavromanije in seksologije; samo v ljubljanski knjigarni Konzorcij se je med »favoriti« obdržala knjizica Blazno resno o seksu avtorice Dese Muck, medtem ko v preostalih knjigarnah lahko sledimo ponovnemu povprasevanju po pravljicnih zimzelenčkih. Nespremenjeno je ostalo stanje v knjigarni Karantanija, kjer se vedno vodi J. Pienkowski, med pomembnejšimi novostmi lestvice tega meseca pa zasledimo Odellov Otok modrih delfinov.

Zalozba Obzorja, Gosposka 24, Maribor

1. Mirko Kuncic: Tinček in Tonček, Magnolija, 1993
2. Ivan Sivec: Gusarji na obzorju, Kmečki glas, 1991
3. Scott Odell: Otok modrih delfinov, Mladika, 1994
4. Bogdan Novak: Banda v hosti, Magnolija, 1993
5. Jelka Pogacnik: Srček za Nino, Mladinska knjiga, 1993

Knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, Ljubljana

1. Desi Muck: Blazno resno o seksu, MK, 1994
2. A. Macfarlane: Tudi jaz ljubim zdravje, MK, 1993
3. Jaume Cela: Ukradene sence, Mladinska knjiga, 1993
4. Milan Dekleva: Bucka na Broadwayu, DZS, 1993
5. Scott Odell: Otok modrih delfinov, Mladika, 1994

Knjigarna Drava, Paulitschgasse 5-7, Celovec

1. Walt Disney: Lepotica in zver, Egmont, 1993
2. R. Scarry: Moj prvi slikovni slovar, PZ, 1989
3. Miro Lobe: Gegci. Mohorjeva družba, 1989
4. Bogdan Novak: Usodni piknik, MK, 1993
5. Stefanija Fabri: Postala si kraljica, DZS, 1993

Knjigarna Karantanija, Stari trg 21, Ljubljana

1. J. Pienkowski: Cas kosila, MK - Koprodukcija, 1993
2. J. Pienkowski: Male posasti, MK - Koprodukcija, 1993
3. J. Pienkowski: Cvekarije, MK - Koprodukcija, 1993
4. J. Pienkowski: Muhasta zgodba, MK - Koprodukcija, 1993
5. Fran Milcinski: Butalci, Karantanija, 1990

Dom knjige, Pristaniska cesta 5, Koper

1. Beatrix Potter: Zbrane povesti, Mladinska knjiga, 1993
2. Astrid Lindgren: Emil iz Lönneberge, Rotis, 1993
3. Ivana B. Mazuranc: Cudovite dogodivščine vjenca Hlapica, Mladinska knjiga, 1991
4. Slavko Pregel: Pocesane muhe, MK, 1993
5. Oscar Wilde: Srečni kraljevič, Mladinska knjiga, 1993

Miha Trefalt

IZŠLO JE

Borec, st. 526-528, izdaja Društvo za preučevanje zgodovine, literature in antropologije, 272 strani, cena 1800 tolarjev

Januarska številka revije v precej obseznem sklopu povzema nekaj prispevkov, ki so jih avtorji predstavili na lanskeoletnem simpoziju z naslovom Estetika in nasilje, ki se je odvijal od 6. do 8. maja, na njem pa so sodelovali domači in tuji strokovnjaki s področja estetike. V reviji so zajeti prispevki Aleša Erjavca, Leva Krefta, Aleksandra Flakerja, Kathy Rae Huffman in Marine Grzinić Mauler. V nadaljevanju se prispevki večine avtorjev nanašajo na preteklo in polpreteklo politično zgodovino, ki se vedno ni dokončno razrešena, mnenja o krivici, pravici, krivdi, žrtvah in podobnem pa se celo vedno bolj razhajajo.

Literarnih tekstov v tej številki ni, prispevki so vsi po vrsti zastavljeni polemično in skušajo predočiti se vedno živo problematiko slovenske zgodovine v zadnjih sto letih.

(V. S.)

Evald Flisar, Tristan in Izolda / Tristan & Iseult, Julija Pergar, Ljubljana, Goldhawk Press, London, 1994, spremna beseda Vili Ravnjak, trda vezava, 190 strani, cena 2993 tolarjev

Drama podnaslovljena kot igra o ljubezni in smrti - nastala je na podlagi treh virov: srednjeveskega mita o Tristanu in Izoldi, novele Metalec bumerangov in iz nekaterih tematskih prvin drame Nimfa umre - združuje večno, arhetipsko zgodbo romantične ljubezni, sodobno dojemanje razmerja med mskim in žensko ter lastno izkustveno videnje sil, ki gospodarijo z našimi čustvi. S tragikomično parafrazo srednjeveskega mita je Flisar ustvaril eno najokrutnejših ljubezenskih zgodb v slovenski dramski literaturi; naslovna junaka sta drugačna od svojih mitoloških predhodnikov. Od trenutka, ko popijeta »carobni napoj ljubezni«, ju preganja groza, da bo napoj izgubil učinek in bosta ostala čustvena invalida. V igri o nevarni podobi ženske je Flisar soočil dva tipična romantična mita, ki ju je rodil zahodnoevropski clovek.

(M.T.)

Svet, ki se ga ne da izreči

LJUBLJANA - V okviru ciklusa torkovih kulturnih večerov je v prostorih tivolskega gradu v torek potekalo srečanje z ustvarjalci predstave Pomladno obredje Damirja Zlatarja Freya. Zaradi pustnega razpoloženja se ga je udeležilo le nekaj več kot dvajset obiskovalcev.

Ceprav je bil pogovor neobvezno ga je vodila organizatorica večera Breda Pretnar - sprva zamisljen kot »kramljanje« o zadnji predstavi ljubljanskega gledališča Koreodrama Pomladno obredje, nastale na podlagi istoimenske partiture Igorja Stravinskega, je vendarle prerasel v pogovor, v katerem so ustvarjalci in obiskovalci zajeli skorajda 10-letno delovanje tega gledališča. Z besedami »z institucijo si poročen, v Koreodrami pa imas skrivnega ljubimca«, je dramska igralka Vera Per, ki tokrat že tretjič sodeluje s Koreodramo, poskušala nekoliko humorno opisati željo in voljo igralcev do dela v tem gledališču. Po besedah vseh sodelujočih prav to gledališče - v nasprotju z institucionalnimi (programiranimi) - igralcu ponuja možnost iskanja, kopanja po samem sebi, ali kot se je izrazila Jette Ostan Verjup »tu dobiš možnost, da raziskuješ, kar je pravzaprav redka prilžnost, saj se ljudje za duše ne zanimajo več«. Proces dela v Koreodrami ni samo stik med igralci in režiserjem, je »stik z bogom, s hudičem in življenjem« oziroma »ustvarjanje na se neodkritih poljanah« ali kakor zatrjuje idejni vodja Koreodrame režiser D.Z. Frey, »v svetu, ki ga ne moremo in ne znamo izreči«. Prijeten večer za ustvarjalce in obiskovalce.

(M. T.)

Borec pod novim okriljem

LJUBLJANA - Revija Borec, ki jo je do nedavnega izdajala založba Mladika, si je morala, potem, ko ji je omenjena založniška hiša odpovedala gostoljubje, poiskati nov način izhajanja in s tem namenom (urediti pravno formalni status) je bilo ustanovljeno Društvo za preučevanje zgodovine, literature in antropologije, katerega predsedniško mesto je prevzela biva glavnina urednika revije Borec, Milena Strajnar. Na uredniškem mestu revije jo je nadomestil Jože Dezman, ki je povedal, da se uredniška politika ne bo bistveno spremenila, se vedno bo temeljila na domačih temah.

(V. S.)

Jonas Ž. vs Stop: Zvezdni blišč ali pomoč prebežnikom

LJUBLJANA - Včeraj je medijski zvezdnik, znan kot voditelj televizijske oddaje Videospon, kot eden izmed junakov gledališke uspešnice Klinika Tivoli, d. o. o., kot urednik zal preminule revije Ž in sploh znan Slovenec sklical novinarsko konferenco, na kateri je, kot je pisalo na vabilu, želel sporočiti nekaj misli v zvezi z neprijetnostmi, ki so ga v zadnjem času globoko prizadele. Omenjene neprijetnosti se nanašajo na slovensko revijo Stop in, kot je poudaril sklicatelj tiskovne konference, medijski spor, ki se kaže v očitnem neomejanju imena Jonasa Žnidarsica v reviji. Kot je povedal, se spor vleče že več mesecev, zapis v letosnji šesti številki Stopa pa je presegel meje korektnosti.

V rubriki V zreli slave je bilo namreč zapisano pojasnilo za vse, ki se sprašujejo, zakaj v reviji ni fotografij voditelja Videospona: »Zato, ker jih mladi gospod ne pusti več objavljati, pravzaprav zanje zahteva placilo.« Jonas Žnidarsič se je zato - kljub temu, da »upa, da gre le za nenameren lapsus« - odločil, da slovensko beročo javnost opozori na napako in vest demantira. Res se je odločil, da za objavo svoje fotografije v že omenjeni reviji zahteva 300 nemških mark, ki pa naj bi jih revija nakazala v dobrodelne namene (na primer za novomeško porodnišnico ali prebežnike) in ne na račun J. Žnidarsica.

Zapis v Stopu mu je v obeh javnosti precej skodoval, zato ga želi demantirati v medijih in popraviti napako.

(V. S.)

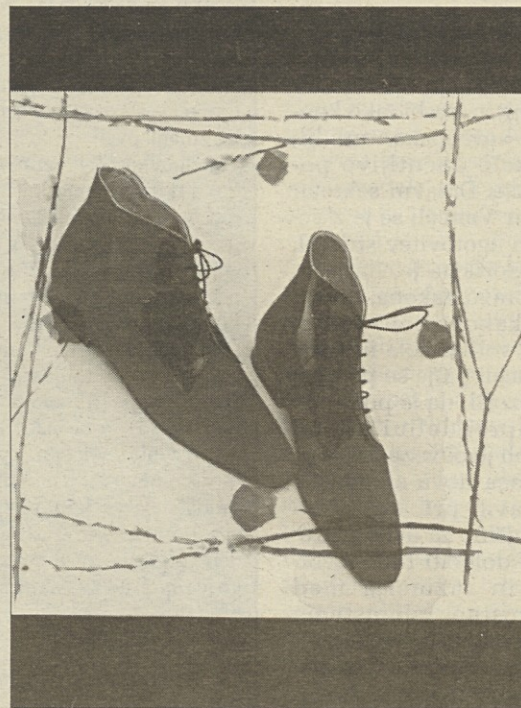

Jonas Ž. kot glasbenik v diskoteki Turist (Foto: B. V.)

Kolekcija Ars Vivendi

LJUBLJANA - Včeraj je revija za kulturo življenja Ars Vivendi v okviru otvoritvenih slovesnosti Sejma mode jesen - zima '94 v Ljubljani predstavila že tretjo lastno kolekcijo. Uredništvo revije in oblikovalci, ki jih je revija odkrila in jih promovira, so skupaj z domačimi industrijskimi proizvajalci tekstila, obutve, konfekcije in kozmetike kolekcijo izdelali pod blagovno znamko Pro Ars Vivendi. Letos obsega konfekcijo (oblikovala sta jo Lena Pislak in Rok Preložnik), srajce (oblikovanje Cvetka Kranjc), pletenine (oblikovanje Dunja Zupancic), čevlje in torbe (oblikovanje Nada Vodusek) ter parfumske kolekcije za ženske in moške. Za vse izdelke je značilna »nova revnost«, oblikovalski trend, ki uveljavlja enostavne linije, umirjene barve in naravne materiale brez dekorativnih dodatkov v, glede števila komponibilnih oblačil, skromnih kolekcijah. Revija Ars Vivendi je tudi edini razstavljalec na spomladanskem sejmu mode, ki predstavlja Tendence jesen - zima '94. Poimenovala jih je: Zametna revolucija, Urbani orjak, Plisasti ples, Buster K., Mladina gradi in Sneguljica. Kot postavljalec modnih smernic se bo revija priključila Premiere Vision, mednarodnem združenju strokovnjakov za modne smernice v Franciji. Upa tudi, da bo svoje predloge v eni izmed prihodnjih sezon lahko objavila v nizozemski reviji View, ki postavlja evropske modne tendence, že na prihodnji sejem pa bo kot predavatelja povabila predstavnika te mednarodne revije.

(L.B.N.)

Čevlji iz kolekcije AV za jesen - zimo '94 (Foto: F. Virant)

PROTEST / IZTOK KOVAČ: »NISEM BALETNIK«

Nedopustna brezbržnost

Legenda pravi, da sta se nekoč, tam na začetku našega stoletja na visokem morju srečali dve ladji; prva je bila namenjena iz Evrope v Ameriko, druga je plula v obratno smer. Na prvi je velika plesalka klasičnega ruskega baleta Ana Pavlova hitela in nosila mlademu kontinentu dar stare Evrope, tradicijo najlepše evropske umetnosti, baleta, v njegovi najbolj subtilno prefinjeni, v preteklost zagledani romantiki. Na drugi je genij sodobnega plesa, Isadora Duncan, z žarom revolucionarja in odprtimi rokami brezdomnega bohema, ponujala svojega novorojenčka - okostenele tehnike osvobodni ples - stari Evropi, da se ob njem pomladi. Na visokem, debelem morju, pravi nadalje legenda, sta se ladji zaustavili in sta si umetnici izmenjali pozdrav, dobrodoslico in voščilo za naprej. Potem sta se razšli. Legenda je seveda samo legenda, dejstvo pa je, da so prizadevanja Isadore Duncan padla na plodna tla, saj so njeno poslanstvo v Evropi kmalu nadaljevali Mary Wigman, Rudolf von Laban...in s svojim vplivom segli tudi na Slovensko; sodobni ples so namreč k nam že v tridesetih letih prinesli učenci in soustvarjalci nemške ekspresionistične sole Pia in Pino Mlakar, Mata Vidmar in Katja Delak. Slovenci smo torej že zelo zgodaj razvili močno sodobno plesno produkcijo, ki ni bila kak marginalen, periferni približek najnovjših teženj v plesu, ampak je evropsko plesno dogajanje dejansko soustvarjala in si tudi pridobila za tisti čas široko domačo publiko. Vendar pa ta uveljavitev očitno ni pomenila nič dokončnega, saj je po tej pionirski generaciji sodobno plesno ustvarjanje pri nas domala zamrlo, s tem pa se je začel prav simptomatičen, ponavljajoči se proces vzpostavljanja in vnovičnega izgubljanja, ki od tedaj spremlja slovenski sodobni ples.

Medtem ko je sodobni ples v svetu že postal tradicionalno zakoreninjena vrednota umetnosti XX. stoletja oziroma umetnost XX. stoletja v pravem pomenu besede, je pri nas njegov obstoj še vedno odvisen od iniciative posameznikov, ki morajo vsakik znova začeti pri temeljih. S tem vedno znova postavljamo na rezilo uveljavitev sodobnega plesa kot avtentične slovenske tradicije, s svojo zgodovino in z - v zadnjem času spet - široko in raznoliko produkcijo ter publiko. Po podatkih ZKOS danes pri nas pod pojmom sodobnega plesa na različne načine deluje ok. 2000 ljudi (nekaj jih je že pristalo na emigracijo in na boljše pogoje v tujini), nase vizije so aktivno vključene v tok aktualnega mednarodnega plesnega dogajanja, nase predstave znotraj njega nastajajo, gostujejo in dobivajo - tudi najvišje - nagrade. Po drugi strani pa se slovenski sodobni ples doma še vedno srečuje z ignoranco širšega družbenega okolja, ki je po mojem mnenju posledica neinformiranosti in brezbržnosti, ne pa kake premisljene taktike. Prav zato, ker smo v tem primeru marginalci, na slovenskih odrih vedno samo na gostovanju, lahko prihaja do zastarelega etiketiranja. Ob televizijskem predvajanju videa ene izmed predstav, ki ji je bila namenjena letosnja Nagrada Presernovega sklada (prva v zgodovini sodobnega slovenskega plesa!), se je v najavi programa pojavila oznaka »balet«. Medij, ki je v veliki meri odgovoren za zavest javnosti, po stoletni zgodovini sodobnega plesa zanj enostavno ne pozna formulacije. Nujno je torej treba razrešiti problem definiranja sodobnega plesa oziroma njegovega jasnega razlikovanja od baleta in gledališča, ter mu zagotoviti ločen program financiranja. Prepričan sem, da je to v domeni slovenskega Ministrstva za kulturo, saj sodobni ples na Slovenskem obstaja samo kot močna in vztrajna produkcija, ne pa kot uveljavljena in povezana struktura z jasno družbeno pozicijo. Ladji, ki plujeta med Evropo in Ameriko se pri nas se nista srečali, saj eno izmed njihju poganja le veter, druga pa je v remontu.

Iztok Kovac

Bera kolajn se večā

Tudi peti dan olimpijskih iger je minil v znamenju Norvežanov in Italijanov. Domācini so dobili dve zlati odličji: Hatterstado-va je zmagala v free-tylu, medtem ko je hitrostni drsalec Johan Olav Koss po slavju na 5.000 metrov najvišjo stopničko zasedel tudi po tekmi na 1.500 metrov dolgi razdalji. V tej disciplini so svojo bogato tradicijo uveljavili tudi Nizozemci, vendar je Ritsmi zmaga ze drugič usla.

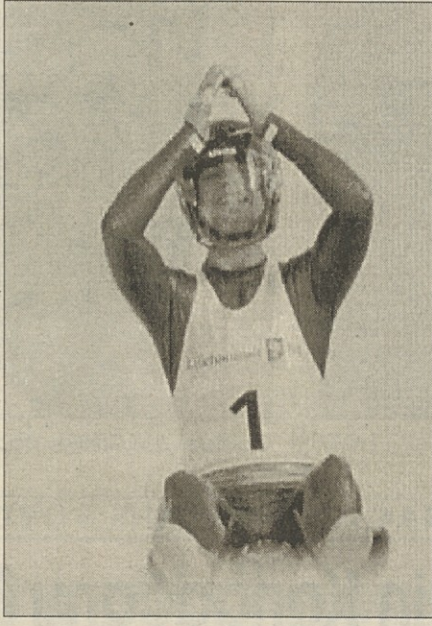
V slovenskem taboru upajo, da bodo zamujeno v superveleslalomu dekleta nadoknadile v smuku, nestrpno pa pričakujejo tudi skakalce, ki so se doslej na treningih dobro držali.

“Azzurri” nadaljujejo zelo uspešno: po Di Centi je po zlatu segla tudi Weissensteinerjeva. Ze danes imajo italijanski tekāci možnost, da dodatno obogatijo bero kolajn: Manueli Di Centa bi moralo v zasledovanju biti zagotovljeno najmanj srebro.

DRUGO ZLATO ZA ITALIJO

V sankanju zlato Weissensteinerjevi

Srebro Nemčiji, bron pa Avstrijcam

HUNDERFOSSEN - Italijanka Gerda Weissensteiner je postala najboljša sankacica na teh olimpijskih igrah. Južna Tirolka je pred zadnjim nastopom imela veliko prednost pred tekmicami, vendar se zmeraj ni verjela, da bo na koncu zmagala. »Zelo sem vesela. Na zlato nisem upala pomisliti vse do konca četrte vožnje.« Drugo mesto je pripadlo Nemki Susi Erdman, tretje pa Avstrijki Andrei Tagwerker, medtem ko sta sestri Neuner (Avstrija) ostali praznih rok. Srebrna iz Albertvilla Angelika je bila četrta, branilka naslova Doris pa je pristala na desetem mestu.

Rezultati: 1. Weissensteiner (Ita) 3:15.517, 2. Erdmann (Nem) 3:16.276, 3. Tagwerker (Av) 3:16.652, 4. A. Neuner (Av) 3:16.901, 5. Obkircher (Ita) 3:16.937, 6. Koblish (Nem) 3:17.197, 7. Gubkina (Rus) 3:17.198, 8. Jakusenko (Ukr) 3:17.378. (J.M.)

KOLAJNE				
Država	Z	S	B	Sk
Norveška	4	3	0	7
Rusija	3	5	2	10
Italija	2	1	2	5
ZDA	2	1	0	3
Nemčija	1	1	0	2
Kanada	1	0	2	3
Nizozemska	0	1	2	3
Avstrija	0	1	1	2
Finska	0	0	2	2
Francija	0	0	1	1
Japonska	0	0	1	1

Danes v superG tudi Slovenci

KVITFJELL - Na današnjem superveleslalomu bodo na smučiscu v Kvittfjellu nastopili tudi trije slovenski tekmovalci Mitja Kunc, Miran Ravter in Jernej Koblar. Progo najbolj pozna Mitja Kunc, ki je lani nastopil na tekmi za svetovni pokal.

HITROSTNO DRSANJE

Že drugo zlato za Johana Kossa

Priljubljeni Norvežan je dokazal, da je trenutno v odlični formi in nepremagljiv

Johan Koss is the boss!

JASNA MILINKOVIC

HAMAR - »Koss is the boss!« Tako se je glasil eden izmed stevilnih transparentov v velikanski vikingski ladji, ki je četrty dan 17. zimskih olimpijskih iger v Lillehammerju in okolici vzpodbujal domačega ljubljenca Johana Olava Kossa. Petindvajsetletni student medicine, ki izhaja iz zdravniške družine, je bil res pravi "boss"! Zgodba o vrhunskem sportniku Johannu Olavu Kossu, ki najraje izpušca srednje ime Olav, se je zacela na božični večer leta 1974, ko je sramežljivi fantič dobil prve drsalke za hokej, dve leti pozneje pa so jim sledile se drsalke za hitrostno drsanje. Za uspeh pa se marljivi Johann, ki je za pol leta prekinil studij medicine, ima zahvaliti tudi svojemu prvemu trenerju Sveinu Havardu Slettonu, ki velikega sampiona, ki si je včeraj pridrsal ze tretje zlato odličje na

BHAMAR - »Ko sem se zjutraj zbudil, sem cutil, da bom dobro drsal. Toda bil sem zelo negotov glede forme na 1500 metrov, zato sem bil tik pred startom malce zamisljen. Do zmage so mi veliko pomagali tudi bučni navijači,« je po drugi zlati kolajni na teh olimpijskih igrah dejal hitrostni drsalec Johann Olav Koss. Norvežanu včeraj na ovalnem drsaliscu v Hamarju ni bil kos niti z 1:51, 60 dovcerajsnji svetovni rekorder Nizozemec Rintje Ritsma. »Bil sem dober, toda Johann je bil se boljši. Sprva sem bil razočaran, toda sedaj sem se sprijaznil z drugim mestom,« je dejal dobitnik srebrne kolajne in dodal, da bo kdorkoli težko premagal Kossa. Da je tekmovalc iz Osla favorit tudi na 10.000 metrov je priznal tudi tretjeuvrščeni Nizozemec Falko Zandstra.

Rezultati: 1. Koss (Nor) 1:51.29 - svetovni rekord, 2. Ritsma (Niz) 1:51.99, 3. Zandstra (Niz) 1:52.38, 4. Soendraal (Nor) 1:53.13, 5. Anofrienko (Rus) 1:53.16, 6. Adeberg (Nem) 1:53.50, 7. Marshall (Kan) 1:53.56, 8. Hersman (Niz) 1:53.59, 9. Straathof (Niz) 1:53.70, 10. Sluga (Ukr) 1:54.28. (J.M.)

SMUČARSKI SKOKI / PRIPRAVE SE IZTEKAJO, BLIŽA SE ČAS NASTOPA

Jens Weissflog odvezel rekord Bredesenu

Od Slovencev najboljši R. Meglič

Samo Gostiša zaradi angine še v bolniški - Novi dresi za Slovence

JASNA MILINKOVIC

LILLEHAMMER - Na veliki skakalnici Lysgaardsbakkene v olimpijskem parku je na treningih vse vec tekmovalcev. Včeraj jih je treniralo že 54, manjkali so pa samo Cehi, Finci, Francozi in Italijani. Vse kaže na to, da se bosta za zlato odličje v nedeljo »udarila« Jens Weissflog in Espen Bredesen, seveda pa je treba računati tudi na Japonce. Od slovenskih skakalcev se je na 120-metrski napravi najboljše ujel Robert Meglič, ki je v zadnjem poskusu s 126 metri dosegel drugo daljavo serije. Boljši od njega je bil samo Weissflog, ki je s 134 metri dosegel tudi nov rekord skakalnice. Nemec je bil najdaljši tudi v prvi seriji, ko je skocil 128, 5 metra, v drugem poskusu pa je najdlje skocil Japonec Takanobu Okabe 129, 5 metra. Espen Bredesen je v posamezni seriji dosegel tretjo, drugo in zopet tretjo daljavo, o poskodbi gleznja pa se 26-letni tekmovalc iz Osla sploh ni zelel pogovarjati, saj je nanjo ze skoraj pozabil.

116, 116 in 126 metrov so merili skoki Roberta Megliča, ki mu je pri zadnjem doskoku počila smucka, tako da je Elanov serviser Toni Justin imel nekoliko več dela. »Ce bo Robi tako skakal tudi na tekmi, se mu obeta visoka uvrstitev,« je o Megličevih skokih dejal Matjaz Zupan, najizkušenejši med slovenskimi skakalci, ki ima tudi kolajno z olimpijskih iger, medtem ko se je Meglič hitro odpravil k serviserju. »Danes sem se kar dobro skakal, tako da si bom lahko brez skrbi privoščil dva dni počitka,« je se dodal Matjaz Zupan. »Drugi skacejo dobro, jaz pa ne. Ne vem, kaj me ovira, ker se sicer počutim dobro. Nekaj je narobe s počepom, toda tretji skok je bil ze tak, da lahko gradim na njem. Na srednji napravi sem skakal bolje, ceprav me tudi za veliko ne skrbi prevec. Do prve tekme je se nekaj casa, seveda pa bo zelo pomembna koncentracija na dan tekme,« je o svojem skakanju povedal Franci Petek, medtem ko Matjaz Kladnik upa, da mu bo dvodnevni počitek koristil. Dejan Jekovec je bil najboljši v zadnjem poskusu, medtem ko je Samo Gostiša zaradi angine se zmeraj v bolniški. Slovenski skakalci so preizkusili tudi nove drese, ki so menda odlični. »Toda skrivnost ne tici v dresih. Treba je imeti se kaj več,« je pristavil Franci Petek.

Rezultati treninga - prva serija: 1. Weissflog (Nem) 128.5, 2. Duffner (Nem) 121, 3. Jaecle (Nem) in Bredesen (Nor) 119.5, 5. Meglič 116, ... 17. Zupan 102.5, 21. Petek 100, 34. Jekovec 91, 46. Kladnik (vsi Slo) 75; druga serija: 1. Okabe (Jap) 129.5, 2. Bredesen 129, 3. Nisikata (Jap) 126, 4. Goldberger (Av) 123.5, 5. Weissflog 120.5, 8. Meglič 116, 15. Zupan 106, 20. Jekovec 98.5, 35. Kladnik 91, 37. Petek 89; tretja serija: 1. Weissflog 134, 2. Meglič 126, 3. Bredesen 125, 4. Kasai (Jap) 123, 5. Okabe 122.5, ... 21. Petek 107.5, 22. Zupan 107, 27. Jekovec 104, 34. Kladnik 96.5.

Današnji spored

Olimpijski park
10.30 Teki, moški, 10 km klasični slog
12.30 Teki, ženske, 10 km prosti slog (zasledovanje)

Kvitjell
11.00 Smučanje, moški superveleslalom
Olimpijska dvorana Hamar
14.00 Hitrostno drsanje, 3.000 m ženske
Olimpijski amfiteater Hamar
19.00 Umetnostno drsanje, obvezni liki moški

Hakon Hall
15.00 Hokej, Slovaška-Italija
20.00 Hokej, Kanada-ZDA
Olimpijska votlina Gjovik
17.30 Hokej, Francija-Švedska

HAMAR - Pet tisoč petsto gledalcev v ledeni dvorani ni moglo verjeti svojim očem. Mandy Woetzel je nemočno ležala na ledu, njen partner Ingo Steuer pa jo je moral na rokah odnesti z drsališča. Drama je povsem zasenčila boj najboljših sportnih parov v umetnostnem drsanju, ki sta ga dobila Jekaterina Gordejeva in Sergej Grinkov. Četrta minuta njunega nastopa je bila usodna za Nemca. Dvajsetletna drsalka je s konico drsalke zadela v led, padla na trebuh, izgubila sapo in z brado tresčila ob led. Ingo Steuer ni mogel storiti nicesar, da bi preprečil padec, par pa ni mogel nadaljevati s tekmovanjem. Mandy je dobila sedem sivov v brado, to pa ni bila prva nemkina poškodba na drsališču. Pred petimi leti je na pripravah pred svetovnim prvenstvom doživela nesrečo s takratnim soplesalcem Axlom Rauschenbachom. Njegova drsalka jo je oplazila po obrazu, Mandy je morala dolgo počivati in svetovno prvenstvo je minilo brez njiju. Čeprav sta Mandy in Ingo po tehničnem programu bila sele osma, sta imela možnosti tudi za bronasto kolajno, vendar se je njun nastop koncal, se preden so izzveneli zadnji zvoki pesmi iz filma Prvotni nagon (Basic Instinct).

Zmaga je pripadla nespornima favoritoma Gordejevi in Grinkovu, druga sta bila prav tako Rusa Natalija Miskutenjek in Artur Dmitrijev, tretje mesto pa sta osvojila Kanadčana Isabelle Brasseur in Lloyd Eisler. Prav slednji pa se ni mogel sprijazniti z dejstvom, da sta s soplesalko samo tretja. »Nepravilno je, da si poklicni drsalci lahko povrnejo amaterski status. To odvzema mladim tekmovalcem voljo in možnost za napredovanje,« je menil Lloyd Eisler, ki misli, da sta z Isabelle moralna zmagovalca, ker sta oba ruska para se pred kratkim bila med profesionalci. (J.M.)

UMETNOSTNO DRSANJE / ZMAGA ŠLA RUSOM GORDEJEVI IN GRINKOVU

Nesreča zasenčila boj za zlato kolajno

Nemka Mandy Wötzel nerodno padla in se poškodovala

Ingo Steuer je moral ponesrečeno partnerko Mandy Wötzel odnesti kar v naroju z drsališča (AP)

Gordejeva in Grinkov sta zaslužno odnesla zlato (AP)

AKROBATSKO SMUČANJE / VOŽNJA PO GRBINAH

Zlati kolajni Norvežanki Hattestadovi in Kanadčanu Brassardu

Norvežanka je sedanja svetovna prvakinja in z zmago na olimpijskih igrah potrdila, da je trenutno brez prave konkurence

Francoz Grossspiron je bil tretji (AP)

LILLEHAMMER - Norveški sportniki so na teh olimpijskih igrah osvojili že kopico kolajn, včeraj pa se je reprezentančnim kolegom po uspešnem lovu za zlatim odličjem v akrobatskem smučanju po grbinah pridružila Stine Lise Hattestad. Sedemindvajsetletna tekmovalka iz Baeruma je aktualna svetovna prvakinja in že dvakrat je zmagala tudi v svetovnem pokalu, v svoji zadnji tekmovalni sezoni pa je osvojila se olimpijsko zlato. »Morala sem zmagati,« je v cilju dejala Norvežanka. »Smučala sem na zgornji meji svojih zmogljivosti. Skoki so se mi posrečili in tudi grbine sem premagovala izvrstno. Saj to je fantastično,« je se dodala studentka ekonomije. Drugo mesto je osvojila Amerikanka Elizabeth McIntyre, tretje pa Rusinja Elizaveta Kozevnikova.

Pri moških je v

Jean Luc Brassard je potrdil svojo vlogo favorita in ni razočaral (AP)

voznji na grbinah zmagal veliki favorit Jean-Luc Brassard (Kanada) pred Rusom Sergejem Suplecovom

in Francozom Edgrom Gropironom, ki tako ni ubranil olimpijskega naslova iz Albertville.

Rezultati zenske: 1. Hattestad (Nor) 25.97, 2. McIntyre (ZDA) 25.89, 3. Kozevnikova (Rus) 25.81, 4. Monod (Fra) 25.17, 5. Gilg (Fra) 24.82, 6. Mittermayer (Nem) 24.43, 7.

Weinbrecht (ZDA) 24.38, Battelle (ZDA) 23.71; moški: 1. Brassard (Kan) 27.24, 2. Suplecov (Rus) 26.90, 3. Gropiron (Fra) 26.64, 4. Coote (Fra) 25.79, 5. Pääjärvi (Sve) 25.51, 6. Allmand (Fra) 25.28, 7. Smart (Kan) 24.96, 8. Benson (ZDA) 24.86. (J.M.)

BIATLON / BOŠTJAN LEKAN ZLOMIL SMUČKE

Slovenski biatlonci nared

LILLEHAMMER - Po nekaj dnevih treninga na olimpijskem prizorišču so slovenski biatlonci opravili tudi prvo pregledno tekmo. Pomerili so se z Norvežani, Poljaki, Čehi in Kazahstanci, njihovi dosežki pa so bili obetavni. Janez Ozbolt je zasedel drugo mesto, Uroš Velepec peto, Jure Velepec sedmo in Joze Poklukar deveto, medtem ko je moral Boštjan Lekan odstopiti. Na progo so namreč nenadoma stopili trije rekreativci, tako da je Domžalcen zadel enega izmed njih, zlomil konico na smučki in ni mogel nadaljevati. Smola Boštjana Lekana je tem hujsa, ker so to bile smučki, s katerimi je nastopal na vseh velikih tekmovanjih, zato

mu je moral Janez Vodicaar na hitro priskrbeti nove Fischerjeve smučki, za katere pa ni zanesljivo, da se bodo obnesle. Lekan je namreč težak tekmovalac in doslej so mu zmeraj morali najti prav trpežne dilce.

Proge v Birkebeinerju ustrezajo slovenskim biatloncem. Siroke so kot avtoceste, tako pravi vodja slovenske reprezentance Janez Vodicaar, dobro pripravljene, vendar zelo težke. Zato bodo vse tekme biatloncev in biatlonk zelo selektivne. Tekmovalci se bodo le s težavo resili kriz. Vzponi so zelo dolgi in tekmovalci sele po prvem položnejšem delu odkrijejo, da je do vrha še daleč.

Za smučki zelo dobro skrbi serviser Tine Zupan, sedaj pa vsi skupaj mrzlicno isčejo pravo mazo. Lekan je namreč težak tekmovalac in doslej so mu zmeraj morali najti prav trpežne dilce. Na start bo jutri prva sla Andreja Grašič, ki bo danes že imela uradni trening. Na startnem seznamu je 69 biatlonk, vendar ji 15-kilometrski preizkusnja manj ustreza. Andreja teče zelo dobro, medtem ko nekoliko slabše strelja. Če bi jutri na tekmi zgrešila samo stiri strele, bi se lahko uvrstila okoli 20. mesta, kar je tudi njen cilj.

Moško ekipo za nedeljsko tekmo bo vodstvo reprezentance določilo v soboto.

miral

miral - odžeja do zmage

naravna mineralna voda

Radenska

LILLEHAMMER / ŠE EN USPEH ITALIJANSKE ODPRAVE

Gerda Weissensteiner zlata na svojih tretjih igrah

Bo uspeh končno prispeval k gradnji sankaske proge?

Z včerajšnjim olimpijskim zlatom je Gerda Weissensteiner izpopolnila svojo zmagovalsko vitrino, v kateri so se svetile že prej skoraj vse najprestižnejše trofeje. V polno je zadela na svoji tretji Olimpiadi: v Calgaryju je bila stirinajsta, v Albertvillu pa četrta. Po tej vedno nehvaležni uvrstitvi, se je za Weissensteinerjevo začela prava zmagovita pot, saj je naslednje leto osvojila tako svetovni naslov kot svetovni pokal, pred tremi tedni pa je prvič postala tudi evropska prvakinja.

Po letih '80, ko je Italija imela odlično sankacico Mario-Luise Rainer, je Weissensteinerjeva takorekoč spet obudila veliko tradicijo v

tej disciplini. Spomnimo se tudi velikih uspehov moske vrste, ko so "az-zurri" z dinastijo treh bratov Huber skorajda monopolizirali svetovni pokal v prejšnjem desetletju, ter odlične dvojice Norbert Huber-Raffl. Vsi uspehi, vključno z zadnjima dvema Armina Zöggelerja in Gerde Weissensteiner, so se toliko bolj vredni, če pomislimo, da je Italija edina alpska država, ki nima nobene sankaske proge. Zaradi mačehovskega odnosa, ki ga italijanska zveza zimskih sportov goji do sankaske ekipe, je bilo že veliko povedanega. Olimpijski odbor vztrajno molči, stalni dom Italijanov pa sta že postali progi v Innsbrucku in Königsseeju.

Gerda ob koncu ni mogla verjeti, da ji je uspelo (Telefoto AP)

POGOVOR Z UMETNICO GABRIJELO OZBIČ

Pristna otvoritvena slovesnost

Tudi iz keramike bi bilo mogoče izdelati pokale in olimpijska odličja

Ime Gabrijele Ozbič je na Trzaskem znano. Njenim keramičnim izdelkom ne moremo pripisovati zgolj obrtniške vrednosti, saj je njihova sorodnost z umetnostjo očitna. Pred leti se je preselila iz Trsta v Borst, kjer uspešno nadaljuje svoje delo.

Gospa Ozbičeva, se morda zanimате tudi za sport?

»Vsekakor, zlasti letos, ko sem se odločila, da bom gojila skupaj s svojim sinom, smučarski tek. V Zabnicah sem že opravila začetni tečaj in moram reči, da sem navdušena.«

Ali to pomeni, da na ekranu zdaj sledite predvsem tekaskim disciplinam?

»Torej, to me se posebno zanima, zato sem tudi z zanimanjem sledila zmagovitemu teku Di Centove. Toda prav rada gledam tudi druge panoge, seveda, zvečer, ko imam čas.«

Kako vam je bila vseč, kot estetik, otvoritvena slovesnost?

»V celoti mi je bila zelo všeč, mnogo bolj, kot taka slovesnost na igrah v Ameriki. Tam se mi je zdelo vse preveč izumetničeno, kicasto in ponarejeno. V Lillehammerju pa sem pri vsem imela vtis domačnosti, pristnosti, globok vtis

name je naredil tudi podatek, da so za vse gradnje uporabljali domač material, da so polagali mnogo pozornosti tudi na varstvo okolja.«

Vi se sicer ukvarjate s keramiko, vendar nas zanima, če bi bilo mogoče za zmagovalce na igrah pripraviti pozlačene keramične kolajne?

»Da, poznam postopek za pozlatitev keramike, ne vem pa, če bi to lahko naredila tudi za srebro in bron. Tega postopka ne poznam.«

Kaj pa keramični pokali?

»Da, to bi bilo mogoče, čeprav doslej tega še nisem delala. Takega naročila se nisem dobila. Izdelala pa sem mnogo sportnih trofej v obliki plaket in raznih stenskih krožnikov.«

Bi sprejeli naročilo, če bi vam, recimo, organizatorji iger predlagali izdelavo nagrad za visoke uvrstitve?

»Morala bi proučiti, to tudi količinsko ni enostavna stvar.«

In kakšno nagrado bi predlagali?

»Vsekakor stenski krožnik, okrašen z odgovarjajočo dekoracijo.«

SLOVENCI
V
slovenskem
taboru
veselo

LILLEHAMMER - V olimpijski vasi se zmeraj dogaja kaj zabavnega, tako so v torek zvečer za dobro voljo celotne slovenske družine poskrbeli slovenski skakalci, natančneje Franci Petek in Matjaz Zupan. Petek, slovenski svetovni prvak se je spremenil v mozičca, ki mu je Zupan posodil velike roke. Namen tega skeca, ki se ga je domislil psiholog slovenske reprezentance dr. Maks Tusak, je bil ta, da bi smučarke razveselili in odvrgli od misli na superveslalom, v katerem je prav gotovo splavala po vodi vsaj ena kolajna. Poskus je popolnoma uspel, kajti dekleta so na treningu smuka zopet pokazala zobe. V prvem nastopu je bila najboljša Katja Koren na 23. mestu (28. Spela Pretnar in 29. Alenka Dovžan), v drugem pa je Mariborčanka dosegla drugi čas z Nemko Katjo Seizinger. Pretnarjeva je bila 17. in Dovžanova 20.

Skakalci že komaj čakajo, da se bodo pred prvo tekmo se nekoliko spočili. »Čutim utrujenost v nogah, zato mi bo počitek še kako prav prisel. Na olimpijskih igrah je vse enkratno.

Vzdusje je veliko boljše kot v Albertvillu. Bilo bi mi žal, če ne bil bil tukaj!« je povedal Franci Petek, ki že komaj čaka, da si bo lahko ogledal kako tekmovalje. Fantje se najbolj navdušujejo nad hokejem in so si sli ogledat tekmo v nenavadni dvorani v Gjoviku. Matjaz Zupan je že tretjič na olimpijskih igrah in se ni dozivel takega vzdusja, kajti vsi ljudje v Lillehammerju dihaajo z igrami.

In za konec samo se utrinek iz slovenske hise. Včeraj zvečer se je zvrstil eden izmed številnih sprejemov. Tokrat ga za vse Slovence v Lillehammerju pripravil generalni sponzor Olimpijskega komiteja Slovenije SKB Banka.

LAPONSKI BIZNIS S SANKAMI

Severni jeleni za turiste

Pri olimpijskem naselju je tudi laponska vas, v kateri živi kakih 70 Laponcev, ki se ta čas ukvarjajo s prevažanjem turistov s sankimi, ki jih vlečejo severni jeleni. V pričakovanju odjemalcev si je Mikkael vzel pol ure počitka (AP)

TV DANES		
Kanal	Ura	Dogodek
RAI 2	00.45	Umetnostno drsanje, posamezniki
RAI 3	10.25	Smučanje, moški tek na 10 km
	10.55	Smučanje, moški superveslalom
	12.05	Smučanje, ženski tek na 10 km
	14.55	Hokej, Italija-Slovaška
	17.30	Vse barve belega
SLOVENIJA 1	19.56	Lillehammer: ZOI 94
SLOVENIJA 2	10.05	ZOI 94
	10.25	Smučanje, moški tek na 10 km
	10.55	Smučanje, moški superveslalom
	12.00	Smučanje, moški tek na 10 km
	13.00	Smučanje, ženski tek na 10 km
	18.05	Smučanje, moški superveslalom
	20.45	Hokej, Kanada-ZDA
KOPER	10.55	Smučanje, moški superveslalom
	12.30	Smučanje, moški tek na 10 km
	14.00	Smučanje, ženski tek na 10 km
	22.30	Dnevni pregled
TMC	09.30	ZOI 94
	10.25	Smučanje, moški tek na 10 km
	10.45	Smučanje, moški superveslalom
	12.45	Smučanje, ženski tek na 10 km
	15.00	Hokej, Slovaška-Italija
	17.15	ZOI 94
	19.00	Olimpijski dnevnik
	20.05	Umetnostno drsanje, poasamezniki
	00.45	Hokej, Kanada-ZDA

ZGODOVINA OLIMPIJSKIH IGER

Po 2. svetovni vojni ZOI spet v St. Moritzu

Slovenci brez vidnih uspehov

Ker sodobni prebivalci sveta niso imeli lepe starogrške navedbe, da bi za časa vojne prekinili medsebojne sovražnosti in se raje posvetili plemenitim in nekrvavim sportnim bojem v areni (ter se nato po koncu iger mirno topli naprej), so se novodobni olimpijci pac pojavili spet na svojih olimpijskih spopadih sele po 12-letnem premoru. V letih 1940 in 1944 je imela prednost 2. svetovna vojna in tako so bile 5. ZOI spet na vrsti leta 1948, to pa spet v St. Moritzu. Švicarji so pac bili ves čas svetovne morije lepo nevtralni, skrbno so vzdrževali svoje zimskosportne objekte in nekako razumljivo je bilo, da so le oni sposobni izpeljati tako pomembno prireditel. Da so bili preračunljivi helvetski bankirji na pravi poti pove tudi podatek, da so to bile ene redkih iger, ki jih je organizator spraval pod streho brez izgube, čeprav je končni obračun izkazal le nekaj manj kot 175 frankov dobička.

Radoživost iger je takoj potrdila udeležba. Kljub temu, da Nemci in Japonci, kot se spodobi za po-

razenice v vojni, niso smeli sodelovati na tej manifestaciji, se je zbralo približno enako število držav in tekmovalcev, kot pred vojno, le gledalcev je bilo manj, saj so ti imeli vse drugačne skrbi, kot bi bilo ogledovanje olimpijskih spopadov.

Nevtralnost se je Švicarjem in Svedom izplačala tudi v sportu, saj so njihovi tekmovalci, ki se niso dolga leta preganjali po strelskih jarkih, ampak so se raje ukvarjali s sportom, osvojili oboji po 10 zlatih kolajn, enako kot Norvežani, ki so spoznali, da se blizu konca obdobja "večno prvih".

Slovenci so tudi po vojni nadaljevali s predvojno tradicijo in so imeli v 18-članski jugoslovanski reprezentanci popoln monopol (z izjemo funkcionarjev, med katerimi je bil jug države dobro zastopan). Kar se uspehov tiče so bili Slovenci za spoznanje slabši kot pred vojno, a ne veliko. V zameno za manjši uspeh pa so uvrstili med člane uglednega Mednarodnega olimpijskega odbora karizmatično osebnost svojega sporta, inž. Stanka Bloudka.

UMETNOSTNO DRSANJE

Po domačih škandalih Tonya prispela na igre

Hardingova baje podpisala pogodbo z revijo Playboy

Tonya Harding, ameriška umetnostna drsalka, za katero sumijo, da je vpletena v zaroto proti rojakinji in sotekmovalki Nancy Kerrigan med kvalifikacijskim tekmovanjem za uvrstitev v ameriško olimpijsko reprezentanco letos, 6. februarja v Detroitu, je prispela včeraj v opoldanskih urah v Hamar. Kot je znano poteka tekmovanje v umetnostnem drsanju v tem kraju.

Tekmovalko je že pri letalu čakal poseben avtomobil, katerega je nato policija spremljala do mesta, kjer podeljujejo tekmovalcem akreditacije. Po četrtturnem cakanju je Hardingova dobila akreditacijo, med tem pa jo je moralo policijsko spremstvo zaščititi pred pravim navalom fotografov, reporterjev in časnika. Tem je le izjavila, da je na Norveškem lepo in da je povsem pripravljena na svoj nastop.

Spocetka je kazalo, da se ta ameriška drsalka ne bo mogla udeležiti olimpijskih iger, toda med njenimi pravnimi zastopniki in pravnim zastopstvom Mednarodnega olimpijskega odbora (USOC) je prislo do sporazuma, ki je omogočil, da je prispela v jutranjih urah preko Københavna z letalom v Oslo. V Hamarju je izstopila iz letala kot zadnja, enako kot pred dvema letoma v Albertvillu, kjer je tedaj osvojila četrto mesto.

Zaradi sodnega postopka, v katerega je bila zapletena je Hardingova uspela trenirati le v zadnjih dneh minulega tedna. Zato je težko reči, kakšna je njena trenutna forma. Vsekakor ima na razpolago dva termina za trening v Hamarju, kjer bo istocasno - poleg starih drugih ameriških drsalcev - vadila tudi Kerriganova. Ze sam ta podatek je sprožil med časnika. Tako zanimanje za ta trening, da podobnega časnikaškega navala na novinarsko tribuno med vadbo dr-

salcev se ni bilo.

Medtem se je izvedelo, da je Hardingova podpisala posebno pogodbo z znano revijo Playboy, za kar naj bi prejela 250.000 dolarjev. Za ta denar bo morala, kajpak, pozirati gola.

Hardingovo so pred odhodom iz Portlanda njeni navijači toplo pozdravili (AP)

SMUČARSKI TEKI / ZANIMIVOSTI IZ LILLEHAMMERJA

Pri -27 marsikaj zmrzne...

Alsgaard je tekel tako hitro, da se mu to, kar se je pripetilo Švicarju, ni moglo zgoditi

32-letni švicarski tekač Giachem Guidon, ki je poročen v bližini Lillehammerja z norveško tekačico Anito Moen (v teku na 5 km je osvojila odlično 4. mesto) je doživel nekaj, kar se pripeti le malokateremu tekaču na smučeh. V ponedeljek, ko je vladal nad vsem področjem polarni mraz, mu je namreč med tekom na 30 km dolgi progi zmrznilo spolovilo. Mozakar se je, seveda, takoj po prihodu na cilj zatekel po zdravniško pomoč, a ko je slišal za mnenje norveških zdravnikov, da so take stvari v mrazu okoli minus 20 stopinj normalne je raje takoj zahteval pomoč švicarskih zdravnikov, ki niso bili tako trdno prepričani, da so zmrznjeni luleki olimpijskih tekačev nujen atribut takih prireditel. Vest o tej občutljivi zmrzlini je uradno potrdilo tudi vodstvo švicarske reprezentance, ki pa ni hotelo izdati, kje in kako zaskrbljenega Guidona zdravijo. To je tudi razumljivo, saj je nesrečni penis postal v hipu središče zanimanja časnika. V Lillehammerju in ce bi Švicarja ne skrili, bi se mu tista reč ne talila v miru, ki je vsekakor potreben za taka zdravljenja.

Trenutno se ni znano, kakšni bodo rezultati zdravljenja, v prihodnjih dneh in tednih pa bo verjetno lahko dala o tem njegova soproga bolj natančne podatke.

NOVICE

Nočni lokali dvignili ceno vstopnic

LILLEHAMMER - Pred začetkom zimskih olimpijskih iger je norveška vlada sklenila zamrzniti cene na vsem območju, kjer se igre odvijajo, da bi preprečili neupravičeno naraščanje kot se je doslej vedno dogajalo. Norvežani pa se niso omejili na to, da cene zamrznejo, temveč tudi vztrajno in takorekoc dnevno kontrolirajo, da vsi javni lokali spostujejo zamrznitev. V Lillehammerju in drugih olimpijskih krajih je trenutno skupina kakih 15 inšpektorjev, ki obiskujejo bare, kavarne, hotele in restavracije, skupno jih je približno 500. Inšpekcija je ugotovila, da velika večina javnih lokalov spostuje zamrznitev cen (samo dve restavraciji sta podražili svojo ponudbo), edino izjemo predstavljajo nočni lokali, ki pa so odkrili posebno tehniko, da se izognejo vladnim ukrepom: cena pijače se sice ni spremenila, lastniki pa so zato zvisali ceno vstopnine, kar pa je baje dovoljeno.

Johann Olav Koss osvojil še drugo zlato kolajno

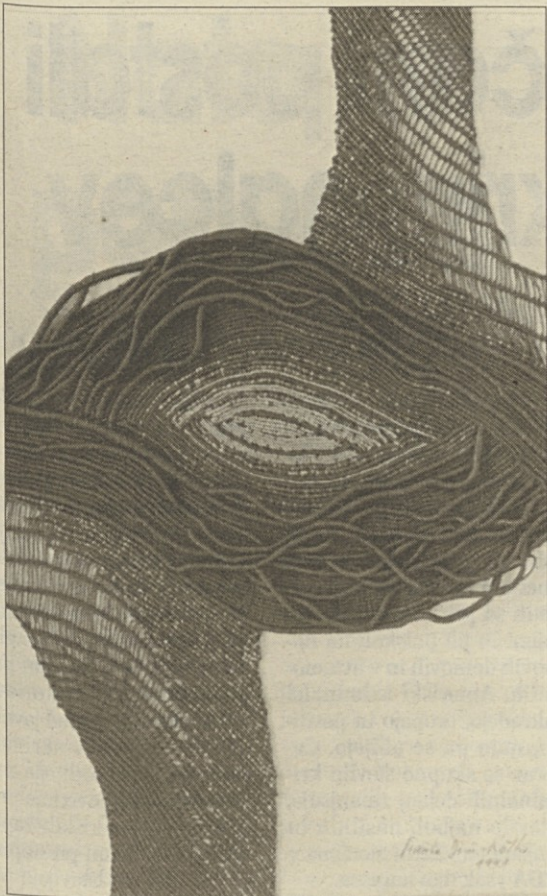

Johan Olav Kos je včeraj pridrsal še drugo zlato odličje za Norveško. Fotograf je s svojim posnetkom poudaril hitrost, s katero je Koss drsal (AP)

VABILO NA RAZSTAVE

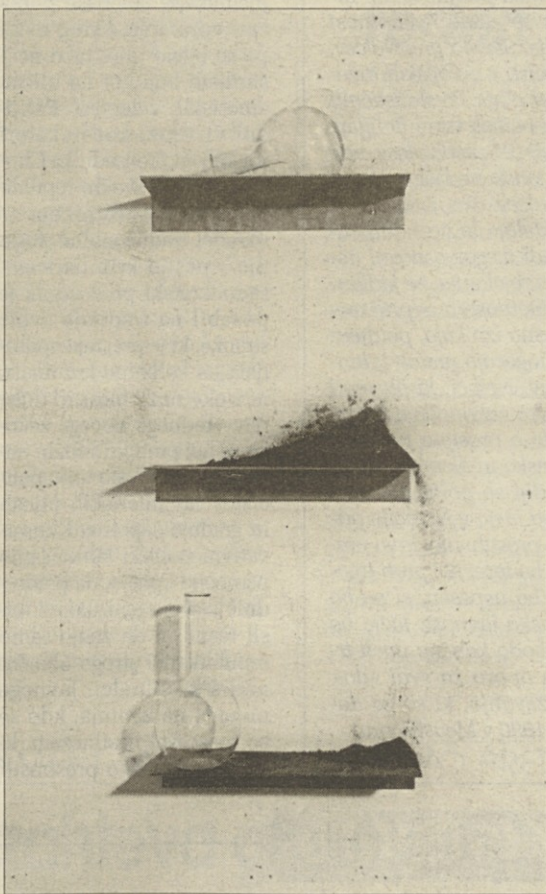
Marinka D. Roth: Korenine, 1991, tapisserie in makrame

MARIKA DANC ROTH. Galerija Meduza 2, Piran, Cankarjevo nabrežje 7. Na ogled je 15 del, nastalih med leti 1991 in 1994. Postavitev: avtorica, Nives Marvin, tekst (brezplacnega) kataloga: Nives Marvin. Otvoritev jutri ob 18. uri, odprto do 25. marca (od torka do petka med 10.-14. uro, sobota med 10.-12. uro). Prost vstop.

Obalno občinstvo je slikarko lahko spoznalo na prvem in drugem bienalu tapiserie v piranski Mestni galeriji v letih 1979 in 1981; tokrat pa se mu prvič samostojno predstavlja. Slikarka, po rodu iz Lendave, je studij slikarstva zaključila v Zagrebu, trenutno pa živi in ustvarja v Nemčiji. Nasa in tuja javnosti jo pozna tudi kot kostumografinjo in scenografinjo. Tokratna razstava prinaša njena dela manjšega formata iz cikla Korenine, izdelana v kombiniranih tehnikah risbe, tapiserie in makrameja. (V. U.)

TADEJ POGAČAR: LABORATORIUM. Galerija likovnih umetnosti, Slovenj Gradec, Glavni trg 24. Na ogled so štiri instalacije. Postavitev: avtor, Marko Kosan, tekst (brezplacnega) kataloga: avtor. Odprto do 6. marca (od torka do nedelje med 9.-12. uro in 14.-17. uro). Vstopnina 50/40 SIT.

Pogačar je svoj Laboratorium po nedavni predstavitvi v celjskem Likovnem salonu v predrugaceni, razširjeni izvedbi prenesel se na Korosko. Slikar je na ljubljanski ALU diplomiral 1988, pri profesorju Gustavu Gnamusu je 1990 zaključil se slikarsko specialko. Samostojno razstavlja od 1986. Tokratna razstava obsega štiri prostorsko zaključene instalacije, ki pa tvorijo celoto. Osnovna ideja te je laboratorij kot prostor, kjer se stvari sele preiskusajo; postavljen je v odnos z muzejskim prostorom z jasno strukturirano vlogo ohranjanja stvari. (V. U.)

T. Pogačar: Broken Experience, 1993, mešana tehnika

RAJKO CUBER: RAZSTAVA SLIK. Galerija Zala, Ljubljana, Gosposka 7. Na ogled je 19 slik, nastalih leta 1993. Postavitev: Brane Volkar, tekst (brezplacnega) kataloga: dr. Mirko Jutersek. Odprto do 20. februarja (od ponedeljka do petka med 10.-13. uro in 15.-19. uro, sobota med 10.-13. uro). Prost vstop.

Slikar Rajko Cuber sodi v generacijo likovnikov, ki so na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost diplomirali leta 1982. Prav tej generaciji posvečajo v galeriji Zala posebno pozor-

nost. Sam Cuber je po diplomi studij nadaljeval, in sicer v okviru grafične specialke pri profesorju Bogdanu Borčiću. Samostojno razstavlja od 1981; v tem letu je prejel tudi studentsko Presernovo nagrado za grafiko. Za tokratno osebno razstavo v Zali je pripravil izbor lani nastalih oljnih del, ki se odpovedujejo naslovom. Dela so organizirana abstraktno, včasih se gibljejo na meji prepoznavne predmetnosti. Razstava ima poleg predstavitvenega cilja, pregleda novih del Rajka Cubra tudi prodajni značaj. (V. U.)

Rajko Čuber: Brez naslova, 1993, olje na platnu

LITERATURA / EKRANIZACIJA SLOVENSKE IZVIRNE ZGODBE

Čakajoč na tovariša Polca

Vincenc ali preprost dokaz o tem, da so dobre ekranizacije na Slovenskem še vedno loterija

Milena Zupancič in Metka Franko med slepimi miškami

OCETA VINCENCA SMRT, izvirna TV drama, sinoci na I. programu TV Slovenija, scenarij (po istoimenskem lastnem romanu) Peter Božič, režija Andrej Stojan, igrajo Tone Solar, Metka Franko, Bernarda Oman, Iztok Valic, Joze Hrovat, Milena Zupancič, Ales Valic in Brane Ivanc, umetniški program / uredništvo igranega programa TV Slovenija

»Igra Oceta Vincenca smrt je prisposoda usodnega razpada nekega sveta...« je napačno zapisano v promo-materialu. Narobe: igra ni prisposoda, igra JE usodni razpad nekega sveta. Sveta slovenske TV dramatike, sveta postanega pogrevanja postane zgodovine, sveta aktivističnih modernističnih projektov in refleksije le-teh. In prava sreča je, da je ta usodni razpad sinoci lahko gledal vsakdo. Za poduk in opomin.

Tri smreke in krmežljivo drevce na levi, veter, ki nosi sneg zdaj levo in spet desno (vmes enkrat pada kar navpično), stirje nepozabni vstopi visece cestne svetilke, dolgotrajna soba z dolgotrajnim pohištvom in inventivno »zamrzlimi« okni, med katerimi se eno celo odpira - in razgrne pogled na (kakšna metaforika!) suho vejo. Ljudje, ki jih je očitno strah, ako samo sekundo ostanejo v tišini, oblečeni v dolgotrajne jope in suknjiče, nadvse ustrezne opisani sobi. Milena Zupancič s področja, ki primerni za srednje odmevno vlogo v kaki od Zgodb groze in skrivnosti. In besede, besede...

Nikoli ne bomo izvedeli, ali je Peter Božič hotel natančno rekonstrukcijo lastnih podob iz konca sedemdesetih let (roman je izšel 1979) ali je nemara zelel današnjemu času in gledalcu predstaviti strahovite krize in težave, ki so se v prvih desetletjih po NOB zgrnili na Družino. Na vsako ali le na takšno brez cankarjanske Matere (Vincencova žena je pred smrtjo družino vzgajala v Veri, mati zoprednega aktivista Bohteta je bolna in ne kuha). Je vse zamešal režiser Andrej Stojan? So krivi rekviziterji? Je zmanjkalo sredstev, da bi kader ali dva posneli zunanost hiše?

Kakorkoli že, slovenska inačica Pricakovanja Godota se od originala loči po tem, da vsi nekaj čakajo in nihče ne čaka, da Godot pride, pa morda ne bi, ali ne bi bilo dobro, da pride (hvalabogu vljudno umre, sicer bi morda TV drama trajala do danes)...

Oceta Vincenca smrt je preprost dokaz, da je srečna sinteza dobrega scenarija, domiselnega režiserja in razumnih producentov na Slovenskem se vedno stvar slepe sreče. Ali, ce citiramo župnika iz drame: »Ne vem več, zakaj sploh se gori luc v tej hiši.«

Tone Vrhovnik

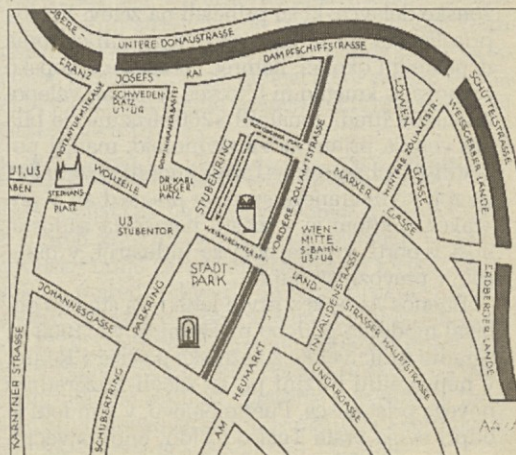
IZ TUJINE

Christopher Lasch podlegel raku

NEW YORK - Ameriški zgodovinar Christopher Lasch, ki je bil s svojimi knjigami najvplivnejši kritik sodobne ameriške družbe, je umrl, star 61 let. Kot poroča New York Times, je zgodovinar umrl v torek v svoji hiši v Pittsfordu (zvezna država New York) za rakom. V svoji največji uspešnici Kultura narcizma (The Culture of Narcissism), ki je izšla leta 1979, Lasch portretira ZDA kot družbo egoističnih in vase zagledanih ljudi, ki pa so hkrati povsem vodljivi in podrejeni mogočni eliti. Kot eno izmed poti k premagovanju odtujenosti predlaga Lasch vrnitev k tradicionalnim vrednotam, kot so družina, skupnost in samodisciplina. (dpa)

Otvoritev strokovne knjigame Minerva

DUNAJ - Pred kratkim so v okviru Avstrijskega muzeja uporabne umetnosti, na kratko MAK, slavnostno odprli specializirano knjigarno Minerva, ki obiskovalcu ponuja široko izbiro domačih in tujih publikacij s področij arhitekture, umetnosti, designa in fotografije. Knjigarna omogoča bralcu tudi povezavo s 14.000 založniki po celem svetu; lahko pa organizira tudi dobavo strokovnih knjig, katalogov in casopisov izven meja Avstrije. Knjigarna Minerva v Avstrijskem muzeju uporabne umetnosti je odprta vsak dan od desetih do osemnajstih, razen ponedeljka. Tamara Deu

O čem pišejo drugje po svetu

O ultimatu zveze Nato

»Potekla je polovica Natovega desetdnevnega ultimativnega roka in do zdaj je imela groznja en sam konkreten učinek - sprte strani spostujejo premirje. V Sarajevu ze šest dni ni bil izstreljen niti en metek. V sarajevsko bolnišnico ze šest dni niso pripeljali niti enega ranjenca. Ljudje se ze šest dni brez strahu pred ostrostrelci sprehajajo po mestnih ulicah. Prebivalci Sarajeva so začeli verjeti, da bi se lahko obrnilo na bolje.«

(La Repubblica, Rim)

»Rusija ne bo dovolila, da jo Zahod odrine na stranski tir... Bipolarna razdelitev sveta torej ni propadla skupaj s Sovjetsko zvezo. Moskva se v dogajanje v BiH ni vmesala zaradi ljubezni so Srbov, ampak z namenom, da bi znova pridobila status velesile... Rusiji očitno ni vse, da je ultimat postal dejstvo, zato bo treba počakati, kako se bo odzvala, če se bodo značni napadi res začeli. Kocka torej se ni padla.«

(Corriere della Sera, Milano)

»Ultimativna groznja Severnoatlantske zveze, da bo bombardirala položaje srbskega topništva v okolici Sarajeva, bosanskih Srbov ni kaj dosti vznemirila. Predaja težkega orožja mirovnim silam ZN v Sarajevu se izvaja bolj po polzje - oziroma komajda. Sef srbskega vrhovnega poveljstva Milanović se s poveljniki mirovnih sil ZN igra macke in misi, kot da groznja o zračnem napadu ni bila izrečena. Bosanski Srbi najverjetneje ne računajo na vojaške udarce Zahoda - tako kot ni Sadam Husein nekaj dni pred vojaško akcijo zaveznikov za osvoboditev Kuvajta.«

(Der Bund, Bern)

»Nekateri nacionalistični Rusi vidijo v propadu Jugoslavije svojo usodo. Groznjo Nata o zračnih napadih na Srbe, ki so prav tako Slovani, vidijo kot groznjo Rusiji... Dokler bodo mirovali srbski topovi, tudi Natova letala ne bodo stopila v akcijo. Toda če se bo izkazalo, da je vojaška akcija nujno potrebna, bi bilo nesmiselno in zaman čakati na odresujoče sile ruskega nacionalizma. Rusov pravzaprav usoda Srbov ne skrbi kaj dosti, saj lahko od Zahoda (v gospodarskem smislu) pričakuje veliko več kot od zaščitništva Srbov. Če bo Zahod nekoliko bolj pozoren na ruski nacionalizem, si bo podredil prav to, cesar se boji.«

(The Independent, London)

DANES PO SVETU

ŽENEVA - OZN/srečanje ministrov in predstavnikov 25 držav, tudi ZDA, ki bodo določili prednostna vprašanja na področju varovanja okolja in trgovine

HAAG - obisk predsednika ANC Nelsona Mandele

WASHINGTON - obisk južnokorejskega zunanjega ministra Hana Sunga Jooja

NIKOZIJA - začetek pogajanj med voditeljem ciprsko-grške skupnosti Klérídesom in voditeljem ciprsko-turske skupnosti Denktashem pod pokroviteljstvom OZN

ATENE - srečanje ruskega zunanjega ministra Kozirjeva in nemškega zunanjega ministra Kinkla

JERUZALEM - nova mirovna pogajanja pod vodstvom podpredsednika EU Manuela Marína

MEXICO CITY - izredno srečanje Organizacije ameriških držav na temo boja proti revščini

Bo Europol le še en evropski urad za boj proti kriminalu?

V nizozemskem mestu Haagu so večeraj uradno odprli evropski kriminalistični urad Europol, ki so si ga zamislili že v maastrichtski pogodbi in v katerem bo sodelovalo vseh dvanajst držav Evropske unije. Namen Europa je boljša koordinacija med temi državami v skupnem boju proti mamilom in drugim oblikam organiziranega kriminala. Na čelu Europa, ki ga je Haagu dodelil ministrski svet Evropske unije na zasedanju 29. oktobra lani, bo Jürgen Störbeck, nekdanji vodja oddelka za boj proti organiziranemu kriminalu pri nemškem zveznem kriminalističnem uradu v Wiesbadnu. Svoje bodoče delo je opisal preprosto: »Policija v Düsseldorfu aretira sumljivo osebo. Poveže se s svojo nemško zvezo pri Europolu v Haagu in ga zaprosi za podatke o tej sumljivi osebi, ki jih imajo morda druge države Evropske unije. Te podatke mu lahko posredujemo v manj kot eni uri. Prej je trajalo cel dan.«

Europol se pridružuje stirim podobnim organizacijam: Interpolu, ki ima 174 članic, njegova mreža pa deluje 24 ur na dan, Sisu (Schengenskemu informacijskemu sistemu), ki so ga ustanovili Belgija, Francija, Nemčija, Luksemburg, Italija in Nizozemska, pozneje so se jim pridružile še Spanija, Grčija in Portugalska, njegov namen pa so »kompenzacijski ukrepi« za čas, ko bodo te države odpravile medsebojne meje, Trevi, organizaciji, v katero so vključeni notranji in pravosodni ministri dvanajsterice, ki si na medvladni ravni izmenjujejo svoje izkušnje pri policijskem delu in na področju notranje varnosti, ter Unclafu, enoti evropske komisije za odkrivanje poneverb.

Evropska unija bo sčasoma uporabljala vsaj tri agencije za boj proti kriminalu, kar pomeni, da bodo posamezni postopki potekali vzporedno, zato nikomur se ni jasno, kako bodo usklajevali svoje vloge

in delo. Najbolj dvomljiv je prav Europol, saj je njegova vloga tako nejasno zapisana, da si ga mnogi razlagajo kot agencijo za boj proti mamilom. Po svojem statutu se lahko loti tudi operacijskih nalog, vendar v trenutku, ko sproži policijsko akcijo, že stopi na področje, kjer že od leta 1946 deluje Interpol. Generalni sekretar Interpolu Raymond Kendall računa na samostojno delujočo organizacijo Europol, ki bo predstavljala skupno evropsko policijo in bo z Interpolom sodelovala tako, kot so to doslej počele posamezne države. Vendar ima Europol se dolgo pot do svoje neodvisnosti in učinkovitosti v evropskih okvirih. Med posameznimi državami dvanajsterice vlada neenotnost na področju policije. Stevilo prebivalcev, ki jih čuva en policist, v evropskih državah namreč močno niha. Po statističnih podatkih naj bi bili najbolj varni Italijani, saj en policist varuje 191 prebivalcev, najmanj varni pa na Danskem, kjer je en policist na 499 prebivalcev.

Europol lahko deluje le na naddržavni ravni, kar je tudi njegov osnovni namen, vendar nekatere članice že jadikujejo, da takšna neenotnost in odprte meje, za katere se glasno izrekajo, potihem pa se jih bojujejo, omogočajo pretok kriminala in kriminalcev. Nemci, ki jih moti liberalna nizozemska zakonodaja o mamilih, govorijo celo o prostem pretoku. Spor med Nizozemsko in Nemčijo se bi je že dolgo in mediji so polni namigovanj, da bo odprava meja v Nemčijo prinesla le mamila in prostitucijo. Prva preizkusnja Europa bo torej boj proti trgovini z mamili. Če bo uspešen, si ne bo oddahnila le nemška javnost, lažje bo tudi politikom, ki bodo končno imeli trdno in konkretno oporo za svoj »da« evropskemu združevanju, ki so ga dahnili davnega leta 1990 v Maastrichtu.

Ana Kovac

NASILJE V ZDA

Američani postali talci kriminalcev

Clinton potrebuje za boj proti kriminalu 22 milijard dolarjev in sto tisoč novih policistov

WASHINGTON - Američani so na smrt prestrašeni - in ne brez razloga. V 80. letih so se premožni prebivalci ZDA preselili iz mestnih središč v predmestja, da bi ubežali propadajočim vele mestom in kriminalu. V 90. letih so prisli kriminalci za njimi in jih poiskali na njihovih domovih in v avtomobilih. Ameriški kriminalci ukradejo, oropajo in posilijo, nato pa se ubijejo. Čeprav se skupno stevilo kriminalnih dejanj zmanjšuje, stevilo najbolj nasilnih in najbolj morilskih zločinov v ZDA vsak dan narasca.

Nic nenavadnega, da je nasilje že nekaj časa najpomembnejše ameriško politično vprašanje, okrog njega pa se bijejo prav tako neusmiljeni boji kot na ulicah ameriških vele mest. Politični virtuoz, kot nekateri imenujejo predsednika Clintona, je zato svojim republikanskim nasprotnikom že ukradel tradicionalno zganje s pestjo kriminalcem. Demokratični predsednik je pozabil na tradicijo svoje stranke, ki je prej raje opozarjala na korenine kriminala, in v okviru 22 milijard dolarjev vrednega novega zakona za boj proti kriminalu napovedal novih sto tisoč policistov na ameriških ulicah in gradnjo zaporov. Konservativni politiki lahko samo nemočno vpijejo, da predsednik s svojo retoriko ne misli resno in da znajo samo republikanci strogo obravnati s kriminalci. Javne mnenja ne zanima, kdo se bo masceval nasilnežem, ki so tako uspešno prestrašili

navadne Američane. »Udaritrikrat in s teboj je konec!« je novo geslo, s katerim je predsednik trikratnim povratnikom nedavno zagrozil z dosmrtno zapomo kaznijo.

Javno mnenje je gluho za opozorila, da bo novi zakon proti kriminalu milijardno zapravljanje denarja, ne glede na to, kdo si bo zanj pripisal zasluge. Clintonova administracija je pred javnostjo več mesecev skrivala poročilo pravosodnega ministrstva, ki napoveduje prenaseljenost ameriških zaporov z nenasilnimi prestopniki. Že zdaj predstavljajo policijski preprodajalci ali uživalci mamil manjšega kalibra, ki pred tem niso bili nikoli kaznovani in ki niso povzročili nobenega nasilja, petino od 90 tisoč zapornikov v ameriških zveznih zaporih. Leta 2000 pa bodo predstavljali kar 60 odstotkov zapornikov. Zaporji bodo polni »kurirkov«, ki bodo služili deset ali petnajst let kazni, oblikovalci zakona pa lahko samo upajo, da bodo ti v strahu pred dosmrtnim zaporom razkrili tudi prave botre zločinov. Večje stevilo policistov na cestah ne obljublja tudi večje varnosti. Washington, ki ima največje stevilo umorov na prebivalca na svetu, ima tudi največ policistov.

Pravici na ljubo je treba povedati, da predsednikov nacrt za boj proti kriminalu bolj poudarja preventivne ukrepe, kot so jih nacrti Clintonovih predhodnikov. Dovolj za resnični boj proti nasilju?

Barbara Kramzar

FELJTON: SLOVENC V NOVEM SVETU (9)

Brinškova družina

Piše:
Dr. Irene
Mislej

Prvi val slovenskih izseljencev je odšel v Novi svet zaradi zemlje, zagadelj je naselil obrobne pokrajine, tiste, ki so bile se deviske, necivilizirane. Sele slovenski obrtniki so lahko našli pot v mesto. Prvi val ni bil množičen, a je vključeval tudi strnjene skupine. Če želimo opredeliti stevilo teh prvih priseljencev bi morali pregledati popise prebivalcev pod kategorijo »Avstrijcev«, kjer so bili tudi se Dalmatinci, Madžari in nemško govoreči.

V l. 1895 je bilo v Argentini samo 3.057 Avstrijcev, toda rast priseljencev se je takrat komaj začela, v absolutnem smislu lahko govorimo o izrazito množičnem priseljevanju Evropejcev v Argantino sele po l. 1900. Odtakrat do izbruha prve svetovne vojne, stevilo novodoslih na leto ni nikoli bil nižji od 100.000 ljudi, v letu 1905 pa je prekoracil 220.000. Priznati pa je treba, da je tudi stevilo tistih, ki so se vračali ni bil majhen, v istem letu je npr. stel cez 80 80.000. Veliko teh ljudi so predstavljali t. i. »lastovke«, sezonske delavce, ki so prihajali na zetev. Večina priseljencev pa se je naselila v mestih oziroma neposredni okolici, namreč zemlje za evropsko zasnovano kmetijo ni bilo več. V rokah veleposelstnikov (tradicionalnih »200 družin«) je bila vsa zemlja primerna za živinorejo, manjši posestniki, »chacareros«, pa so morali zelo daleč, na rob civiliziranega sveta, v pragozd ali v puscavo. Medtem je v mestu narasčala zaposlenost v obrti, v porajajoči se industriji, v uslugah, v prevoznistvu ipd.

Buenos Aires je v prvih letih tega stoletja dobival moderno podobo prestolnice, v l. 1908 so zgradili tudi* velike železniske postaje v Retiro, v neposredni bližini pa so začeli z izgradnjo novega pristanišča, Puerto Nuevo, v tem letu je odprl svoja vrata Teatro Colón, eno največjih

opernih gledališč v svetu. L. 1909 so odprli tunel pod Andi, ki je povezoval (cestno in železniško) Argentino in Čile, naslednje leto je Argentina z velikimi slovesnostmi praznovala stoletnico osamosvojitve. Hkrati pa je dežela doživljala temeljne družbene spremembe, po dolgih letih prevlade edine, veleposestniške stranke je parlament v l. 1912 izglasoval zakon o univezalni volilni pravici, ta pa je odprl pot do oblasti novemu srednjemu sloju, večinoma priseljskega izvora. V letu 1913 (v tem letu so odprli v Buenos Airesu prvi metro) je v Argentino prispelo 364.000 novih priseljencev, tako, da je pri popisu naslednje leto, prestolnica imela 797.000 argentinskih prebivalcev in 786.137 tujcev. L. 1916 je prevzel predsedniško mesto Hipólito Yrigoyen, voditelj radikalne stranke, ki je udeležil globoke politične in gospodarske spremembe. Kljub negotovosti poveljnega časa ter nastajajočemu močnemu delavskemu sloju s svojimi zahtevami, je Argentina zacvetela. Bil je čas političnih in družbenih reform ter konsolidacije gospodarstva in industrije. Prav za potrebe le-teh je Argentina vabila vse vrste tehnikov, inženirjev, arhitektov ipd. In prav v tem je razlog za prihod sicer malostevalne a osebnostno imenitne slovenske generacije.

L. 1912 je v Buenos Aires prispela družina inž. Gabrijela Brinska. On, rojen l. 1871 v Trnovem pri Ilirski Bistrici je po nemški gimnaziji na Reki in služenju vojaškega roka pri mornarici v Pulju, odšel studirat tehniko v Nemčijo. Kot inženir je potem služboval v tovarni Tönnies v Ljubljani. Porocil je sovaščansko, gospo Zoro r. Lican (sestro monsinjorja Josipa Licana, r. l. 1887, u. l. 1965). V Ljubljani so se jima rodili trije otroci. Družina se je naselila v Buenos Airesu, v l. 1917 se je rodila se hčerka

Milena. Pri Brinskovih je bilo zbirališče Slovencev, njihov sorodnik inž. Bogumil Znidaršič, in prijatelj inž. Ciril Jekovec in ekonomist France Krasovec so službovali v notranjosti ter pogosto menjali kraj bivanja. V tem slovenskem domu se je rodila tudi prva organizacija Slovencev, odsek Slovenije pri J. N. O. Ohranilo se je nekaj kosov korespondence med prijatelji iz katere je razvidno, da so bili naročeni na različne časopise iz domovine, ter da so si izmenjavali literaturo, časopise in revije. Pisma in dopisnice, v lepi slovenscini, se osredotočijo, poleg izmenjave družinskih novic, na dogajanje v domovini, najprej med prvo svetovno vojno, pozneje pa o nastanku kraljevine ter predvsem o boleči izgubi Primorske. Jekovec, ki je v tistih letih opravljal funkcijo sefa pisarne najprej v Centru Jadran, po l. 1922 pa v generalnem konzulatu Kraljevine SHS, je vodil uradno in prijateljsko korespondenco tudi izven Argentine, s številnimi sorojaki po svetu. Med gradivom iz odseka Slovenije je najti številne pozive neznanim rojakom, naj se pridružijo njihovi organizaciji. Najpogostejši začetek se glasi: »ker sodeč po vašem priimku ste Slovenec...«. V družini Brinsek so gojili slovensčino, tako ne preseneča, da je hčerka Božena (r. l. 1909 postala prva uslužbenka generalnega konzulata, kjer je uporabljala tudi slovensko stenografijo. Oče, inž. Brinsek, je služboval kot stojni inženir v različnih tovarnah, najdlje je bil generalni direktor podjetja Weygand, v mlekarski industriji, kjer je projektiral hladilne naprave. Umril je v Buenos Airesu 1. julija 1935, za posledice nesreče pri delu. Družina se danes ohranja ponosno zavest o svojem slovenskem poreklu; med vnuki inž. Brinska je potrebno omeniti novinarja Jorgea, ki je bil več

kot 15 let direktor glavne tiskovne agencije DYN (Diarios y Noticias), danes pa vodi revijo za strateška, vojaška vprašanja.

Jutri: Slovenska tehnicna inteligenca

Inženir Gabrijel Brinšek je z družino prišel v Buenos Aires leta 1912

BIH / DIPLOMACIJA

Nato ne popušča

Washington je spravljljivejši

WASHINGTON, BRUSELJ, MOSKVA - Večji del diplomatskih prizadevanj za konec bosanske vojne zadnjih dni poteka v svetovnih prestolnicah, kjer skusajo politiki posameznih držav, ZN in zveze Nato pred nedeljskim iztekom mandata bosanskim Srbom uskladiti poglede na to, kaj ultimat dejansko pomeni. Prepreciti želijo letalske napade, ki bi hudo zaostriili odnose Zahoda z Moskvo, zanje pa se ne navdusujeta niti generalni sekretar ZN Gali niti njegov predstavnik v nekdanji Jugoslaviji Akasi.

Washington je ze popustil novim razlagam Natovega ultimata, po katerih težkega orožja Srbom ni treba predati fizično, češ da ga je mogoče nadzorovati tudi s pomočjo radarjev, ki so menda že na poti v BiH. Na sedežu Nata v Bruslju omenjenih izjav ne komentirajo, češ da so njihove zahteve jasne in nedvoumne ter da od njihovega ureničevanja ne nameravajo odstopiti. Krivdo za popuscanje srbskim zahtevam pripisujejo britanskemu generalu Roseu. Prvi so začeli ultimat razlagati po svoje Srbi, češ da se ne morejo odreci orožju, ki jim je edino zagotovilo za varnost pred številčno premočno bosansko vojsko.

Kot je Reuterjevemu novinarju povedal neimenovani nižji oficir ZN v Sarajevu, je Rose le še eden v vrsti poveljnikov ZN, ki meni, da je pametnejši od predhodnikov, na koncu pa ga bodo Srbi

prav tako pretentali, kot so vse dosedanje.

Novo zmedo v razprave o morebitnih letalskih napadih in stališčih Moskve do njih je vneslo rusko zunanje ministrstvo, saj je ministrov namestnik Sergej Lavrov za agencijo Interfax izjavil, da je od njih namen preprečiti izvršitev groženj z napadi na srbske položaje. Poleg tega pa se je poveljstvo ruskega padalskega bataljona, nastanjenega v okolici Vukovarja, po posvetovanjih z Moskvo uprlo preselitvi v Sarajevo, kar je od njih zahtevalo poveljstvo Unproforja. Zahteva je prišla v se posebej neprimernem trenutku, ko se Rusi z grenkobo spominjajo pete obletnice konca afganistanske avanture, v katero jih je pogнал Brežnjev. Na gradu Mokrice pri Brezicah so se na napol tajnem sestanku sesli civilni poveljnik Unproforja Jasusi Akasi, visoka komisarka ZN za begunce Sadako Ogata in posebni odposlanec ZN ter pogajalec v pogajanjih o BiH Thorvald Stoltenberg. Pogovarjali so se položaju v BiH in Akashi je po sestanku dejal, da bi morebitni napadi gotovo ogrozili tudi mednarodno humanitarno dejavnost v BiH. O pokolu 5. februarja na sarajevski tržnici je ponovil stališče komisije, da ni moč ugotoviti, kdo je izstrelil granato. Bosanski Srbi z omenjenim stališčem niso zadovoljni, saj so od ZN že pred časom zahtevali, da je treba krivce za pokol imenovati. (Agencije)

Radovan Karadžić je s srbsko olimpijado zadovoljen (Telefoto: AP)

V Goraždu in Žepi že tretji teden brez hrane in zdravil

SARAJEVO, ZAGREB, BIHAC - O spopadnih so v sredo poročali le iz Bihaća, kjer srbsko topništvo se vedno obstreljuje položaje bosanske vojske, sicer pa je bilo v razrušeni BiH tudi sedmi dan po podpisu srbsko-muslimanskega premirja in zahodnem ultimatu vojskujočim se stranem razmeroma mirno. Označena je pogodna, saj je ostrostrelec v bosanski prestolnici ubil 58-letnega Sarajevčana.

V primerjavi s preteklimi dnevi, ko so v sarajevske bolnišnice vsak dan pripeljali tudi po trideset ranjenih in ubitih, je negotovo premirje zadnjih dni pravi blagoslov za izmučene civiliste, ki se vztrajajo v napol porušeni domovih. Več kot stiri milijone in pol civilistov je vojna poglala z domov, so sporočili predstavniki ameriškega zunanjega ministrstva. Mnogi med njimi so se zasnili v obleganih Goraždu in Žepi, kamor po podatkih urada Visokega komisariata ZN za begunce

(UNHCR) iz Beograda že tretji teden niso uspeli pripeljati nobene pomoči. Srbska vojska namreč skozi svoje nadzorne točke noče spustiti oboroženega spremstva, zato ljudje tam umirajo od lakote in splošnega pomanjkanja. Je povedala predstavnica urada Lyndall Sachs. Morda bodo imeli več sreče ljudje v Novi Bili, Zenici in Gornjem Vakufu, kamor se je napotil prvi konvoj s humanitarno pomočjo za Hrvate in Muslimate, ki so jo družno zbrale zasebne in verske organizacije obeh narodov. Hrvati in Muslimani v omenjenih mestih naj bi dobili vsak polovico pomoči.

Proti Sarajevu je iz Viteza krenila kolona britanskih oklopnikov, kar je prvi korak k okrepitevi enot ZN, potrebnih za nadzor premirja, ki jih je zahteval poveljnik modrih celad v mestu, general Rose. Njegove zahteve, naj v Sarajevo pošljejo še tri tisoč vojakov, pa ni sprejela še nobena država članica ZN. (Agencije)

SLOVAŠKA /PARLAMENT ZAVRNIL PREDLOG O PREDČASNIH VOLITVAH

Opozicija zahteva glasovanje o zaupnici

Parlament že od januarja ne deluje, saj imata koalicijska in opozicijska enaka število glasov

BRATISLAVA - Slovenski parlament je zavrnil predlog premiera Vladimira Meciarja, da bi predčasne volitve v državi izvedli junija. Opozicijski poslanci so že napovedali, da bodo v primeru, če bo Meciarjev predlog zavrnjen, v prihodnjih dneh zahtevali glasovanje o zaupnici njegovi vladi. Za predčasne volitve je glasovalo 69 poslancev, 49 jih je bilo proti, 30 pa se jih je glasovanja vzdržalo. Predlog bi bil sprejet, če bi zanj glasovalo najmanj 90 od 150 poslancev.

Že v soboto se je Meciar zavzel, da bi bile volitve junija, opozicija pa bi se rada nanje bolje pripravila, zato želi, da bi bile jeseni ali celo sele v začetku prihodnjega leta.

Opozicija v slovaškem parlamentu ima večino od prejšnjega tedna, ko se je iz stranke Vladimira Meciarja, Gibanja za demokracijo Slovaško (-HZDS), odcepila skupina devetih poslancev in dveh ministrov ter ustanovila frakcijo Alternativa političnega realizma. Skupina se je zavzela za vlado sirse koalicijske, skupaj z opozicijskimi strankami, vendar brez Meciarja. Njeni predstavniki že

pripravljajo seznam kandidatov za vlado v senci. Le tako bi namreč lahko »premagali krizo«, zaradi katere je delo parlamenta že od 4. januarja nemogoče, saj je število glasov vladne koalicije in opozicije enako. Taksno možnost je vladajoča HZDS v soboto zavrnila.

Oba ministra oporečnika, podpredsednik vlade Roman Kováč in minister za zunanje zadeve Roman Moravčík, zavracata očitke, da sta delovala zoper Meciarja, hkrati pa poudarjata, da sta s tem hoteli prispevati »k iskanju izhoda iz krize«. Predse-

dnik Michal Kováč je zavrnil možnost, da bi ju zamenjal, razen če tega ne bo zahteval Vladimir Meciar. Menil je tudi, da bi odhod ministrov »omajal ugled Slovaške v tujini in prestrašil tuje vlagatelje«.

Po slovaški ustavi predsednik v primeru krize nima pravice razpustiti parlamenta. To lahko stori sele na prošnjo 350 tisoč državljanov oziroma če se tako odločijo tri petine poslancev v parlamentu, ki lahko z najmanj 90 glasovi izglasuje predčasne volitve. V torek Vladimir Meciar ministroma ni dovolil, da bi sodelovala

na zasедanju vlade.

Slovaški predsednik Michal Kováč, ki se je konec lanskega leta zapletel v odkrit spopad z Vladimирjem Meciarjem, bi utegnil v tem sporu odigrati vlogo razsodnika, menijo v Bratislavi. Že v ponedeljek je izrazil dvom o tem, da bi predčasne volitve lahko v celoti razrešile sedanjo parlamentarno krizo in omogočile sestavo zares trdne koalicijske vlade.

Michal Kováč, ki močno ogroža prvo mesto, ki ga Meciar še vedno zavzema v medijskih raziskavah priljubljenosti, bo vsekakor predstavljal ključno osebnost pri morebitnem oblikovanju prehodne vlade, če bodo v prihodnjih dneh sedanji izglasovali nezaupnico. Prav on bo namreč imenoval premiera, kot je imenoval Vladimirja Meciarja, cigar HZDS je bila velika zmagovalka volitev junija 1992. Toda že po letu dni so »zaradi Meciarjevih avtoritarnih metod« stranko zapustili zunanji minister Milan Knasko, osem poslancev, minister za gošpodarstvo Ludovit Cernak in minister za privatizacijo Lubomir Dolgos. (AFP)

Meciar je v odkritem sporu z opozicijo (Telefoto: AP)

NAPETOST NA JUGU BALKANA

Grki z zaostrovanjem prepričujejo Makedonce

ATENE - Grčija se je odločila zadržati material za oskrbo Makedonije, ki je pripravljen za prevoz na letališču v Solunu. Hkrati bo zaprla tudi svoj generalni konzulat v Skopju, je sporočil grški ministerski predsednik Andreas Papandreu.

Papandreu je na izrednem zasedanju ministrov pojasnil, da so povračilni ukrepi potrebni predvsem zato, ker si Makedonija nezakonito lasti ime države, katere zakoniti dedici so le Grki. Napovedal je prenehanje vseh dejavnosti grškega konzulata v Skopju, neki grški diplomat pa je za tisk povedal, da gre »de facto« za zaprtje, saj je konzularna oprema že »naložena na tovornjakih« in na poti iz Skopja. S solunskega letališča bodo lahko v Makedonijo poleteli le najnujnejše dobri-ne, namreč hrana in zdravila.

Makedonijo, ki je z referendumom leta 1991 razglasila svojo neodvisnost, je do zdaj priznalo že 63 držav. Med članice OZN je bila sprejeta leta 1993 pod zacasnim imenom Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija. Ime Republika Makedonija priznavata le Rusija in Kitajska. (AFP)

Skopje želi pristopiti k partnerstvu za mir

SKOPJE - Makedonska vlada je zaprosila za vstop v Natovo partnerstvo za mir, so sporočili uradni viri v Skopju. Makedonski zunanji minister Stevo Crvenkovski je generalnemu sekretarju zveze Nato Manfredu Woernerju poslal pismo, v katerem izraža namero Makedonije, da se aktivno vključi v partnerstvo za mir. (AFP)

NOVICE

Kje je rusko strelivo?

BERLIN - Castniki nemške vojske so se v sredo zaradi 81 tisoč ton streliva sporekli z ruskimi castniki. Frankfurter Allgemeine Zeitung je namreč zapisal, da je se vedno »precej nejasnosti« v zvezi z 81 tisoč tonami od skupno 677 ton streliva, ki ga je sovjetska armada shranila v nekdanji Vzhodni Nemčiji, ko se je začela umikati iz države. Kapetan Klaus Heermayer, tiskovni predstavnik nemške vojske, je dejal, da je general Matvej Burlakov, poveljnik preostalih ruskih enot v Nemčiji, prejel številne zahteve, naj pojasni, kje se strelivo pravzaprav nahaja. Heermayer je namreč zavrnil ruske trditve, da je bilo strelivo porabljeno med vojaškimi vajami v minulih treh letih. »Dokler ne razjasnimo in odkrijemo, kje je strelivo, bodo ljudje na tem območju ogroženi,« je dejal predstavnik nemške vojske. (Reuter)

Funkcionarja zapustila žirinovskega

MOSKVA - Funkcionarja ruske Liberalnodemokratske stranke, ki jo vodi Vladimir Žirinovski, sta zapustila stranko. Agencija Itar-Tass ne navaja vzrokov, kakaj sta Viktor Kobelev, vodja administracije, in njegov pomočnik Aleksander Pronin sklenila zapustiti LDS. Vladimir Žirinovski je dejal, da sta bila Kobelev in Pronin izključena iz stranke, hkrati pa poudaril, da je proti njima uvedena kazenska preiskava. (AFP)

Zametek palestinske policije

TABA - Izrael in Palestinska osvobodilna organizacija sta bliže sporazumu o ustanovitvi palestinske policije na avtonomnih območjih Gaze in Jeriha. Izraelski predstavnik Sahak je povedal, da si obe strani prizadevata skleniti sirs sporazum, ki bi resil večino spornih vprašanj o palestinski avtonomiji. »Ne bomo sklepali in podpisovali posameznih sporazumov, ampak bomo skušali zadeve reševati celovito,« je dejal izraelski pogajalec. Palestinski pogajalec Sath pa je dejal, da morajo Izraelce se prepričati, da Palestinci ne nameravajo zahtevati vseh institucij, ki jih ima samostojna država. »Nikoli se nismo odrekli ustanovitvi palestinske države, toda zdaj gre predvsem za dogovor o prehodnem obdobju,« je povedal palestinski pogajalec v Tabi. (Reuter)

Spopadi med policisti in privrženci ANC

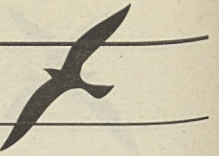
STANDERTON - V tem mestu 150 kilometrov jugovzhodno od Johannesburga so izbruhnili spopadi med policisti in privrženci Afriskega narodnega kongresa (ANC). Ker je policija na demonstrante streljala z gumijastim strelivom, je bilo kar petnajst ljudi ranjenih. Privrženci Afriskega narodnega kongresa so namreč protestirali proti zahtevi belih skrajnežev, da naj bi mesto Standerton postalo del nove neodvisne belske države. (AFP)

Italijanščina uradni jezik v EU?

RIM - Italijanski minister za promet Raffaele Costa, ki je pred kratkim zapustil nek sestanek v okviru Evropske unije zaradi diskriminacije njegovega jezika, je v sredo objavil, da so v Bruslju uradno sprožili vprašanje rabe italijanščine na sejah organov EU in v njihovih delovnih dokumentih. Italijanski predstavnik v EU Enzo Perlot pričakuje, da bodo kmalu ugodno resili to vprašanje. »Evropa se mora razvijati s spoštovanjem dostojanstva vseh njenih narodov in jezikov,« je poudaril. (ANSA)

Tudman se opravičuje židom

ZAGREB - Hrvaska javnost je zelo površno seznanjena s pismom hrvatskega predsednika Franja Tudmana, ki ga je poslal židovski organizaciji v New Yorku in v katerem se je opravičil za trditve v svoji knjigi (Bespuca povijesne zbiljnosti). Tudman je v knjigi namreč podvomil o obstoju holokavsta v Hitlerjevi Nemčiji. New York Times je zapisal, da je hrvatski veleposlanik v ZDA Kresimir Cosić predstavnikom židovske organizacije B'nai B'rith izročil Tudmanovo pismo z opravičilom med proslavo v hrvaskem veleposlanstvu v Washingtonu. Gre za velik preobrat v stališčih predsednika Tudmana, ki je zaradi novih spoznanj pripravljen celo popraviti sporne odlomke, ki motijo Zide. Čeprav je zanimal šest milijonov židovskih žrtev holokavsta, si bo odslej očitno prizadeval za večje razumevanje med židovskim prebivalstvom po svetu in Hrvasko, ki bo poskusila vzpostaviti tudi diplomatske odnose z Izraelom. (D. P., B. K.)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.45	H. Ch. Andersen - B. Veras: Daleč od dvorca: Kakor napravi stari, je vedno prav
10.00	Storklja
10.10	Nasa pesem '93, 5. oddaja: Vokalna skupina Ave
10.40	R & R, znanstvena oddaja
11.10	Po domače
13.00	Poročila
13.05	Video strani
15.05	Svet poroča, ponovitev
15.40	Osmi dan, ponovitev
16.25	Porabski utrinki, oddaja madžarske TV
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Ziv zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Lingo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.56	Lillehammer - ZOI '94
20.25	Zarisce
20.50	Cetrtkove posebnosti: Mr. Bean in ko lev zarjove
21.50	Tednik
22.40	TV dnevnik 3, VPS 2240 Sova
23.05	Hiša naprodaj, 19/21 del ameriske nanizanke Igrajo: Philip Charles MacKenzie, Alison LaPlaca, Danny Gans, Ellen DeGeneris, Mary Page Keller, Nick Tate.
23.35	Sled zločina: Jarabo, 1/11 del spanske nanizanke
00.50	Video strani

SLOVENIJA 2

10.05	Lillehammer - ZOI '94: Tek 10km (M), prenos Superveleslalom (M), prenos Tek 10km (M), posnetek Tek 10km (Z), posnetek
14.25	Kinoteka - James Cagney : Državni sovražnik, ameriski cb film, 1931 Sova, ponovitev
15.45	Burleske Charlieja Chaplina, 12. epizoda am. cb nanizanke
16.15	Kralj Olimpijade, 4., zadnji del koproduk. nadaljevanke
17.00	Lillehammer - ZOI '94: Tek 10km (M), posnetek Tek 10km (Z), posnetek Nagradna igra Superveleslalom (M), posnetek
18.45	Ze veste
19.30	Dnevnik 2
20.05	Cudezna cutila: Cudezni vonj , 4/7 del angl. pzn serije
20.45	ZOI '94: Hokej: Kanada - ZDA, prenos
22.40	Poslovna borza
22.50	Evropski videoples: Pink Noise (Nemčija, Finska)

KANAL A

07.00	Borza dela
07.30	Video strani
09.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v anglescini
10.00	Videosreda, ponovitev
10.35	CMT
11.00	Luč svetlobe, ponovitev 103. dela ameriske nanizanke
11.50	A-Shop
12.00	Spot tedna
12.05	Video strani
14.30	Borza dela
15.00	Video strani
16.35	A-Shop
16.45	Ustava, 9. del ameriske serije o državnih ureditvi
17.45	Luč svetlobe, 104. del ameriske nadaljevanke
18.30	Rock starine, ponovitev 53. oddaje
19.00	Poročila
19.20	A-Shop
19.30	Magnetoskop, glasbena oddaja
20.15	Zivalski nagoni, ameriski film Igrajo: Maxwell Caulfield, Jan Michel Vincent, Delia Shepard in drugi; režija A. Gregory Hippolyte.
21.55	Rock starine, 54. oddaja Slisali boste naslednje izvajalce: John Lennon & Plastic Ono Band, Otis Redding, Jimmy Hendrix in Birds.
22.30	Poročila
22.45	A-Shop
22.55	Spot tedna
23.40	CMT
00.30	Borza dela
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Slovenski program
-------	-------------------

KOROŠKA

19.30	Cas v sliki
-------	-------------

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.30	Dnevnik in nan. Cuori senza età, 10.00 dnevnik
10.05	Film: Avventure di Mary reed (pust., ZDA '61), vmes (11.00) dnevnik
11.45	Risanke: Calimero
12.00	Nan.: Blue jeans
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Znanstveni tednik
14.20	Dok.: Kvarkov svet
15.00	Nan.: Saranno famosi
16.00	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes risanke, nanizanke, zanimivosti
17.10	Nan.: Zorro
17.35	Odprti prostor
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik, snežne razmere
18.15	Variete: Fortunatamente insieme
18.45	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Film: Sing Sing (kom., It. '83, i. A. Celentano)
22.45	Dnevnik
22.40	Aktualno: A grandi cifre
22.40	Nanb.: A. Hitchcock
0.05	Dnevnik in vreme
0.35	Danes v Parlamentu
0.45	Dok.: Tuareg (2. del)
1.15	Patente da campioni

RAI 2

6.40	Dok.: V kraljestvu narave
7.25	Otroska oddaja
8.45	Jutranji dnevnik 2
9.05	Nan.: Lassie
9.30	Nad.: Quando si ama
10.50	Aktualna odd.: Detto tra noi-Kronike v živo
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20 Santa Barbara
14.00	I suoi primi 40 anni
15.10	Kronike v živo: Detto tra noi
17.15	Dnevnik, Iz Parlamenta
17.25	Pogum zivljenja
18.20	Sportne vesti
18.30	In viaggio con Sereno variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Nan.: Amico mio - Sotto shock (i. M. Dapporto)
22.20	Variete: Indietri o tutta!
23.20	Dnevnik
23.35	Sport: košarka, 0.45 zimske olimpijske igre, umetnostno drsanje
1.45	Vreme in kino
1.55	Dnevnik (pon.)

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja
7.30	Kulturni dnevnik Tortuga, od 9.00 oddaje dalje DSE
10.00	Idealna knjižnica
10.25	ZOI: tek 10 km M, 10.55 moški superveleslalom
12.00	Dnevnik 3 iz Milana
12.05	ZOI: tek 10 km Z
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.55	ZOI: hokej na ledu Italija-Slovaška
17.20	Rubrika Derby
17.30	Zimske olimpijske igre
18.00	Sportne vesti
18.05	Dok.: Geo
18.40	Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	BlobCartoon, Blob, Una cartolina
20.30	Aktualno: Il rosso e il nero (vodi M. Santoro)
23.15	Dnevnik
23.20	Sort: E' quasigol
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

6.30	Nanizanka, 8.00 Tu Italija, 8.10 nad. Piccola Cenerentola, 8.35 Anima persa, 9.30 dnevnik
9.15	Sgarbi quotidiani, 9.40 Luogo comune
10.00	Nad.: Soledad, Febbre d'amore, 11.45 Maddalena, 12.30 Celeste, 14.00 Sentieri, 15.00 Primo amore, 15.30 Principessa, 16.00 Camilla, vmes (11.55, 13.30) dnevnik
17.00	Kviz: La verità (vodi Marco Balestri), 17.30 dnevnik
17.45	Rubrika o lepoti
18.00	Aktualno: Funari News, 19.00 dnevnik
20.30	Nad.: Cuore selvaggio
22.30	Film: Cuore di Dixie (dram., ZDA '89, i. Phoebe Cates, K. Secor), vmes (23.30) dnevnik
0.25	Radio Londra

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quotidiani, 13.40 Lasciate un messaggio
14.00	Kviz: Sarà vero?
15.00	Aktualno: Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Variete: Striscia la notizia (E. Greggio, Ric)
20.40	Film: Una pallottola spuntata (kom., ZDA '86, i. L. Nielsen, P. Presley)
22.20	Nan.: Casa Vianello
22.50	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.25	Otroski variete
9.15	Aktualno: Luogo comune, 9.30 O di qui o di là
11.00	Nanizanki
12.30	Odprti studio
12.35	Aktualno: Tu Italija
12.45	Otroski variete
14.00	Odprti studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Smile
16.05	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.05 Agli ordini papà
17.40	Sport studio
17.55	Nan.: SuperVicky, 18.30 Bayside School, 19.00 Il principe di Bel Air
19.30	Odprti studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Nan.: Beverly Hills, 21.30 Melrose Place
22.30	O di qui o di là
0.10	Luogo comune, 0.20 Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30	19.30, 22.40 Dogodki in odmevi
16.40	Stefanel-Recoaro
20.30	Film

MONTECARLO

14.00	19.30, 22.30 Dnevnik, 13.30 Sport
14.05	"Autostop per il cielo
9.30	15.00, 20.05, 0.45 Zimske olimpijske igre
17.15	19.00 Olimpijski dnevnik
2.45	Aktualno: CNN News

Koper

10.55	Lillehammer - ZOI '94: Superveleslalom (M), prenos
12.30	Tek 10km (M), posn.
14.00	Tek 10km (Z), kombinacija, posnetek
16.00	TV novice
16.10	»Rotocalco Nostrano«
17.00	Svet danes
17.40	Glasba Antinia Tarsie
18.00	Slovenski program: Primorski forum
18.35	Primorska poslovno
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	»Meridiani«, aktualna tema
21.30	Achtung Baby!, kulturna oddaja
22.00	Do konca sveta - Ko spregovorijo slike
22.15	TV dnevnik
22.30	Lillehammer - ZOI '94: Dnevni pregled
22.50	Slovenski program: TV Poper, kabaretno-satirična oddaja
23.05	Ex Libris: Jazz ples

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Zivalski raji
09.30	Zemlja in ljudje
10.30	Jesensko mleko, pon. nemškega filma
12.15	Pomorska svilenca cesta, 5. del serije
13.00	Cas v sliki
13.10	Družinske vezi
13.35	Ne izgubite glave, angl. komedija
15.00	Otroski program
15.15	Captain Planet
15.50	Rečni kralji, serija
16.35	Pierre in Isa, serija
18.30	Gozdni inspektor Buchholz, serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	Hribovski zdravnik, 10. del: Podaj mi roko za zivljenje
21.00	Kuharski mojstri
21.15	Liebling Kreuzberg, serija
22.00	Trije v godlji, am. akcijska komedija
23.35	Cas v sliki
23.40	Jeremy Rodack-Moja volja je zakon, ameriski western
01.10	Hunter, serija
02.00	Poročila
	Tisoč mojstrov

Avstrija 2

10.20	Lillehammer - ZOI '94: Tek 10km (M)
10.55	Superveleslalom (M) Tek 10km (Z)
	Hitrostno drsanje 3000m (Z)
	Hokej: Slovaška - Italija
17.30	Poklici: Knjigarnar
18.00	Pri Huxtablovih: Kadar moški rodijo...
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Regionalna poročila
20.00	Kultura
20.15	Lillehammer - ZOI '94: Olimpijski studio
	Umetnostno drsanje (M) Hokej: Kanada - ZDA
21.00	Kuharski mojstri
21.05	Kabaret
22.00	Večerni studio
22.30	Lillehammer - ZOI '94: Olimpijski studio
	Umetnostno drsanje (M)
01.15	Poročila
	Tisoč mojstrov

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Poročila
10.05	Dober dan, ucenci
10.10	Geografija
10.35	Naravne znamenitosti Like
11.00	Ameriska angleščina, 36. in 37. del
11.35	Deklica iz prihodnosti, 2/24 del nadaljevanke
12.00	Poročila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 28/199 del mehiske nadaljevanke
12.40	Državnik novega kova, 9/14 del angl. humoristične nanizanke
13.05	Ciklus televizijskih kriminalk: Skrivnostni opazovalec, ameriski film, 1983
	Igrajo: David Soul, Pam Dawber in drugi.
14.40	Monofon
15.30	Ucimo se o Hrvaski: Nasi likovni umetniki - Jerolim Mise
16.00	Poročila
16.05	Glasbeni cetrtek
16.30	Družinski magazin
17.00	Hrvaska danes
18.00	Poročila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 639. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.15	Iz strankarskega zivljenja
20.55	Me je kdo iskal?, zabavnoglasbena oddaja
21.35	Poročila
21.40	Poslovni klub
22.25	Večer ob glasbi: Mladi koreografi
23.25	Slika na sliko
00.25	Poročila v nemščini
00.30	Sanje brez meja

Hrvaška 2

15.30	TV-koledar
15.40	Pajkova mreza, pon. 3/4 dela nadaljevanke
16.30	Lillehammer - ZOI '94: Dnevni pregled
17.30	Tek 10km (M), posnetek
18.00	Superveleslalom (M), posnetek
18.50	Tek 10km (Z), posnetek
19.20	Risanka
19.30	Dnevnik
20.10	Košarska evroliga: Cibona - Efes Pilsen, 1. polčas
21.05	Kosarka, 2. polčas
21.45	Lillehammer - ZOI '94: Hokej: Kanada-ZDA, prenos 3. tretjine
22.30	Pajkova mreza, 4., zadnji del nadaljevanke
23.25	Lillehammer - ZOI '94: Pregled
00.25	Video strani

Madžarska

06.03	Jutranji program
07.00	Sončni vzhod, jutranji informativni magazin
09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Srečnež, nemška serija
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Telesport: Lillehammer - ZOI '94
15.30	Izložba
16.00	Dnevnik
16.25	Telesport
17.00	Zunanje zadeve, serija
17.30	Uspeh in neuspeh
18.00	Spored za otroke
18.30	Stavimo!, kviz
18.55	Otroski kotiček
19.30	Dnevnik
20.15	Sosedje, 178. del serije
20.45	Novi muhasti letni casi, zabavni magazin
21.35	Madžarska polpreteklost, 15. del serije
22.25	Mini spoti
22.40	Velike družine, 4. del serije
00.05	Dnevnik BBC

	TV SLOVENIJA 1	20.50
	ČETRTKOVE POSEBNOSTI, Mr. Bean in levje rjovenje	

Začeli bomo z Mr. Beanom. Čeprav bo moral zgodaj vstati in celo oditi k zobozdravniku, bodo njegove težave kot vedno - zabavne. Sledi oddaja Levje rjovenje nizozemskega voditelja Paula de Leeuwa. Dve njegovi oddaji ste na slovenski televiziji že lahko videli. Na festivalu v Montreuxu je dobil srebrno vrtnico za oddajo o bolnikih z aidsom. V tokratni oddaji se bo de Leeuw pogovarjal z invalidi-paraplegiki in s pritlikavci.

	KANAL A	20.15
	ŽIVALSKI NAGONI, ameriški film	

Režija: A. Gregory Hippolyte,
igrajo: Maxwell Caulfield, Jan Michel Vincent, Delia Sheppard in drugi.

Joanne Cole je gospodinja, ki čuti, da se svet okoli nje podira. Njen mož David je policist, ki se Joanne kaj malo posveča. Nekoč, ko David ujame Joanne v objemu s tv mehanikom, Joanne postane jasno, kaj mora storiti.

Usoda matere in gospodinjne, ki je vse svoje življenje posvetila možu, nase pa pri tem pozabila.

	TV SLOVENIJA 1	20.35
	SLED ZLOČINA, španska nanizanka	

Zasnova: Pedro Costa Muste, **režija:** Ricardo Franco, Angelino Fons, Vincente Aranda, J. A. Bardem, Pedro Costa Muste, Rafael Moleon in drugi, **igrajo:** Sancho Gracia, J. M. Cervano, Carmen Maura, Victoria, Abril, Fernando Guillen, Juanjo Puigcorbe, Jose Soriano, Jose Manuel Cervino, Fernando Delgado, Silvia Tortosa in drugi.

Španska nanizanka Sled zločina predstavlja enajst srhljivih umorov. Na prvi pogled nimajo umori ničesar skupnega. Zgodili so se v različnih obdobjih, morilci so morili iz različnih motivov. In vendar imajo prikazani umori skupno potezo: pretresli so sodobnike in se vtisnili v kolektivni spomin Španije. Večino morilcev so izsledili in doletela jih je kazen, pogosto zelo kruta. V redkih primerih, ko španske oblasti niso izsledile morilcev, so si ustvarjanci nanizanke privoščili umetniško svobodo in sami zaključili primer. Skratka, enajst umorov predstavlja že kar svojevrstno zgodovino sodobne Španije; najzgodnejši umor se je zgodil koncem devetnajstega stoletja, prikazani pa so tudi stihljivi umori iz zgodnjih let tega stoletja, ko je Španija izgubila svoje zadnje kolonije, pa iz radoživih dvajsetih let in iz časov diktature Prima de Rivero, kakor tudi iz časov državljanske vojne, groznih povojnih let... Nanizanka predstavlja torej galerijo ljudi, ki so doživeli usodne strasti, se zapletli v neobvladljive spletke, se prepustili svojemu slepemu sovraštvu... Nanizanka Sled zločina zasleduje temno stran španske vsakdanjosti zadnjih sto let. Posnelli so jo različni režiserji, vendar z enotnim pristopom. V vseh epizodah so umori predstavljeni zelo veristično, tako pa je prikazana tudi usoda morilcev. Prav zaradi tega verizma nanizanka Sled zločina ne bo reprizirana v popoldanskih urah...

	PRO 7	22.05
	CRITTERS 4 ameriški film, 1992	

Režija: Rupert Harvey,
igrajo: Aimee Brooks, John Calvin in drugi

Serijski Critters je namenjena predvsem mlajši publiki, saj vesoljski gladalci zelo spominjajo na znamenitejšie starejše brate Gremlinse, le da veliko spretnjeje uporabljajo močne zobe. Iz Kansasa so se nevarne živalice preselile v Los Angeles, kjer spoznajo tudi pomembno zvezdo rocka. Prva tri nadaljevanja so si lahko gledalci ogledali v kinodvoranah, Critters 4 pa je namenjen video tržišču. Snemanje je potekalo istočasno s snemanjem filma Critters 3, ki v zadnjih minutah napove nadaljevanje zgodbe v Critters 4, podobno kot je bilo pri slavnejšem Back to the Future II.

	TV SLOVENIJA 2	18.45
	ŽE VESTE, izobraževalna oddaja	

Kontrabant, tihotapstvo je ljudem ob meji vedno prišlo lepe denarce. Na račun razlike v cenah dobrin in izdelkov so se z bolj ali manj nečednimi posli kovali znatni zaslužki - že od nekdaj. Kako pa je bilo v času nekdanjih kontrabantarjev, ki so živeli ob nekdanji meji z Italijo? O tem v prvem prispevku oddaje. Kako otroka, starega petnajst do dvajset mesecev, spodbujati za reševanje preprostih problemov in kako spodbujati otrokov govor, boste izvedeli v drugem prispevku svetovno-izobraževalne oddaje. Tretji prispevek namenjamo vrtičkarjem. Spregovorili bomo o zelenjavnem vrtnu v februarju.

TV SLOVENIJA 2 / DANES OB 14.25

Organizirani kriminal

DRŽAVNI SOVRAŽNIK, ameriški film, 1931

Scenarij: Kubec
Enemy, režija: William A. Wellman,
igrajo: James Cagney, Jean Harlow, Eddward Woods, Jean Blondell, Beryl Mercer, Donald Cook, Mac Clarke, Mia Marvin, Leslie Feuton

Tom Powers je sicer sin policaja, toda okoli, kjer odrasča skupaj s prijateljem Matom Doyleom, nima razumevanja za red in zakon. Zgodba se začne 1909. leta v vele-mestnem okolju malih ljudi, kjer drobne tatvine preraščajo v vse hujše oblike kriminala. Tom in Matt po prvi vojni, ko nastopi čas prohibicije in gospodarske krize kaj hitro bogatita z nezakonitimi posli. Tomov brat, ki se vrne iz vojne sicer poskuša brata spametovati - toda Tom gre svojo pot - v visoko družbo kriminala. Organiziran kriminal z različnimi interesi sprošča notranje napetosti. Ko ubijejo Matta, se zdi, da tudi Tomu ne bo prizanešeno. Ker je v obračunu tudi sam ranjen, mora v bolnico. Toda gangsterjem z zvezami tudi bolniška postelja ni ovira; To-

ma ugrabijo in ubijejo...

Nekako takсна je zgodba filma, v katerem je James Cagney prvič nastopil v glavni vlogi. Film je bolj pomemben po filmsko-zgodovinski plati, saj v času zvočnega filma prvič uveljavlja vse pogostejši in pomembnejši žanr gangsterskega filma. Lik, ki ga je oblikoval James Cagney, je prav po zaslugi njegove interpretacije večplasten - vsekakor pa ni izrazi-

to negativen. Čeprav je lik Toma Powersa v bistvu lik gangsterja, ki ga doleti zaslužena kazen, je obenem predstavljen po Cagneyevi zaslugi tudi tako, da nam ga je žal. Svojevrstna eksplozivnost v kretnjah in govoru, zaradi katere je postal neponovljivo razpoznaven, mu je odprla možnosti za vloge dobrih in slabih fantov, kar pomeni da je kot kriminallec ali kot detektiv predvsem James Cagney.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

06.00 Awake on the Wild Side; 09.00 Video; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.00 Pulse With Swatch; 22.30 Beavis & Buttthead; 23.00 Ponovitve; 00.00 Partyzone

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Paradise Beach; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 Gone To Texas, 2. del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 E Street; 20.00 M.A.S.H.; 20.30 Full House; 21.00 Rescue; 22.00 L.A. Law; 23.00 Star Trek

PRO 7

05.40 Serije, ponovitve; 11.45 Roseanne; 12.15 Pri Huxtablovih; 12.45 Na noči smeri, pon. am. pustol. komedije; 14.30 Hardcastle & McCormick; 16.25 Risanke; 17.55 Parker Lewis; 18.25 Krila; 18.55 Roseanne; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Operacija, am. tv kriminalka; 22.05 Critters 4, am. fantaz. film; 23.45 Poročila; 00.00 T.J. Hooker

PREMIERE

07.00 Romeo; 09.05 Sence v nevihti, am. film; 10.40 Femme Fatale, am. film; 13.00 Kino '94; 14.30 Zgodbe iz ječe, am. film; 16.00 Vitez iz vesolja, am. z. komedija; 17.30 Jezni spanec, am. komedija; 19.15 Kino '94; 20.15 Maščevanje praznoglavcev, am. komedija; 21.55 Batmanova vrnitev, am. fantaz. film; 00.00 David Letterman Late Show

SAT 1

09.05 Ponovitve serij; 13.00 Ladja zaljubljenec; 14.00 Sosed; 14.30 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.05 Pet krat Pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vse; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Schwarz poseže vmes, 2. del; 21.15 Schreinemakersova v živo; 23.15 Profoksi... in sola stoji na glavi, franc. komedija; 01.00 Ponovitve

EUROSPORT

06.30 Olimpijsko jutro; 07.00 Akrobatsko smučanje, prosti slog; 08.00 Hokej; Češka-Nemčija; 09.30 Tek na smučeh (M); 11.30 Veleslalom (M);

prenos; 12.30 Tek (Ž); 13.00 Hitrostno drsanje 3000m (M); 14.00 Hokej; Slovaška-Italija; 16.30 Olimpijska poročila; 18.00 Umetnostno drsanje (M); 21.30 Stuttgart; Tenis; 23.30 Olimpijska poročila

RTL

09.10 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Cas hrepnenja; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Družinske vezi; 18.00 Paradise Beach; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Klic na pomoč; 21.15 Zakaj ravno moja hčerka?, am. tv film; 23.10 Gottschalk; 00.00 Poročila; 00.30 Nightline

RTL 2

05.50-17.00 Ponovitve serij; 17.00 Ženska za 7 milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Hulk, serija; 20.00 Poročila; 20.15 V središču moči, am. triler; 22.00 Poročila; 22.10 Glas smrti, ital. kriminalka; 00.10 Dream On, serija

SKY MOVIES

17.00 Namu, The Killer Whale; 18.50 Murder On The Orient Express; 21.00 The Power Of One; 23.10 Mystery Date

MOVIE CHANNEL

17.30 The Treasure; 19.00 Not Without My Daughter; 21.00 The Tower; 23.00 The People Under The Stairs

FILMNET +

14.00 Diner; 16.00 K-TV; 18.00 Dances With Wolves; 22.00 King Of The Kickboxers

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 On The Air; 20.00 Zdaj; 20.30 Financial Times Report; 21.00 Ushuaia, dokumentarna serija; 22.00 Poročila; 22.30 Media TV; 22.50 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

05.00-22.00 World News; 06.30 MoneyLine; 10.30 World Report; 11.30 Business Report; 12.30 Business Day; 13.30 Business Asia; 14.00 Larry King Live; 16.30 Cnn & Co; 19.00 World Business Today; 20.00 International Hour; 22.00 World Business Today Update; 22.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtekov večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofoni; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Prireditve; 10.35 Kompas holidays turistično oko; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobtnice; 16.00 Glasbene novice; 17.50 Šport; 19.30 Jazz; 21.00 Vi zbirate, jaz izberem; 22.20 Rock Underground.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 10.05 Božanska komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.10 Na ljudsko feno; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Caruso; 16.45 Tretja stopnica; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zbori; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije; 9.15 Lillehammer 94; 9.45 Od otroštva do mladosti; 11.00 Hladno-toplovroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podknice; 14.00 Lillehammer; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Mladim poslušalcem; 17.15 Primorski bobni; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 8.40 Igrajte z nami; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Govorilo o medicini; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Romagnamia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 The magic

bus; 16.00 Modri val; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Jazz; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved; 7.45 Slov. novice; 9.25 Kam danes; 11.00 Anke-ta; 11.55 Odgovori; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarska oddaja; 13.55 Pa-sji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 16.25 Nagradna uganka; 17.55 Špekakla; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Medžik.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 18.20 Music Machine; 18.50 Radio jutri, koristne informacije; 19.20 Študentski program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Stajerske miniaturre; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Poštni predal; 12.1; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Mladi glasbeniki; 20.00 Kulturno-umetniški program; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Vzig; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Jocular; 18.00 Borzni parket; 19.00 Tolpa bu-mov; Gavin Bryars; 22.30 Vaš omiljeni DJ Jure; 0.30 Radio satelit.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.10 Po poteh naših izseljen-cev; 8.40 Revival; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta kniga: Ostrigecca (M. Tomšič, 16. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; MePZ Primorec Tabor; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonele; 15.00 Slovenska lahka glasba; 15.30 Mlad val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; MePZ Norges Ungdom-skor iz Oslo; 18.00 Dopsni-ce z najbližjega vzhoda; 18.30 Rock balade; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.30 Revolution rock; 20.30 Foyer.

Radio Koroška

18.10-19.00 Rož - Podjuna - Zila.

NOVICE

»Najboljših pet« v tehnologiji

NEW YORK - Ugledni ameriski mesečnik R&D (Research & Development - Raziskovanje in razvoj) je pred nedavnim zaprosil svoje bralce, naj navedejo pet najpomembnejših tehnoloških dosezkov v preteklih tridesetih letih. Stevilo odgovorov sicer ni bilo pretirano veliko - vsega 650 -, vendar pa ni bilo mogoče dvomiti o njihovi kvalificiranosti. Odgovorili so namreč večinoma le tisti znanstveniki, ki so zaposleni v različnih raziskovalnih laboratorijih. Seveda ni nikogar presenetilo, da so se na vrhu seznama znašli osebni računalniki. Zato pa toliko bolj preseneca dejstvo, da so na drugem mestu precej uveljavljene naprave, vendar ne v znanosti - mikrovalovne pečice. Na tretjem mestu so fotokopirni stroji, sledijo pa jim žepni kalkulatorji. Sele na petem mestu so faksi. Naj samo zaradi primerjave navedemo, da so na sedmem mestu video-rekorderji, na petnajstem presajanje človeških organov, na šestindvajsetem Space Shuttle in na sedemindvajsetem mestu hišne alarmne naprave za detekcijo dima.

Socioekonomski vpliv Evropredora

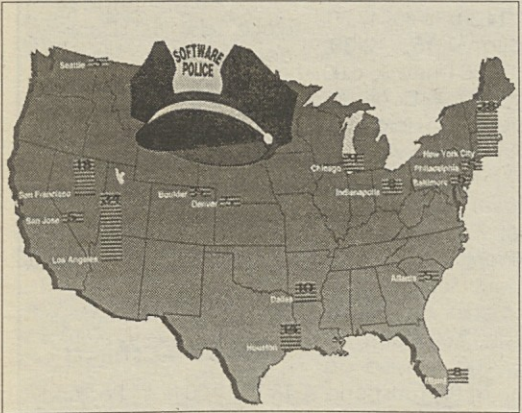
PARIZ - Na več mestih po Evropi v tem času poteka uresničevanje različnih superprojektov, katerih prihodnji učinki na lokalne ekonomije in druge segmente življenja so redko vnaprej raziskani, razen na področju ekologije. Z odprtjem predora med Francijo in Veliko Britanijo so sociologi in ekonomisti dobili priložnost, da preučijo prihodnje vplive tega projekta na življenje ljudi. V Franciji so ustanovili skupino raziskovalcev, ki bo preučevala vpliv Evropredora na trg z nepremičninami, posamezne operacije pri urbanističnem razvoju, lokalno zaposlovanje in na druga področja. Skupina bo na primer raziskala podmene: koliko bo predor dolgoročno omogočal odpiranje delovnih mest, ki bodo dostopna lokalnemu prebivalstvu; ali bodo graditelji predora kasneje uvrščeni v kategorijo nezaposlenih oseb; se bodo morale siromašne družine izseliti iz svojih sedanjih prebivališč, ker se bo »razcvetela« gradnja uradov in drugih infrastrukturnih objektov predora na obeh straneh?

Programska oprema za šole

ASHKELON - Solske uprave v Izraelu lahko odslej dobijo vse podatke in pregleds s preprostim pritiskom na tipkovnico, kar jim omogoča nova programska oprema podjetja Logos Software. Kajti program Logos praktično pomeni, da ne bo več potrebno voditi dnevnikov, poročil in podobnih »papirnatih nadlog« - o učiteljih, dijakih, razredih, ocenah, vedenju in drugih »neprijetnostih«. Osnovna odlika tega sistema, ki ga uvajajo v sole na različnih nivojih, je zmožnost hitrega in učinkovitega ugotavljanja posamičnih ali skupinskih gibanj, kar omogoča optimalizacijo ukrepov v izobraževanju. V programskem paketu Logos sta programa Schola (za upravljanje s solskimi podatki) in Libre (za knjižnice), pripravljajo pa tudi program za obdelavo računovodsko-financnih podatkov. V Svcii bodo kmalu testirali finančno različico tega paketa, medtem ko bo angleška že v bližnji prihodnosti pripravljena za distribucijo.

Preganjanje gusarjev

LOS ANGELES - Nepooblaščen razmnoževanje programov, ali drugače povedano »piratstvo«, vsako leto prikraja proizvajalce programske opreme za milijardo dolarjev. Tako ocenjujejo člani Software Publisher Association (SPA - Združenje izdajateljev programske opreme), ki so od leta 1990 do danes sprožili že več kot 1.300 različnih postopkov proti piratom, vključno z racijami in tožbami. Glede na razširjenost računalnikov ne preseneca dejstvo, da je največ piratov po največjih mestih. Na tem, »neslavnem celu« je Los Angeles, kjer so v omenjenem obdobju sprožili kar 34 postopkov. Takoj za njim so New York (28), San Francisco (18), Houston (14), Dallas (10), Chicago (9), Miami (8), Indianapolis (8), nato pa se San Jose, Boulder, Denver, Philadelphia, Seattle, Baltimore in Atlanta (po 5) ter se mnogo manjših mest, kjer so sprožili le po nekaj postopkov. »Industrijska software-ska policija« - deluje v okviru SPA - ima stalno vročo linijo (800-388-7478) za vse postene državljane, ki si želijo postati »šerifovi pomočniki« v boju proti škodljivim gusarjem. (E. J.)

Gostota računalniškega gusarjenja po ZDA

KLIMATOLOGIJA / MEDNARODNI SATELITSKI PROJEKT KLIMATOLOGIJE OBLAKOV

Skrivnostno segrevanje Zemlje povzročajo oblaki

Odbojnost oblakov naj bi bila manjša pri višjih temperaturah

JEFF HECHT

Znanstveniki NASA trdijo, da so ugotovili, zakaj klimatologom doslej ni uspelo najti pravega vzorca globalnega segrevanja v preteklem stoletju. George Tselioudis iz newyorskega Goddardovega instituta za vesoljske raziskave je odkril, da zaenkrat se nihče ni upošteval spreminjajočega se deleža sončne svetlobe, ki se odbije od oblakov.

Sedanji podnebni modeli napovedujejo najmočnejše segrevanje zaradi pojava rastlinjaka na obeh tecaiah. Opazovanja pa tega ne podpirajo. Raziskovalci iz Tselioudisove skupine so preiskovali nove podatke, dobljene v okviru Mednarodnega satelitskega projekta klimatologije oblakov. Ugotovili so, da bi razlike v množini svetlobe, ki se odbije od nizkih oblakov, lahko izravnale segrevanje, do katerega pride ob učinku rastlinjaka.

Znano je, da odboj svetlobe v vesolje vpliva na globalno temperaturo, nihče pa doslej ni razumel vseh podrobnosti tega procesa. Klimatologi so oblačno kopreno sicer vgradili v svoje modele, a se niso menili za razlike v odbojnosti. Predpostavili so, da se z visjo temperaturo odbojnost poveča povsod v enaki meri. Taka »negativna povratna zveza« naj bi omejila naraščanje temperature.

Tselioudis se s tem ne strinja. Njegovi podatki kažejo, da je povratna zveza pozitivna: odbojnost oblakov naj bi bila manjša pri višjih temperaturah, tako da bi se večina površja Zemlje naj-

več časa segrevala. Naraščanje temperature je odvisno od letnega časa, zemljepisne širine in tega, ali so oblaki nad morjem ali nad kopnim.

Ko so raziskovalci novi mehanizem vgradili v preprost dvorazsežni podnebni model, so odkrili močnejšo pozitivno povratno zvezo pri manjših zemljepisnih širinah. Ta naj bi povzročila porast

temperatur v krajih ob ekvatorju, kar bi uravnotežilo močnejše segrevanje zaradi pojava rastlinjaka na tecaiah. Zato naj globalno segrevanje ne bi bilo preveč odvisno od zemljepisne širine.

Nova raziskava z odbojnostjo oblakov sicer ne pojasni ne pojava ra-

stlinjaka ne pozitivne povratne zveze, vseeno pa - po Tselioudisovem mnenju - bi lahko razložila razlike med opaženim porastom temperature in napovedmi. Očitno je tudi, da potrebujemo bolj zapletene modele, če želimo razumeti pojav rastlinjaka. To še toliko bolj velja zato, ker na segrevanje zemeljske površine vplivajo tudi drugi

geofizikalni dejavniki in množica tistih, ki jih posledično povzroča človekova navzočnost na Zemlji.

Kljub temu pa je projekt klimatologije oblakov Tselioudisove skupine vreden pozornosti najširše javnosti, saj dopolnjuje razumevanje fenomena segrevanja ozračja.

-PrZ-

Oblačna zmeda: razlike v množini svetlobe, ki jo oblaki odbijejo od Zemlje, bi utegnile vplivati na globalno segrevanje

Sodelovanje pri razvoju

LJUBLJANA - Pred nedavnim sta Institut Jozef Stefan (IJS) obiskala Alojz Bahek, pomočnik generalnega direktorja, in Majda Bagar - Povše, vodja Centra za razvoj novih tehnologij iz Zdravilnice Radenska. Ob tej priložnosti sta se pogovarjala z direktorjem instituta Danilom Zavrtanikom in z raziskovalci, ki so jima predstavili področja anorganske kemije in tehnologije, fizikalne kemije in kemije okolja ter avtomatike, biokibernetike in robotike. Prve oblike sodelovanja med podjetjem Zdravilnice Radenci in institutom so se utrdile že pred več leti, ko je institut s pomočjo izotopske geokemije ugotavljal zaloge mineralne vode. Na nedavnem obisku pa so bili izraženi tudi posebni interesi za razširitev tega sodelovanja se na mnoga druga področja.

Na področju analize kemije je mogoče z različnimi metodami - kot so recimo: nevtronska aktivacijska analiza, atomska absorpcijska spektrometrija, različne kromatografske metode, laserske metode in masna spektrometrija - ugotavljati kvaliteto vode. Z metodami izotopske geokemije pa lokacijo novih izvorov vode, optimalno intenziteto izrabe vodnih virov in podobno. Posebne pozornosti je vredno tudi področje

uporabe nevtronskih mrež, s pomočjo katerih lahko v primeru mnogih spremenljivih parametrov, ki vplivajo na posamezne procese (npr.: pri proizvodnji mineralne vode), statistično ugotovimo optimalne kombinacije. Pri tem razumevanje samega procesa niti ni potrebno. Na področju razvoja sistemov fleksibilne avtomatizacije je raziskovalna skupina Laboratorija za robotiko visoko usposobljena za postavitev takih sistemov za naročnike iz gospodarstva (npr.: sistem za avtomatizirano polnilno linijo). Prednost izrabe domačega znanja je v tem, da je tako hkrati poskrbljeno tudi za takojšen servis ob morebitni okvari, kar je pogosto problem pri okvarah uvoženih tehnologij. Ne nazadnje so se pogovarjali tudi o izobraževalni dejavnosti, saj IJS lahko ponudi svoje laboratorije in znanje za pripravo delavnic, na katerih je možno obdelati zelo posebne, specializirane teme.

V času, ko se mnogo govori o težavah pri prenosu domačega znanja v gospodarstvo, so takšne pobude, kot je pričujoča iz podjetja Zdravilnice Radenci, več kot dobrodošle, zazelene in perspektivne.

(IJS)

Prijetnejše vesti o ozonski luknji

WASHINGTON - Nad Antarktiko se zadnja leta vse bolj siri luknja v ozonskem sloju zemeljske atmosfere, ki škodi človeštvu in vsa druga živa bitja pred škodljivimi ultravijoličnimi žarki iz Sonca. Kot je znano, tvorijo ozon molekule kisika (O₃). Ta atmosferski sloj ogrožajo različne kemikalije: spojine kisika in ogljika (CO, CO₂), oksidi azota (N₂O, NO₂), metan (CH₄) in razni klorofluorogljiki (spojine klora, fluora in ogljika) ali fluorklorogljikovodiki. Klorofluorogljiki in fluorklorogljikovodiki (v angleščini jih označujejo s CFC, nemščini pa s FCKW) navadno služijo kot hladilne tekočine v hladilnikih in klimatskih napravah, v razprsilcih, pri proizvodnji različnih sredstev za čiščenje, v izolacijskih materialih in pri nekaterih drugih proizvodih. Če se ti plini sproščajo v atmosfero, se vežejo na posamične kisikove atome ozona in tako uničujejo ozonski sloj. Da bi zascitili ta življenjsko pomemben sloj naše atmosfere, je doslej že 87 držav podpisalo sporazum, ki podpisnice zavezuje, da bodo do konca leta 1995 popolnoma prenehale uporabljati CFC/FCKW v proizvodnji in jih nadomestile z drugimi spojinami, ki niso tako škodljive. Večina proizvajalcev je precej pred omenjenim rokom že našla nadomestne snovi in jih uvedla v proizvodni proces. Prvi rezultati so dokaj ohrabrujoči: stopnja povečevanja navzočnosti teh spojin v atmosferi že nekaj let pada. Leta 1986 je bila letna stopnja povečevanja količine t.i. CFC-12 približno 23 enot na milijardo enot zraka, leta 1988 se je zmanjšala na 18 enot, leta 1990 na 14 enot, lani pa je znašala »vsega« 11 enot na milijardo zraka.

Ceprav se je stopnja povečevanja v minulih šestih ali sedmih letih zmanjšala za dobro polovico, je še vedno precej velika. Če bo se naprej upadala kot doslej, potem lahko pričakujemo, da se bo leta 2000 začelo zaustavljanje rasti količine CFC v atmosferi, nato pa se bo koncentracija teh snovi zmanjševala v naslednjih desetletjih.

(E. J.)

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V petek, 18. februarja, ob 20. uri: P. Shaffer - LETIČIJA IN LUSTREK (SD).
V soboto, 19. februarja, ob 20. uri in v nedeljo, 20. februarja, ob 18. uri: Beth Henley - ZLOCINI SRCA.
V soboto, 19. februarja, ob 23. uri: Damir Zlatar Frey - ZLOCINI SRCA.

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
Danes, 17. februarja, ob 19.30: H. Ibsen - ROSMER-SHOLM, za abonma dijaški 4 večerni in izven.
V petek, 18. februarja, ob 19.30: G. Feydeau - DAMA IZ MAXIMA, za izven in konto.
V soboto, 19. februarja, ob 19.30: Dušan Jovanović - ANTIGONA, za izven in konto.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
Danes, 17. februarja, ob 20. uri: I. Torkar - BALADA O TASCICI, za izven.
V petek, 18. februarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven.

OPERA, tel.: 061/ 331-950
V petek, 18. februarja, ob 15. uri: P. I. Cajkovski - HRESTAC. Razprodano!
V soboto, 19. februarja, ob 19. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR.
V sredo, 23. februarja, ob 19. uri: Verdi - RIGOLETTO, za izven in konto.

MGL, tel.: 061/ 210-852
V petek, 18. februarja, ob 18. in 21. uri: L. Jagodic - M. Pokorn - B. Tadel - KLINIKA TIVOLI d.o.o., za izven in konto. Razprodano!
V soboto, 19. februarja, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za abonma sobota.

MALI ODER MGL:
V soboto, 19. februarja, ob 17.30: G. Barilly - MEDENI MESEC, za izven in konto.

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/ 1404-183
V petek, 18. februarja, ob 20. uri: A. Ayckborn - NORCIJE V SPALNICA. Gostuje PDG Nova Gorica.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
V nedeljo, 20. februarja, ob 20. uri: Zijaha A. Sokolovića - GLUMAC... JE GLUMAC... JE GLUMAC.

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 312-860
V petek, 18. februarja, ob 19.30: P. Ustinov - KOMAJ DO SREDNJIH VEJ, premiera, za red premier-ski in izven. Predstava bo še v soboto, 19. februarja, ob 19.30: P. Ustinov - KOMAJ DO SREDNJIH VEJ,

za abonma red sobotni in izven.

GLEDALIŠČE GLEJ, tel.: 061/ 216-679
Danes, 17., in v petek, 18. februarja, ob 21. uri: NEURODANCER.

UMETNIŠKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 325-971
Danes, 17. februarja, ob 21. uri: POT V DAMASK.
VODNIKOVA DOMACIJA, tel.: 061/ 1593-395
V petek, 18. februarja, ob 19.30: E. Flisar - TRISTAN IN IZOLDA. Predstava bo še v soboto, 19., in v sredo, 23. februarja,

CELJE
SLGC, tel.: 063/ 25-332
Danes, 17. februarja, ob 10. uri: B. Veras - ZELENKA KAPICA, za abonma čebelica IV.
DNEVI KOMEDIJE '94
V petek, 18. februarja, ob 19.30: C. Goldoni-A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPODOV.
V soboto, 19. februarja, ob 19.30: W. Allen - ZAJGRAJ SE ENKRAT, SAM. Gostuje SNG Drama iz Ljubljane.

KRANJ
PGK, tel.: 064/ 222-681
Danes, 17. februarja, ob 19.30: Matija Logar - DOSJE, za abonma četrtek in izven.
V soboto, 19. februarja, ob 19.30: R. Cooney - ZBEZI OD ZENE. Razprodano!

MARIBOR
DRAMA, tel.: 062/ 221-206
V petek, 18. februarja, ob 20. uri: A. Dumas - TRIJE MUSKETIRJI. Predstava bo še v soboto, 19. februarja, ob 20. uri: v Minoritski cerkvi, za abonente in izven.
V ponedeljek, 21., in v torek, 22. februarja, ob 19.30: Dante-Prokič-Pandur - LA DIVINA COMMEDIA - Inferno.
V petek, 25., in v soboto, 26. februarja, ob 19.30: Dante-Prokič-Pandur - LA DIVINA COMMEDIA - Purgatorio.

OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206
V petek, 18. februarja, ob 19.30: baletni triptih STIRJE LETNI CASI, za red zeleni in izven.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR tel.: 062/ 26-748
V nedeljo, 20. februarja, ob 11. uri: Marjan Pungartnik - KRALJ FRIDERIK ZOBATI.

V okviru studijskega ciklusa ARHEOLOGIJE AVTORSKIH POETIK bo v četrtek, 17. februarja, ob 20. uri v dvorani ZKOS na Beethovnovi 5 projekcija kratkih in eksperimentalnih filmov KARPA GODINE.

Avtor je bolj znan kot režiser, snemalec ali montažer mnogih »kultnih« modernih celovečernih filmov, ki so se uvrščali v sam vrh svetovne filmske avantgarde, vendar se že v njegovih kratkih filmih jasno izrisuje senzibilnost in odprtost za avtonomijo filmske slike, eksperiment in avantgardne postopke. Zanimivo dejstvo je, da je večina njegovih kratkih in eksperimentalnih filmov morala nastajati v Zagrebu, Beogradu ali Novem Sadu, kjer je bila ustvarjalna klima neprimerno bolj sprejemljiva za tovrstno početje in raziskovanje, tako da ob Godinovih filmih lahko hkrati razmisljamo tudi o tradicionalni zaprtosti in miselni togosti tedanjega slovenskega filmskega in kulturnopolitičnega lobija, ki je pac »dovoljeval« vsakršno eksperimentiranje na vseh drugih področjih, le v filmu ne.

Predvajali bodo: Sonce, vesplošno sonce (1967), Piknik v nedeljo (1967), Gratinirani možgani Pupilije Ferkeverk (1970), Zdravi ljudje za razvedrilo (1971), O ljubezenskih-veščinah ali film s 14.441 kvadrati (1972), Manjka mi Sonja Heni (1972).

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Presernova 10
Razstava JOZETA CIUHE - Iz pariškega ateljeja je na ogled do 20. marca.
Fotoprojekt Lepi - umazani - zli PRIMOZA PREDALICA in BOJANA VELIKONJE je na ogled do 20. februarja (Mala galerija CD).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava Zimski salon 1994, na kateri se s slikami, instalacijami in objekti predstavljajo umetniki VOJKO ALEKSIC, OTO RIMELE in ANDREJ TROBENTAR, je na ogled do 26. februarja.

MODERNA GALERIJA, Tomsiceva 14
Retrospektivna razstava OHO je na ogled do 13. marca. Razstava JOSEPHA BEUYSA je na ogled do 20. marca. Razstava PEDRA CABRITA REISA - ECHO DER WELT III je na ogled do 27. februarja (Mala galerija).

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9
Razstava RINALDA OLIVIERIJA je na ogled do 27. februarja.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava DUSANA TRSARIJA - Objekti in risbe 1973-1983 je na ogled do 27. februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6
Razstava akvarelov in male plastike NIKOLAJA LEHRMANNJA je na ogled do 18. februarja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40
Razstava slik TANJE SPENKO-NOVAKOVIC je na ogled do 24. februarja.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65
Razstava slik VIDE SLIVNIKER-BELANTIC je na ogled do 23. februarja.

GALERIJA PIC LEK, Verovskova 57
Danes, 17. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave olj slikarke BRIGITE POZEGAR-MULEJ.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3
Razstava JOZETA CIUHE je na ogled do 6. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
Razstava slik NIKOLAJA BEERA je na ogled do 22. februarja.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7
Razstava RAJKA CUBRA je na ogled do 20. februarja.

KNJIŽNICA J. MAZOVCA, Zaloska cesta 220
Danes, 17. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave

ve kolazev KATARINE STOKAR z naslovom Veliko drevo miru. Razstava bo na ogled do 17. marca.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ, Muzejska 1
V petek, 18. februarja, bo ob 11. uri otvoritev razstave Tekstil v kmečki hiši.

KAMNIK
RAZSTAVISCE VERONIKA
Razstava TONETA ZNIDARSICA je na ogled do 20. februarja.

MURSKA SOBOTA
GALERIJA MURSKA SOBOTA, Kocljeva 7
Razstava del članov Društva likovnih umetnikov Premurja in Prlekije je na ogled do 28. februarja.

NOVO MESTO
GALERIJA KRKA, Cesta herojev 45
Razstava SEST UMETNIKOV IZ SLOVENSKEGA PRIMORJA je na ogled do srede marca.

PIRAN
GALERIJA MEDUZA 2
V petek, 18. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave tapiserij, del v tehniki makrameja in risb MARIKE DANC ROTH. Razstava bo na ogled do 25. marca.

MESTNA GALERIJA PIRAN
V petek, 18. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave del umetnikov - udeležencev likovne delavnice Slovenija, odprta za umetnost - Sneznik. Razstava bo na ogled do 31. marca.

ROGAŠKA SLATINA
RAZSTAVNI SALON ZDRAVILISCA
V petek, 18. februarja, bo ob 20. uri otvoritev razstave slik ALICE JAVSNIK. Razstava bo na ogled do 11. marca.

VELENJE
GALERIJA IVAN NAPOTNIK
Razstava DUŠE KAJFEZ je na ogled do 2. marca.

ZAGORJE
Razstava slik 30. delovnega srečanja slikarjev v koloniji na Izlakah je v avli Delavskega doma na ogled do 1. marca.

ŽIRI
GALERIJA SVOBODE ŽIRI
Razstava slikovnih predlog za freske akademskega slikarja IVA SUBICA je na ogled do 20. februarja.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 17., in v petek, 18. februarja, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma I in II (GD).

V ponedeljek, 21. februarja, ob 19.30: klavirski recital DIMITRISA SGOUROSA. Program: Beethoven, Liszt, Schumann.

DRUSTVO B-51, Gerbičeva 51 a
Danes, 17. februarja, ob 23. uri: koncert rock skupine THE STUFF.

CELJE
BARFLY, Trubarjeva 1
V petek, 18. februarja, ob 22. uri: koncert skupine NERON.

GLASBENA SOLA CELJE
V sredo, 23. februarja, ob 19.30: večer kabaretnih pesmi JANE MANNING - sopran.

ILIRSKA BISTRICA

V petek, 18. februarja, v klubu MKNZ koncert skupine BALKAN DIREKTNA LINIJA.

KOPER

Danes, 17. februarja, ob 20. uri v dvorani Glasbene sole Koper: koncert TATJANE OGNJANOVIC - klavir.

MARIBOR

Danes, 17. februarja, ob 21. uri: v klubu MKC koncert skupine NET.

UNIONSKA DVORANA

V petek, 18. februarja, ob 19.30: koncert mariborske filharmonije, J. S. Bach - PASIJON PO JANEZU.

NOVA GORICA
KULTURNI DOM
V ponedeljek, 21. februarja, ob 20.15: promocija CD-plosce in kasete skupine BIG BEN.

FJK

TRST

Gledališče Rossetti

26. in 27. t. m. koncert Lucia Dalle. Izven abonmaja. Za abonente popust. Predprodaja vstopnic je v teku pri blagajni gledališča Rossetti.

Trzasko koncertno društvo

V ponedeljek, 21. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil Kvartet Arditti.

BBC CLUB

Danes, 17. t. m., ob 21. uri bo nastopil Clive Cunningham z irsko glasbo.

MILJE**Gledališče Verdi**

V soboto, 28. t. m., ob 21. uri nastop jazz ansambla Joe Diorio Quartet.

TRŽIČ**Obcinsko gledališče**

Danes, 17. t. m., ob 20.30, nastop baritona Wolfganga Holzmaira ob spremljavi Melvyna Tana. Na programu Brahms, Mendelssohn-Bartholdy, Schumann, Schubert.

GORICA**Katoliški dom**

V petek, 25. t. m., ob 20.30 bo nastopil violinist Marco Fornaciari ob klavirski spremljavi Massima Lambertini.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Slovensko stalno gledališče: jutri, 18. t. m., ob 20.30 (red A) premiera drame Miroslava Krleže V AGONIJI. Režija Boris Kobal. Nastopajo J. Soucek, M. Blagović, V. Jurc in M. Caharija.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Operna sezona: danes, 17. t. m., ob 20. uri (red F) bo na sporedu četrti predstava dela H. Berlioz »Faustovo pogubljenje«. Dirigent Michel Tabachnik, režija Ivan Stefanutti, sodeluje zbor »I piccoli cantori della città di Trieste«. Ponovitev jutri, 18. t. m., ob 20. uri za red L.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 17. t. m., ob 10.30 »Pika nogavicka« in ob 19.30: Giuseppe Verdi »Ples v maskah« - opera.
Alternativni kino: danes ob 18.50 - »Ovni in mamuti«, zgodba iz bivše Jugoslavije.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 17., in v petek, 18. februarja, ob 18. uri: HELENA BIZJAK - Zdravljenje z bioenergetskimi masazami (sejna V4).

FESTIVALNA DVORANA
Tradicionalne modne revije sejma Moda jesen-zima 94/95: danes, 17., in v petek, 18. februarja, ob 12., 16. in 19. uri in v soboto, 19. februarja, ob 16. uri.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska 23
Danes, 17. februarja, ob 11. uri: predstavitev knjige PRVEGA IN DRUGEGA ZASEDANJA SLOVENSKEGA NARODNOOSVOBODILNEGA SVETA.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
Danes, 17. februarja, ob 20.30: Tolovajske balade - JANI KOVACIC, ALENKA GORSIC - flauta, vokal in ZARKO IGNJATOVIČ - kitara, vokal.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
Danes, 17. februarja, ob 18. uri: dr. HELGA GLUSIC - Pogled na sodobno slovensko prozo.

KIC, Trg francoske revolucije 7
Danes, 17. februarja, ob 11. uri: strokovno predava-

nje dr. HELENE LA RUE in LINDE MOWAT o zgodovini angleške etnografije.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE RS, Miklošičeva 23
V torek, 22. februarja, ob 19. uri: javna tribuna 7 STOLETIJ FRANCISKANOV V BOSNI.

PORTOROŽ
AVDITORIJ
V soboto, 19. februarja, ob 16. uri: otroški program - ZIVALSKI KABARET. Gostuje MGL iz Ljubljane.

ŠOSTANJ
Obelazitev 50-letnice smrti pesnika Karla Destovnika Kajuha - v nedeljo, 20. februarja: v Kajuhovem domu v Šostanju ob 10. uri: otvoritev obnovljene pesnikove hiše; v Domu kulture ob 11. uri: simpozij o Kajuhu - Kajuh in literarnozgodovinska misel; pri Zlebniku ob 16. uri: poklon pesniku; v knjižnici Velenje ob 18. uri: predstavitev spominske monografije Kajuh - pesnik vseh letnih časov.

VELENJE
V petek, 18. februarja, ob 17. uri: Jana Synkova - MALA CAROVNICA.

graund, Zadruga Bonawentura in gledališča Miela.

V petek, 25. t. m., v dvorani Ville Princ (Salita di Greta 38) bo ob 18. uri govoril Marcello Pezzetti iz Milana na temo »Shoah in mass media«.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Miela

Od danes do 21. t. m. bodo predvajali filme z naslovom »Zakhor ricorda - Shoa - tra storia e memoria«, v organizaciji Dež. instituta za zgodovino osvobodilnega gibanja, Cappelletti Under-

KOŠARKA / POLFINALE KORAČEVEGA POKALA

Prepričljiva zmaga Stefanela z Recoarom

MARKO OBLAK

Stefanel-Recoaro 96:79 (46:32)

STEFANEL: Bodiroga 32 (12:13 p.m., 4:7 za 2 točki, 4:6 za 3 točke), Gentile 12 (2:2, 2:7, 2:4), Pilutti 3 (1:1, 1:4, -), Fučka 14 (4:5, 5:9, -), De Pol 4 (0:2, 2:2, -), Budin, Lampley 22 (2:4, 10:14), Pol Bodetto 2 (2:2, -, -), Cantarello 7 (5:7, 1:3, -), Calavita.

RECOARO: Djordjević 35 (20:21, 6:8, 1:5), Portalluppi, Rotasperti, Tabak 11 (3:6, 4:12, -), Ambrassa (-, -, 0:2), Sconochini 6 (2:2, 2:8, -), Meneghin (-, 0:1, -), Riva 14 (2:2, 3:4, 2:8), Pessina 11 (3:3, 4:7, -), Alberti 2 (-, 1:2, -).

Sodnika: Zych (Poljska in Coelho (Portugalška)
50N: Sconochini (32), De Pol (35), Cantarello (35), Pilutti (39) in Tabak (40)

Delni izidi: 14:9 (5), 24:15 (10), 33:21 (15), 58:41 (25), 68:54 (30), 81:68 (35)

Stefanel je v prvi polfinalni tekmi Koračevega pokala dosegel prepričljivo zmago proti milanskemu Recoaru: sedemnajst točk je dober zalogaj pred povratnim nastopom, ki bo na sporedu že čez teden dni. In vendar bi trzaski kosarkarji lahko zmagali se z večjo razliko, saj so že v prvem polcasu imeli tudi 19 točk prednosti, a so z naivnimi napakami dovolili nasprotniku, da je vsakic ponovno zmanjšal razliko. Priloznost, da bi z Recoarom odpravili že po stiridesetih minutah, je bila edinstvena: Milančani so namreč zaigrali precej blede in se lahko zahvalijo le izrednemu talentu Sase Djordjevića, a tudi doživeli pravega poloma. Srbski as je s hitrimi prodori bil pravi trn v peti trzaski obrambe, ki ga je znala zaustaviti le z osebnimi napakami: a kaj, ko je Djordjević metal brezhibno tudi proste mete!

K sreči pa sta na nasprotni strani odlično zaigrala Bodiroga in Lampley. Prvi je končno zanesljivo zadeval tako za dve kot za tri točke in na splošno dobro vodil igro svoje ekipe, temnopolti American pa je bil izredno zanesljiv v obrambi, kjer je kar devetkrat uspešno blokiral nasprotnike in ujel veliko število odbitih žog, izkazal pa se je tudi v napadu. Ostali so pokazali nekaj lepih potez, a tudi naivnih napak. Se predvsem nepazljiv je bil Gentile, ki je tokrat igral slabše kot v prejšnjih nastopih, saj je s čudnimi podajami zapravil precej žog. Tudi Pilutti ni blestel, medtem ko je zanesljivo opravil svojo vlogo Fučka.

Pri nasprotnikih je pod svojimi sposobnostmi zaigral Tabak, ki ga je Lampley povsem nadigral. Razočaral je tudi dolgolasi Argentinec italijanskega porekla Sconochini.

Naj omenimo, da je pred tekmo predsednik trzaskega društva Giuseppe Stefanel izročil plaketo Cesaru Rubiniju, ki si je kot prvi Italijan prislužil mesto v slavni Hall of Fame, to je v galeriji najbolj slavni kosarkarskih igralcev in trenerjev (Rubini je bil uspešen v obeh vlogah).

Posnetek s sinočnje tekme v trzaški športni palači (Foto Franco Debernardi)

TEDENSKO ŠPORTNO
POKAŠLJEVANJE

Za Sarajevo smo vsi premalo storili

IVAN PETERLIN

Mislím, da ga ni človeka, ki bi danes ravnodušno spremljal tok dogodkov doma in v svetu: mediji nas z vseh kotov bombardirajo z dnevnimi vestmi, ki v nas sprožajo tesnobo, skrb, zaprepačenost, jezo. Res doživljamo trenutke, ko je svetlih in navdušujočih vesti bolj malo, ali pa so tako skromne, da ostajajo nekje v ozadju in se kar ne morejo prebiti v ospredje.

Zdi se mi, da je tako tudi z letosnjimi olimpijskimi igrami v Lillehameru. Čeprav bi morala vsaka olimpijada ponesti v svet himno mladosti, brezskrbnosti in predvsem življenjskosti in vsaj za hip prepričati ljudi na vsej obli o smiselnosti petih trgov, ki človestvo združujejo v prijateljsko enoto, si televizijski posnetki izmučeni, a navdušenih obrazov z olimpijskih nastopov kar težko utirajo pot v našo zavest.

Priča smo absurdnemu prepletanju televizijskih programov: v trenutku se znajdeš na okrvavljenih sarajevskih ulicah, na prizorišču, kjer slisis le obupan otroški jok, kjer začutiš tegobe odraslih, spremljaš divje tuljenje avtomobilov, ki prevazajo ranjence in mrtve, kjer ne najdeš spocitih in mladostnih obrazov, ampak solze, zbegane

pogleda in izsušene roke, iztegnjene v prošnjo. In iz tega mučeniškega mesta te slika v hipu popelje v radikalni ekstrem: znajdeš se sredi belih poljan sredi nasmejanih obrazov, sredi sveta, kjer niceser ne primanjkuje.

In takrat mi v spominu zazivi v veji svoji znamenitosti in enkratnosti sarajevska olimpijada, dogodki in scenarij, ki so tako doživeto nasli svoj zgodovinski prostor v čudoviti knjigi kolege Sasa Rudolfa. In razmišljam, kako labilna so človeška prepričanja, kaksna ironija je v tem, da se lahko v nekaj letih sloviti Vučko spremeni v krvoločno volčjo pošast!

In razmišljam tudi o tem, kako pravzaprav v nas samih ni neke prave solidarnosti, da v resnici zmoremo le zmajevanje z glavo in kvecjemu kako okroglo mizo, nismo pa pripravljeni vsak zase in v sklopu cele družbe pokazati svetu, da nas tragedija, ki je tako blizu nas, posteno mori.

Smo pač taki, da se rajši prepuščamo pustnim obredom, pa čeprav se dokaj farizejsko tudi ob taki priložnosti neiskreno trkamo na prsi in na glas izjavljamo, da je tudi to pustno norjenje znak življenjskosti in našega revansa nad krinko bede in smrti.

ODBOJKA / EVROPSKI POKALI

Edilcuoghi nadoknadil zaostanek s prve tekme

Od italijanskih ekip izpadla samo Gabeca

RAVENNA - Samo Gabeci iz Montichiarija se od italijanskih ekip ni uspelo uvrstiti na zaključne turnirje četverice najboljših ekip v pokalu prvakov, v pokalu pokalnih zmagovalcev in v pokalu CEV. Vsi ostali so uspešno prebrodili povratne tekme. Najbolj pomembno je bilo srečanje v Ravenni, kjer je Edilcuoghi v pokalu prvakov uspel nadoknaditi zaostanek s prve tekme proti turški ekipi Halkbank. Turki so samo v prvem setu nudili kolikor toliko dostojen odpor, nato pa so popustili in zmaga Edilcuoghija ni bila več vprašljiva.

Po pričakovanju Maxicono ni imel nikakršnih težav z uvrstitvijo na »final four« starih najboljših evropskih ekip v pokalu prvakov, ki bo letos 11. in 12. marca v Bruslju. Ekipa iz Parme je v torko zvečer doma brez večjih težav s 3:0 premagala francoski Paris Saint Germain, z enakim rezultatom pa se je tekma končala tudi v Parizu.

Lahko delo je imel tudi Milan v pokalu pokalnih zmagovalcev. Po zmagi s 3:0 v Milanu so včeraj Milančani z lahkoto dobili že 1. set v Istanbulu in s tem rešili vprašanje uvrstitve v finale. Turki so nato izkoristili manj zbrano igro Milana in uspeli osvojiti 3. set, kar pa je bilo tudi vse, kar so lahko storili.

Kot rečeno je izpadla samo Gabeca, ki je sicer premagala ruski Nižnevartlovsk s 3:2,

kar pa je bilo premalo za uvrstitev na zaključni turnir četverice.

Od ženskih srečanj velja omeniti tekmo pokala pokalnih prvakov v Anconi med Brummelom iz Ancone in avstrijskim predstavnikom Post z Dunaja. Prvo srečanje so s 3:1 dobile Avstrijke, v Anconi pa so zmagale Italijanke z enakim izidom. V finale najboljših četverice pa se je zaradi boljše razlike v točkah uvrstila italijanska ekipa.

V pokalu prvakov je Matera tudi v gosteh premagala španskega prvaka Murcio s 3:1 (13:15, 15:4, 15:13, 16:14) in se uvrstila na »final four« ki bo 12. in 13. marca v Zagrebu.

SINOČNJI IZIDI
POKAL PRVAKOV: Maxicono Parma - Paris Saint Germain 3:0 (15:8, 15:10, 15:10); prva tekma 3:0; Edilcuoghi Ravenna - Halkbank Ankara 3:0 (15:12, 15:7, 15:8); prva tekma 1:3.

POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV: Istanbul - Milan 1:3 (3:15, 13:15, 15:8, 8:15); prva tekma 0:3; Orestida (Gr) - Walbrzych (Pol) 3:0, 3:0; Zeneva - Sisley 0:3; prva tekma 0:3.

POKAL CEV: Noliko Maaseik (Bel) - Ignis Padova 0:3; prva tekma 1:3; Friedrichshafen (Nem) - Dinamo Moskva 3:1, 3:0, Gabeca - Nižnevartlovsk (Rus) 3:2; prva tekma 1:3.

HOKEJ NA LEDU / PRVENSTVO SLOVENIJE

V končnici za naslov Ljubljancani po treh tekmah v rahli prednosti

Stanje v dvoboju z Jesenicami je 2:1 v zmagah - Igra se na 4 zmage

LJUBLJANA - S torkovo zmago v tretji tekmi superfinala končnice DP v hokeju na ledu so hokejisti Olimpije Hertza ponovno dodobra premešali hokejske silnice in se bolj zmehkali hokejske poznavalce. Napovedi bodo sedaj se bolj neahvaležne, saj igralci obeh ekip iz tekme v tekmo presenečajo vse, tudi sami sebe. Ljubljancani so v torko v dvorani Tivoli, ki postaja že nekakšen zaščitni znak Ljubljane, prikazali eno boljše letosnjih iger. Obe moštvi sta se srčno borili, vendar so se domaći precej bolj, ker so si tudi zmago očitno bolj želeli. Izstopal pa je ponovno »fighter« Patterson, ki je s svojim profesionalnim pristopom zasenčil soigralce in si zaslužen prislužil nagrado za najboljšega igralca. Pohvaliti pa velja tudi igro branilcev, ki so

zaradi majhnega števila (breme je padlo ponovno na četrterico) igrali skorajda brez počitka in z drugim junakom. Če je bil to na prvi tekmi Gorenc in na drugi Brodnik, je bil tokrat Beribak, medtem ko je ameriški zvezdnik Jobe ponovno padel na vseh izpitihi. V igri Jesenicancov je bilo opaziti veliko nervoze, zato so včasih v »borbenosti« kar pretiravali. Posebno poglavje sta tudi oba vratarja. Na eni strani mirni ljubljanski temnopolti American Reddick, ki s pomočjo posebnih »ritualov« v vratih deluje zelo zanesljivo - v torko je učinkovito »zaklenil« svoj gol, ter na drugi strani vročerni Rus Drozdov, ki je prav tako odličan vratar, vendar s svojimi izpadi moštvu tudi večkrat škodi.

Kljub vsemu pa je v torko najbolj bodla v oči ka-

tastrofalna igra prvakov, ki jih dobesedno ni bilo moč prepoznati. Nedvomno je bila to ena najslabših jeseniških predstav, povrh pa se neučinkovita, saj skorajda ne pomnimo, kdaj Acroni Jesenice v Ljubljani niso dosegle zadetka. Vsaj častnega. Tokrat jim ni prav nič uspelo, zaigrali so nepovezano v napadu in zmedeno v obrambi. Očitno je nekaj zaskripalo na taktičnem področju, komentar najboljšega slovenskega strelca vseh časov, Jeseničana Zvoneta Suvaka, da je bila tekma izgubljena že v garderobi, pa si lahko na več načinov razložite sami. Tudi s pomočjo nerazpoloženega trenerja Borisova. No, prvenstvo je se kar dolgo, zato se zdalec ni odločeno. Ljubljancani so sedaj resda v psihološki prednosti, saj bodo prvaki v petek Pod

Mezaklo (kjer težje igrajo) obremenjeni z imperativom zmage, vendar bo priložnosti za popravek še dovolj. In za preobrate tudi.

Dosedanji rezultati superfinala:

1. tekma: Olimpija Hertz - Acroni Jesenice 3:5 (1:1, 2:3, 0:1)

2. tekma: Acroni Jesenice - Olimpija Hertz 2:6 (0:3, 1:2, 1:1)

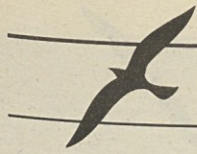
3. tekma: Olimpija Hertz - Acroni Jesenice 3:0 (0:0, 2:0, 1:0)

4. tekma bo v petek (18. 2.) na Jesenicah

Moštvi igrata na stiri zmage, v morebitni sedmi tekmi pa ima Olimpija Hertz (prva po rednem delu) prednost domačega igrišča.

Ljubljancani čakajo na naslov državnega prvaka že deset let!

PETER BUTOLN

KOTALKANJE / POKRAJINSKO PRVENSTVO

Konec tedna na prvi letošnji tekmi tudi Poletove naraščajnice

Na Izbirnem treningu Berzijaeva in Romanova

Konec tedna bo na pokritem kotalkaliscu Gionija prva letošnja tekma za pokrajinsko prvenstvo, ki se ga bodo udeležili predstavniki Ferroviaria, Edere, Gionija, Jollyja, Pata, Polisportive Opicine in seveda tudi openskega Poleta.

Nase društvo bo nastopilo v kategoriji naraščajnic, in sicer z Marusko in Vesno Hrovatin, s Saro Locasto in Tanjo Romano.

Glede na to, da bo to prva tekma v tej sezoni, je seveda vsako predvidevanje tvegano, saj so vsi tekmovalci in tekmovalke šele na začetku priprav. V Poletovem taboru z zmernim optimizmom pričakujejo nastop, čeprav se zavedajo, da je to šele prva preizkušnja. V

soboto bo start ob 14. uri, v nedeljo pa ob 14.30.

Naj omenimo, da bosta tekmi za pokrajinsko prvenstvo se 5. in 6. marca na kotalkaliscu Jollyja, 12. in 13. marca pa na kotalkaliscu društva Pat.

Prihodnji teden, od 25. do 27. t.m. pa bo v Trstu izbirni trening za kotalkarje in kotalkarice državnega interesa, ki ga bo vodil zvezni trener Antonio Merlo. Polet bo imel, kajpak, tudi tokrat svoji predstavnici. Med kadetinjami bo prisotna Maja Berzi, med naraščajnic pa Tanja Romano. Poletova kotalkarska sola je torej prejela še eno priznanje.

Izbirni treningi bodo na treh pokritih plosčadih v Trstu pri društvih Pat, Gioni in Jolly.

Maja Berzi (f.KROMA)

ODBOJKA / ZAČELO SE JE PRVENSTVO NARAŠČAJNIKOV V TRSTU

Bor v boju za naslov Sloga za čim višje mesto

Po odpovedi Cusa v prvenstvu 5 ekip - Za vsak set eno točko - Deljena mnenja o obveznem spodnjem servisu

Konec prejšnjega tedna se je začelo tudi prvenstvo naraščajnikov na Tržaškem, v katerem od naših ekip nastopata Bor in Sloga. Borovci so prvi prvenstveni obračun že opravili in zanesljivo s 3:0 premagali Pallavolo, Sloga pa je morala v prvem kolu počivati, ker se je CUS v zadnjem trenutku odpovedal sodelovanju v tem prvenstvu. Poleg naših dveh sesterk v prvenstvu sodelujejo se Pallavolo Trieste, Virtus in Ricreatori.

Tako Bor kot Sloga v letošnjem prvenstvu nastopata z večjimi ambicijami kot lani, ko je pokrajinski naslov osvojil Pallavolo. Povejmo, da je tako kot pri naraščajnicah obvezno izvajanje spodnjega servisa in da vsak set prinaša eno točko. Kar zadeva spodnji

servis so mnenja precej deljena, negativno pa ocenjujejo pravilo o točki za vsak set, saj se v teoriji lahko zgodi, da ekipa, ki zmagava vse tekme z 2:1 na koncu ni prvak.

Za kratko izjavo glede pričakovanj smo tokrat poprosili trenerko Bora Silvo Meulja in tehničnega direktorja Sloga Ivana Peterlina.

Silva Meulja: Letos ciljamo precej visoko in bi se morali boriti za pokrajinski naslov. Že lani smo bili drugi, ker pa je ekipa ostala skoraj nespremenjena, so naše ambicije skoraj nujno precej velike. Seveda bo treba videti, kakšne so ostale ekipe, vendar pa kljub temu menim, da imamo dobre možnosti v boju za vrh, če bomo le znali dati od sebe tisto, kar

zmoremo. Začetek je bil pozitiven in po tej poti bo treba nadaljevati. Glede na naše izkušnje in odbojkarško znanje predstavlja za nas obvezni spodnji servis določen handicap. Po eni strani sicer omogoča več igre, po drugi strani pa zavira vadbo sprejema in tudi agresivnost, ki je za igro potrebna. Od ostalih ekip je Sloga precej solidna, presenečenja pa so v tej kategoriji možna tudi od drugih.

Ivan Peterlin: Glede na dejstvo, da je ekipa v bistvu ista kot lani, računamo na boljše uvrstitve, vendar pa pokrajinski naslov ni naš cilj. Fantje so letos leto dni starejši, za sabo imajo poletne priprave, redno vadijo, nekateri pa igrajo tudi v prvenstvu dečkov in zato mislim, da zahteve po

vidnejši uvrstitvi niso neupravičene. Nas cilj je čim boljše igra, saj imajo igralci deloma že profilirane vloge. Glede favoritov za pokrajinski naslov pa mislim, da je v prednosti Bor. (rg)

POSTAVI EKIP

BOR: Marco Seppi (80), Patrick Savarin (80), Roberto Lunazzi (80), Sasa Jancar (80), Tomaz Pipan (80), Danilo Bosari (81), Manuel Pussini (81), Matjaz Pecar (81), Marko Mikolj (81); trener Silva Meulja

SLOGA: Primož Sturman (80), Peter Milic (80), Peter Corbatti (80), Dejan Rebecchi (80), Uroš Grilanc (80), Matevž Peterlin (80), Andrej Sosić (80), Marjan Stopar (81), Boris Sossi (81), Mitja Malalan (81), Jas Gregori (81); trener Franko Drasić.

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Uspešno končani smučarski tečaji SPDT

V nedeljo 30. januarja so se na smučiščih Ravascletta-Zoncolana uspešno zaključili smučarski tečaji Slovenskega planinskega društva Trst. Odvijali so se štiri zaporedne tedne v januarju, in sicer od 9.1. do 30.1.94. Tečaji so bili po številu vpisanih tečajnikov in izletnikov zelo uspešni. Redno je namreč obiskovalo tečaje 75 smučarjev vseh starosti in znanj, katerim se je vsakic pridružila še množica izletnikov in spremljevalcev tako, da je bilo na snegu s SPDT vsako nedeljo povprečno 140 ljudi. Rekordna udeležba pa je bila zadnja nedeljo, s 170 udeleženci in tremi avtobusi.

Tečajnike je poučevalo šest društvenih vadiateljev, članov ZVUTS-a (Zveza vadiateljev, učiteljev in trenerjev Slovenije) in obenem tudi njegovega področnega zbora v zamejstvu.

Tečajniki so bili glede na nivo znanja raz-

deljeni v enajst skupin, od začetniške do tekmovalne, in to posebej za otroke in odrasle. Glede na število vadiateljev so tečaji potekali v jutranjih in popoldanskih urah in so trajali po dve uri. Vzroke za tako velik odziv na smučarske tečaje gre pripisati, po našem mnenju, dvema razlagama: ugodnim snežnim razmeram po dolgoletni kronični »suši« in ponudbi, ki jo prireditelji znajo nuditi udeležencem. Udeležencem se nudijo tečaji v slovensčini, vadiatelji posvečajo veliko pozornost otrokom in družinam s tem, da usklajujejo urnike in potrebe staršev in otrok v tečajih in nudijo varstvo. Obenem obstajajo ugodnosti pri nakupu smučarskih vozovnic, nudi se zavarovanje FISI itd. Najvažnejše pa je to, da se med tečajniki, predvsem najmlajšimi, in vadiatelji ustvarja vez, ki se s smučisc nadaljuje še kasneje in tako tesneje povezuje člane z delovanjem društva.

27. Zimske športne igre

Blizajo se tradicionalne Zimske športne igre SPDT, ki bodo tudi letos na Trbižu, in sicer v nedeljo, 27. februarja 1994. Letošnja prireditelj bo vsebovala nekaj novosti. Letos poteka namreč 90. obletnica ustanovitve SPDT, zato bo društvo podelilo najuspešnejšemu društvu poseben pokal - Pokal 90. obletnice SPDT.

Tekmovanja se lahko udeležijo, poleg članov zamejskih smučarskih društev tudi vsi zamejski Slovenci, člani slovenskih zamej-

skih športnih društev ter športno-rekreacijskih krožkov slovenskih podjetij. Letos bo prvič na sporedu tudi tekma v kategoriji »super baby sprint«, ki je namenjena otrokom, ki so si v letošnji sezoni prvič nadelali smuči. Spustili se bodo med vrati na krajši progi v spremstvu vadiateljev, nagrajeni pa bodo vsi nastopajoči. Vpisovanje je na sedežu ZSDSI do petka, 25. februarja. Tekmovalce lahko vpišejo samo predstavniki društev.

Ob priliki ZSI prireja SPDT avtobusni izlet. Interesenti naj se čimprej prijavijo na ZSSDI.

Predavanje o Mongoliji

Ljubitelji potovanja v daljne in nepoznane dežele čaka v četrtek, 24. februarja, v Gregorčičevi dvorani v Trstu enkratno predavanje znanega časnikarja in popotnika dr. Roberta Ive, ki bo z diapozitivi prikazal neznana področja skrivnostne azijske dežele Mongolije. Predavanje, ki se bo začelo ob 20.30, nosi naslov Mongolija - tajinstvena zgodba in bo vsebovalo tudi nastop mongolske pevke. Vabljeni! (R.D.)

Srečanje o gorah in ekologiji

Tudi v Trstu deluje lokalna sekcija organizacije Mountain Wilderness, ki skrbi za to, da obvešča in seznaja ljudi in široko javnost o okajih, ki so potrebne za obrambo in vrednotenje zadnjih se neoskrunjenih predelov gora in Zemlje.

Trzaska sekcija organizira družabnost s filmom in debato o človeku in gorah, o odnosu med gornikom-raziskovalcem in okoljem. V četrtek, 17. februarja bo v Trstu Kurt Diemberger, eden izmed največjih predstavnikov alpinizma, ki je kot alpinist stal na mnogih osemstisocakih in posnel več filmov o hribih in gorskih dezelah. Tudi tokrat se nam bo predstavil z novim filmom: »Tashigang, tibetanska vasica v svetu ljudi in bogov«, ki je bil nagrajen na Festivalu gorskega filma v Trentu in kateremu bo sledilo srečanje z avtorjem in drugimi predstavniki organizacije Mountain Wilderness.

Predstava bo danes, 17. februarja v kinu Alcione, ulica Madonizza 4, ob 20.30, vstop prost. Istega dne ob 18.30 bo v knjigarni »Fra i servi di piazza«, ulica Venezian 7, v Diembergerjevi družbi predstavitev ponatisa knjige »La croda bianca«, ekološka pravljična trzaska avtorja S. Pirnetti.

Vljudno vabljeni vsi prijatelji gora in okolja!
Erik Svab

Društveno smučarsko tekmovanje in Trofeja Renco Faganel

Pri SPD Gorica se te dni skrbno pripravljajo na društveno smučarsko prvenstvo, ki bo v nedeljo, 27. februarja 1994 na Nevejskem sedlu. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi spominsko trofejo »Renco Faganel«. Letos bodo trofejo podelili petič in bo po dveh

letih presla v trajno last. Pobuda za spominsko trofejo Renco Faganel je nastala pred leti v Standrežu, med prijatelji pokojnega Renca Faganela, znanega športnega delavca in organizatorja, ki je izgubil življenje med potapljanjem v Dalmaciji. Pobudo je podprlo tudi Slovensko planinsko društvo, katerega član je bil pokojni Renco in katerega člani so tudi številni športni delavci iz Standreža. Društveno tekmovanje SPD Gorica bo tako tudi priložnost za prisoditev spominske trofeje. Naj omenimo še, da je vpisovanje za sodelovanje na tekmah že v teku in da se bo zaključilo v prihodnjih dneh. V četrtek, 24. februarja bodo na sedežu društva zrebali startne številke. Interesenti - tudi udeleženci letošnjega smučarskega tečaja - se lahko prijavijo na društvo v ulici Malta 2 (tel. 33029) danes med 17. in 20. uro ter v torek med 17. in 20. uro. Prijavijo pa se lahko tudi pri organizacijskem odboru za trofejo Renco Faganel v Standrežu (Plesničar, Corva). Ob vpisu je treba vplačati 5.000 lir vpisnine. SPD je za udeležence tekmovalnega organiziralo tudi avtobusni prevoz. Na razpolago je samo še nekaj mest.

Smučarski izlet na Elmo

Smučarski odsek SPD Gorica se v nedeljo odpravlja na izlet na Monte Elmo na Južnem Tirolskem. Zanimanje za obisk na sicer nekoliko oddaljenih, vendar pa lepih in zanimivih smučiščih je bilo precejšnje, tako da so mesta v avtobusu v glavnem v celoti oddana. Smučarski odsek načrtuje v začetku marca - vsekakor po društvenem prvenstvu zadnjo nedeljo februarja - avtobusni izlet za smučarje na Koroško. Razpis bo objavljen v prihodnjih dneh.

10. marca v Štandrežu občni zbor SPD Gorica

Lani je SPD Gorica svoj redni občni zbor priredilo v Steverjanu. Letošnji bo 10. marca v Standrežu, v prostorih KD Oton Zupancič. Po dvehletnem obdobju bo tokrat treba izvoliti nov odbor, oziroma poskrbeti za pomlad. Na občnem zboru bodo predstavili tudi okvirni program društvene dejavnosti za leto 1994 ter položili obračun u delu društva v lanskem sezoni.

Veliko zanimanje za knjigo o krajevnih ledinskih in vodnih imenih

Kakor smo že poročali, je planinsko društvo 21. januarja v Steverjanu, skupaj s KD Briski gric, predstavilo knjigo o mikrotoponomastiki na območju Steverjana. Krajanji so publikacijo zelo toplo in z zanimanjem sprejeli.

Za knjigo se zanimajo tudi v nekaterih drugih krajih na Goriskem, zlasti v Steverjanu in sosednjih krajih. Interesente obveščamo, da knjiga ni v prosti prodaji, ampak jo lahko nabavijo na sedežu društva, pri odbornikih društva ter pri odbornikih KD Briski gric.

KOŠARKA / MLADINCI

Latte Carso premočan za Bregovo peterko

Latte Carso - Breg 94:44 (48:20)

BREG: Malalan 6 (0:2), Kocjancic, Filipcic 15 (1:2), Delise 7 (1:2), Mingot 12 (2:2), Canziani, Pintarelli 4, trener Canciani.

PM: 4:8.

Bregovi mladinci se očitno niso otresli pustnega razpoloženja in so visoko izgubili s sicer močno ekipo Latte Carso.

Naši košarkarji so držali korak z gostitelji do 5. minute, ko je bil izid se izenačen (12:12), nato pa so popustili na vsej črti, tako v obrambi kot v napadu in visokega poraza se seveda niso mogli izogniti. Skedenj-

sko mostvo je tako imelo dokaj olajšano nalogo, saj Brežani jim niso nudili nikakršnega odpora.

Od naših zaslužita pohvalo Filipcic, ki je igral kljub vročini in dosegl tudi 15 točk, tako da je bil najboljši strellec naše ekipe, in Delise, ki se je zelo pošteno boril skozi vse srečanje.

Bregovi mladinci bodo v prihodnjem kolu igrali doma, in sicer v torek ob 18.30 proti Ferrovitariu. (Cancia)

Jadran ni igral

Mladinci Jadrana v ponedeljek niso igrali, ker je Largo Isonzo zaprosil za premestitev tekme.

Marino Kokorovec potrjen za predsednika ŠD Polet

Na prvi seji po občnem zboru so pri SD Polet porazdelili funkcije. Novi odbor je naslednji: predsednik Marino Kokorovec, podpredsednica Marta Milic Corbo, tajnica Mira Stor Malalan, odgovorni za balinanje Aleksij Gulic, za kosarko Andrej Vremec, za kotalkanje Mojmir Kokorovec, za saha Drago Bajc, odborniki: Andrej Granier, Egon Kraus, Branko Lakovic. Nadzorni odbor: Robi Gantar (predsednik), Adriano Gregori, Felice Ostrouska.

Obvestila

ZSSDI

obvešča, da bo seja izvršnega odbora jutri, 18. t. m., ob 19. uri na sedežu ZSSDI v Gorici.

SK BRDINA

organizira 27. februarja, ob priliki Zimskih športnih iger, avtobusni izlet v Trbiz. Vpisovanje na sedežu kluba ob ponedeljku, 21. 2., do srede, 23. 2., od 18. do 20. ure. Informacije na tel. št. 212859 in 226271.

SMUCARSKI ODSEK SPDT

prireja v nedeljo, 20. februarja, avtobusni izlet v Auranzo, kjer so letos obnovili vse smučarske naprave. Prijave sprejema urad ZSSDI, Ul. sv. Franciska 20 v Trstu, podrobnejše informacije pa nudi Pavel Fachin (tel. 634648)

NOVICE

Hokejist Boni obsojen zaradi nenamernega uboja

AOSTA - Porotno sodišče v Aosti je včeraj obsojilo hokejista Jimmyja Bonija na 3 mesece zapora, ker je 14. januarja 1992 med hokejsko tekmo CourmaAosta - Gardena s palico po prsih udaril 19-letnega igralca nasprotne ekipe Mirana Schrotta, ki je nato umrl. Zaporno kazen je sodišče spremenilo v globo v višini 2.250.000 lir. Boni je bil najprej obtožen namernega uboja, vendar je sodišče smatralo, da je šlo za splet nesrečnih okoliščin. Na sojenju niso bili prisotni sorodniki nesrečnega Schrotta, katerim je Boni že prej izplačal odškodnino v višini 300 milijonov lir.

Šahovski škandal

BEOGRAD - Sportne strani beograjskih časnikov ze teden dni pretresa odkritje velike afere v šahovski zvezi Jugoslavije, ki bo prav gotovo povzročila resne posledice ne le na jugoslovanskem, temveč tudi na mednarodnem šahovskem prizorišču. Šahovska zveza Jugoslavije je namreč svetovni šahovski zvezi (FIDA) poslala poročila in tabele o dveh »mednarodnih« turnirjih, ki sploh nista bila odigrana, na osnovi katerih so njuni »udeleženci« pridobili nove točke na svetovni šahovski lestvici, Ukrajinec Feliks Levin in Rusinja Umanskaja pa sta celo dobila naslov vele mojstra. (STA)

Trojna zmaga Italijanov

NEVEJSKO SEDLO - V drugem veleslalomu evropskega pokala na Nevejskem sedlu v Italiji so bili najuspešnejši domači tekmovalci. Zmagal je Norman Bergamelli, najuspešnejši Slovenec pa je bil Gasper Kontrec na 25. mestu. Rezultati: 1. N. Bergamelli 1:43.27, 2. Bormolini + 0.28, 3. Zucchelli (vsi Ita) + 0.31, 4. Kaelin (Svi) + 0.38, 5. Pramotton (Ita) + 0.54,... 25. Kontrec + 2.20, 43. Mlekuz + 4.01, 44. Jovan (vsi Slo) + 4.21. (A. D.)

Sampras izpadel

PHILADELPHIA - Na teniskem turnirju v Philadelphiji z nagradnim skladom 714 tisoč dolarjev je Nizozemec Eltingh premagal prvega nosilca Američana Samprasa. Rezultati 1. kola: Jacco Eltingh (Niz) - Pete Sampras (ZDA) 7:6 (10:8), 6:4; Jim Courier - David DiLucia (oba ZDA) 6:3, 6:0; Paul Haarhuis (Niz) - Jimmy Connors (ZDA) 6:4, 2:6, 7:6, (7:3); Greg Rusedski (Kan) - Jared Palmer (ZDA) 7:6 (7:5), 7:6 (7:3); Jim Grabb - Lou Gloria (oba ZDA) 7:5, 6:2; Alex O'Brien (ZDA) - Byron Black (Zim) 7:5, 7:6 (8:6); Jonathan Stark (ZDA) - Stefano Pescosolido (Ita) 7:6 (7:2), 7:6 (7:3); Renzo Furlan (Ita) - Malivai Washington (ZDA) 6:2, 4:6, 7:6. (Reuter)

Grobbelar v nevarnosti

LIVERPOOL - Dolgoletni vratar Liverpoola Bruce Grobbelar bi utegnil postati prva žrtev novega predsednika kluba Roya Evansa. 36-letni nogometaš iz Zimbabveja, ki se bo v prihodnjih dneh pogajal o obnovitvi pogodbe, se je znašel pod plazom kritik po ponedeljkovi tekmi s Southamptom, ko je prejel štiri gole. Evans, ki razmišlja, da bi Grobbelara zamenjal z bivsim članom mlade angleške reprezentance Davidom Jamesom, je ob tem izjavil: »V glavi imam nekaj rešitev. Dejstvo pa je, da so za obrambo vrhunskega mostva stitje prejeti goli preveč«. (Reuter)

Gardner na štirih kolesih

SYDNEY - Bivši svetovni prvak v motociklizmu Wayne Gardner je sporočil, da bo kariero nadaljeval kot lastnik ekipe, ki bo nastopala v avstralskem prvenstvu turističnih avtomobilov. 34-letni Gardner, ki je v svoji karieri dosegel 18 zmag in katerega ekipo bo finančno podpirala Coca Cola, je ob predstavitvi ekipe izjavil: »Ko sem se leta 1992 poslovil od motociklizma, sem v avto moto sportu začel iskati nove izzive. Od Alfa Romea sem celo dobil ponudbo, da bi vozil zanje, toda sportno pot sem se odločil nadaljevati kot lastnik ekipe. Na štirih kolesih nameravam ostati dalj časa. Za začetek bomo nastopali samo v Avstraliji, kasneje pa tudi v azijsko-pacifiških državah. (Reuter)

Winnipeg že trinajst tekem brez zmage

NEW YORK - Pittsburgh je po štirih porazih spet pričel igrati v starem stilu in tokrat s 5:3 premagal Winnipeg, ki v zadnjih 13 srečanjih se ni okusil zmage. Newyorški Otočani so kljub temu, da v tretji tretjini niso niti enkrat ustrelili na vrata Bliškovi, z 2:1 premagali Tampa Bay. V boju dveh mosterv z vrha Centralne divizije so v Torontu domači Maple Leafs s 5:4 premagali Rdeča krila iz Detroita in tako na lestvici zahodne konference z 71 točkami prevzeli vodstvo. Naftasi iz Edmontona so so v Washingtonu iztržili točko, St. Louis je s 3:2 premagal Vancouver, edino mostvo, ki je zmagalo v gosteh pa so bili letalci iz Philadelphije, ki so s 6:4 zmagali v San Joseju. Rezultati: N. Y. Islanders - Tampa Bay Lightning 2:1, Pittsburgh Penguins - Winnipeg Jets 5:3, Toronto Maple Leafs - Detroit Red Wings 5:4, Washington Capitals - Edmonton Oilers 2:2, St. Louis Blues - Vancouver Canucks 3:2, San Jose Sharks - Philadelphia Flyers 6:4. (M. J.)

KOŠARKA / EUROCLUB

Za Cibono srečanje za biti ali ne biti

V Bologni italijanski derbi

ATENE - V evropski kosarkarski ligi je včeraj v Atenah Olympiakos zanesljivo premagal Barcelono z 82:64 (47:29). Grsko mostvo je igralo odlično in spet sta se izkazala Roy Tarpley, ki je dal 24 točk, in Žarko Paspalj z 18 točkami. Pri gostih pa je bil najboljši strellec Balbunbea, ki je dal 12 točk.

Zlata vredni točki je včeraj osvojil tudi Limoges proti malinesu, s katerim se bori za 3. mesto v skupini. Limoges se je tokrat izkazal tudi v napadu in zmagal kar z 90:53 (51:21). Pri gostiteljih je bil najboljši strellec Michael Young (23 točk), pri gostih pa Varner (16).

Na vsak način pa bo položaj v obeh skupinah po današnjem (predzadnjem) kolu »eurocluba« nedvomno jasnejši kar zadeva uvrstitev v nadaljevanje tekmovanja.

V A skupini je Olympiakos že zanesljivo prvi, Real Madrid pa bo bržkone ohranil drugo mesto na lestvici, saj bo danes igral z zadnjeuvrščnim Guildfordom.

Pred razmeroma lahko nalogo bodo drevi kosarkarji Benettona iz Trevisa, ki bodo igrali proti demotiviranemu Bayerju iz Leverkusna. Benetton ima na lestvici le 10 točk in v bistvu se samo po čudežu Benetton se lahko uvrsti v nadaljnji del.

V B skupini sta Efes Pilsen in Panathinaikos že kvalificirana, za preostali dve mesti pa so v boju še vedno tri ekipe:

Buckler, Joventut in Cibona.

Bolonjčani bodo danes doma igrali proti Clearu iz Cantuja. Buckler je na tem srečanju nesporen favorit, saj so kosarkarji iz Cantuja že zdavnaj odrezani iz boja za prva štiri mesta. Rivaliteta med kluboma pa je od nekdaj precejšnja, tako da bi lahko na tem srečanju prišlo tudi do velikega presenečenja. Pri Bolonjčanih bo po stiri tedenski odsotnosti zaradi poškodbe v ekipi spet Predrag Danilović, ki se je poskušoval 20. januarja na tekmi proti Joventutu.

Zelo vroče bo danes v Zagrebu, kjer bo domača Cibona gostila vodilni Efes Pilsen. Imperativ za Zagrebčane je seveda samo zmaga.

Skupina A
SINOCNJA IZIDA: Olympiakos - Barcelona 82:64, Limoges - Maes Pils 90:53.

DANASNJI SPORED: Real Madrid - Guildford Kings; Benetton - Bayer.

VRSTNI RED: Olympiakos Atene 22, Real Madrid in Limoges 16; Malines in Barcelona 14; Benetton 10; Bayer Leverkusen 8; Guildford 2.

Skupina B
DANASNJI SPORED: Pau - Panathinaikos; Buckler - Clear; Cibona - Efes Pilsen, Benfica - Joventut (sinoci).

VRSTNI RED: Efes Pilsen Istanbul 20; Panathinaikos Atene 18; Joventut Badalona, Buckler Bologna, Cibona Zagreb 14; Benfica Lizbona 10; Clear Cantu 4; Pau Orthez 2.

NOGOMET / PRIJATELJSKA TEKMA

Neapelj nesrečno mesto za »azzurre«

Francozi zmagali z golom Djorkaeffa

Posnetek s sinočnjega srečanja v Neaplju (Telefoto AP)

Italija - Francija 0:1 (0:1)
Strelac: Djorkaeff v 44.

ITALIJA: Pagliuca, Benarrivo, Maldini, Albertini, Costacurta, Baresi (od 65. min. Minotti), Evani, Eranio, Casiraghi (od 46. min. Silenzi), R. Baggio, Stroppa (od 65. min. Cappioli).

FRANCIJA: Lama, Karembeu (od 72. min. Cyprien), Di Meco, Roche, Desailly, Le Guen, Cantona, Gnako (od 57. min. Guerin), Ginola, Djorkaeff, Deschamps.

SODNIK: Merk (Nemčija).

NEAPELJ - Neapelj očitno ni srečno mesto za italijansko nogometno reprezentanco. Potem ko po porazu v polfinalnem srečanju na SP leta 1990 proti Argentini v prestolnici Kampanije »azzurri« do včeraj niso več nastopili, se zdaj najbrž spet nekaj časa tja ne bodo vrnili. Tokrat jih je premagala Francija, ki je letos ne bo na

SP v ZDA, kamor »azzurri« odhajajo z velikimi upi. Toda do odhoda v ZDA bo moral italijanski selektor Sacchi se marsikaj storiti, če bo hotela Italija izpolniti vsaj del pričakovanj. Včeraj so namreč »azzurri« delovali kot razglašen orkester, ki je s težavo prihajal pred gol Francozov, nekaj priloznosti pa je bilo bolj plod slučaja kot premišljenih akcij. Francozi so zmagali zašlužno, igrali so sicer precej previdno, vendar pa so prikazali mnogo boljše skupinsko igro.

V prvem delu je igra potekala v glavnem med obema kazenskima prostoroma. Italijani so sicer imeli več od igre, vendar pa so do strelav prihajali z izredno težavo.

»Galski petelini« so poskušali predvsem s protinapadi in minuto pred koncem prvega polčasa so povedli. Baresi je izgubil zogo,

Ginola jo je takoj podal do prostega Djorkaeffa, ki je nato z leve strani v kazenskem prostoru brez težav premagal Pagliuco.

»Azzurri« so imeli v prvem delu le dve priloznosti. Nedvomno je največjo zapravil Casiraghi, ki je po lepem predlozku Stroppe povsem neoviran s sedmih metrov z glavo streljal naravnost v vratarja Francozov.

Drugi del je minil v znamenju premoči italijanske reprezentance, toda premoč je bila jalova, saj razen nekaj strelav proti vratom Lamaja, »azzurri« kaj več niso uspeli storiti.

Za konec se je »izkazala« se neapeljska publika, ki je najprej nekaj minut pred koncem z metanjem predmetov na igrišče poskrbela za krajšo prekinitev srečanja, nato pa z glasnimi zvižgi pospremila svoje ljubljence v slalnice.

NBA / PLES SE NADALJUJE

Za najboljše košarkarje ni odmora Razplet zamenjave Elliot - Horry

MINNEAPOLIS - Najboljši košarkarji na svetu ne poznajo počitka. Po nedeljskem dvoboju med »zvezdami« Vzhoda in Zahoda se je prvenstveni ples v NBA ligi spet začel. Seveda pa srečanja sama niso vse, kar se zanimivega dogaja v svetu NBA. S hitrimi koraki se namreč blizu 24. februar, ki predstavlja zadnji dan za morebitne zamenjave na trgu igralcev. Posebno zanimanje vlada za tiste igralce, ki jim ob koncu letošnje sezone potečejo pogodbe. Zato so marsikje v teku mrzlična pogajanja, da bi se že prej dogovorili za morebitno obnovitev pogodb, kadar pa to ni mogoče, skušajo klubi te igralce zamenjati na trgu, tako da zanje dobijo vsaj kaj za zamenjavo.

Tako je na primer Indiana odstopila Schrempfa Seattlu, vzroke zato pa je treba po menju vseh iskati v tem, da ga na koncu sezone tako ali tako ne bi uspela zadržati. Pogodbi potečeta tudi Manningu in Harperju pri Clippersih, precej vroči bodo najbrž

pogovori med Chicagom in Horaceom Grantom, prav nič mimi pa niso niti pri Bostonu, kjer se bodo morali dogovoriti z Deejem Brownom, Rickom Foxom in Kevinom Gambloom. Miami ima probleme z Glenom Riceom, ki so ga s Clippersi že skušali zamenjati za Manninga, vendar je posel propadel.

Precejšnje zanimanje pa je v ZDA zbudil prestop Seana Elliota od Detroita k Houstonu v zameno za Roberta Horryja in Matta Bullarda. Zamenjava ima dokaj zanimivo ozadje. Elliot, ki je bil v Detroitu precej slabši kot v letih, ki jih je prebil v San Antoniu, je padel v nemilost trenerja Thomasa, ki je za Elliota dejal, da je na igrišču navadna mevža. Od igralca, ki je zamenjal Dennisa Rodmana, so namreč vsi pričakovali precej več, zato so Thomasove besede zvenele kot dokončna obsodba. Potrebno je bilo samo najti ekipo, v kateri bi ga bili pripravljeni sprejeti.

In ta ekipa je bila Houston, kjer je »coach« Tomjanovich skušal

na trgu žrtvovati Kennya Smitha, s čimer pa se ni strinjal lastnik mostva. Tako je izbira padla na Horryja, ki je manj igral in se tudi večkrat pritoževal nad metodami trenerja. Tomjanovich pa je iskal drugega strelca, ki bi razbremenil Hakeema Olajuwona. S tako rešitvijo so bili zadovoljni vsi: Thomas, ker je tako dobil dobrega obrambnega igralca, ki ga je že dolgo iskal, Tomjanovich, ki je dobil svojega strelca in lastnik Houstona, ki je obdržal Kennya Smitha. Ko so vsi (ali skoraj vsi) že začeli proslavljati, pa je Houston razveljavil dogovor z Detroitom, ker je zdravniški pregled pokazal, da Elliotovo zdravstveno stanje ni tako, da bi zagotavljalo njegovo polno učinkovitost v tridih spopadih v NBA ligi. Igralcev agent pravi, da gre le za nedolžno vnetje ledvic, tudi Detroitovi zdravniki trdijo, da je igralec sposoben za največje napore, toda pri Houstonu očitno ne mislijo tako.

Med All Star game v Minneapolisu pa se je tudi zvedelo, da bo

letošnji »draft« v Indianapolisu 29. junija. Prireditve, ki iz leta v leto postaja vse večji spektakel, je bila lani v Detroitu, pred dvema letoma pa v Portlandu, kjer je bil takrat tudi predolimpijski turnir.

IZIDI TORKOVIH TEKEM
Cleveland - Denver 111:99, Detroit - Washington 100:93, New Jersey - New York 103:83, Orlando - Boston 102:92, Minnesota - Milwaukee 97:90, Dallas - Portland 103:106, Houston - Atlanta 103:99, San Antonio - Indiana 109:100, Seattle - Philadelphia 133:105, Golden State - Sacramento 123:113, LA Lakers - LA Clippers 89:100.

V Vzhodni konferenci sta na vrhu skupin New York (34 zmag, 15 porazov) in Orlando (28, 20) v atlantski ter Chicago (34, 13) in Atlanta (34, 14) v centralni diviziji, na Zahodu pa je v srednjevzhodni diviziji na vrhu Houston (35, 12) pred San Antoniom (36, 14), v pacifiški diviziji pa Seattle (36, 10) pred Phoenixom (31, 15).

gospodarstvo in finance

RIM / PRODI IN BERNABE'

Privatizacija družb ENI in IRI uspešno poteka

RIM - Predsednik IRI Romano Prodi in predsednik ENI Franco Bernabè sta se včeraj javno pohvalila za uspešen postopek privatizacije velikih podjetij v Italiji. Prodi je se zlasti poudaril uspešno privatizacijo bančnega sektorja, medtem ko je Bernabè napovedal skorajšnji začetek privatizacije družbe AGIP.

Na zasedanju, ki je bilo včeraj v Rimu, je Prodi poudaril, da je vlada pogosto najslabši delničar nekega podjetja in je obrazložil, da se je stanje

v državi tako spremenilo, da je bila sedaj možna privatizacija. Najbolj priljubljeno sredstvo je takojmenovana »public company«, to je družba z velikim številom delničarjev, ki tudi onemogoča ustvarjanje novih monopolov. Bernabè pa je dejal, da so doslej že privatizirali 40 podjetij, pri čemer je vlada iztržila 2.500 milijard lir. Na energetskem področju pa bo pomembna predvsem privatizacija nove velike družbe, ki jo zaradi pomena in velike vrednosti imenujejo Superagip.

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA / OCENA AGENCIJE »STANDARD AND POOR'S«

Fiat in Volkswagen od včeraj finančno nista več tako zanesljiva

Priznanje novim pobudom Fiata, ki pa še ne zadostujejo

Fiat Punto: pomembna investicija, vendar še nezadostna

RIM - Agencija za oceno dolgov »Standard and Poor's« je včeraj sporočila, da je znižala stopnjo zanesljivosti dveh velikih avtomobilskih hiš, Fiata in Volkswagna. Agencije nadaljuje s preučevanjem Renaulta in Peugeotota, vendar o obeh francoskih hišah še ni ukrepala.

Stanje obeh velikih evropskih avtomobilskih so začeli preučevati v septembru lanskega leta predvsem zaradi hude krize, ki jo je lansko leto doživela avtomobilska industrija. Tako so v zadnjih mesecih nazadovali že nekateri avtomobilski proizvajalci in sicer BMW, Honda in Nissan.

Fiat so sedaj vključili v skupino A2, v kateri sta že Honda in Nissan. Agencija »Standard and Poor's« je ocenila, da je turinsko podjetje zelo šibko se zlasti zaradi njegove odvisnosti od državnega tržisca. Priznala je sicer, da vodi italijanska tovarna zelo agresivno politiko in da se je z nekaterimi pobudami, kot je novi punto, že utrdila na tržiscu, vendar ob sedanji konjunkturi to ne zadostuje. Fiat mora torej stabilizirati svojo prisotnost na italijanskem, poskrbeti pa mora tudi za ekspanzijo na tuja tržista.

H O T E L I

Karim Aga Khan se odpoveduje lastništvu luksuzne hotelske verige CIGA

MARKO WALTRITSCH

Karim Aga Khan je bil do pred nekaj leti znan kot ena najboga-tejših osebnosti na svetu. Ker je poglavar verske sekte, mu njegovi privrženci v Pakistanu in drugod po Aziji leto za letom podarjajo toliko zlata, kolikrsna je njegova teza. Prejšnji poglavarji sekte so bili debeli, zato so vsako leto prejeli tudi po sto in več kilogramov zlata. Sedanji verski poglavar se je solal v Svici, bil je tudi aktiven sportnik in je torej bolj skrbel za »linijo«. Zato dobiva manj zlata. Znan je bil tudi kot spreten finančnik. Pred več kot dvajsetimi leti si je izmislil Costo Smeraldo na Sardiniji in iz nje naredil najbolj ekskluzivni pocitniški kraj v Italiji. Kmalu nato je kupil večinski paket delnic v hotelski družbi Ciga (Compagnia italiana grandi alberghi), ki je slovela kot lastnica in upraviteljica najbolj luksuznih in ekskluzivnih hotelov v Italiji. Družba je kmalu zatem pogledala tudi na tuje in odkupila najbolj luksuzne hotele v nekaterih evropskih državah. S to politiko je hotela nadaljevati, toda v Aga Khanovem finančnem imperiju je začelo skripati. Ciga, v kateri ima Aga Khan 43,7 odstotka delnic, je v italijanskih bankah zadolžena za 940 milijard lir, zato so se njeni voditelji odločili za prodajo hotelov, seveda s cim višjim iztržkom.

Sheraton premagal ostale konkurente

Na obzorju so se pojavile velike svetovne hotelske družbe: Marriot, Carlyle in Forte. Zadnja,

na celu katere je italijanski priseljenec v Angliji Charles Forte, ki nadzoruje nekaj tisoč hotelov raznih kategorij, se je v Italiji že utrdila s prevzemom verige hotelov Agip. V Londonu so bili torej prepričani, da bodo pridobili tudi verigo hotelov Ciga, in sicer tako, da so ponudili nekaj sto milijard lir, ostalo pa so namerali plačati v nekaj letih. Pa se je tik pred zdajci cisto nepričakovano pojavila ameriška hotelska družba Sheraton, ki je ponudila 900 milijard lir s takojšnjim placilom. V bankah, kjer nestrno pričakujejo vrnitev izposojenega denarja, so s to ponudbo zelo zadovoljni, pa čeprav se ni rečena zadnja beseda. Sheraton ima v Italiji že nekaj hotelov visoke kategorije, enega tudi v Padovi.

CIGA ima 36 prestižnih hotelov

Družba Ciga ima trenutno 36 hotelov, ki so med najbolj prestižnimi v Italiji, Spaniji, Avstriji in se kje. Družbo so leta 1906 ustanovili grof Volpi in bankir von Toeplitz ter finančna mogotca Cini in Gaggia. Ze v začetku so prevzeli beneška luksuzna hotela Danieli nedaleč od Trga sv. Marka in Excelsior na Lidu. Kmalu so prevzeli tudi Grand Hotel Excelsior v Rimu in hotela Principe Savoia v Rimu in Milanu. V teh hotelih, ki v drugih njihove verige je postrežba na zelo visoki ravni, za eno noč pa je treba odšteti »najmanj« pol milijona lir. In vendar je Ciga kljub temu zasla v finančne težave.

Med gosti tudi Tito in Ava Gardner

Knjige gostov v teh hotelih so prava muzejska redkost. V njih najdemo imena najbolj znanih filmskih in gledaliških igralcev, književnikov in glasbenikov, politikov in podjetnikov. V Grand hotelu v Rimu je leta 1972, ko je obiskal predsednika Saragata, prenočeval takratni jugoslovanski predsednik Tito in tam sprejel tudi slovensko delegacijo iz nase dezele. V istem hotelu, kjer je bilo po zavezniški zasedbi Rima vojaško poveljstvo, je bil Tito že leta 1944, ko se je sestal z generali Aleksandrom, Clarkom in Stonejem. Takrat so koordinirali vojne operacije za osvoboditev Dalmacije, Istre in nasih krajev. V hotelu Excelsior na beneskem Lidu je bivala tudi znana francoska vohunka Mata Hari, v hotelu Danieli pa se radi pohvalijo, da sta v sobi s številko 10 prebivala francoski skladatelj Alfred De Musset in pisateljica George Sand. V hotelu Excelsior na rimski Via Veneto so se zbirali znani filmski igralci, od Liz Taylor do Ave Gardner. Ti hoteli so zares posegli v italijansko zgodovino, saj se je v njih veliko dogajalo, od Mussolinieva bivanja v enem od njih pa do Gellijevih spletk.

Lastniki hotelov se bodo sedaj menjali, spomin na nekdanje goste pa bo ostal živ v spominu. Tudi po zaslugi razkošne revije, ki jo družba Ciga deli med svoje goste.

ZBORNICA ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO, IN KMETIJSTVO - TRST

POSEBNA USTANOVA

»TRIESTE BENZINA AGEVOLATA«

ZAMENJAVA BENCINSKIH BONOV 1994

KDOR MORA ZAMENJATI BONE V TRSTU:

bo to lahko storil v 3 centrih:

- HIPODROM (začasna uporaba) 20 okenc
- OBCINSKA IZPOSTAVA V UL. LOCCHI 4 okenca
- URAD AZIENDA SPECIALE 4 okenca

Zgoraj navedeni centri za zamenjavo bodo delovali 10 dni:

- HIPODROM: od 16. februarja do 1. marca
od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 14.30 do 19.30 ob sobotah od 9. do 13. ure.
- ULICA LOCCHI: od 16. februarja do 1. marca
od ponedeljka do sobote od 9. do 13. ure in od 15. do 19.30.
- AZIENDA SPECIALE: od 16. februarja do 1. marca
od ponedeljka do sobote od 14.30 do 19.30 (tudi za podjetja).

KDOR MORA ZAMENJATI BONE V OBCINSKIH URADIH OKOLISKIH OBCIN

- DEVIN - NABREZINA: od ponedeljka do sobote, od 9. do 13. ure (zadnj dan 18. 3. 94)
- DOLINA: od ponedeljka do sobote, od 9. do 13. ure (zadnj dan 18. 3. 94)
- MILJE: od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure (razen ob sredah)
- ZGONIK: torek, sredo, sobota, od 9. do 13. ure (zadnji dan 18. 3. 94)
- REPENTABOR: sredo in petek od 10. do 13. ure

N.B. Kako bo potekala zamenjava bonov od 2. do 18. marca bomo sporočili cimprej.

POSTOPEK ZA ZAMENJAVO BONOV:

Imeti s seboj osebni dokument, številko evidenčne tablice in anagrafske podatke lastnika avtomobila, v primeru da za zamenjavo poskrbi druga oseba.

- Zasebnikom (s stalnim bivališčem v Trstu) svetujemo da zamenjajo bone pri okencih na Hipodromu.
- Podjetja se morajo obrniti na urade v Ul. Valdirivo 2/b.

Trgovinska zbornica obvešča, da je vzpostavila telefonsko informacijsko službo (6701286) od 8. do 17. ure vsak dan razen sobote.

KDOR SE NI DVIGNIL BONOV

bo to lahko storil kot običajno v običajnih distribucijskih centrih (po običajnem postopku):

- v občinskih izpostavah za prebivalce Trsta;
- na občinskih sedežih za prebivalce okoliskih občin;
- v uradih Azienda Speciale za podjetja, ustanove, institucije (Ulici Valdirivo 2/b).

gospodarstvo in finance

TRG NEPREMIČNIN / POSLOVNI PROSTORI

Zasoljene najemnine v mestnih središčih

Najemnina za kvadratni meter od 15 do 35 mark in celo več

LJUBLJANA - Trg nepremicnin je v Sloveniji se precej neurejen. Kljub vse večjemu številu posredniških podjetij za nepremicnine, ki naj bi med drugim tudi povečala preglednost trga in cene približala dejanskim vrednostim, se cene gibljejo v velikem razponu. Sicer je res, da je pri ceni nepremicnin treba upoštevati več dejavnikov, od lokacije, opremljenosti, namembnosti do starosti nepremicnine, vendar tako velikih razlik ne moremo pojasnjevati le s temi de-

vniki. To se posebej velja za najem prostorov. Visine najemnin poslovnih prostorov so trenutno v Sloveniji v večjih centrih precej visoke glede na ostalo Evropo. V centru Moskve kot najdražje lokacije v Evropi je po podatkih, objavljenih v evropski izdaji časopisa The Wall Street Journal, na primer mogoče najeti pisarniške prostore po ceni 25,7 nemške marke za kvadratni meter mesečno. Za Slovenijo je težko govoriti o neki povprečni najemnini zara-

di visokih razponov, kajti visina najemnine je v celoti prepuščena trgu, giblje pa se med 15 in 35 nemških mark za kvadratni meter mesečno za pisarniške prostore v Ljubljani, v stolpnici Svetovnega trgovinskega centra (WTC) pa celo 50 nemških mark za kvadratni meter.

Lastniki navijajo cene

Po zakonu o poslovnih prostorih se namreč najemnina poslovnih prostorov določa sporazumno s

pogodbenimi strankami, občina lahko predpiše le odlok o najvišji najemnini za konkretno občino. Povpraševanje po najemu poslovnih prostorov je v zadnjem času narasčalo in na pomembnih lokacijah krepko presega ponudbo, tako da prostorov tudi po tako visoki ceni ni težko oddati. V manjših krajih izven prometne in komunikacijske infrastrukture so najemnine seveda precej nižje. Tako so cene v Sloveniji najvišje v centru Ljubljane, Maribora, na Obali, predvsem v Portorožu, in ostalih turističnih centrih. Glede na dejavnost so najdražji za najem gostinski in trgovski lokali, ki pogosto kot pogoj postavljajo odkup inventarja. Cenejši so pisarniški prostori, najcenejši pa proizvodni in skladišni prostori, pri katerih so najemnine se najbolj izenačene in se gibljejo med 5 do 15 nemških mark za kvadratni meter mesečno, odvisno od opremljenosti in velikosti. Višina najemnin za večje prostore je za kvadratni meter namreč nižja, ker je skupna najemnina sicer previsoka.

LETNA NAJEMNINA ZA KVADRATNI METER POSLOVNEGA PROSTORA V CENTRU MESTA (v DEM)

MOSKVA	309
LONDON - West End	293
PARIZ - Golden Triangle	270
LONDON - City	255
FRANKFURT	242
VARSAVA	232
BERLIN	208
LONDON - Suburbs	183
MÜNCHEN	178
PRAGA	178
PARIZ - Golden Crescent	172
PARIZ - La Defense	170
HAMBURG	162
DÜSSELDORF	162
MILANO	149
EDINBURGH	147
BUDIMPEŠTA	144
LUKSEMBURG	136
GLASGOW	121
DUBLIN	111
BRUSELJ	108
DUNAJ	103

VIR: EVROPSKA IZDAJA THE WALL STREET JOURNALA

Marsikje v Ljubljani so poslovni prostori celo dražji kot v Moskvi, ki je v cenovnem vrhu

Nov katalog dobitnikov znaka SQ

KRANJ - Včeraj so predstavniki gorenjskega združenja Slovenski proizvod - slovenska kakovost predstavili novo (drugo po vrsti) izdajo kataloga dobitnikov znaka Slovenian Quality (SQ). V minulih dveh letih je modri, zlati in zeleni trak Slovenian Quality dobilo skupaj 457 podjetij oziroma obrtnikov. Katalog je izšel v nakladi 8.000 izvodov, od katerih bodo približno četrtno razposlali v tujino na sedeže ambasad in pomembnejšim gospodarskim združenjem. Na predstavitvi kataloga smo tudi slišali, da že tečejo priprave na četrto strokovno-specializirani sejem Slovenski proizvod - Slovenska kakovost, ki bo konec septembra letos v prostorih Gorenjskega sejma v Kranju

(V. B.)

VZHODNOEVROPSKA GOSPODARSTVA V LETU 1994

Najhitreje narašča obseg poljskega gospodarstva

V Sloveniji naj bi letos, podobno kot na Češkem, povečali bruto domači proizvod za dva odstotka

DUNAJ - Obzorja vzhodnoevropskega gospodarstva so se nekoliko zjasnila, odkar se je večina držav s tega območja izkopal iz lanskoletne recesije, ceprav utegnejo njihov razmah se naprej zavirati veliki trgovinski primanjkljaji, je v torek sporočil dunajski »mozganski trust«. V poročilu Dunajskega inštituta za primerjalne gospodarske studije (WIIW) so zapisali, da so nekoliko popravili svoje napovedi, potem ko so podatki za drugo polovico leta 1993 presegli pričakovanja. Kljub temu pa so Rusija, Ukrajina in Belorusija se daleč od stabilizacije, saj bodo morale morda znova združiti svoja gospodarstva, potem ko so se medsebojne vezi po razpadu Sovjetske zveze precej potrgale. Lani je najhitreje narasčal obseg poljskega gospodarstva, ki bo znova povedlo tudi v letu 1994, ko naj bi imeli tudi Češka in Slovenija dvoodstotno rast domačega bruto proizvoda (BDP). Leto 1994 bo za Madžarsko leto »poziti-

vne stagnacije« z enoodstotno rastjo, ki jo bo spodbudilo zlasti okrevanje industrijske proizvodnje, hkrati pa jo bosta zavirala trgovinski in proračunski primanjkljaj. V tistih državah, ki se soočajo s hujšimi strukturnimi težavami (mednje sodijo Slovaka - se vedno se namreč otepa s posledicami razhoda s Češko - Bolgarija in Romunija), se bo obseg proizvodnje se naprej manjšal, ugotavlja poročilo. Na Poljskem in Madžarskem obseg industrijske proizvodnje sicer narašča, vendar pa državi nista zmanjšali visoke brezposelnosti, ki je sledila zlomu komunizma. Nizko stopnjo brezposelnosti na Češkem pa bo mogoče ohranjati le za manjše proizvodnje. Poglavito tveganje tistih držav, ki so bile pri svojih gospodarskih reformah uspešnejše, je, da bodo skušale domače povpraševanje zadovoljiti z uvozom tujih izdelkov, ki ga izvoz ne bo mogel dohajati. »Vzhodna Evropa seveda ni trg, ki bo naraščal v neskončnost, saj

prav Zahod močno ovira izvoz iz vzhodne Evrope,« je izjavil ekonomist Gabor Hunja na tiskovni konferenci ob predstavitvi omenjenega poročila. Ta problem je zaostren zlasti na Poljskem in Madžarskem, kjer se utegne tekoči plačilnobilančni primanjkljaj spremeniti v hudo breme, če zahodna Evropa ne bo bolj na široko odprla svojih trgov. Češka pa se vedno uživa cenovne prednosti precejšnje devalvacije, tako da si je z izvozom zagotovila celo presežek. Krivulja inflacije, ki je močno ogrozila evropske države v prehodu na tržno gospodarstvo, se je že začela obracati navzdol, ceprav se vedno vztraja pri dveh stevilkah. Toda v treh največjih gospodarstvih Skupnosti neodvisnih držav (SND) lahko tisti, ki odločajo o politiki, upajo le na počasnejše padanje proizvodnje in napredovanje inflacije, kot je bilo v zadnjih dveh letih, je še povedal Peter Havlik z omenjenega inštituta.

Douglas Busvine, Reuter

Občinski razpisi

Druga možnost, da pridemo do poslovnih prostorov, je prek razpisov, ki jih razpisujejo občine za oddajo občinskih prostorov in tistih v postopku denacionalizacije do vrnitve prvotnim lastnikom. Občine določajo najemnine po svojih pravilnikih o določanju najemnin, so pa precej nižje od najemnin zasebnih prostorov, ki se oblikujejo svobodno. Tako je na primer v občini Ljubljana Center najemnina za gostinsko dejavnost v občinskih prostorih 20 do 25 nemških mark za kvadratni meter, nižje pa so najemnine za kulturne, humanitarne in neprofitne dejavnosti.

Poklicali smo tudi nekaj posredovalnic za nepremicnine, da bi izvedeli za njihovo ponudbo. V Interdomu, ki se je specializiral za najem poslovnih prostorov, so nam povedali, da je trenutno veliko povpraševanje za najem poslovnih

prostorov predvsem v turističnih centrih, tudi s strani velikih investorjev iz Italije (predvsem na Obali) in Avstrije. Tako so najemnine v Ljubljani in turističnih krajih zelo visoke in v posameznih primerih krepko presegajo 100 nemških mark za kvadratni meter. Prek podjetij Biro 90 in Infostan, ki pokrivata ljubljansko področje, je mogoče najeti pisarniške prostore za 15 do 35 nemških mark za kvadratni meter, trgovinske lokale za 30 in več, gostinske v povprečju za 20 do 40, v posameznih primerih pa so najemnine tudi do 100 nemških mark. Na Obali so najemnine le malce nižje kot v strogem centru Ljubljane, so nam povedali v Arhitekti, cenejši za najem pa je zaradi velike ponudbe trenutno Piran. Stara družbena podjetja namreč prodajajo svoje pocitniške kapacitete, tako da je mogoče dobiti prostore v Piranu že za 15 do 25 nemških mark

za kvadratni meter mesečno. V Mariboru so najemnine pri Prostanu od 20 do 30 nemških mark za kvadratni meter, izven Maribora pa 15 nemških mark. V Novem mestu so cene precej visoke predvsem zaradi tega, ker je v centru malo prostora, tako da je ponudba količinsko majhna, pa tudi lokali imajo majhno površino, smo izvedeli v podjetju Leran. Najemnine za gostinsko dejavnost se gibljejo med 40 in 50 nemških mark za kvadratni meter, za trgovinsko dejavnost med 25 in 45, pisarniški prostori pa so na voljo za 15 do 25 nemških mark. V okolici Novega mesta so najemnine do 25 odstotkov nižje. V Celju najemnine niso tako visoke, pri posredovalnici LBP se gibljejo za pisarne med 15 in 20 nemških mark za kvadratni meter, za gostinske lokale 25 do 33 nemških mark, v okolici pa so cene se nižje.

Sabrina Slak

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA

Korejski avtomobili v Romuniji

Na leto naj bi naredili 200 tisoč avtomobilov znamke Daewoo

BUKARESTA - Korejski industrijski velikan Daewoo bo vložil 156 milijonov dolarjev in tako pridobil 51-odstotni delež v mešanem podjetju, ki ga bo v Romuniji ustanovil za proizvodnjo avtomobilov, namenjenih evropskemu tržišču, so sporočili uradni predstavniki. »Že prihodnji teden pričakujemo predstavnike podjetja Daewoo, s katerimi se bomo dogovorili o podrobnostih sporazuma,« je izjavil Adrian Spulber, tehnični vodja romunskega avtomobilskega proizvajalca Olcit. Sporazum o ustanovitvi mešanega podjetja bodo predvidoma podpisali sredi marca.

Mesano podjetje, ki ga bodo skupaj ustanovili, bo imelo 306 milijonov dolarjev začetnega kapitala. Iz romunskih industrijskih krogov sporočajo, da gre pri tem mešanem podjetju za doslej največji projekt, ki pa je samo del velikega pohoda korejskih vlagateljev v to nekdanjo komunistično državo. Korejski industrijski gigant namerava uporabiti del obstoječih proizvodnih obratov, načrtujejo pa tudi nove proizvodne li-

nije, ki naj bi že leta 1998 omogočile proizvodnjo 200 tisoč avtomobilov znamke Daewoo. Po načrtih naj bi jih polovico prodali na evropskem tržišču, drugo polovico pa na domačem tržišču, v Romuniji, ki je potencialno drugo največje tržišče za prodajo avtomobilov v vzhodni Evropi, takoj za Poljsko.

Prvi avtomobili naj bi prisli na trg že osem do deset mesecev po podpisu sporazuma. Romunija si je s tem sporazumom prizadevala predvsem za »stotine milijonov dolarjev« vredne korejske kredite, ki bodo kratkoročno in dolgoročno povečali količino in raznolikost proizvodnje avtomobilske tovarne v Craiovi. Olcit so ustanovili leta 1976 kot mešano podjetje s francoskim Citroenom z začetnim kapitalom 85 milijonov dolarjev. Po zlomu komunizma leta 1989 pa je Citroen razdril pogodbo z Romunijo, ki je od francoskega proizvajalca že leta 1991 odkupila 36-odstotni delež tovarne v Craiovi.

Roxana Dascalu, Reuter

MENJALNIŠKI TEČAJI

16. februar 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,78	78,20	11,06	11,17	7,95	8,08
AMTK PLUS Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Avtohiša Ljubljana*	77,80	77,95	11,00	11,05	8,00	8,08
Ažur Grosuplje	77,90	78,10	11,02	11,13	7,84	8,10
Bund Ljubljana	77,60	78,10	10,80	11,10	7,80	8,10
BTC Sezana	77,45	78,05	10,96	11,06	7,90	8,03
Banka Vipra Nova Gorica	77,76	77,94	10,96	11,08	7,99	8,05
Come 2 us*	77,84	78,02	11,02	11,09	7,90	8,03
Creditanstalt Nova banka LJ	77,80	78,20	11,00	11,15	7,95	8,20
Dom caffe Domžale*	77,85	78,10	11,06	11,12	7,90	8,10
Emona Globtour LJ	77,60	78,00	10,95	11,15	7,85	8,00
Eros Ljubljana*	78,00	78,10	11,00	11,10	7,90	8,05
Eros Kranj*	78,00	78,10	11,00	11,10	7,90	8,05
Eurotours Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Firadas Idrija	77,75	80,00	10,95	11,12	7,95	8,05
Hida	77,92	77,98	11,06	11,08	8,00	8,05
Hipotekarna banka Brežice*	77,60	78,18	10,98	11,12	7,88	8,10
Hram Rožice, Menges*	77,85	78,05	11,06	11,14	7,97	8,09
Idila Sečovelje*	77,75	78,10	10,92	11,07	7,96	8,10
Ilirika Ljubljana (WTC)	77,98	78,04	11,06	11,08	8,00	8,03
Ilirika Slovenj Gradec	77,75	78,15	10,99	11,06	7,95	8,08
Ilirika Postojna	77,65	78,00	10,90	11,05	7,85	8,05
Ilirika Sezana	77,80	78,00	10,97	11,07	7,98	8,03
Ilirika Jesenice	77,86	78,19	11,01	11,09	7,96	8,04
Invest Škofja Loka	77,90	78,20	11,05	11,09	7,99	8,06
Italdesign Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
Klub Slovenijales LJ	77,80	78,00	10,99	11,08	7,99	8,05
Kompas Hertz Celje*	77,70	78,00	11,01	11,07	7,90	8,00
Kompas Hertz Velenje*	77,70	78,00	11,01	11,07	7,90	8,00
Kompas Hertz Idrija*	77,70	78,00	11,01	11,07	7,90	8,00
Kompas Hertz Tolmin*	77,70	78,00	11,01	11,07	7,90	8,00
Kompas Hertz Bled*	77,70	78,00	11,01	11,07	7,90	8,00
Kompas Hertz Nova Gorica*	77,70	78,00	11,01	11,07	7,90	8,00
Kompas Hertz Maribor*	77,70	78,00	11,01	11,07	7,90	8,00
Kompas Holidays	77,90	78,10	11,00	11,15	7,95	8,05
Komercialna banka Triglav	77,85	78,85	10,99	11,15	7,93	8,14
Kreditna banka MB d.d.*	77,30	78,20	10,99	11,12	7,85	8,08
LB d.d. Ljubljana	77,83	78,33	11,01	11,14	7,90	8,07
LB splošna banka Celje	77,20	78,30	10,97	11,07	7,85	8,08
LB splošna banka Koper*	76,69	78,22	10,85	11,07	7,76	8,02
LB komercialna banka NG	77,85	78,25	10,94	11,07	7,93	8,02
LB Dolenjska banka NM	77,20	78,33	11,00	11,14	7,95	8,08
LB banka Zasavje, Trbovlje	77,60	78,20	11,04	11,12	7,80	8,06
Ljudska banka d.d. LJ	77,84	78,10	11,03	11,11	7,91	8,05
Libertas Koper*	77,62	77,92	10,98	11,08	7,96	8,06
Ma Vir	77,80	78,20	10,95	11,11	8,00	8,15
Madai NG, Šempeter*	77,78	77,95	11,00	11,10	8,00	8,04
M banka Ljubljana	77,85	78,24	11,04	11,13	7,96	8,09
Media*	78,00	78,10	11,05	11,10	8,05	8,10
Niprom Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Petrol Ljubljana*	77,96	78,04	11,04	11,09	7,96	8,05
Poštna banka Slovenije*	76,60	78,08	10,71	11,05	7,77	8,05
Primario Ljubljana*	-	-	-	-	-	-
Probanka Maribor	77,70	78,20	11,00	11,14	7,93	8,12
Pigal Solkan*	77,75	77,95	10,90	11,05	7,92	8,00
Pigal Ilirska Bistrica*	77,55	77,90	10,90	11,05	7,90	8,00
Pigal Kobarid*	77,70	77,90	10,90	11,05	7,95	8,00
Publikum Ljubljana	77,90	77,93	11,06	11,08	8,00	8,03
Publikum Celje	77,65	77,98	10,98	11,04	7,90	8,04
Publikum Krško	77,45	77,90	10,83	11,07	7,85	8,10
Publikum Maribor	77,65	78,05	11,01	11,08	7,90	8,08
Publikum Mozirje	77,67	78,11	11,00	11,11	8,00	8,09
Publikum Novo mesto	77,50	78,00	10,94	11,05	7,82	7,99
Publikum Tolmin	77,80	77,98	10,97	11,08	7,97	8,01
Publikum Sevnica	77,65	77,94	10,96	11,08	7,85	8,01
Publikum Šentilj	76,55	78,09	10,70	11,09	7,90	8,08
Publikum Šentjur pri Celju	77,68	77,98	10,96	11,04	7,95	8,04
Publikum Trebnje	77,70	78,15	11,00	11,12	7,96	8,09
Publikum Zalec	77,65	78,00	10,94	11,04	7,92	8,04
Roja Ljubljana	77,80	78,10	11,00	11,10	7,95	8,10
SKB d.d. **	77,48	77,68	11,01	11,04	7,95	7,97
Slov. hran. in posojil. Kranj	77,75	78,00	11,01	11,08	7,95	8,10
Slov. invest. banka LJ*	77,90	78,10	10,90	11,10	7,85	8,05
Slovenijaturist Ljubljana*	77,85	78,00	10,90	11,10	7,90	8,05
Slovenijaturist Maribor*	77,65	77,95	11,00	11,06	7,75	7,90
Slovenijaturist Jesenice	77,87	78,17	11,00	11,08	7,95	8,10
Shalaby Koper	77,77	77,95	10,90	11,02	7,95	8,05
Sonce Ljubljana	77,90	78,10	11,04	11,10	7,92	8,07
SZKB d.d. Ljubljana*	77,79	78,09	11,00	11,10	7,96	8,10
Tartarus Postojna	77,44	78,06	10,93	11,03	7,92	8,04
Tentours Domžale	77,85	78,10	11,00	11,10	7,95	8,10
Tori Ljubljana	77,75	78,25	11,01	11,11	7,80	8,12
UBK Ljubljana	77,70	78,20	11,04	11,11	8,00	8,08
Upimo Ljubljana	-	-	-	-	-	-

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 033 z dne 16. 2. 1994 - Tečaji veljajo od 17. 2. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	94,9596	95,2453	95,5310
Avstrija	040	šiling	100	1100,1710	1103,4814	1106,7918
Belgija	056	frank	100	375,5681	376,6982	377,8283
Kanada	124	dolar	1	98,9009	99,1985	99,4961
Danska	208	krona	100	1973,1446	1979,0818	1985,0190
Finska	246	marka	100	2383,3686	2390,5402	2397,7118
Francija	250	frank	100	2270,1180	2276,9488	2283,7796
Nemčija	280	marka	100	7735,6981	7758,9750	7782,2519
Grčija	300	grd	100	—	53,6618	53,8228
Irska	372	funt	1	—	189,2414	189,8091
Italija	380	lira	100	7,9430	7,9669	7,9908
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	128,6833	129,0705	129,4577
Nizozemska	528	gulden	100	6896,7617	6917,5142	6938,2667
Norveška	578	krona	100	1787,3331	1792,7112	1798,0893
Portugalska	620	escudo	100	76,4364	76,6664	76,8964
Švedska	752	krona	100	1658,9205	1663,9122	1668,9039
Švica	756	frank	100	9191,5565	9219,2141	9246,8717
Velika Britanija	826	funt sterling	1	197,1830	197,7763	198,3696
ZDA	840	dolar	1	133,5646	133,9665	134,3684
Evropska unija	955	ECU	1	149,7554	150,2060	150,6566
Španija	995	peseta	100	94,3601	94,6440	94,9279

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjen na valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 17. februarja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1,500,000	769,909	767,029	1,536,938
82		102,6545%	102,2706%	102,4625%	150,000	76,991	76,703	153,694

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

16. FEBRUAR 1994

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,00	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,75	9,20
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,40	12,70
Italija	Tržaška kreditna banka	12,30	12,70

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

16. FEBRUAR 1994	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1650,00	1700,00
nemška marka	960,00	980,00
francoski frank	280,30	289,10
holandski gulden	851,00	877,70
belgijski frank	46,35	47,80
funt sterling	2433,00	2510,00
irski sterling	2328,00	2410,00
danska krona	243,70	251,50
grška dramma	6,60	6,81
kanadski dolar	1221,00	1260,00
japonski jen	15,69	16,50
švicarski frank	1135,00	1171,00
avstrijski šiling	135,80	140,00
norveška krona	220,80	227,70
švedska krona	205,60	212,50
portugalski escudo	9,46	9,74
španska pezeta	11,70	12,06
avstralski dolar	1171,50	1208,50
madžarski florint	11,75	15,00
slovenski tolar	12,30	12,70
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

16. FEBRUAR 1994	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1653,00	1703,00
nemška marka	960,00	980,00
francoski frank	280,00	290,00
holandski gulden	852,00	872,00
belgijski frank	46,40	48,00
funt sterling	2435,00	2500,00
irski sterling	2335,00	2395,00
danska krona	244,00	251,00
grška dramma	6,60	7,10
kanadski dolar	1224,00	1260,00
švicarski frank	1142,00	1165,00
avstrijski šiling	136,00	140,00
slovenski tolar	12,40	12,70

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

16. FEBRUAR 1994	v DEM		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.726	-
francoski frank	-	29.346	-
nizozemski gulden	-	89.155	-
belgijski frank	-	4.855	-
španska peseta	-	1.219	-
danska krona	-	25.507	-
kanadski dolar	-	1.278	-
japonski jen	-	1.663	-
švicarski frank	-	118.820	-
avstrijski šiling	-	14.222	-
italijanska lira	-	1.026	-
švedska krona	-	21.445	-

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij

Tečaji veljajo od 17. februarja 1994 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE				
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1114,0093	1115,8581
Francija	frank	100	2298,6722	2302,4872
Nemčija	marka	100	7833,0000	7846,0000
Italija	lira	100	8,0429	8,0563
V.Britanija	funt	1	199,6632	199,9945
ZDA	dolar	1	135,2446	135,4690

Opomba: Tečaji so okroženi. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	78,20	78,40
SKB Banka d.d.	DEM	78,26	78,46

Tečaji so okroženi. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

POTOPIS / TUNIZIJA

Do sončnih obal Afrike ni daleč ⁽¹⁾

Z nahrbtnikom po afriški turistični Meki

Po dveurnem poletu se je za turkizno modro zaplato prikazala rumenkasto rjava peščena obala, ki ji je sledila blesčeča belina bližnjega naselja. Trenutek kasneje smo že krožili nad velikimi kvadratastimi polji, simetrično posejanimi s temno zelenimi grmi, ki so tik pred pristankom hipoma zrastle v olivna drevesa, zveržena od starosti.

Za prevoz s letališča, ki je lahko ob prvem stiku z novo državo hudo draga izkušnja, mi tokrat ni bilo potrebno skrbeti. Mirno sem se pridružil gruci slovenskih turistov, ki jih z avtobusom dostavijo direktno do več kot sto kilometrov oddaljenega hotela na eni najbolj turistično razvitih obal severne Afrike.

Nekaj minut kasneje sem udobno zleknjen na prvih sedežih turističnega avtobusa užival v drugačnosti kockastega naselja, tako značilnega za arabski svet. Ob pregretem asfaltnem traku glavne prometnice so se vrstile hiše skatlastih oblik, med katerimi je sem ter tja izstopala kakšna razkošna lepota, visoko ograjena dvorišča, katerih kamnito ograjo prese-gajo le kosati vrhovi datel-novih palm in koščene televizijske antene, nad katerimi so se sem ter tja dvigovali vitki minareti.

V letoviškem Hammametu sem se poslovil od gruce ljubiteljev sonca, ki so nasli zavetje v enem izmed licnih hotelov, nedaleč od pešene obale. Malce sem jim zavidal skrbno pripravljene postelje, toda želja po spoznavanju nove dežele in tisti prijetni občutek svobode, sta tisočkrat odtehtala udobnost turističnega aranžmana.

Turistični magnet severne Afrike

Tunizija, majhna, a ena najbolj razvitih arabskih držav, ki razvoja ne dolguje črnemu zlatu, je od Evrope oziroma Sicilije oddaljena le 137 kilometrov. Ravno zaradi geografske blizine in se bolj zaradi stabilnih gospodarskih in političnih razmer ter za Afriko skoraj zgledno urejeno infrastrukturo, je demokracija država vedno bolj priljubljen cilj turističnih agencij in sonca željnih posameznikov. Pretežno muslimanska dežela se k sreči ne zgleduje

po diktatorski Libiji ali verskih skrajnežih, ki so v sosednjih muslimanskih državah vedno agresivnejši. Islamska stranka skrajnežev - Anada je kljub liberalni vladi prepovedana, njenim pripadnikom pa za protivladno delovanje grozi smrtna kazen ali pa vsaj dolgotrajne zaporne kazni. S politiko trde roke jim kar dobro uspeva brzdati verske skrajneže, ki v sosednjih državah uspešno preganjajo tučje in »skrbijo« za vedno manjši turistični obisk.

Igor Fabjan
(Se nadaljuje)

V opoldanski vročini na ulicah ni gneče (Foto: Igor Fabjan)

IZLET ZA KONEC TEDNA

Nanos - vetrovni pomol nad Primorsko ⁽¹⁾

Najvišji vrh planote je manj privlačen kot Pleša s tv stolpom

Ponavadi na postaji avtoceste pri Razdrtem (ali ste vedeli, da je bil kraj v prejšnjem stoletju priljubljeno in obiskano letovišče?) le bežno pogledamo proti Nanosu in odbrzimo naprej. Zakaj pa ne bi enkrat storili drugače? Kamnito-travnata gorska gmota nad Razdrtem je lahko privlačen cilj zanimivega izleta, ki ponuja ravno dovolj zadihanosti in izredno široke razglede. Velikokrat jim dela družbo tak veter, da si ga bomo zapomnili, vendar bo spihal se tako težke misli, nabrane med tednom.

Nanos pravzaprav sploh ni gora, temveč obsirna gorska planota nad zgornjim delom Vipavske doline. Proti vzhodu prehaja v gozdove Hrusice, v doline pa padajo njegove slikovite stene, ki pritegnejo poglede mimovzočih.

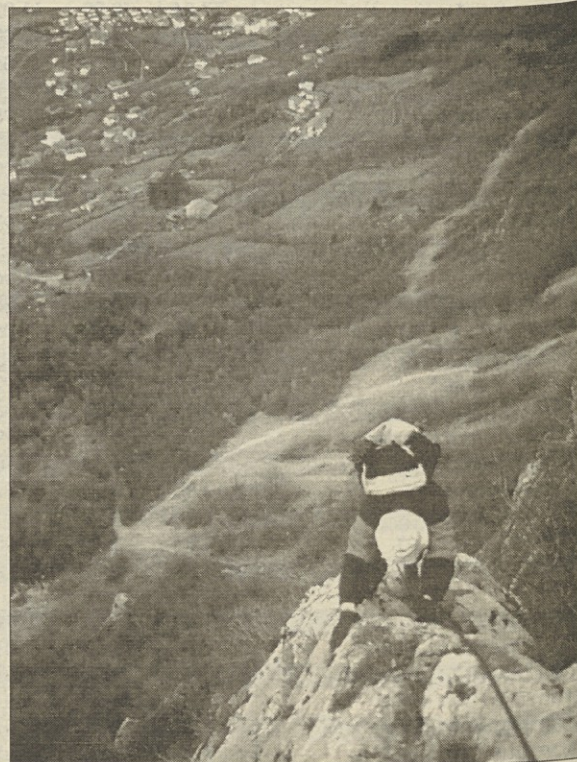
Onstran skalnih stopenj se na višini približno 900 metrov skriva živo oblikovana gorska krajina s travniki in gozdovi. Včasih je na Nanoski planoti zivelo precej ljudi: pastirji, drvarji, oglarji. V srednjem veku jih je bilo morda več sto, danes pa nanje spominjajo le samotne kmetije vasi Nanos prav sredi planote. Se po vojni je bila vas znana po pridelovanju zeljnih sadik, s katerimi so tamkajšnji kmetje oskrbovali velik del Vipavske doline. Druga specifična gospodarska dejavnost, ki je tako kot predhodna izginila, je bilo izkoriščanje ledenikov. Tako na izrazito kraski planoti imenujejo kraske jame z večnim ledom, iz katerih so ga vozili predvsem v Trst. Tudi na širnih gorskih paskih, kjer se je včasih paslo na tisoče ovc, ne bomo več nasli nobenega znamenja te gospodarske dejavnosti.

sti preteklih časov.

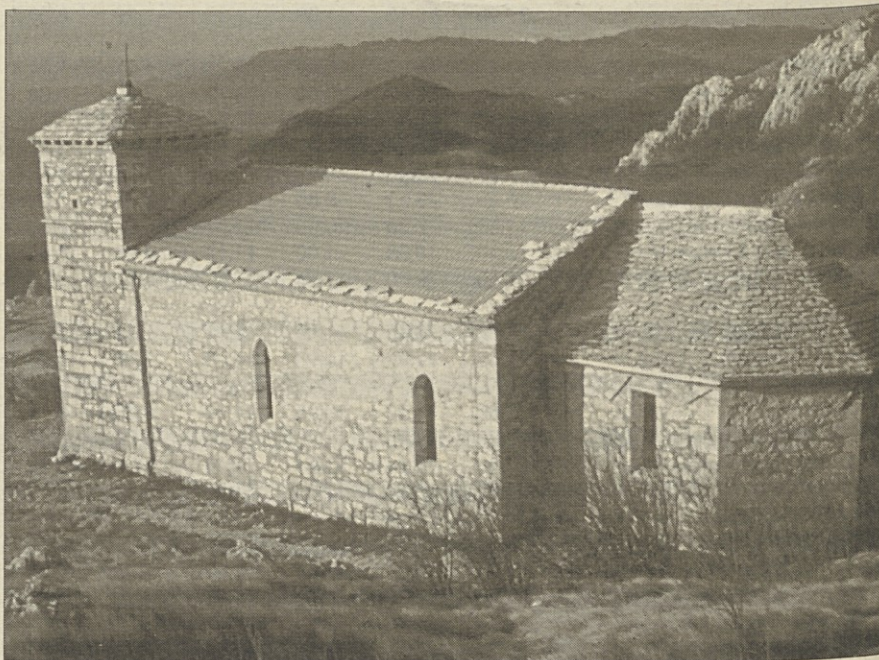
Ceprav je najvišji vrh Nanosa 1313 metrov visoki Suhir vrh, je turistično veliko bolj privlačna petdeset metrov nižja Pleša, že od daleč razpoznavna po televizijskem stolpu. Ob njem stoji Vojkova koca, ki je odprta ob vikendih. S svojo ponudbo ne zanemara italijanskih gostov, ki se radi na vrh kar pripeljejo po stari (italijanski) makadamski cesti iz Podnanosa. (Pod-na-nos? Včasih se je kraju reklo St. Vid.) Toda veliko bolj izizvalne kot cesta so pešpoti, potem tudi pršut bolj tekne.

V nadaljevanju omenjene poti so označene, za vsa dodatna orientacijska pojasnila pa vzamemo v roke turistično izvedbo pregledne karte občine Ajdovščina v merilu 1:50.000. In naj ne bo moteče, če bomo ves čas srečevali svetega Hieronima.

Dario Cortese
(Se nadaljuje)

V skalah pod gradiško turo

Obnovljena cerkva sv. Hieronima (Obe fotografiji: Dario Cortese)

PODLISTEK

Vinko Lenarčič

Plečnik

43

»Umetnik je drevo, ki lahko rodi dober ali pa slab sad,« je dejal Plečnik in s svojim zgledom zahteval od studentov poštenost. »Ni vseeno, kaj človek uživa in pije, se manj pa je vseeno, kaj da drugemu uživati in piti. Umetnikovo poslanstvo je odgovorno, usodno! Mar je preveč, če pravim, da bi umetnik nikakor ne smel napraviti, kar bi utegnili biti drugim v pohujšanje? Bolj kot drugi bo arhitekt dajal odgovor od vsake prazne besede!«

»Arhitektura je po pravici krona umetnosti, ker bolj kot vse druge vpliva na človeka! Poglejte, koliko ljudi jo že samo ustvarja in koliko je se ti-stih, ki gledajo in so le-pote žejni. Arhitekt je kot

dirigent, ki navdusi in potegne za seboj ves delovni zbor, mogoče silno stvilčen.«

Plečnik je pogosto s primerjavo opozoril na negativne posledice serijske proizvodnje v gradbeništvu. »Poglejte, vrata morajo biti danes iz 4, 5 centimetra debelega, močnega lesa samo zaradi utorjenih, industrijsko izdelanih ključavnic, katere, 'nota bene', vsak svedrovec z urezom noza odstrani, in nasadila, kako 'slampih' so pritrjena. Pa pogledjte vrata v Stolnici, niti iz tri centimetre debelega lesa niso, pa že tako dolgo 'gverajo'!«

»Po mojem tudi ni prav, da se toliko betonira. Ni mogoče primerjati kamnoseka z lopatarjem, betonierjem. Poleg tega,

poglejte, koliko materiala se uniči z opazi! Kako bodo ljudje pri grdem, napornem in potratnem opraviu dobili smisel za štednjo, ko pa morajo na befel samo unicevati! In če se arhitekt zmoti ali premisli - kako preprosto je popraviti v zidanem, pri betonu pa neznosno stemanje in kletev!«

Neko jutro je Plečnik prinesel nekakšno dopisnico. Držal jo je v roki in dejal: »Poglejte, skandal-karto sem dobil. Pisano je, Gut Weg! '. Kaj to pomeni, si lahko mislite z ozirom na to, kar je pisalo v časopisu. Si ne morete misliti, kdo je to pisal, jaz pa dobro vem!« In je povedal ime, več ne. Jaz pa sem se zelo cudil. Bila je to cudovita doba v njegovem ustvarjanju. Zavist! Rekel mi je: »Moja nečakinja Maca mi je rekla: 'Stric, če bi v Ljubljani zavist gorela, bi ne bilo nikoli temno.'«

V zvezi s tem pisanjem mi je nek Plečnikov student ob priliki dejal: »Ali veš, da splošno govorijo, da ima Plečnik toliko dela le zato, ker dela nacrtne zastoj!«

Kelih

Ogorčen in uzaljen obenem sem mu odgovoril: »Tega ne govore ljudje, to trosiš ti! Predobro veš, da to ni res!«

Res, sam Plečnik je de-

jal, da je s svojo plačo zadovoljen. Dela na Hradcanih je predal gospodu Rothmeyerju, v Ljubljani pa je nadaljeval.

(Se nadaljuje)

Danes goduje

Francišek Clet

Francišek Clet se je rodil leta 1748 v Grenobleu kot deseti izmed petnajstih otrok. Več njegovih sorodnikov si je izbralo duhovniški ali redovniški poklic in prav njihov zgled je vplival na Franciska, da se je po končani srednji šoli odločil za duhovniški poklic. Leta 1771 je vstopil v misijonsko družbo sv. Vincencija, petnajst let kasneje pa so mu dodelili službo učitelja novincev v glavni misijonski soli.

Francoska revolucija je družbo sv. Vincencija močno prizadela. Redovnikom je bilo delovanje v domaći deželi skoraj povsem onemogočeno. Francišek Clet, ki je veljal za izvrstnega redovnika, je z dovoljenjem predstojnikov zapustil Francijo in odšel v misijone na Kitajsko. Do leta 1818 je deloval v pokrajini Hukuang. Tedaj pa je v tej pokrajini prislo do hudega preganjanja kristjanov in misijonarjev. Cesarjevi svetovalci so namreč kristjane okrivili za vremensko nesrečo, ki je doletela Peking.

Ceprav je kitajska oblast kristjane pred tem že večkrat preganjala, je misijon Franciska Cleta vselej usel najhujšemu. Tokrat pa je bilo drugače. Franciska, ki se je zatekel v pokrajino Honan, so prijeli junija 1819. Odpeljali so ga v glavno mesto pokrajine Hukuang, kjer so ga skupaj z drugimi kristjani več mesecev mučili. Smrt je docakal februarja naslednjega leta. Rablji so ga privezali na križ in zadavili z vrvjo.

(Vir: Leto svetnikov)

OD LJUDSKEGA ZDRAVILSTVA DO SODOBNEGA LEKARNIŠTVA (3)

Nekateri recepti starega Egipta so še vedno uporabni

Zdravnik-farmacevt je bil ugledna oseba in član kaste svečenikov

Da bi spoznali medicino starega Egipta, so znanstveniki do danes pregledali množico medicinskih papirusov iz obdobja od približno leta 1900 do 1200 pr. n. st. Ti zapisi nam govorijo o visoki stopnji medicinskega in farmacevtskega znanja zdravnika-farmacevta iz doline reke Nil.

Najpomembnejši pisani vir, ki nam dovolj celovito prikaže razvitost zdravilstva starih Egipčanov, je papirus Ebers, imenovan po egiptologu Georgu Ebersu. Nasel ga je med raziskovanju leta 1875 in ga tudi uredil. Zanimivo je, da je ta papirus povsem neposkodoval in v celoti ohranjen. Visok je 30 centimetrov in dolg skoraj 20

metrov. Napisan je bil približno leta 1550 pr. n. st. in je sestavljen iz 108 stolpcev. Recepti so urejeni glede na vrsto bolezni. Za naslovom je opis pregleda bolnika, nato diagnoza in končno terapije oziroma recept. V celoti je 829 zapisov, ki pa se redko ponavljajo.

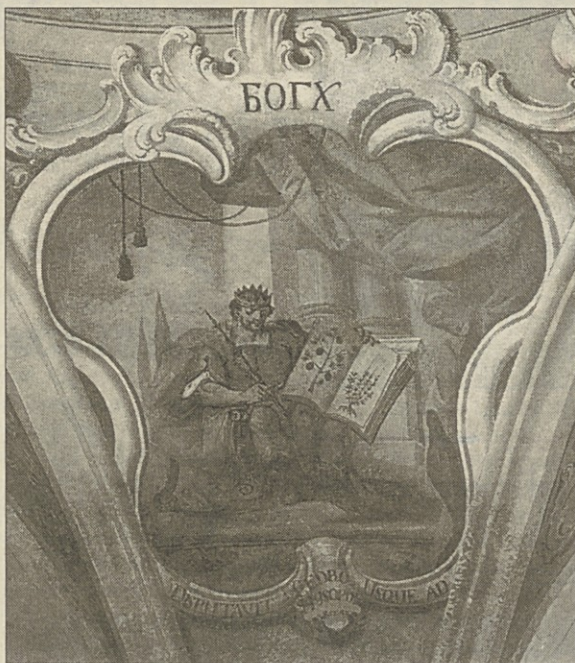
Avtor je posvetil veliko pozornost zgodnjemu odkrivanju bolezni. Domnevajo, da so bili takšni zapisi posvečeni učenju medicine in farmacije. Med recepti iz starega Egipta so nekateri tako jasno napisani, da bi bilo se dandanes možno izdelati zdravilo na podlagi navodil na papirusu. Ebersov papirus ne vsebuje zapisov o bogovih in njihovi pomoči pri zdravljenju, papirusi, ki

so starejšega datuma, pa vsebujejo zaklinjanje in prošnje bogovom za ozdravitev.

Zdravnik-farmacevt je bil v starem Egiptu ugledna oseba in član kaste svečenikov. Delo zdravnika so preverjali duhovniki.

Stari Egipčani so imeli posebne prostore, namenjene shranjevanju zdravil, ki so se imenovali »asi-t«. Zdravila so shranjevali v lesenih in steklenih označenih posodah. To so bile nekakšne lekarne. O tem, da je bil zdravnik tudi farmacevt, nam govori hieroglif za besedo zdravnik, ki je sestavljen iz dveh znakov (lancete) kirurškega noža in možnarja.

Metja Stritnar
(Nadaljevanje prihodnjic)

Spoznanja egipčanskih farmacevtov so pomagala tudi drugim ljudstvom (na freski je izraelski kralj Salomon)

LABIRINT ZNANJA

Alenka in Tomaz sta rezgetala od smeha skoraj vso oddajo Labirint znanja na pustni torek. Pridružil se jima je se smeh »Gremlina«, zlobnega skrata, ki se je smejal tako njima kot napacnim odgovorom.

Ampak skupaj so jo kar dobro zvozili. V zadovoljstvo in zabavo številnih poslušalcev, ki jima vsak teden pišejo ljubezniva pisma. Pa pogledjmo dve:

Zivio, labirintovca!

Vsi gimnazijci smo veliki »fani« vajine oddaje, zato ob sredah n'c ne znamo (smo u tor'k pred radijskimi sprejemniki), pa tudi če k'sn'ga jurja dobimo, smo veseli, ker gremo takoj jest' al' pa pit'!

Blaz
Full sta dobra voditelja, najboljše, zabavne in naj, naj oddaje Labirint znanja! Poslušam vaju vsak torek.

Emir
Nagrajenci: Mojca Nemanic - 11.000 SIT, Tadeja Okorn - 7.000 SIT, Borut Sorli - 3.000 SIT, Irena Kogovšek - 2.000 SIT, Petra Skodlar - 1.000 SIT

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal

B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Dojeli boste, da je počasna hoja veliko varnejša kot vrtoglavo dirjanje. Poglobljali se boste v dejstva življenja ter presenečali s številnimi modrostmi.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Finančno vam ne bo skripalo; zaradi skrbi in ubadanja z osebnimi problemi pa boste prezrli marsikakšno priložnost za povečanje kupčka - a ne bo nič zelo hudega.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Pričeli boste spoznavati čare jasnega umskega obzorja. Presegli boste ideal obdobja modrih ter se posvetili znanju zaradi znanja samega.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Največ kamenčkov v zgradbi vaših načrtov bodo postavili drugi, deloma samoiniciativno, večidel pa pod vplivom vaših prikritih in odkritih sugestij.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ljudje ne bodo ravno silili v vas, saj boste včasih v zajedljivem tonu opozarjali na stvari, ki jih zaradi svoje sibičnosti in prevzetosti ne marajo slišati.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Večina si bo vašo molččnost razlagala kot posledico vaših notranjih težav, vam pa med stenami samega sebe se zdalec ne bo dolgočas. Prav zanimivo bo.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Dolgo boste premlevali neko pomembno poslovno idejo. Kopicili boste argumente za in proti, vendar se z njeni ravnotežje še ne bo bistveno spremenilo.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vasa lahkotna radoživost bo zelo dobro dela telesu in duši; zadnje case ste bili namreč precej okoreli in sitni. Zvečer sto počepov!

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Kar nekaj jih bo, ki se vam v luči izbrusenih meril ne bodo zdeli več vredni vaše samocenjene pozornosti, zato jih boste ravnodušno postavili na distanco.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Če vam bo uspelo ohraniti pridobljeno odločnost in moč nastopa, vam bo presenetljivo uspelo tudi tisto, česar sploh niste načrtovali in pričakovali.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: V oziveli projekt boste vložili ravno toliko truda, kot bo zahteval njegov zagon, saj ste finančno povsem dovolj močni, da vam ni treba garati »na up«.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Kislo boste ugotovili, da vaš dolžnik nima možnosti za vračilo - se huje, vrniti vam niti ni nameraval. Jezili se boste, najprej nanj, nato se nase. Uh!

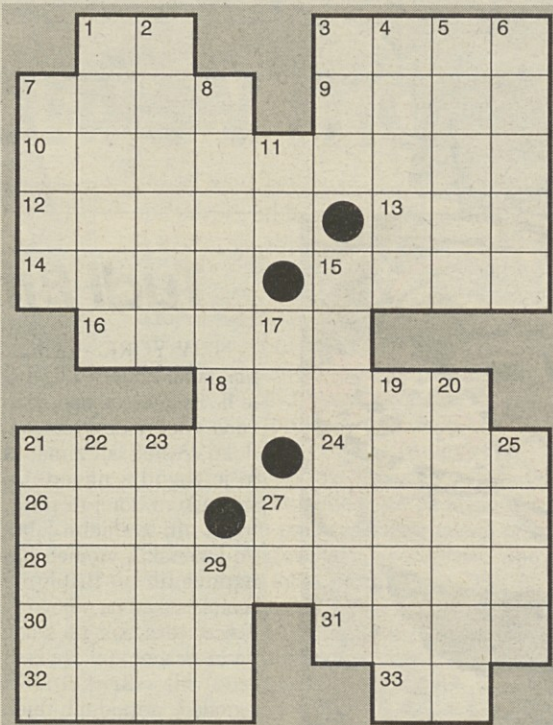
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. začetnici slovenskega literarnega zgodovinarja Prijatelja, 3. pritok Save pri Medvodah, 7. ime italijanskega filmskega režiserja Petrija, 9. antično racunalo, 10. keramika, 12. kdor plete kite iz slame, 13. krajša oblika angleškega imena Sebastian, 14. izraelska letalska družba, 15. glavno mesto države ob Gvinejskem zalivu, 16. obredna cerkvena oprava, 18. uradni jezik v Izraelu, 21. del telesa med stegenico in trupom, 24. lupina, odstranjena s sadeža, 26. arabski naziv za očeta, 27. cloveku najbolj sorodna žival, 28. močnata jed iz tekočega testa, tenko pečena v ponvi, 30. grška pokrajina, Elida, 31. francoska filmska igralka (Magali) (iz crk Lone), 32. kraj s samostanom pri Leskovcu na Dolenjskem, 33. angleška okrajsava za junior.

Navpično:

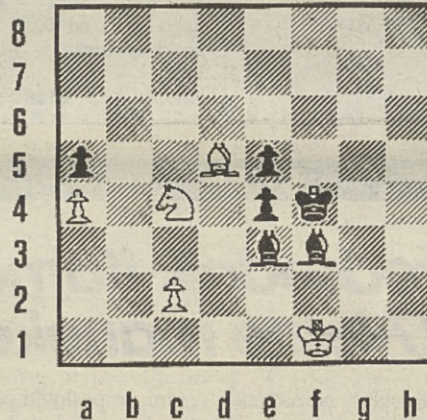
1. središče filipinskega otoka Panay, 2. nekdanji slovenski veslač (Janez), 3. desni pritok Visle na Poljskem, 4. prihod v goste, 5. nekdanji slovenski gledališki igralec (Ali), 6. edino jordanško pristanišče ob Rdečem morju, 7. ime nemške igralka Sommer, 8. ime literarnega junaka slovenskega pisatelja Suhodolcane, 11. kemijski znak za erbij, 15. strupen alkaloid v volci česnji, 17. avtomobilska oznaka Avellina, 19. pripadnik severnoameriškega indijskega plemena, 20. ameriški avtomobil s konca stiridesehtih let, poln revolucionarnih novosti, 21. nekdanja gusarska ladja, ki je plenila z državnim dovoljenjem, 22. obrezje, 23. slovenski voznik rallyja (Silvan), 25. ime norveškega nordijskega smučarja Tylduma, 27. različni crki, 29. starojudovski kralj.

Vodoravno: 1P, Sora, Elio, abak, lončenina, kitar, palatinika, Elis, Noel, Raka, jr.

REŠITEV

ŠAH

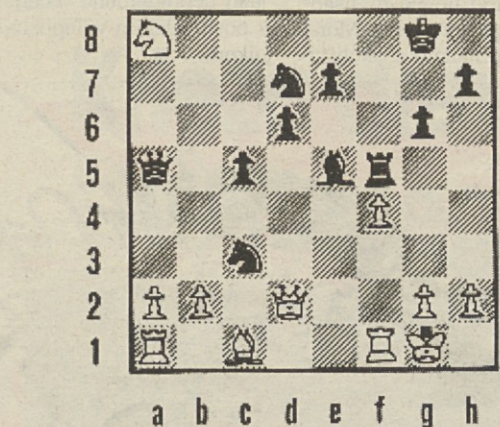

Danielsen - G.Timoscenko / Guichen 1993

Poleg prednosti kmeta ima črni lovski par belega kralja "prikovanega" na prvi vrsti, medtem ko je črni kralj v veliko pomoč kmetom na e liniji. Črni, ki je na potezi, pa ob napredovanju e kmeta, spleta belemu kralju tudi matno mrežo!

Resitev naloge

Črni najprej s potezo 1...Ld1! pripravi prodor e kmeta. Slabše je 1...Lc5 2.Sa5: e3 3.Lc4 in beli po Sb3-c1-e2 prepreči napredovanje. 2.Sa5: Ld2! 3.Sc6 /na 3.Sc4 e3! / 3...e3 4.Lc4 Lg4!! odlična poteza, ki odloči partijo! Beli se je vdal! Na 5.a5 Kg3 6.Se5: e2+! 7.Le2: Lh3+ 8.Kg1 Le3+ 9.Kh1 Lg2 mat. Podoben konec je tudi po 5.Le2 Lh3+ 6.Kg1 Kg3! 7.Se5: Le1 8.Lf3 Lf2+ 9.Kh1 e2 10.Le2: Lg2 mat!

Elbilja - Sirov / Francija 1993

Po odigrani rokadi je beli napadel kar dve črni figuri in upa, da bo obdržal materialno prednost. Toda na potezi je črni, ki majhno, toda učinkovito kombinacijo prese- neti belega. Kako poteka kombinacija črnega!

Resitev naloge

Napadenega lovca črni postavi na polje d4 1...Ld4+! z napadom na kralja. 2.Kh1. V kolikor bi beli pričakoval odgovor črnega bi rajši odigral 2.Tf2. Po 2...Se4! pa beli ni prenesel presenečenja in se je vdal! Na 3.Da5: Sg3+ 4.hg3 Th5 mat!; na 3.Dd3 Da8: ima črni dobljeno pozicijo.

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1943

Partizanski napad
na samostan

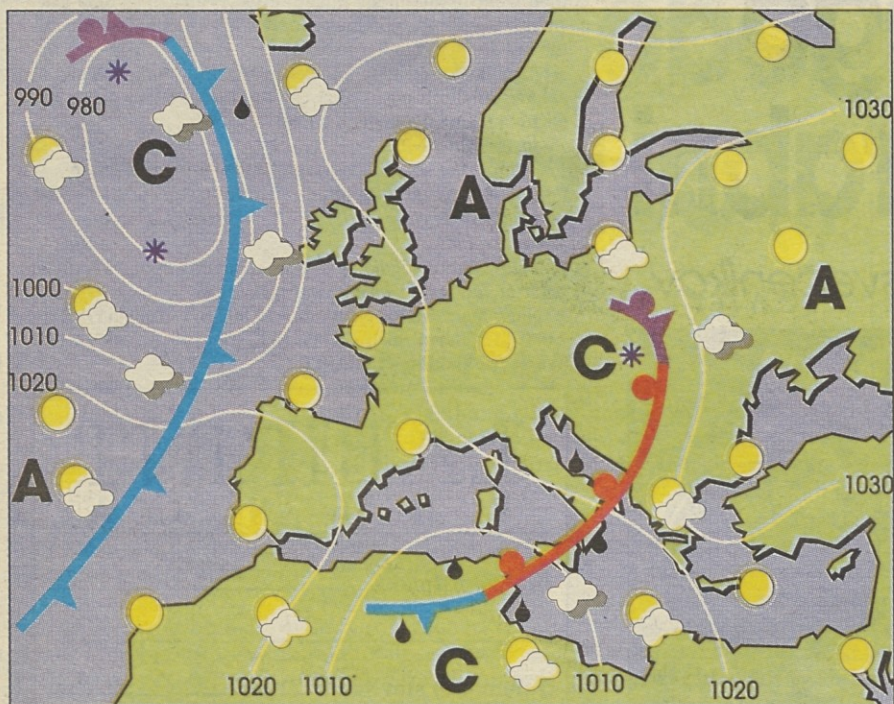
Pleterje, kartuzija pod Gorjanci je bila zgrajena v letih 1407 do 1413, bila od leta 1595 do leta 1773 last ljubljanskih jezuitov, leta 1899 pa so jo obnovili francoski kartuzijanci. Prvi domači prior je bil imenovan leta 1934... Stari samostan Pleterje je bil v času NOB močno povezan z osvobodilnim gibanjem, toda nikoli do kraja doumeto brezumje vojne je tudi v zgodovino častitljive kartuzije izpisalo tragično zgodbo. Operativni stab slovenskih in hrvaških partizanskih brigad je za drugo polovico februarja 1943 načrtoval uničenje vseh močnejših belogardističnih postojank pod Gorjanci, samostan Pleterje pa je bil ena od močnejših sovražnikovih postojank. To je postal proti volji menihov in priorja Josipa Edgarja Leopolda-Lavova, ki so pred partizansko akcijo na samostan nesebično pomagali partizanom. Napad na Pleterje se je začel 18. februarja leta 1943 ponoči. Sodelovale so Cankarjeva brigada, hrvaška 13. proletarska brigada, udarna brigada Toneta Tomšica in udarna brigada Matije Gubca. Naslednjo noč se je napad ponovil. Ponoči 20. februarja se je partizansko vodstvo odločilo, da bo belogardiste izgnalo z ognjem. Zagorele so samostanske celice, zagorel je del križnega hodnika...

PREBLISK

So mar mrtvi padli za-
man? Če naj svet ostane
tak, kot je, potem so.

Henri Barbusse

EVROPA / VEČINOMA SUHO

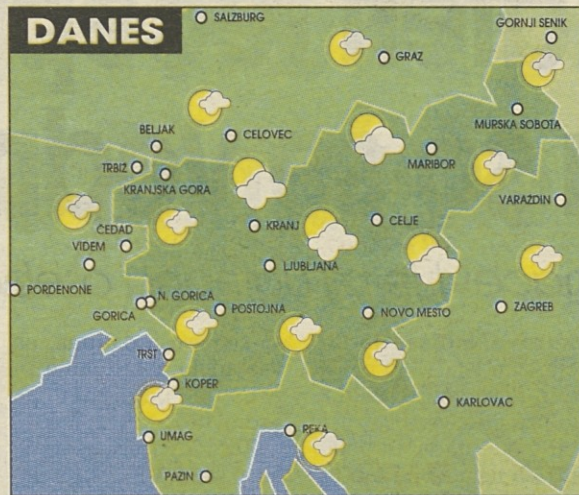
Vremenska slika:

Nad srednjo Evropo je nastalo plitvo območje nizkega zračnega pritiska. Z jugozahodnimi vetrovi doteka v višinah k nam toplejši zrak.

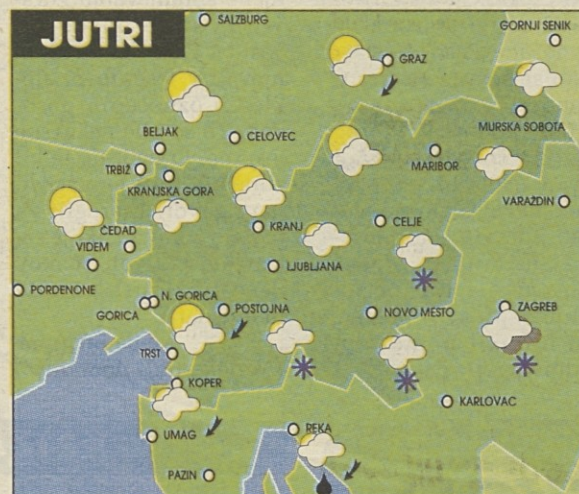
ALPE JADRAN / SONČNO, BURJA BO PONEHALA

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

Slovenija: Pretežno jasno bo, ponekod v notranjosti države občasno zmerno oblačno. Dnevne temperature bodo od -4 do 1, na Primorskem okoli 4 °C.

Soslednje pokrajine: V krajih vzhodno od nas se bo zmerno pooblačilo, drugod bo še precej jasno.

V Sloveniji: Sprva bo se delno jasno. Popoldne se bo od jugovzhoda pooblačilo. Na Primorskem bo ponovno zacela pihati burja.

Obeti: V soboto bo pretežno oblačno, predvsem v južnih in vzhodnih krajih bodo padavine. Burja na Primorskem se bo okrepila.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA	-7/-3
TRST	-2/0
CELOVEC	-14/-5
BRNIK	-7/-2
MARIBOR	-11/-4
CELJE	-16/-3
NOVO MESTO	-13/-4
NOVA GORICA	-3/-1
MUR. SOBOTA	-17/-4
PORTOROŽ	-3/-2
POSTOJNA	-10/-5
ILIRSKA BISTRICA	-6/-3
KOČEVJE	-13/-5
ČRNOMELJ	-14/-
SLOV. GRADEC	-19/-7
BOVEC	-10/-8
RATEČE	-15/-14
VOGEL	-23/-20
KREDARICA	-3/-1
VIDEM	-14/-4
GRADEC	-16/-3
MONOSTER	-1/-4
ZAGREB	-3/0
REKA	-3/0

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI	-6/-1
STOCKHOLM	-14/-7
MOSKVA	-8/-7
BERLIN	-9/-1
VARSAVA	-13/-4
LONDON	3/4
AMSTERDAM	0/3
BRUSELJ	-1/4
PARIZ	0/10
DUNAJ	-12/-4
ZÜRICH	-6/0
ZENEVA	-6/-1
ŘIM	2/8
MILAN	-1/0
BEOGRAD	-9/0
BARCELONA	8/16
ISTAMBUL	-1/1
MADRID	5/10
LIZBONA	5/10
ATENE	4/7
BUCAREST	-12/-5
MALTA	9/16
PRAGA	-11/-1

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.02, zšlo pa ob 17.31. Dan bo dolg 10 ur in 29 minut. Luna bo vzšla ob 09.42, zšla pa ob 23.46.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste po Sloveniji so večinoma normalno prevozne. Ponekod je še zmeraj obvezna zimska oprema, ki je priporočljiva tudi sicer.

SNEŽNE RAZMERE

FURLANIJA-JK

Piancavallo	70/150 cm
Forni di Sopra	50/150 cm
Zoncolan	70/110 cm
Trbiz	30/150 cm
Nevejsko sedlo	75/260 cm
Sauris	40/60 cm

VENETO

Sappada	40/130 cm
---------	-----------

SNEŽNE RAZMERE

SLOVENIJA

Cerkno	od 35 do 40 cm
Golte	70 cm
Kanin	od 45 do 245 cm
Kobla	od 20 do 70 cm
Kope	100 cm
Kranjska Gora	50 cm
Krvavec	75 cm
M. Pohorje	135 cm
Rogla	od 100 do 120 cm
Soriska planina	80 cm
Vogel	185 cm
Zelenica	od 20 do 90 cm

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.22 najvišje 33 cm, ob 7.22 najnižje -18 cm, ob 12.39 najvišje 0 cm, ob 17.38 najnižje -15 cm..

Jutri: ob 0.56 najvišje 27 cm, ob 9.04 najnižje -16 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Brazilski predsednik Itamar Franco je podlegel čarom 27-letne manekenke Lilian Ramos...

RIO DE JANEIRO - Brazilski predsednik republike, ki je v torek prvič prisostvoval karnevalu v Rio, je sprožil pravi skandal, potem ko so časopisi na prvih straneh objavili njegovo sliko v objemu porno zvezdnice, ki je bila očitno brez hlack. Glavni brazilski televizijski mreži je uspelo tudi priti do posnetkov gorečih telefonskih pogovorov dvojice.

Razvezani 63-letni Itamar Franco, oče dveh deklet, je nasledil predsednika Fernanda Collorja, ki je moral odstopiti zaradi korupcije. Franco je postavil celo vrsto moralnih pogojev, preden se je odločil, da bo prisostvoval pustnemu sprevedu v brazilskem sambodromu, češ da si bo ogledal samo spreved sambske sole Mangueira, edine sole, ki se ni kompromitirala z mafijsko ilegalno loterijo. Poleg tega se je odpovedal posebni predsedniški loži, s čimer se je hotel prilagoditi novemu in varčnejšemu gospodarskemu načrtu.

Vse je potekalo gladko, dokler ni predsednik uzrl mlade in bohotne plesalke sambske sole Viradouro, ki je plesala zgoraj brez. Lilian Ramos, 27-letna lepota Playboya, ki je zavarovala svoje 96-centimetrske oprsje za 500.000 dolarjev, mu je poslala poljub, predsednik pa ji ga je nemudoma vrnil med navdušenim ploskanjem občinstva. Zadeve pa se ni bilo konec. Malo zatem je Franco sprejel lepoto, ki je na sebi imela samo prozorne nogavice in prepoteno majico. Fotografirali pod odrom so se seveda sil-

no razveselili te edinstvene priloznosti.

Včeraj je najpomembnejši dnevnik RIA »O Globo« objavil na prvi strani dokaj neokusno sliko golega osramja manekenke, ki jo brazilski predsednik drži za ročico, poleg vrste slik predsednikovega »dvorjenja« oziroma iztegovanja rok, ki so ga sicer opazili vsi v sambodromu. Dnevnik je te slike zabelil se s pripombo, da bi zaradi takšne stvari v anglosaskem svetu predsednik verjetno moral odstopiti. Potem ko je Franco v samobodromu z lepo Lilian norel do starih jutraj, so ga z njo zasacili se v holu hotela predsednikovega spremstva. Moral se je sprijazniti z okolisci-

nami, se posloviti od lepote in jo poslati domov z uradnim avtom. Kot je bili pričakovati, ji je kmalu zatem telefoniral, poleg dekleta pa je njegove besede slisala tudi televizijska ekipa »Globo«, ki je pogovor posnela.

Predsednik je hvalil Lilianine lepe ustnice in dajal duska svojim gorecim zeljam. Manekenka ga je baje vprašala, ali bi prespal se eno noč v Rio, če bi ga prosila. Nekaj ur zatem je predsednikov predstavnik za stike z javnostjo izjavil, da se bo Franco ustavil v Rio se en dan, da bi se udeležil nepredvidene večerje s portugalskim veleposlanikom.

Zagrešil 52 posilstev, a se jih ne spominja

BARCELONA - Jose Rodriguez Salvador, 34-letni Katalonec mladeniškega videza, je zagrešil v Barceloni kar 52 posilstev, a pred sodniki ni priznal nobenega, ker se jih ne spominja. Javni tožilec pa ne verjame Salvadorjevi amneziji in je zahteval zanj kar 1023 let zapora. Pri taki zaporni kazni bi tudi ob vseh mogočih »popustih« in amnestijah Salvador presedel za resetkami vsaj 30 let. Skoraj vse njegove zrtve bodo danes pričale na procesu, tako da bo skoraj gotovo obsojen.

Cambske študente zastopa temnopolti

LONDON - Temne polti, nakodrani las in z očmi kot zerjavica, to je Karibijec Gary Price, ki je včeraj postal predsednik studentskega sindikata (Student's Union) prestižnega Trinity Collegea cambske univerze. Z njegovim imenovanjem so prekinili 450 let trajajočo tradicijo bledolčnih in pegastih predsednikov, pravih sinov Albiona, ki so zastopali »smetano angleske družbe«.

Belgijec je Nizozemsko prosil za politično zatočišče

BRUSELJ - Neki belgijski državljani (imena niso sporočili) je spravljal v zagato haasko pravosodno ministrstvo, ker je zaprosil za politično zatočišče. Ministrstvo bo brzkone zavrnilo prošnjo, ker Belgija ni na seznamu držav, ki kršijo človekove pravice.

Tudi Britannia je omagala

NEW YORK - Britannia, jahta kraljice Elizabete II., caka na odjugo, vkovana v led v newyorskem doku. Ameriška zima, ki jo je zagodla navadnim smrtnikom, torej ni prizanesla niti kraljicini jahti. Po ameriških vremenskih napovedih bo Britannia morala čakati na odjugo se precej časa, ker ne kaže, da bi se vreme v kratkem izboljšalo. Britannia bi morala v prihodnjih dneh odpluti proti toplemu Karibskemu morju. Trenutno se ne ve, ali se bo kraljica na svojo jahto vkrcala v New Yorku, prevla-

duje pa mnenje, da se bo nanjo vkrcala med plovbo, ko bo ladja v mirnejših in toplejših vodah. Posadka kraljicine jahte pa med sedanjim prisilnim

dopustom spoznava ostrino ameriške zime, ki je precej drugačna od angleške, saj je v New Yorku temperatura precej nižja kot v Londonu.